

GaREP - Společnost pro regionální ekonomické poradenství

Náměstí 28. října 3, 602 00 BRNO

tel.+ fax: 54521 1053, tel: 54524 2846, e-mail: garep@brn.inecnet.cz

Autorský kolektiv: PhDr. Iva Galvasová
Mgr. Daniel Seidenglanz
Mgr. Tomáš Kučera
RNDr. Josef Kunc
Mgr. Marcela Chalúpková
RNDr. Petr Daněk, PhD.
Mgr. Pavel Klapka

Obsah:

Úvod.....	4
1. VYMEZENÍ ÚZEMÍ	5
2. PŘEHLED DOSUD PROVEDENÝCH ANALÝZ A KONCEPČNÍCH DOKUMENTŮ ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU	6
3. GEOGRAFICKÁ POLOHA	11
4. ANALÝZA ZÁKLADNÍCH PODMÍNEK PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONU.....	12
4.1. Hodnocení fyzicko-geografických předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu.....	12
4.2. Analýza a základní hodnocení vybraných charakteristik sociálně-ekonomické sféry.....	16
4.3. Analýza kulturně-historických předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu.....	27
4.4. Analýza významných faktorů omezujících rozvoj cestovního ruchu	30
4.5. Ochrana přírody a limity rozvoje.....	31
5. ANALÝZA FINANCOVÁNÍ CESTOVNÍHO RUCHU	38
5.1. Analýza investičních příležitostí cestovního ruchu, analýza rozpočtů veřejné správy a hodnocení jejich příjmové a výdajové stránky v oblasti cestovního ruchu	38
6. CESTOVNÍ RUCH – ANALÝZA A HODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU NABÍDKY	42
6.1 Význam a postavení cestovního ruchu v meziregionálním srovnání, analýza turistické návštěvnosti turistické oblasti Krkonoše (období 1998 – 2001).....	42
6.2 Základní a doprovodná turistická infrastruktura.....	46
6.3 Turistické cíle a turistické atraktivity.....	58
6.4 Turistické informace (poskytování informací turistickými informačními centry, hodnocení jejich šíře a kvality)	66
6.5 Analýza hromadných ubytovacích zařízení a významných poskytovatelů dalších turistických služeb.....	72
6.6 Prostorová analýza objektů individuální rekreace	74
7. ANALÝZA DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY	78
7.1 Analýza a vymezení hlavních forem dopravní dostupnosti turistických center a středisek, včetně dopravy v klidu.....	78
7.2 Analýza a vymezení hlavních forem dopravní obslužnosti turistických center a středisek	84
8. CESTOVNÍ RUCH – ANALÝZA POPTÁVKY	90
Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření ze zimní sezóny 2002/2003.....	90
Výsledky studie „Stanovení aktuální návštěvnosti biosférické rezervace Krkonoše a její celoroční dynamiky“ (firma KOLPRON CZ, s.r.o.).....	110
9. ORGANIZACE A MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU	114
9.1 Turistická organizační struktura.....	114
9.2 Přehled nabídky stávajících turistických produktů a programů.....	118
9.3 Analýza stávajícího systému marketingu cestovního ruchu	118
10. ANALÝZA HLAVNÍ KONKURENCE.....	128
PŘÍLOHY.....	132

Úvod

Připravovaný „Program rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše – analytická část“ (dále jen Program rozvoje) je zaměřen na **analýzu a hodnocení základních předpokladů a možností rozvoje cestovního ruchu** v oblasti, která se vyznačuje atraktivním potenciálem zejména přírodních hodnot, a to v nadregionálním i mezinárodním významu.

Turisticky atraktivní oblast čelí vysokému počtu návštěvníků, je zde postupně budována moderní základní turistická infrastruktura, avšak často nepostačuje infrastruktura doprovodná. Kromě toho bude potřeba navrhnout a vytvořit účinnou a systematickou organizační turistickou strukturu a nabídnout regionální turistické produkty a programy. Turistický zájem je v současné době koncentrován do několika nejvýznamnějších center, která musí čelit vysoké zátěži, jež není v souladu s ochranou přírody a krajiny, limity rozvoje a vede k významným střetům zájmů, především v území Krkonošského národního parku.

Cílem analytické části Programu rozvoje by proto měla být sumarizace existující turistické nabídky a poptávky. Její provedení by mělo sloužit jako podklad pro stanovení konkrétních představ a kroků dalšího rozvoje cestovního ruchu v oblasti, jejich formulace však bude náplní až následující návrhové části Programu rozvoje.

Metodický postup řešení Programu rozvoje odpovídá postupu prací na Programu rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje - I. etapa, analytická část (GaREP, spol. s r.o., Brno, 2002), který mimo jiné řeší navazující západní část Krkonoš.

Poznámka: Kapitola 8: Cestovní ruch – analýza poptávky

Průzkum zimní návštěvnosti ve vymezeném území Krkonoš nebyl organizačně dostatečně zabezpečen a proveden – vyplněno bylo celkem pouze 46 dotazníků ve Špindlerově Mlýně (dle smlouvy o dílo mezi zadavatelem „KRKONOŠE – svazek měst a obcí“ a zhotovitelem firmou GaREP spol. s r.o. ze dne 9. 12. 2002 měl terénní šetření provést zadavatel). Proto bylo mezi zúčastněnými stranami dohodnuto, že budou využity výsledky průzkumu zimní návštěvnosti, jenž probíhal v období leden až březen 2003 v západní části Krkonoš v rámci zakázky „Program rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje - I. etapa, analytická část“ (GaREP, spol. s r.o., Brno, 2002).

Průzkum se týkal celého území Libereckého kraje, avšak velký počet respondentů byl osloven v Krkonoších. Odpovědi získané ve střediscích Harrachov, Rokytnice nad Jizerou a Benecko (celkem 528) proto byly vzaty za základ výběrového souboru návštěvníků Krkonoš. Soubor byl doplněn šetřením ve Špindlerově Mlýně (46 oslovených respondentů). Na základě analýzy výpovědí oslovených návštěvníků těchto míst je vytvářen obraz o struktuře a chování návštěvníků regionu. Při interpretaci odpovědí je však třeba vzít na vědomí skutečnost, že cca tři čtvrtiny respondentů byly osloveny v oblasti Harrachov – Rokytnice nad Jizerou. Celkově byly získány odpovědi od 574 respondentů.

1. VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Pro potřeby studie „Program rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše – analytická část“ byla oblast Krkonoš zúžena pouze na ty partie Krkonoš, které se rozkládají v Královéhradeckém kraji. Důvodem je skutečnost, že v roce 2002 byla zpracována analytická část Programu rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje, která vzhledem k poloze krajských hranic zahrnuje i celou západní část Krkonoš, a tudíž relevantní analýzy jsou obsaženy v daném materiálu.

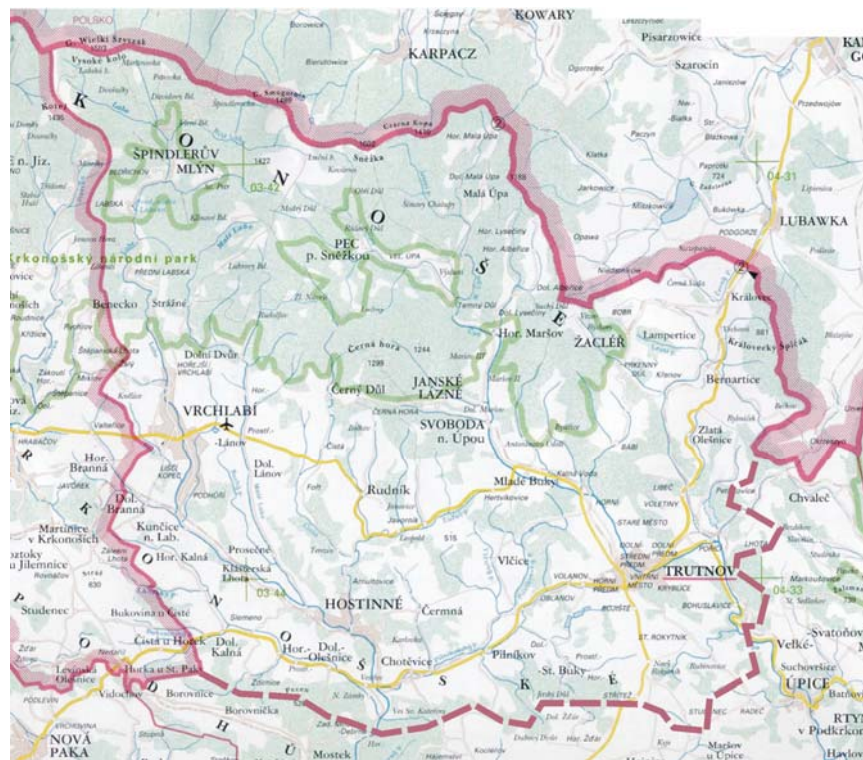
Jádro řešené oblasti tvoří obce, které jsou členy sdružení „KRKONOŠE – svazek měst a obcí“, jenž je zároveň zadavatelem této studie. Tyto obce zahrnují území vlastních centrálních Krkonoš, avšak vzhledem k širším vazbám, které se v cestovním ruchu uplatňují, byly do řešeného území zahrnuty také sousední obce včetně města Trutnov.

Celkem tak je **do turistické oblasti Krkonoše zahrnuto 34 obcí** nacházejících se v území stávajícího okresu Trutnov. Jejich seznam je uveden v tab. 1.

Tab. 1: Seznam obcí zařazených do turistické oblasti Krkonoše (členské obce sdružení „KRKONOŠE – svazek měst a obcí“ jsou uvedeny tučně)

Bernartice	Horní Maršov	Lánov	Svoboda nad Úpou
Čermná	Horní Olešnice	Malá Úpa	Špindlerův Mlýn
Černý Důl	Hostinné	Mladé Buky	Trutnov
Dolní Branná	Chotěvice	Pec pod Sněžkou	Vlčice
Dolní Dvůr	Janské Lázně	Pilníkov	Vrchlabí
Dolní Kalná	Klásterská Lhota	Prosečné	Zlatá Olešnice
Dolní Lánov	Královec	Rudník	Žacléř
Dolní Olešnice	Kunčice nad Labem	Staré Buky	
Horní Kalná	Lampertice	Strážné	

Obr. 1: Vymezení turistické oblasti Krkonoše

Kartografický podklad: Soubor map krajů ČR 1 : 200 000, Královéhradecký kraj. Český úřad zeměměřický a katastrální, 1999

2. PŘEHLED DOSUD PROVEDENÝCH ANALÝZ A KONCEPČNÍCH DOKUMENTŮ ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

Programové a koncepční dokumenty státní politiky cestovního ruchu

V průběhu posledních čtyřech let vznikly významné koncepční a programové dokumenty v rámci státní regionální politiky, které deklarují ochotu a snahu státu veřejně podporovat oblast cestovního ruchu. Ze základních dokumentů je nutné uvést zejména:

- Koncepce státní politiky cestovního ruchu ČR; Praha, MMR, 1999
- Konzultační dokument sektoru cestovních služeb; Praha, MMR, 1999
- Strategie regionálního rozvoje ČR; Praha, MMR, 1999
- Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje
- Národní rozvojový plán ČR na období 2000-2006; Praha, MMR, 2000, 2001
- Státní program podpory CR; Praha, MMR, 2000, 2001
- Program obnovy venkova; Praha, MMR, 1998-2002
- Sektorový operační plán cestovního ruchu a lázeňství; Praha, MMR, 2002
- Společný regionální operační program Regionů NUTS II na období 2003-2006; Praha DHV, 2002 (pracovní verze)
- Program PHARE CBC

Vzhledem k tomu, že značná část dokumentů, resp. programů je v oblasti regionální i místní veřejné správy více či méně známá, věnujeme zde pozornost dvěma nejdůležitějším základním dokumentům, které mohou výrazně ovlivnit opatření, aktivity a přípravu projektů v cestovním ruchu na regionální úrovni v rámci turistické oblasti Krkonoše.

Prvním z nich je *Sektorový operační program (SOP) cestovního ruchu a lázeňství*, který doznal v poslední době značných změn. První změnou v uvedeném SOP je snížení počtu priorit, a to z původních 4 na současné 2. To bylo umožněno především přesunutím všech opatření týkajících se oblasti lidských zdrojů v cestovním ruchu (např. školení, vzdělávání apod.) do SOP Lidské zdroje. Aktuální struktura priorit a opatření v SOP Cestovní ruch a lázeňství je následující:

PRIORITY A OPATŘENÍ	
PR 1: PODPORA BUDOVÁNÍ SLUŽEB PRO CESTOVNÍ RUCH	
OP 1.1	Zkvalitnění společných služeb pro cestovní ruch a lázeňství
OP 1.2	Rozvoj informačních systémů v cestovním ruchu
PR 2: PODPORA TVORBY PRODUKTŮ CESTOVNÍHO RUCHU	
OP 3.1	Marketingová podpora cestovního ruchu
OP 3.2	Podpora tvorby nových produktů cestovního ruchu
OP 3.3	Podpora hmotných investic do ucelených produktů cestovního ruchu a lázeňství
OP 3.4	Podpora obnovy, údržby a využití kulturně-historických a technických památek a přírodních atraktivit pro cestovní ruch nadregionálního významu

Z koncepčního i praktického hlediska při přípravě žádostí o podporu budoucích projektů v cestovním ruchu v území turistické oblasti Krkonoše je rozhodujícím kritériem pro úspěšné přidělení podpory jejich *nadregionální význam*.

Druhý významný programový dokument představuje připravovaný *Společný regionální operační program (dále SROP)*. Význam cestovního ruchu je zde vyjádřen jeho zařazením mezi priority, konkrétně jde o prioritu č. 6 „Rozvoj cestovního ruchu v obcích a regionech“. Dokument je komplementární se *SOP Cestovní ruch a lázeňství*, který je orientován na aktivity, které mají nadregionální charakter, zatímco SROP obsahuje aktivity spojené

s tvorbou regionálních produktů cestovního ruchu, podporou rozvoje drobných a malých podniků v cestovním ruchu a podporou investic pro realizaci infrastruktury cestovního ruchu na regionální úrovni a rekonstrukci technických a kulturních památek v obcích a regionech.

Globálním cílem priority č. 6 „Rozvoj cestovního ruchu v obcích a regionech“ je zvýšit podíl cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionů, zvýšit objem přímých investic pro rozvoj cestovního ruchu a vytvářet nové pracovní příležitosti. Tento cíl má být dosažen prostřednictvím dílčích cílů:

- zlepšení turistické nabídky a úrovně služeb v cestovním ruchu v regionech,
- zvýšení domácí a zahraniční návštěvnosti regionů,
- vytváření nových atraktivit, produktů a podniků v cestovním ruchu na regionální úrovni,
- zvýšení úrovně aktivního podnikání v cestovním ruchu,
- aktivní využití historického, kulturního a přírodního bohatství regionů,
- zvýšení životní úrovně místního obyvatelstva.

Pro postupné naplnění uvedených cílů jsou v SROP formulována následující opatření:

- č. 6.1: Rozvoj malých podniků v cestovním ruchu,
- č. 6.2: Rozvoj cestovního ruchu v obcích.

Programové a koncepční dokumenty politiky cestovního ruchu regionální úrovně

Mezi základní dokumenty v oblasti regionální problematiky cestovního ruchu patří v Královéhradeckém kraji, jehož je turistická oblast Krkonoše součástí, následující materiály:

- Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje; RRA Východní Čechy, spol. s r.o., BergmanGroup Praha, DHV ČR Ostrava, spol. s r.o., Hradec Králové 2000
- Regionální operační program NUTS II Severovýchod; Hradec Králové, RŘMV 2000, aktualizace ARR Liberec 2001
- Návrh Programu rozvoje Královéhradeckého kraje; RRA Východní Čechy, BergmanGroup Praha, listopad 2000
- Prognóza územního a hospodářského rozvoje Královéhradeckého kraje; SURPMO, inženýrská a projektová společnost, a.s., Hradec Králové 2001
- Koncepce rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje; vypracoval: PhDr. Čestmír Jung, vedoucí odboru cestovního ruchu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje

Ve všech dokumentech je akcentován význam a potenciální možnosti rozvoje cestovního ruchu v prostoru Královéhradeckého kraje. Navržené strategické cíle, priority a rozvojová opatření jsou přitom v souladu s dokumenty státní politiky podpory cestovního ruchu. Informace k vybraným dokumentům:

Návrh Programu rozvoje Královéhradeckého kraje

Cestovní ruch je v tomto dokumentu chápán jako významný faktor hospodářského rozvoje kraje, podpora jeho rozvoje je vyjádřena v dílčím cíli A. „Využití regionálních specifických výhod a rozvojových možností k oživení hospodářství a rozvoji nových ekonomických aktivit a přitažení zahraničních investic do regionu“. Mezi výrazná a rychle rostoucí odvětví regionálního hospodářství je přitom řazen cestovní ruch. Proto bude podpora směřovat i k využití regionálního potenciálu a přírodně-historických památek ke zvýšení celkové úrovně cestovního ruchu.

Při formulaci opatření naplňujících dílčí cíle byl po dohodě s Pardubickým a Libereckým krajem brán v potaz i Regionální operační program NUTS II Severovýchod, protože logika

problémových okruhů je stejná, shodují se strategické a programové cíle a jde i o stejný časový rámec.

V rámci dílčího cíle A, kterému odpovídá problémový okruh A. „Ekonomický rozvoj, podpora podnikání“, je formulováno následující opatření týkající se cestovního ruchu:

- č. A.3.: ***Vytvoření programové nabídky v cestovním ruchu v regionu***

Cíle opatření:

- zvýšení návštěvnosti regionu a prodloužení návštěvnické sezóny,
- nová pracovní místa ve službách,
- zvýšení podílu cizinců na počtu návštěvníků regionu,
- rozšíření návštěvnosti turistů mimo nejvytíženější turistická střediska.

Turistické oblasti Krkonoše se dotýkají následující projekty:

- lanovky a lyžařské areály (Malá Úpa, Pec, Špindl. Mlýn, Svoboda n. Úpou) – 500 mil,
- propojené lyžařské běžecké stezky – Krkonoše, Orlické hory.

Koncepce rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje

Koncepce rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje (dále Koncepce) nemá být obsáhlým materiálem opakujícím nebo shrnujícím údaje z ostatních dokumentů, nýbrž materiálem zabývajícím se rozvojem cestovního ruchu v krajském pohledu z hlediska možností uplatnění nástrojů marketingu cestovního ruchu.

Pro rozvoj cestovního ruchu v kraji se v Koncepci stanovují tyto priority:

- zlepšování podmínek pro rozvoj cestovního ruchu,
- podpora nabídky území kraje a jeho částí jako marketingového produktu,
- rozvoj programové nabídky,
- rozvoj komunikace a informačních systémů.

Realizace jednotlivých priorit je přitom chápána jako koncepční proces systémového charakteru, proto v Koncepci nejsou zmiňovány konkrétní projekty a aktivity.

Programové a koncepční dokumenty politiky cestovního ruchu lokální úrovně

Nejdůležitějším dokumentem tohoto typu je ***Strategie rozvoje oblasti Krkonoš*** (dále Strategie). Tento dokument nechalo zpracovat sdružení „KRKONOŠE - svazek měst a obcí“ a týká se proto přímo území, které je řešeno i v této studii.

Protože ekonomika téměř všech členských obcí sdružení „KRKONOŠE - svazek měst a obcí“ je postavena na rozvoji cestovního ruchu, je v jejich Strategii otázkám jeho rozvoje věnován Specifický cíl B. „Rozvoj cestovního ruchu“. Ten se skládá ze tří priorit, jež se dále člení do rozvojových opatření:

Priorita B.1: Koordinovaný a systematický přístup k trvale udržitelnému rozvoji cestovního ruchu na celém území svazku

- opatření B.1.1: Změna Územního plánu VÚC Krkonoše, revize zonace Krkonošského národního parku
- opatření B.1.2: Fungující partnerství mezi Správou KRNAP, místními samosprávami a podnikatelskými subjekty
- opatření B.1.3: Vznik Programu rozvoje cestovního ruchu celé oblasti Krkonoše včetně polské části

(Program bude komplexním dokumentem postaveným na zásadách trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu, který prokáže systematický a komplexní přístup k řešení problematiky. Vyjde z analýzy a z ní vyplývajících změn stávajícího stavu jak v limitech

využitelnosti území, tak i v technické vybavenosti a navrhne komplex produktů cestovního ruchu využívající celé území Krkonoš včetně jeho podhůří.)

Priorita B.2.: Vznik a rozvoj nových produktů cestovního ruchu, zkvalitnění základních a doplňkových služeb pro cestovní ruch

- opatření B.2.1: Využití podhůří jako zázemí pro rozvoj cestovního ruchu
- opatření B.2.2: Zvýšení nabídky pro aktivity v letním období
- opatření B.2.3: Podpora celoplošných produktů cestovního ruchu, podpora méně tradičních forem cestovního ruchu, zejména v podhorských oblastech
- opatření B.2.4: Kompletace a sjednocení základní infrastruktury pro rozvoj zimních aktivit

Priorita B.3.: Marketingové řízení rozvoje cestovního ruchu

- opatření B.3.1: Vznik Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu v Krkonoších
- opatření B.3.2: Vznik jednotného informačního systému cestovního ruchu
- opatření B.3.3: Vznik jednotného systému propagace produktů cestovního ruchu pro oblast Krkonoš
- opatření B.3.4: Vznik a provoz systému monitorování efektivity rozvoje cestovního ruchu a jeho dopadu na krajinu

Strategie obsahuje také konkrétní projekty:

Opatření	Předkladatel	Název projektu	Realizace	Náklady v mil. Kč	Stav připravenosti
PRIORITA B.2. Vznik a rozvoj nových produktů cestovního ruchu, zkvalitnění základních a doplňkových služeb pro cestovní ruch					
B. 2. 2.	Investor	Objekty pro cykloturistiku – 2x	do 2010	po 10 mil.	-
B. 2. 2.	Pec pod Sněžkou	Lanová dráha na Sněžku	2002	150	-
B. 2. 2.	Malá Úpa	Výstavba sedačkové lanovky na Lesní hřeben	2001-05	25	-
B. 2. 2.	Mladé Buky	Výstavba golfového areálu	2001-06	72	-
B. 2. 2.	Mladé Buky	Rekultivace skládky + využití pro sportovní účely	2000-06	21	-
B. 2. 2.	Černý Důl	Výstavba vesničky Happy Hill	2000-02	50	-
B. 2. 3.	Vrchlabí	Projekt propojení služeb cestovního ruchu	2003-10	1	-
B. 2. 4.	Lánov + Investor	Rekonstrukce a dostavba SKI areálu včetně napojení na „Lyžařský běžecký ráj“	-	8	investiční záměr v r. 2003
B. 2. 4.	Dolní Dvůr	Systém sjezdovek a vleků	2003-07	4	-
B. 2. 4.	Dolní Dvůr	Zimní běžecké tratě	-	-	-
B. 2. 4.	Strážné	Úprava sjezdovek a vleků	2003	1	generální oprava
B. 2. 4.	Strážné	Zasněžování sjezdových tratí	2004	1,5	zadáni projektové dokumentace
B. 2. 4.	Svoboda nad Úpou	Sjezdový areál Světlá hora	2005	20	-
B. 2. 4.	Špindlerův Mlýn	Zasněžování Medvědin - Mísečky	2003	12	-
B. 2. 4.	Špindlerův Mlýn	Lyžařský terminál Labská	2004	70	-
B. 2. 4.	Pec pod Sněžkou	Lanová dráha na Sněžku a Skiareál	2002-03	300	-
B. 2. 4.	Malá Úpa	Výstavba sportovního areálu včetně sjezdovky	2001-05	25	-
B. 2. 4.	Černý Důl	Lyžařský areál Černý Důl - Špičák	2002-03	30	-

Opatření	Předkladatel	Název projektu	Realizace	Náklady v mil. Kč	Stav připravenosti
B. 2. 4.	Benecko	Propojení vertikální dopravou Benecka s Vrchlabím – lyžařský vlek nebo lanovka se sjezdovým koridorem – propojení Libereckého a Královéhradeckého kraje	-	-	-
PRIORITA B.3. Marketingové řízení rozvoje cestovního ruchu					
B. 3. 2.	Strážné	Infocentrum	2003	0,3	studie

3. GEOGRAFICKÁ POLOHA

Krkonoše mají **výhodnou geografickou polohu v rámci střední Evropy**. Nachází se na hranicích mezi Českou republikou a Polskem, zároveň však nejsou příliš vzdáleny od Spolkové republiky Německo. Jde o nejvyšší pohoří České republiky, nejvyšší horou je Sněžka dosahující nadmořské výšky 1602 metrů. Jedná se o oblast, v níž je významně zastoupena letní i zimní část sezóny s vhodnými podmínkami pro letní i zimní turistické a sportovní vyžití.

V zázemí Krkonoš se nachází několik významných **sídelních aglomerací**, které působí jako zdroj návštěvnosti:

- v Polsku jde zejména o aglomerace měst Wrocław, Legnica, Jelenia Góra a Walbrzych,
- v Německu se jedná o aglomerační zóny kolem středisek Görlitz, Bautzen a částečně i Drážďany,
- v České republice jsou pak Krkonoše blízké především pro obyvatele aglomerací Prahy, Hradce Králové – Pardubic, Liberce a řady dalších menších měst.

Příznivě působí také skutečnost, že směrem od severu jsou Krkonoše první významné horstvo, v němž je výrazně zastoupen podíl zimní sezóny. Jako jistý impuls návštěvnosti se zde projevuje i historické dědictví Sudet včetně zájmu odsunutých německých obyvatel o návštěvu svého rodiště.

Vyjádření geografické polohy v napojenosti na dopravní síť je poněkud problematické.

Na makroregionální úrovni je nutné konstatovat, že oblast není zpřístupněna žádným v evropském kontextu významným komunikačním tahem. Krkonošemi neprochází žádný tzv. panevropský multimodální koridor, žádná komunikace (silniční ani železniční) není zařazena do sítě TINA a dokonce ani žádná silnice není zařazena do kategorie dálkových evropských silnic (silnice kategorie E).

Situace by se měla výhledově zlepšit po dokončení dálnice (rychlostní komunikace) D (R) 11, která by měla vést z Hradce Králové přes Jaroměř do Trutnova a dále do Polska, kde by měla být napojena na plánovanou dálnici A 3 (směr Legnice, Štětín).

Na mezoregionální úrovni můžeme konstatovat, že oblast je v rámci České republiky zpřístupněna dvěma silnicemi I. třídy (silnice z Liberce přes Vrchlabí do Trutnova a dále do Náchoda a silnice z Mladé Boleslavi přes Jičín a Novou Paku do Trutnova a dále na hraniční přechod do Polska Královec/Lubawka). V železniční síti není dostupnost Krkonoš vzhledem k technickému stavu tratí a dosahovaným cestovním rychlostem příliš dobrá, nejlepší spojení je zajišťováno tratí z Hradce Králové přes Jaroměř do Trutnova. Význam v mezoregionálním spojení má i dráha z Chlumce nad Cidlinou přes Novou a Starou Paku a Hostinné do Trutnova.

Také **mikroregionální úroveň** je pro rozvoj cestovního ruchu nepostradatelná, protože fakticky zajišťuje dopravní dostupnost všech atraktivních lokalit a turistických východisek v regionu. Přitom se významně uplatňují silnice II. a III. třídy, a také regionální dráhy (do Vrchlabí, Svobody nad Úpou a do Žacléře). Mnohdy je však problémem technický stav těchto infrastrukturních zařízení.

Závěrem můžeme konstatovat, že geografická poloha Krkonoš je sice poměrně exponovaná, avšak z hlediska polohy v dopravních sítích není stupeň exponovanosti tak vysoký.

4. ANALÝZA ZÁKLADNÍCH PODMÍNEK PRO ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONU

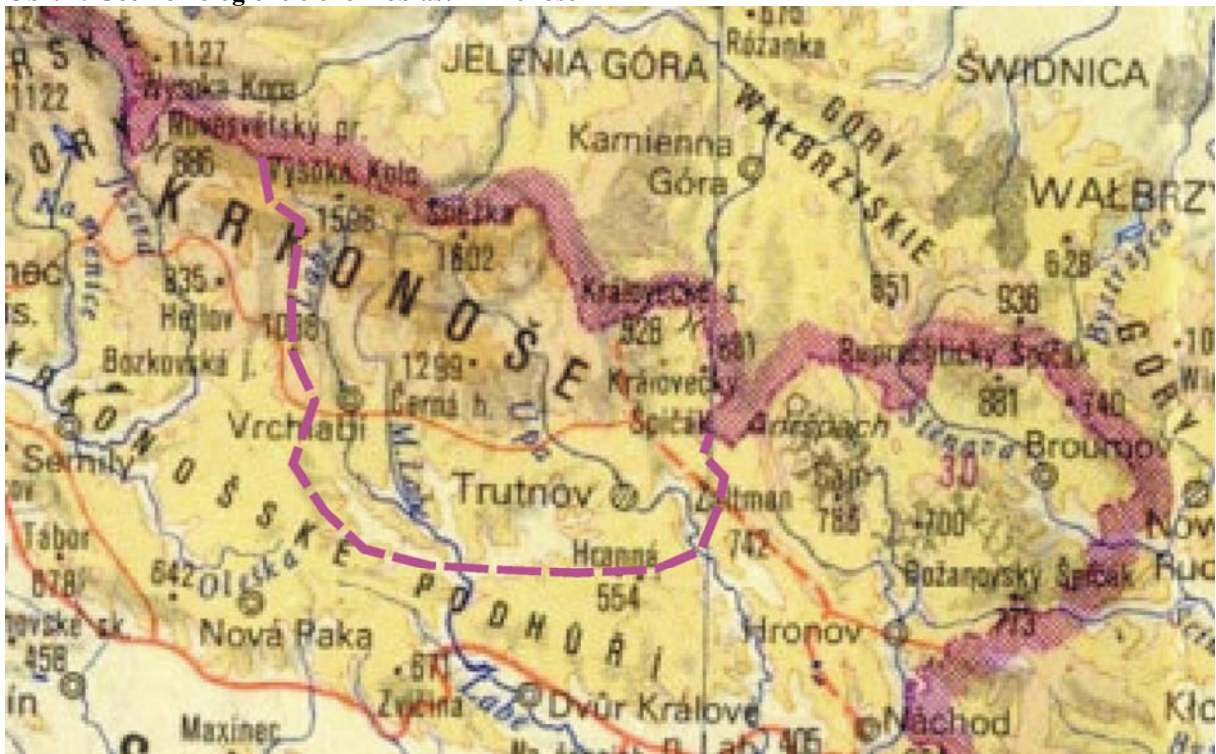
4.1. Hodnocení fyzicko-geografických předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu

Z hlediska fyzicko-geografických předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu můžeme pozici Krkonoš považovat v rámci České republiky za výjimečně dobrou. Mezi fyzicko-geografické činitele s rozhodujícím vztahem k rozvoji cestovního ruchu patří zejména **geomorfologické** (někdy též orografické či horopisné), **klimatické**, **hydrografické** a **biogeografické charakteristiky území**. Ostatní faktory (jako např. geologické, pedogeografické aj.) souvisí s cestovním ruchem již volněji, a to většinou zprostředkovaně. Proto se v následujícím textu budeme podrobněji zabývat především výše uvedenými čtyřmi činiteli.

Geomorfologická charakteristika Krkonoš

Podle všeobecně uznávaného geomorfologického členění České republiky můžeme uvést, že oblast Krkonoš náleží podobně jako téměř celé území Čech do **provincie Česká vysočina**. Do území zkoumaného regionu přitom v jejím rámci zasahuje její dílčí jednotka, tzv. **Krkonoško-jesenická (někdy též Sudetská) subprovincie**. Ta se dále člení do menších jednotek, tzv. **celků**, jejichž kompletní přehled a prostorové vymezení viz v obr. 2.

Obr. 2: Geomorfologické členění oblasti Krkonoše

Legenda: Názvy geomorfologických celků:

Krkonoško-jesenická (Sudetská) subprovincie:

Krkonoše

Krkonošské podhůří

Broumovská vrchovina (v obr. 1 označeno č. 30)

Pramen: Atlas ČSSR, Geodetický a kartografický podnik v Praze, n.p., 1984

Stručná charakteristika jednotlivých geomorfologických celků:

Krkonoše: nejvyšší a nejznámější pohoří v České republice, hlavním hřebenem prochází hranice s Polskem. Pohoří se rozkládá mezi Novosvětským průsmykem na západě (odděluje Krkonoše od Jizerských hor, nachází se v Libereckém kraji) a městem Žacléř na východě. Nejvyšší horou je Sněžka (1602 m).

Vývojově jde o velmi staré pohoří, dnešní podobu a velikost získalo horotvornými tektonickými pohyby v období mladších třetihor a nejstarších čtvrtohor. Při jejich modelaci kromě eroze významně působily především glaciální (ledovcové) a periglaciální (mrazové) procesy. Ty vedly ke vzniku tvarů jako jsou ledovcové kary, morény, kryoplanáčnické plošiny a terasy, kamenná moře, izolované skály apod.

Atraktivitu v rámci cestovního ruchu zvyšuje skutečnost, že Krkonoše jsou jediným českým pohořím, které má v několika oblastech vysokohorský ráz. Příznivou skutečností je také dlouhá doba, po níž se ve vyšších částech udržuje sníh - jde až o sedm měsíců v roce (od poloviny října do poloviny května).

Bližší informace budou uvedeny v kapitole č. 6.3 „Turistické cíle a turistické atraktivitty“

Krkonošské podhůří: území je charakteristické několika horskými pásmy, které probíhají rovnoběžně s Krkonošemi. Oblast se vyznačuje členitým terénem, přírodními zajímavostmi, historickými památkami a podhorským klimatem, avšak ve srovnání s Krkonošemi nedosahuje tak vysoké nadmořské výšky.

Bližší informace budou uvedeny v kapitole č. 6.3 „Turistické cíle a turistické atraktivitty“

Broumovská vrchovina: do zájmového území zasahuje pouze částí Žacléřská vrchovina. K zajímavým lokalitám patří především tzv. Vraní hory s nejvyšším vrcholem Královecký Špičák (881 m).

Bližší informace budou uvedeny v kapitole č. 6.3 „Turistické cíle a turistické atraktivitty“

Hydrografická charakteristika Krkonoš

Celá oblast Krkonoš patří **do povodí řeky Labe**, která odvádí vody do **Severního moře**. Labe pramení na Labské louce a odtud teče Labským dolem do Špindlerova Mlýna a dále do Vrchlabí, Hostinného a potom již mimo zkoumaný region do Hradce Králové, Pardubic, Mělníka, Ústí nad Labem a dále do SRN. K významnějším přítokům po směru toku v Krkonoších patří **Bílé Labe**, **Malé Labe**, **Pilníkovský potok** a **Úpa**. Úpa, která se do Labe vlévá až v Jaroměři, pramení na Bílé louce a teče přes Pec pod Sněžkou, Svobodu nad Úpou a Trutnov. Cestou přijímá přítoky **Malá Úpa** a **Ličná**.

Obecně lze říci, že krkonošské vodní toky se vyznačují velkým spádem, značnými výkyvy vodní hladiny a balvanovitými řečišti s několika vodopády. K nejznámějším patří např. **Labský vodopád**, **Horní** a **Dolní Úpský vodopád** aj.

Klimatická charakteristika Krkonoš

Královéhradecký kraj, jehož je zkoumané území součástí, leží v klimaticky **mírném pásu s typickým střídáním ročních období**. Podnebí jeho severní části (Krkonoše a jejich podhůří), které je výrazně **ovlivněno reliéfem**, se však od zbytku území kraje významně odlišuje. Hřebeny hor tvoří překážku proudění vlhkého a chladného vzduchu od Atlantského oceánu, a jsou proto vystaveny vyšším srážkám. Navíc zde panují nižší průměrné teploty. V oblasti převládá jihozápadní až severozápadní proudění větru, v zimních měsících často i východní a jihovýchodní.

Nejdrsnější klima přitom panuje v Krkonoších, kde se ve vyšších nadmořských výškách průměrná roční teplota pohybuje mezi 0 až 6 °C a roční srážkové úhrny dosahují 1200

až 1600 mm. S nízkými teplotami souvisí i délka období se sněhovou pokrývkou, **ve vyšších částech Krkonoš leží sníh průměrně sedm měsíců v roce**, a to přibližně od poloviny října do poloviny května.

Podrobnosti o klimatických rozdílech a výskyt jednotlivých klimatických oblastí v rámci Krkonoš přináší obr. 3 a tab.2.

Tab. 2: Charakteristika klimatických oblastí vyskytujících se v oblasti Krkonoše

Charakteristika	Chladné oblasti			Mírně teplé oblasti		
	CH4	CH6	CH7	MT2	MT3	MT7
počet letních dnů	0-20	10-30	10-30	20-30	20-30	30-40
počet dnů s prům. tepl. 10°C a více	80-120	120-140	120-140	140-160	120-140	140-160
počet mrazových dnů	160-180	140-160	140-160	110-130	130-160	110-130
počet ledových dnů	60-70	60-70	50-60	40-50	40-50	40-50
prům.tepl.v lednu	-6 až -7	-4 až -5	-3 až -4	-3 až -4	-3 až -4	-2 až -3
průměrná teplota v červenci	12 až 14	14 až 15	15 až 16	16 až 17	16 až 17	16 až 17
prům.tepl.v dubnu	2 až 4	2 až 4	4 až 6	6 až 7	6 až 7	6 až 7
prům.tepl.v říjnu	4 až 5	5 až 6	6 až 7	6 až 7	6 až 7	7 až 8
prům.počet dnů se srážkami 1 mm a více	120-140	140-160	120-130	120-130	110-120	100-120
srážkový úhrn ve vegetačním období	600-700	600-700	500-600	450-500	350-450	400-450
srážkový úhrn v zimním období	400-500	400-500	350-400	250-300	250-300	250-300
počet dnů se sněhov. pokrývkou	140-160	120-140	100-120	80-100	60-100	60-80
počet dnů zamračených	130-150	150-160	150-160	150-160	120-150	120-150
počet dnů jasných	30-40	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50

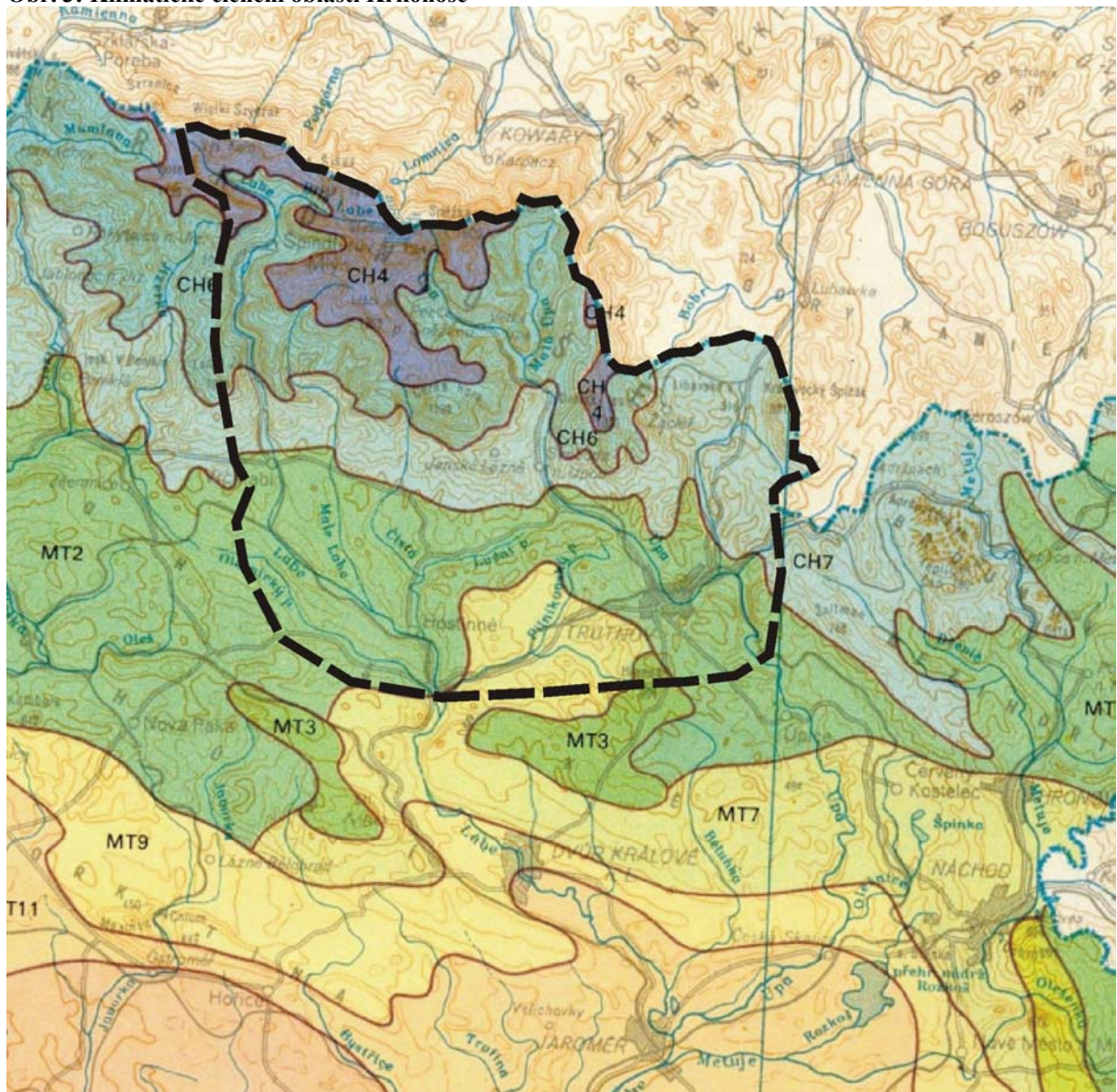
Pramen : E. Quitt : Klimatické oblasti ČR, Geografický ústav ČSAV Brno, 1975

Stručná charakteristika a výskyt klimatických oblastí v oblasti Krkonoše (charakteristika převzata z E. Quitt (1971): Klimatické oblasti Československa, Geografický ústav ČSAV Brno):

- **CH4:** léto je velmi krátké, chladné a vlhké, přechodné období velmi dlouhé s chladným jarem a mírně chladným podzimem, zima velmi dlouhá, velmi chladná, vlhká s velmi dlouhým trváním sněhové pokrývky;
Výskyt: vrcholové partie Krkonoš a Rýchor (zejména celý pohraniční hřeben, masiv Krkonoše, masiv Luční, Liščí a Černé hory) (viz obr. 3);
- **CH6:** léto velmi krátké až krátké, mírně chladné, vlhké až velmi vlhké, přechodné období dlouhé s chladným jarem a mírně chladným podzimem, zima je velmi dlouhá, mírně chladná, vlhká s dlouhým trváním sněhové pokrývky;
Výskyt: údolní a nižší partie Krkonoš a Rýchor (zejména údolí Labe v okolí Špindlerova Mlýna, údolí Klínového potoka a údolí Úpy od Pece pod Sněžkou a Malé Úpy od Pomeznic Bud až po jejich soutok) (viz obr. 3);
- **CH7:** velmi krátké až krátké léto, mírně chladné a vlhké, přechodné období je dlouhé, mírně chladné jaro a mírný podzim. Zima je dlouhá, mírná, mírně vlhká s dlouhou sněhovou pokrývkou;
Výskyt: územní pás vymezený městy Vrchlabí – Janské Lázně – Svoboda nad Úpou – Žacléř (viz obr. 3);
- **MT2:** krátké léto, mírné až mírně chladné, mírně vlhké, přechodné období krátké s mírným jarem a mírným podzimem, zima je normálně dlouhá s mírnými teplotami, suchá s normálně dlouhou sněhovou pokrývkou;
Výskyt: území rozkládající se v Krkonošském podhůří mezi městy Vrchlabí a Hostinné a dále v bezprostředním okolí Trutnova (viz obr. 3);

- **MT3:** krátké léto, mírné až mírně chladné, suché až mírně suché, přechodné období normální až dlouhé, s mírným jarem a mírným podzimem, zima je normálně dlouhá, mírná až mírně chladná, suchá až mírně suchá s normálním až krátkým trváním sněhové pokrývky;
Výskyt: do zájmového území zasahuje pouze malou částí jižně od Trutnova (viz obr. 3);
- **MT7:** normálně dlouhé, mírné, mírně suché léto, přechodné období je krátké, s mírným jarem a mírně teplým podzimem, zima je normálně dlouhá, mírně teplá, suchá až mírně suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky;
Výskyt: oblast zahrnuje území jihozápadně od Trutnova v údolí Pilníkovského potoka (viz obr. 3).

Obr. 3: Klimatické členění oblasti Krkonoše

Pramen : E. Quitt : Klimatické oblasti ČSR, Geografický ústav ČSAV Brno, 1975

Biogeografická charakteristika Krkonoš

Na území Krkonoš jsou vyvinuta čtyři výrazná **vegetační pásma**:

- *submontánní (podhorské) pásmo* (400 – 800 m) s převahou listnatých a smíšených lesů;
- *montánní (horské) pásmo* (800 – 1200 m) s převahou smrkových lesů;

- *subalpinské pásmo* (1200 – 1450 m) s charakteristickými klečovými porosty, rašeliništi a loukami;
- *alpinské pásmo* (1450 – 1602 m), v němž se nalézá jen lišejníková tundra a rozsáhlá suťová pole. Na náhorních planinách se nachází asi 50 rašelinišť, jejichž mocnost většinou nepřekračuje 2 m. Oblast alpského pásma o rozloze cca 16 km² se dále dělí na tři zóny:
 - *zóna lišejníkové tundry*, která leží na nejvyšších vrcholech;
 - *zóna travnaté tundry*, která se rozkládá na náhorních planinách u Luční a Labské boudy;
 - *zóna květnaté tundry*, která se nachází v oblasti karů a je typická bohatou vegetací.

Flóra:

V Krkonoších roste přes 1200 druhů cévnatých rostlin, k endemitům patří např. zvonek krkonošský, jeřáb krkonošský, lomikámen pižmový aj., z glaciálních reliktnů můžeme jmenovat např. všivec krkonošský, šidlatku jezerní či ostružiník morušku.

Fauna:

V Krkonoších žije asi 300 druhů obratlovců a tisíce druhů bezobratlých živočichů. Mezi endemity patří jepice krkonošská, motýl huňatec žlutopásý a plž vřetenovka krkonošská, ke glaciálním reliktnům např. kos horský severoevropský, kulík hnědý, hraboš mokřadní, dřemlík tundrový apod.

4.2. Analýza a základní hodnocení vybraných charakteristik sociálně-ekonomické sféry

Osídlení, obyvatelstvo, demografie, bytový fond

K datu posledního sčítání lidu byla turistická oblast Krkonoše tvořena 34 obcemi, ve kterých žilo 76 364 obyvatel. Na jednu obec tak připadalo 2 246 obyvatel, což je hodnota téměř o třetinu větší než v celé ČR (1 637) a vůči Královéhradeckému kraji téměř dvojnásobná (1 230). Je to dáno zejména populační velikostí okresního města Trutnov (32 tis. obyv.), které leží v krkonošské oblasti. Hustota zalidnění 106 obyvatel na 1 km² je v regionu jak pod republikovým, tak pod krajským průměrem, totožná s hustotou zalidnění okresu Trutnov (viz tab. 3). Region je poměrně urbanizovaný, v osmi městech¹ žijí více než tři čtvrtiny populace (76,9%), v Královéhradeckém kraji se jedná o hodnotu 69,0%, v ČR 71%.

Tab. 3: Základní charakteristika území k 31.12.2000

území	počet obyvatel ¹⁾	hustota zalidnění obyvk/km ²	počet obcí	počet obcí se statutem města	počet obyvatel ve městech
Krkonoše	76 364	106	34	8	58 748
okres Trutnov	120 777	106	75	11	84 876
Královéhradecký kraj	550 724	116	448	43	380 262
ČR	10 266 546	130	6 251	522	7 280 749

1) k 1.3.2001

Pramen: Okresy ČR v roce 2000, ČSÚ 2001, Definitivní výsledky SLDB 2001, ČSÚ 2002

Počet obyvatel oblasti Krkonoše v průběhu roku 2001 mírně klesal, k 1.1.2002 dosáhl hodnoty 76 101. Jak naznačují okresní a krajské retrospektivní hodnoty v tab. 4 a 5, dochází k neustálému poklesu populačního stavu regionu - v roce 1910 bydlelo v hranicích dnešního

¹ Tento vysoký počet obcí se statutem města je dán specifickými podmínkami našich nejvyšších hor, kde nejvýznamnější střediska (Pec pod Sněžkou, Špindlerův mlýn, Janské lázně) získala statut města za podmínek, které nesplňují zdaleka všechna kritéria, zejména pak počet trvale bydlících obyvatel.

okresu Trutnov o 54 tisíc obyvatel více než v roce 2001 (v Královéhradeckém kraji o více než 130 tisíc). Největší populační propad nastal mezi roky 1930 a 1950, kdy zejména poválečné odsuny německy mluvícího obyvatelstva stály Trutnovsko a tedy i Krkonoše několik desítek tisíc obyvatel. Největší město Trutnov přišlo v tomto období o více než sedm tisíc obyvatel, Vrchlabí o dva tisíce. Po roce 1950 počet obyvatel regionu jako celku mírně rostl, a to zásluhou populačně největších měst, malé obce zaznamenávaly a stále zaznamenávají úbytek počtu obyvatel. Od devadesátých let mírně klesá populační stav i v Trutnově a Vrchlabí.

Tab. 4: Vývoj počtu obyvatel

území	1910	1930	1950	1970	1991	2001
Trutnov	174 863	165 083	127 666	121 459	121 414	120 777
Královéhradecký kraj	681 602	654 763	531 803	540 337	552 809	550 724

Pramen: Statistický lexikon obcí České republiky 1992, ČSÚ 1993, Definitivní výsledky SLDB 2001, ČSÚ 2002

Tab. 5: Indexy vývoje počtu obyvatel

území	2001/1910	2001/1930	2001/1950	2001/1970	2001/1991
Trutnov	69,1	73,2	94,6	99,4	99,5
Královéhradecký kraj	80,8	84,1	103,6	101,9	99,6

Pramen: Statistický lexikon obcí České republiky 1992, ČSÚ 1993, Definitivní výsledky SLDB 2001, ČSÚ 2002

Tab. 6 naznačuje relativními hodnotami strukturu rozložení obcí a v nich bydlících obyvatel podle standardních velikostních skupin počtu obyvatel. Největší zastoupení mají v oblasti populačně nejmenší obce do 500 obyvatel, jejich podíl na celkovém počtu obcí 38% je však výrazně nižší než v celé ČR (60%), kraji i okrese. Bydlí zde necelých 5% populace Krkonoš (v ČR 8,4%, v kraji až 12,6%). Oproti republikovému průměru je výrazně více zastoupen počet obcí ve velikostní skupině 2000 – 9999 obyvatel, kde žije více než čtvrtina populace regionu (v ČR pouze pětina). Jak již bylo výše naznačeno, koncentrace obyvatel do měst se projevuje u nejvyšší kategorie, ve městech nad 10 tis. obyvatel mají trvalé bydliště tři pětiny obyvatelstva (v ČR pouze o něco více než polovina).

Tab. 6: Struktura obcí a obyvatel podle velikostních skupin k 31.12.2000

území	počet obcí (%)				počet obyvatel (%)			
	do 499	500-1999	2000-9999	10000 a více	do 499	500-1999	2000-9999	10000 a více
Krkonoše¹⁾	38,2	29,4	26,5	5,9	4,8	9,8	26,3	59,1
okres Trutnov	49,3	37,3	9,3	4,0	7,9	20,8	20,1	51,2
Královéhradecký kraj	65,2	25,2	7,6	2,0	12,6	17,6	27,6	42,3
ČR	59,6	30,4	7,9	2,1	8,4	17,3	19,8	54,5

1) k 1.3.2001

Pramen: Okresy ČR v roce 2000, ČSÚ 2001, Definitivní výsledky SLDB 2001, ČSÚ 2002

Věková struktura obyvatelstva v oblasti Krkonoše nemá, podobně jako v celé ČR, již několik let progresivní charakter. Jak dokládá tab. 7, počet obyvatel v předproduktivním věku byl k 1.3.2001 nižší než v poproduktivním (důchodovém) věku. Tento rozdíl však není až tak výrazný, jako třeba v kraji či České republice, v absolutním vyjádření jde o necelých 500 osob. Nízký je především podíl starší složky populace, při velmi vysokém podílu osob v produktivním (práceschopném) věku.

Tab. 7: Věková struktura obyvatel regionu Východní Čechy k 1.3.2001

území	absolutně			relativně (%)		
	0-14 let	15-59 let	60 a více let	0-14 let	15-59 let	60 a více let
Krkonoše	12 593	50 706	13 048	16,5	66,4	17,1
Trutnov	19 748	79 367	21 640	16,4	65,7	17,9
Královéhradecký kraj	89 738	355 911	104 906	16,3	64,6	19,0
ČR	1 654 869	6 687 927	1 883 783	16,2	65,4	18,4

Pramen: Průběžné výsledky sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001, ČSÚ 2002

Mezi základní strukturální charakteristiky obyvatelstva patří také vzdělanostní struktura, která se sleduje pouze v desetileté periodicitě při sčítání lidu. Definitivní výsledky sčítání 2001 umožňují srovnání nejnižšího a nejvyššího dosaženého vzdělání u obyvatel starších 15 let s hodnotami z doby před deseti lety (viz tab. 8). Nárůst počtu (podílu) obyvatel s maturitním a vyšším vzděláním je zřejmý ve všech sledovaných územích – v Krkonoších o více než 7 procentních bodů, přesto region nedosahuje průměrné hodnoty České republiky, ani Královéhradeckého kraje. Skutečnost je dána také lokalizací středoškolských a vysokoškolských zařízení do největších měst v ČR, mezi něž patří i krajské centrum Hradec Králové.

Tab. 8: Vzdělanostní struktura obyvatel starších 15 let

území	k 3.3.1991 (v %)			k 1.3.2001 (v %)		
	základní a bez vzdělání	SŠ s maturitou	VŠ	základní a bez vzdělání	SŠ s maturitou	VŠ
Krkonoše	37,0	21,2	4,5	25,5	26,7	6,1
Trutnov	37,1	20,9	4,4	25,5	26,2	5,9
Královéhradecký kraj	34,1	23,1	5,8	22,9	28,8	7,5
ČR	34,5	22,9	7,2	23,5	28,4	8,9

Pramen: SLDB 1991, FSÚ 1992, Definitivní výsledky sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001, ČSÚ 2002

Věková struktura obyvatel se odráží také při posuzování charakteristik pohybu obyvatelstva. Jak naznačuje tab. 9 (opět pouze ilustrativně na okresních a krajských relativních datech), přirozenou reprodukci okres Trutnov a ani samotný region Krkonoše již ve druhé polovině devadesátých let obyvatelstvo nezískává. Mírně kladné je migrační saldo, avšak v celkovém součtu přirozeného a mechanického pohybu obyvatelstva je region ztrátový.

Tab. 9: Pohyb obyvatelstva regionu Východní Čechy v letech 1996 - 2000

území	narození	zemřelí	přirozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	migrační saldo	celkový přírůstek
Trutnov	9,1	10,8	-1,7	8,7	8,1	0,6	-1,1
Královéhradecký kraj	9,0	10,7	-1,7	8,9	8,3	0,6	-1,1
ČR	8,8	10,8	-2,0	1,0	0,1	0,9	-1,1

Pramen: Regionální statistika 2001, ČSÚ 2001

Základní struktura domovního a bytového fondu je naznačena v tab. 10. Při posledním sčítání lidu v roce 2001 bylo v oblasti Krkonoš zjištěno 11,2 tis. trvale obydlených domů (TOD), což pokrývalo téměř 9/10 domovního fondu celkem, podíl rodinných domků z TOD činil však jen o něco více než tři čtvrtiny² (v ČR 86,3%). Počet 28,8 tis. trvale obydlených bytů (TOB) z celkového počtu 30,3 tis. bytů v trvale obydlených domech, znamenal 4,9 procentní podíl bytů neobydlených, což je hodnota výrazně pod republikovým průměrem. Pro okres Trutnov i oblast Krkonoše je typický velký podíl chat a chalup vyčleněných z bytového fondu, které slouží jako rekreační objekty pro obyvatele Prahy a větších měst.

Tab. 10: Struktura bytového fondu v Královéhradeckém kraji k 1.3.2001

území	domy celkem	TOD	TOD (%)	rodinné domky z TOD (%)	byty celkem	TOB	TOB (%)
Krkonoše	12 795	11 160	87,2	76,7	30 262	28 781	95,1
okres Trutnov	24 285	20 265	83,4	81,7	47 534	45 340	95,4
Královéhradecký kraj	128 789	101 662	78,9	87,2	213 682	204 529	95,7
ČR	1 969 568	1 630 705	82,8	86,3	4 369 239	3 828 912	87,6

Pramen: Definitivní výsledky SLDB 2001, ČSÚ 2002, výpočty GaREP 2002

² Vliv Trutnova a dalších větších měst, kde se v sedmdesátých a osmdesátých letech koncentrovala panelová výstavba.

Regionální trh práce, nezaměstnanost

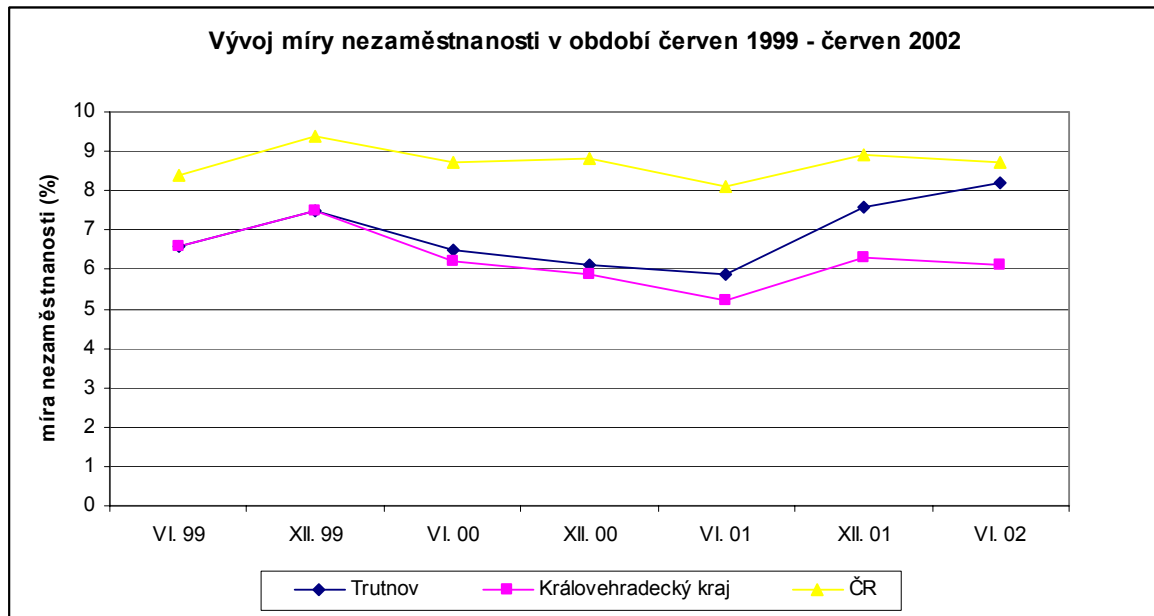
Situace na trhu práce a nezaměstnanost patří k základním ukazatelům hospodářské problémovosti území. Přestože došlo v ČR za posledních 5 let k výrazným změnám na trhu práce, většina z těchto změn se projevila spíše plošně a zůstala situace v již v té době postižených okresech a tak např. v pořadí okresů podle míry nezaměstnanosti nedošlo k výrazným posunům. To znamená, že oblasti, které na tom byly z pohledu trhu práce špatně, jsou na tom špatně i nyní, pouze se jejich problémy prohloubily a zvětšily.

Tab. 11: Základní ukazatele trhu práce k 30.6.2002

území	nezaměstnaní	ženy	ženy %	absolventi	absolventi %	ZPS	ZPS %	VPM	MN	nezam/VPM
Trutnov	5 006	2 516	50,3	495	9,9	838	16,7	649	8,2	7,7
Královéhradecký kraj	16 886	8 933	52,9	1 740	10,3	2 574	15,2	3 105	6,1	5,4
ČR	454 303	231 712	51,0	54 378	12,0	62 895	13,8	49 073	8,7	9,3

pozn. ZPS – nezaměstnaní občané se změněnou pracovní schopností
 VPM – volná pracovní místa
 nezam/VPM – počet nezaměstnaných připadajících na 1 volné pracovní místo
 Pramen: MPSV SSZ 2002, výpočty GaREP 2002

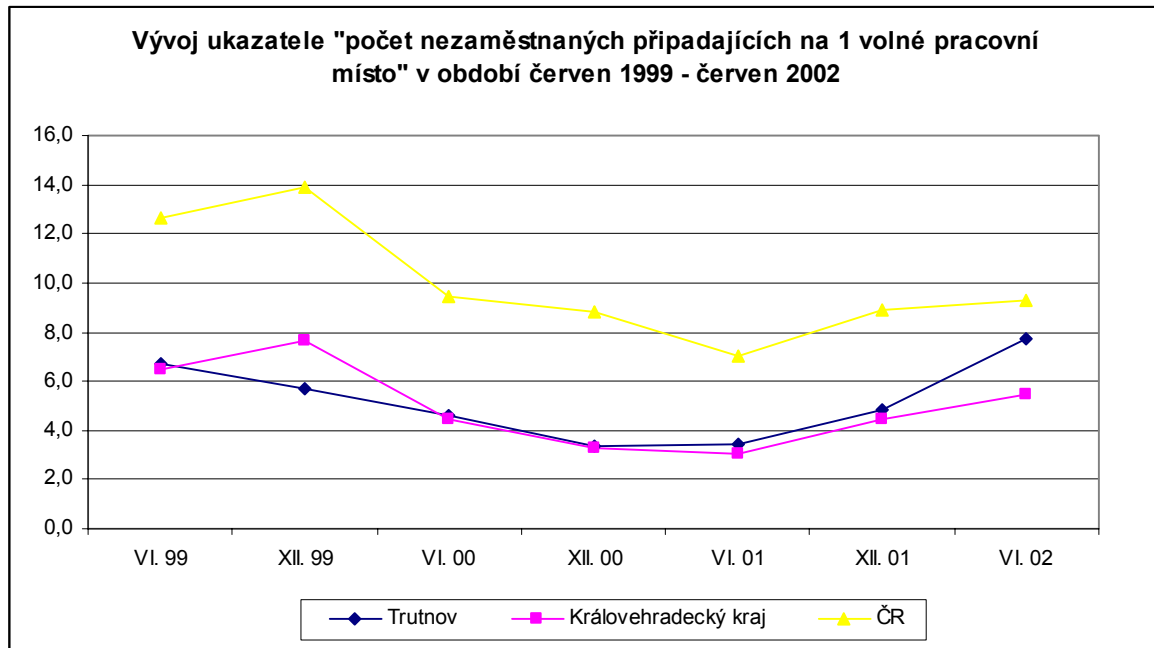
Obr. 4

Pramen: MPSV SSZ 1999 - 2002

K 31.6.2002 bylo v okrese Trutnov evidováno celkem 5 006 uchazečů o práci, z čehož bylo 50,3% žen (viz tab. 11). Mírou nezaměstnanosti 8,2% tak okres sice byl pod průměrem České republiky (8,7%), avšak jak naznačuje vývoj tohoto ukazatele za poslední tři roky (viz obr. 4), okresní hodnoty se od června 2001 výrazně odchýlily od krajského průměru a velmi „dynamicky se přiblížily hodnotám za celou ČR. Míra nezaměstnanosti se meziročně zvýšila o 2,3 procentního bodu (meziroční nárůst 27,5%), což v absolutním vyjádření znamená navýšení o téměř 1 400 nezaměstnaných.

Obr. 5

Pramen: MPSV SSZ 1999 – 2002, výpočty GaREP 2002

Druhým nejkomplexnějším ukazatelem charakterizujícím trh práce určitého území je počet uchazečů o práci (nezaměstnaných) přepočtený na 1 volné pracovní místo, tzn. srovnání nabídky pracovních sil s poptávkou po pracovní síle (viz obr. 5). Ukazatel se v okrese Trutnov až do konce roku 2000 držel na úrovni Královéhradeckého kraje, potom však začal (obdobně jako míra nezaměstnanosti) růst a k červnu 2002 je rozdíl mezi okresní a krajskou hodnotou již velmi zřetelný (okres Trutnov 7,7, Královéhradecký kraj 5,4). Republikového průměru (9,3) však ještě zdaleka nedosahuje. Meziroční pokles počtu nabízených volných pracovních míst činil absolutně téměř 400 (pokles o 38% stavu z června 2001).

K problémovým skupinám na trhu práce patří mimo jiné také absolventi a mladiství (dosud nezaměstnané osoby do dvou let po ukončení školní docházky). V létě 2001 bylo na Úřadu práce v Trutnově evidováno 460 mladistvých a absolventů všech typů škol, což tvořilo 12,7% všech nezaměstnaných (průměr za ČR 11,9%). Druhá polovina roku 2001 a první roku následujícího nebyla v okrese z pohledu trhu práce nijak příznivá, což se projevilo i nárůstem velikosti této skupiny nezaměstnaných osob na téměř 500 (9,9% všech nezaměstnaných, ČR 12,0%)³. Vývoj počtu nezaměstnaných registrovaných absolventů a mladistvých má typicky sezónní průběh, nejnižší počty jsou dosahovány v dubnu a květnu před koncem školního roku, nejvíce nových mladých lidí se na úřady práce hlásí v září a říjnu, tedy po prázdninových měsících, kterých absolventi škol často využívají k cestování, brigádám, apod. Další významnou rizikovou skupinou jsou občané se změněnou pracovní schopností (ZPS), která jim neumožňuje vykonávat běžnou práci. Přes řadu legislativních a zákonných nařízení k povinnosti organizací tyto osoby zaměstnávat, počet registrovaných občanů se ZPS bez práce stále roste. Koncem června v roce 2002 jich ÚP v Trutnově evidoval 838 (16,7% z celkového počtu nezaměstnaných, v ČR 13,8%).

³ Obecná míra nezaměstnanosti a počet všech nezaměstnaných však v okrese Trutnov rostly daleko rychleji, proto i ten nižší podíl nezaměstnaných absolventů a mladistvých.

Data poskytnutá okresním úřadem v Trutnově umožnily provést výpočet míry nezaměstnanosti do obvodů poboček okresního úřadu práce v Trutnově, za oblast Krkonoše i do jednotlivých obcí. Zde je však třeba při hodnocení postupovat s větší opatrností, protože zvláště u populačně malých obcí (které vykazují zároveň nízký počet ekonomicky aktivních osob) může znamenat absolutně malý nárůst počtu nezaměstnaných výrazný skok v hodnotě míry nezaměstnanosti a údaje se potom stávají spíše zavádějícími.

Tab. 12: Počet nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti v obcích regionu Krkonoše

Území	Počet nezaměstnaných	Míra nezaměstnanosti
Lampertice	49	26,7
Královec	18	20,5
Bernartice	69	17,0
Horní Olešnice	17	15,6
Horní Maršov	79	15,1
Žacléř	244	15,1
Dolní Olešnice	25	13,8
Zlatá Olešnice	12	13,8
Chotěvice	65	13,3
Strážné	11	12,4
Staré Buky	23	12,0
Vlčice	25	11,9
Mladé Buky	114	10,9
Dolní Dvůr	14	10,7
Janské Lázně	42	10,0
Čermná	18	9,9
Trutnov	1630	9,9
Hostinné	243	9,6
Kunčice nad Labem	26	9,3
Klásterská Lhota	7	9,2
Rudník	101	9,2
Černý Důl	37	9,0
Pilníkov	42	8,6
Prosečné	23	8,3
Lánov	63	7,7
Pec pod Sněžkou	23	7,4
Svoboda nad Úpou	85	7,1
Dolní Lánov	24	6,8
Vrchlabí	447	6,6
Dolní Kalná	19	5,9
Horní Kalná	8	5,9
Dolní Branná	24	5,1
Špindlerův Mlýn	24	3,6
Malá Úpa	1	1,3

pozn. Stav k 30.11.2002, tučně vytištěné jsou obce se statutem města
Pramen: ÚP Trutnov 2002

Podle oblastí okresu Trutnov, ve kterých jsou pobočky okresního úřadu práce se absolutně nejvíce evidovaných nezaměstnaných koncentruje na Trutnovsko (k 30.11.2002 to bylo 3610 osob), kde míra nezaměstnanosti dosahuje 10,4%. Druhou oblastí, která bezprostředně souvisí s regionem Krkonoše, je Vrchlabsko, kde bylo ke stejnému datu registrováno 831 nezaměstnaných (míra nezaměstnanosti 7,0%).

Co se týče jednotlivých obcí, míru nezaměstnanosti vyšší než 25% vykazaly ke konci listopadu 2002 z celkového počtu 34 obcí pouze dvě, a to Lampertice a Královec (viz tab. 12). Na druhé straně pomyslného žebříčku obcí seřazených podle výše míry nezaměstnanosti stojí

obec Malá Úpa, kde byl zjištěn pouze jeden oficiálně registrovaný uchazeč o práci. Při pohledu na nejvýznamnější rekreační střediska regionu se nejhůře profilují Janské Lázně (míra nezaměstnanosti nad úroveň republikového průměru), naopak Pec pod Sněžkou, Svoboda nad Úpou a zejména Špindlerův Mlýn nemají s nezaměstnaností výraznější problémy.

Odvětvová struktura hospodářství

Struktura hospodářství oblasti Krkonoš je ovlivněna historickým vývojem, strukturou osídlení a zdejšími přírodními podmínkami. V průběhu devadesátých let prošla ekonomika území (podobně jako v celé České republice) významnými transformačními změnami, spojenými s velmi rychlou privatizací a také s restrukturalizací činností. Reakcí na nové tržní podmínky byl značný rozvoj malého a středního podnikání zaměřeného zejména na výrobu pro automobilový průmysl, stavebnictví a služby. Od poloviny 90. let výrazně roste podíl zahraničních a nadnárodních firem na ekonomice oblasti, které staví na tradicích a kvalifikované pracovní síle, zvláště v oborech elektrotechnického, automobilového a strojírenského průmyslu a výroby a zpracování plastů.

Tab. 13: Odvětvová struktura subjektů registrovaných na území oblasti Krkonoš (stav k 31. 12. 2000)

Okres	Podíl v %								
	zeměděl., lesnictví a rybolov	průmysl	stavebnic- tví	doprava a spoje	obchod, pohost. a ubytov.	ostatní obchod. služby	veřejná správa	školství a zdravot.	ostatní veřejné služby
Krkonoše*	6,7	13,1	11,1	5,3	38,3	13,6	0,3	3,0	8,6
okres Trutnov	7,2	14,6	11,2	4,5	36,4	13,6	0,4	2,8	9,4
Královéhradecký kraj	8,6	14,7	11,0	3,1	35,1	15,6	0,9	2,8	8,2
<i>Liberecký kraj</i>	<i>6,2</i>	<i>16,2</i>	<i>13,1</i>	<i>3,0</i>	<i>35,5</i>	<i>16,3</i>	<i>0,4</i>	<i>2,3</i>	<i>7,0</i>
Česká republika	6,4	12,9	10,8	3,4	35,8	19,8	0,6	2,6	7,7

Pramen: Okresy České republiky v roce 2000, ČSÚ, Registr ekonomických subjektů, ČSÚ, vlastní výpočty GaREP 2002

Poznámka: * údaje k 31. 12. 2001

Tab. 14: Obyvatelstvo ekonomicky aktivní podle odvětví ekonomické činnosti v oblasti Krkonoše k 1. 3. 2001

Okres	Podíl v %								
	zeměděl., lesnictví a rybolov	průmysl	stavebnic- tví	doprava a spoje	obchod, pohost. a ubytov.	ostatní obchod. služby	veřejná správa	školství a zdravot.	ostatní veřejné služby
Krkonoše	2,9	36,7	8,1	5,9	15,2	4,6	5,3	10,5	4,5
okres Trutnov	3,5	39,0	8,5	5,4	14,4	4,3	4,9	9,9	4,1
Královéhradecký kraj	5,2	33,2	8,0	5,8	14,2	5,5	6,1	11,1	3,9
<i>Liberecký kraj</i>	<i>2,8</i>	<i>38,1</i>	<i>8,1</i>	<i>5,2</i>	<i>13,4</i>	<i>5,6</i>	<i>5,3</i>	<i>9,6</i>	<i>4,3</i>
Česká republika	4,4	29,1	8,7	6,7	14,4	7,4	6,1	10,9	5,0

Pramen: Definitivní výsledky sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001, ČSÚ 2002

Oblast Krkonoše je charakterizována ve srovnání s průměrem za Českou republiku i Královéhradecký kraj nadprůměrným zastoupením subjektů registrovaných v obchodě, pohostinství a ubytování, v dopravě a souvisejících činnostech a v ostatních veřejných službách (ve všech uvedených skupinách je patrná výrazná vazba na aktivity spojené s cestovním ruchem) a podprůměrným zastoupením registrovaných subjektů v ostatních obchodních službách. Podobně i ze srovnání odvětvové struktury ekonomicky aktivního obyvatelstva oblasti Krkonoš, Královéhradeckého kraje a České republiky vyplývá nadprůměrný podíl obyvatelstva zaměstnaného v obchodě, pohostinství a ubytování a rovněž v průmyslu a mírně podprůměrný až podprůměrný podíl všech ostatních hospodářských odvětví na zaměstnanosti.

Zemědělství se na území oblasti Krkonoše v závislosti na místních převážně méně příznivých přírodních podmínkách orientuje spíše na extenzivnější formy hospodaření, výrazný je podíl ekologicky hospodařících zemědělců. Problém představují zejména útlum chovu skotu a vysoký podíl dlouhodobě neobhospodařované půdy. Od roku 1989 došlo v oblasti ke značným změnám ve struktuře jednotlivých druhů pozemků, ale i k poklesu výměry zemědělské půdy i počtu zemědělských objektů a k nárůstu ladem ležící a nevyužívané půdy. Zemědělská výroba na území KRNAP ve formě pastevectví může být dle Plánu péče provozována ve II. zóně. Ve III. zóně je provozováno zvláště pastevectví a sklizeň sena. Jakékoliv intenzivní zemědělské hospodaření v těchto pásmech není možné. V ochranném pásmu KRNAP a vně tohoto území již probíhá intenzivní zemědělská činnost (především chov skotu). V tomto regionu jsou i vhodné podmínky pro výrobu ekoproduktů.

Průmyslová výroba na území turistické oblasti Krkonoše se vyznačuje pestrou odvětvovou strukturou a ve srovnání s okolními regiony má svá specifika. Jedná se především o nadprůměrný podíl textilního a oděvního průmyslu, které zde mají dlouhou tradici (textilní průmysl je však v posledních letech ve značném útlumu). Na území oblasti má významné místo průmyslová výroba zpracovávající místní suroviny (zejména papírenský průmysl). V souvislosti s aktivitami zahraničních investorů se oblast v posledních letech stala významným centrem elektrotechnického průmyslu a dodavatelů pro automobilový průmysl.

Více než 40% průmyslových subjektů oblasti je lokalizováno ve městě Trutnov, které představuje druhé nejvýznamnější populační a hospodářské centrum Královéhradeckého kraje. Dalších více než 25% registrovaných průmyslových subjektů oblasti se dohromady nachází ve městech Vrchlabí a Hostinné. Celkově se v pásu mezi Trutnovem a Vrchlabím (vymezeném na severu Svobodou nad Úpou a na jihu Hostinným) nachází více než 80% průmyslových subjektů oblasti. Město Trutnov, nejvýznamnější průmyslové centrum oblasti, se vyznačuje pestrou odvětvovou strukturou průmyslové výroby (dominuje zde elektrotechnický průmysl, významnější zastoupení má rovněž textilní, oděvní, strojírenský průmysl a výroba elektřiny). Ve Vrchlabí jsou zastoupena zejména odvětví automobilového a elektrotechnického a dále strojírenského průmyslu, v Hostinném papírenský průmysl. Z ostatních průmyslových středisek oblasti jmenujme Mladé Buky (textilní průmysl), Rudník (plastikářský průmysl), Dolní Kalnou (automobilový průmysl), Svobodu nad Úpou (výroba stavebních hmot), Žacléř (výroba stavebních hmot), Kunčice nad Labem (výroba stavebních hmot), Bernatice, Černý Důl a Dolní Branná (textilní průmysl).

Podle údajů ČSÚ se na území turistické oblasti Krkonoše koncem roku 2000 nacházelo 30 průmyslových podniků se 100 a více pracovníky se sídlem na území oblasti, zaměstnávajících přibližně 11,7 tis. pracovníků (z toho téměř 4 tis. pracovníků bylo zaměstnáno v elektrotechnickém, více než 3 tis. pracovníků v automobilovém průmyslu a více než 2 tis. pracovníků v textilním a oděvním průmyslu).

Významnější stavební podniky jsou soustředěny především do města Trutnov a dále do Vrchlabí a Hostinného.

Terciární sektor (sektor obchodu a služeb) zaznamenal v oblasti, podobně jako v celé České republice v 90. letech prudký rozvoj. Nejvýrazněji je terciární sektor zastoupen ve větších městech, tj. v místech s vyšší koncentrací poptávky a kontaktů (více než 40% všech registrovaných nevýrobních subjektů oblasti je koncentrováno do Trutnova a dalších téměř 20% do Vrchlabí) a také ve střediscích cestovního ruchu (jedná se především o Špindlerův Mlýn a Pec pod Sněžkou).

Hodnocení podnikatelské aktivity fyzických osob v pohostinství a ubytování

Pro analýzy byly použity údaje o počtu podnikatelů - fyzických osob z registru ekonomických subjektů, kdy do počtu podnikatelů jsou zahrnuti všichni soukromí podnikatelé - fyzické osoby (podnikající podle živnostenského zákona, soukromě hospodařící rolníci a svobodná povolání), zapsaní i nezapsaní v obchodním rejstříku, jejichž hlavní činnost je v odvětví pohostinství a ubytování. Pro hodnocení obcí turistické oblasti Krkonoše vycházíme z registru ekonomických subjektů z listopadu 2001. Údaje o počtu obyvatel obcí jsou převzaty z obecní statistiky ČSÚ - k 1.1.2002.

Vzhledem k faktu, že řešené území turistické oblasti Krkonoše má významně nadprůměrnou úroveň podnikání v tomto odvětví byly provedeny analýzy jednak vzhledem k úrovni intenzity podnikání v Královéhradeckém kraji, jednak vzhledem k úrovni podnikání v celé České republice.

Na základě analýzy průměru souboru obcí Královéhradeckého kraje a směrodatné odchylky počtu podnikatelů na 1000 obyvatel v pohostinství a ubytování byly obce kraje rozděleny do 5 skupin:

1. obce s vysoce nadprůměrnou intenzitou podnikatelské aktivity

- zde byly zařazeny obce s hodnotou ukazatele vyšší než +1 směrodatná odchylka od průměru souboru obcí Královehradeckého kraje

2. obce s nadprůměrnou intenzitou podnikatelské aktivity

- obce s hodnotou ukazatele vyšší než +1/3 a nižší než +1 směrodatná odchylka od průměru souboru obcí

3. obce s průměrnou intenzitou podnikatelské aktivity

- jsou to obce s hodnotou ukazatele od +1/3 do -1/3 směrodatné odchylky od průměru souboru obcí

4. obce s podprůměrnou intenzitou podnikatelské aktivity

- jsou to obce s hodnotou ukazatele nižší než -1/3 a vyšší než -1 směrodatná odchylka od průměru souboru obcí

5. obce s vysoce podprůměrnou intenzitou podnikatelské aktivity

- obce s hodnotou ukazatele nižší než -1 směrodatná odchylka od průměru souboru hodnocených obcí.

Obdobným způsobem byla provedena kategorizace obcí ČR (zde byly použity směrodatná odchylka a průměr souboru obcí České republiky).

Turistická oblast Krkonoše patří v rámci ČR mezi území s významně nadprůměrnou podnikatelskou aktivitou v pohostinství a ubytování. Na 1000 obyvatel bylo v tomto odvětví registrováno v oblasti Krkonoše 23,3 podnikatelů, pro srovnání průměr za Královéhradecký kraj činí 11,1 registrovaných podnikatelů a za celou Českou republiku 9,4 registrovaných podnikatelů.

Na obecní úrovni byly provedeny analýzy z hlediska průměrného počtu registrovaných podnikatelů na 1000 obyvatel obcí Královéhradeckého kraje (viz výše). Obce s nejvyšší intenzitou podnikání tvoří v rámci vymezené oblasti souvislé území na severu, v podstatě kopírující vymezení Krkonošského národního parku. Hlavními středisky jsou zde Špindlerův Mlýn a Pec pod Sněžkou, které patří mezi obce kraje s nejvyššími počty podnikatelů v pohostinství a ubytování. Do skupiny s nejvyšší podnikatelskou aktivitou dále náleží Malá Úpa, Strážné, Černý Důl, Janské Lázně, Dolní Dvůr a Horní Maršov. Všechny tyto obce dosahují velmi vysokých intenzit podnikání (kromě Černého Dolu, Janských Lázní, Dolního Dvora a Horního Maršova přes 100 podnikatelů na 1 000 obyvatel) a patří mezi obce s nejvyšší intenzitou podnikání v tomto odvětví v ČR. Pokud vezmeme za základ srovnávací

úroveň obcí celé České republiky, patří v této oblasti mezi obce s významně nadprůměrnou úrovní podnikání i Svoboda nad Úpou, Zlatá Olešnice, Vrchlabí a Královec (z hlediska srovnávací úrovně kraje nadprůměrné).

Tab. 15: Intenzita soukromého podnikání v odvětví pohostinství a ubytování v obcích turistické oblasti Krkonoše

Název obce / území	Počet soukromých podnikatelů	Počet soukromých podnikatelů na 1000 obyvatel
Malá Úpa	56	400,0
Strážné	56	400,0
Pec pod Sněžkou	175	297,1
Špindlerův Mlýn	199	153,3
Černý Důl	65	85,8
Janské Lázně	69	75,8
Dolní Dvůr	17	69,1
Horní Maršov	56	53,3
Svoboda nad Úpou	83	36,9
Zlatá Olešnice	5	31,4
Vrchlabí	377	29,0
Královec	5	27,8
oblast Krkonoše	1 773	23,3
Lánov	32	21,3
Dolní Kalná	13	20,6
Staré Buky	8	20,6
Mladé Buky	41	18,6
Dolní Branná	16	17,6
Kunčice nad Labem	9	15,4
Dolní Lánov	10	14,8
Vlčice	5	11,8
Žacléř	42	11,5
Bernartice	10	11,2
Královéhradecký kraj		11,1
Klášterská Lhota	2	11,0
Trutnov	335	10,5
Lampertice	5	10,4
Česká republika		9,4
Prosečné	5	9,1
Pilníkov	9	8,3
Chotěvice	8	8,1
Čermná	3	8,0
Hostinné	38	7,8
Rudník	15	6,8
Dolní Olešnice	2	5,5
Horní Olešnice	1	3,3
Horní Kalná	1	3,2

Pramen: Registr ekonomických subjektů k 31.12.2001, ČSÚ

Do skupiny obcí, které mají v rámci kraje průměrnou úroveň intenzity soukromého podnikání, ovšem v rámci celé České republiky nadprůměrnou úroveň se řadí Lánov, Dolní Kalná, Staré Buky, Mladé Buky, Dolní Branná a Kunčice nad Labem. Ostatní obce vymezené oblasti patří z hlediska intenzity podnikání v pohostinství a ubytování v rámci obcí kraje, resp. České republiky mezi průměrné, výjimečně podprůměrné.

Vzhledem k tomu, že v současné době jsou k dispozici i první definitivní výsledky ze sčítání lidu 2001 byla pro srovnání provedena i analýza celkové zaměstnanosti v odvětví pohostinství a ubytování podle obcí vymezené turistické oblasti Krkonoše. Základním ukazatelem byl podíl ekonomicky aktivních v pohostinství a ubytování z ekonomicky aktivních celkem. I když ukazatele o podnikatelské aktivitě a celkové zaměstnanosti v odvětví nejsou zcela srovnatelné (ukazatele úrovně podnikání “znevýhodňují“ velké subjekty), obce s nadprůměrnými a vysoce nadprůměrnými intenzitami podnikání lze rozlišit i na základě podílu ekonomicky aktivních v pohostinství a ubytování.

Tab. 16: Obyvatelé ekonomicky aktivní v pohostinství a ubytování v obcích v turistické oblasti Krkonoše (stav k 1.3.2001)

Obec / území	Počet ekonomicky aktivních v odvětví	Podíl na celkovém počtu ekonomicky aktivních (v %)
Malá Úpa	32	41,6
Pec pod Sněžkou	126	37,2
Špindlerův Mlýn	242	36,0
Strážné	24	26,7
Dolní Dvůr	29	22,3
Janské Lázně	88	18,3
Černý Důl	49	12,0
Horní Maršov	62	11,4
Svoboda nad Úpou	134	11,0
Zlatá Olešnice	8	9,3
Králavec	8	8,8
Dolní Lánov	26	7,5
Vrchlabí	509	7,4
Vlčice	15	6,9
Žaclěb	114	6,8
oblast Krkonoše	2530	6,4
Lánov	52	6,3
Mladé Buky	66	6,1
Horní Olešnice	7	6,1
Lampertice	11	6,1
Dolní Branná	26	5,3
okres Trutnov		5,3
Bernartice	21	5,1
Pilníkov	26	5,0
Dolní Olešnice	9	4,9
Kunčice nad Labem	12	4,1
Rudník	44	4,0
Trutnov	656	3,9
Chotěvice	18	3,6
Královéhradecký kraj		3,6
Dolní Kalná	11	3,5
Hostinné	83	3,2
Staré Buky	6	3,1
Čermná	5	2,7
Prosečné	8	2,7
Horní Kalná	3	1,9
Klášteřská Lhota	0	0,0

Pramen: Definitivní výsledky sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001, ČSÚ 2002

Poznámka: tučně jsou uvedeny obce, ve kterých je v rámci odvětvového členění ekonomicky aktivních pohostinství a ubytování nejpočetněji zastoupeným odvětvím

4.3. Analýza kulturně-historických předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu

Vzhledem k tomu, že v Krkonoších spíše převažuje zaměření na aktivní formy cestovního ruchu (letní a zimní turistika, lyžování, další formy sportovního vyžití apod.), můžeme říci, že území ve srovnání s ostatními regiony České republiky **nedisponuje mezinárodně či republikově významnými kulturně historickými památkami a objekty**. Přes toto strohé konstatování je však nutné uvést, že i zde se nachází řada lokalit, které přispívají ke zvýšení a rozšíření turistické atraktivity Krkonoš a minimálně vytvářejí programovou alternativu například pro případ špatného počasí.

Stručný historický vývoj

Až do středověku byly Krkonoše prakticky neobydlené. Celé pohoří a podhůří pokrývaly lesy, které spolu s vysokými hřebeny tvořily přirozenou obranu české kotliny před invazemi ze severu. Pouze podél větších řek vedly střežené zemské stezky spojující Čechy a Slezsko. První kolonizace byla zřejmě slovanská a odehrála se asi v polovině 13. století. O několik desítek let později přišla na základě rozhodnutí krále Přemysla Otakara II. kolonizační vlna německého obyvatelstva, které se usazovalo především v údolích řek Labe a Úpa. Přibližně v téže době začala vznikat městská centra v podhůří, např. Trutnov či Hostinné.

Významná změna nastala ve 14. století, kdy se Slezsko stalo součástí zemí Koruny české a někdejší pohraniční lesy ztratily svůj strategický význam. V té době se zvýšil počet kolonistů, kteří zde káceli lesy a zakládali pastviny a pole, lovců a hledačů zlata a drahých kamenů, často cizinců nazývaných Wallen – Vlaši.

V 16. století se v českých zemích začalo rozvíjet hornictví a do Krkonoš, zejména do osady Svätý Petr (dnes součást Špindlerova Mlýna), dorazili míšeňští horníci. S jejich příchodem se mnohonásobně zvýšila těžba dřeva potřebného pro důlní stavby a práce. K decimování lesů přispěli i uhlíři, takže těžba dřeva se již začátkem 17. století musela přesunout do Orlických hor. Obyvatel hor přibývalo i za třicetileté války, tehdy se Krkonoše staly útočištěm uprchlíků, kteří zde zakládali celé osady. Hory se zalidňovaly a kvůli územním sporům jednotlivých panství došlo počátkem 18. století k přesnějším vymezení hranice mezi Čechami a Polskem, která měla přibližně dnešní podobu.

Postupně docházelo v Krkonoších a Podkrkonoší k dalšímu rozvoji těžby uhlí a železné rudy a v druhé polovině 19. století výrazně změnil život ve městech nástup průmyslové revoluce. V mnoha místech vznikaly továrny, přepravu zboží a surovin urychlilo zavedení železnice a rychle se zvětšovala populace měst.

Ve 20. století se výrazně projevila celosvětová hospodářská krize, která roku 1929 zasáhla i naše pohraničí, kde došlo k velkému nárůstu nezaměstnanosti. Po skončení druhé světové války došlo v Krkonoších a Podkrkonoší vlivem odsunu občanů německé národnosti ke značnému poklesu počtu obyvatel, který dodnes nebyl v řadě míst kompenzován. Po pádu komunismu přinesla nové impulsy pro rozvoj regionu až devadesátá léta minulého století.

Historický přehled rozvoje aktivit cestovního ruchu

Vztah k přírodě a krajině se v evropských společnostech začíná postupně měnit od přelomu 18. a 19. století v souvislosti s myšlenkami osvícenství a romantismu. Dříve chodili lidé do přírody jen za obživou, teprve od konce 18. století se návštěva vybraných přírodních lokalit – zvláště romantických míst – stává vyhledávaným cílem cest těch skupin

obyvatelstva, které si to mohou dovolit. Prvními „turisty“ byli vedle šlechty především lidé z průmyslových oblastí, žijící městským způsobem života.

V průběhu 19. století začala vznikat řada českých a německých turistických spolků. Kromě nejvýznamnějších, k nimž patří především Klub českých turistů, Hauptverband deutscher Gebirgs- und Wandervereine, sehrály důležitou roli i další místní turistické spolky - od roku 1880 v oblasti působil zejména Krkonošský spolek (Österreichischer Riesengebirgsverein). V souvislosti s rozvojem cestovního ruchu docházelo v Krkonoších také k transformaci tradičního „budního“ hospodářství (tzv. boudy byly v horských oblastech zakládány od 16. a 17. století, většinou se na nich choval dobytek pasoucí se na okolních rozlehlých pastvinách). Původní sezónní boudy byly přestavovány pro celoroční potřeby cestovního ruchu a řada nově vzniklých bud již měla čistě turistický charakter. Kromě toho začala být rozšiřována síť komunikací spojujících turistická centra s atraktivními lokalitami, byly značeny turistické trasy, vydávány mapy a turistické průvodce, stavěny rozhledny apod.

Masovou činností se cestovní ruch stává v souvislosti s příchodem velkého množství obyvatelstva do měst (urbanizace) a s prodlužováním délky volného času. Zvláště volné víkendy spolu s omezenými možnostmi cest do zahraničí (v 50. až 80. letech) vedly k rozvoji chataření a chalupaření, které postupně změnilo vzhled krajiny a sídel v řadě lokalit regionu.

Cestovní ruch se postupně v celosvětovém měřítku stává významným hospodářským odvětvím. V ČR je takové chápání cestovního ruchu oceňováno až od 90. let 20. století, kdy zde došlo k nástupu tržní ekonomiky. Zvýšení turistické návštěvnosti může v území posílit kupní sílu obyvatelstva a zajistit prosperitu podnikům, které by se službami jen místnímu obyvatelstvu těžko užívaly. Kvalita poskytovaných služeb a jejich nabídka pak recipročně ovlivňují spokojenost návštěvníků, a působí tak i na jejich rozhodování, zda navštívit území znovu. Návštěvnost se dá významně ovlivnit i propagační území a jeho atraktivit. Cestovní ruch tak stále více přebírá rysy typického hospodářského odvětví, v jehož rámci účelně vynaložené investice mohou přinést zisk. Současně jde o odvětví, jehož rozvoj lze více než v jiných případech ovlivnit aktivitou veřejného sektoru.

Kromě pozitivních ekonomických efektů provázejících rozvoj cestovního ruchu je však nutné zmínit také související negativní dopady. Ty spočívají zejména v poškozování stavu přírody a životního prostředí. Je nutné si uvědomit, že podle údajů Správy KRNAP navštíví území národního parku kolem 6 až 8 milionů návštěvníků ročně, na území horské části Krkonoš se nachází velmi mnoho trvale obydlených nebo rekreačních objektů, kolem 260 lanovek a vleků, asi 150 sjezdových tratí a lyžařských svahů o souhrnné délce cca 130 km a přes 700 km značených turistických cest. Z uvedeného plyne, že v budoucnu bude nutná užší spolupráce a mnohem širší diskuse mezi subjekty, jejichž cílem je další rozvoj infrastruktury a aktivit cestovního ruchu, a organizacemi, které se zabývají ochranou přírody a krajiny (zde reprezentovanou zejména Správou KRNAP).

Stručný přehled kulturně historických atraktivit cestovního ruchu v Krkonoších

(podrobnější analýza bude součástí kapitoly č. 6.3 „Turistické cíle a turistické atraktivity“)

V rámci území Krkonoš se nachází množství objektů, které můžeme zahrnout do kategorie kulturně historických předpokladů rozvoje cestovního ruchu. Není však možné zde objektivně stanovit, který z nich je – a který není – atraktivitou cestovního ruchu. Pro jednoznačnou klasifikaci neexistují žádná přesná kritéria, neboť zájmy návštěvníků jsou různorodé – zjednodušeně lze sice říci, že turisty přitahují nejvíce církevní památky, hrady, zámky, rozhledny a soubory lidové architektury, avšak tento výčet není všeobjímající

V místech větší koncentrace kulturních památek nebo v místech jinak architektonicky, urbanisticky nebo historicky významných byly vyhlášeny **městské památkové zóny**^{*)}. Ty byly v oblasti vyhlášeny celkem tři:

- **v Trutnově**: město se poprvé připomíná roku 1260 jako kolonizační trhová obec Úpa, později byla německými kolonisty přejmenována na Trautenau (Trutnov). Vnitřní město si zachovalo půdorys z doby kolonizace ve 13. století. Původní elipsovité obvod byl rozložen okolo čtvercového náměstí, které je ze všech stran obklopeno renesančními a barokními domy s podloubím. K významným objektům a památkám patří kašna s Krakonošem, bývalý zámek přestavěný na školu, kostel narození P. Marie a další stavby. V roce 1866 došlo u Trutnova k bitvě mezi rakouským a pruským vojskem, dnes ji připomíná památník na vrchu Šibeník. Na temeni Janského vrchu stojí kostel sv. Jana Křtitele;
- **ve Vrchlabí**: město vzniklo z dřevorubecké osady patrně ve 13. století, roku 1533 získalo právo svobodného horního města. K cenným stavbám patří renesanční zámek z roku 1546 se čtyřmi nárožními věžemi (dnes sídlo městského úřadu), kolem něhož se nachází rozlehlý park, stará a nová radnice, barokní augustiniánský klášter, kostel sv. Vavřince, kamenný most přes Labe ze 17. století a zbytky městské lidové dřevěné architektury ze 17. století (zejména tři štítové domy s loubím proti kostelu);
- **v Hostinném**: ve 13. století bylo založeno město pravidelného půdorysu se čtvercovým náměstím a s právem obchodu se solí, které v roce 1610 vyhořelo. Město si přesto uchovalo památkový charakter včetně souvislého podloubí na náměstí. K architektonicky cenným stavbám patří radnice s charakteristickými postavami dvou obrů, několik renesančních a barokních měšťanských domů, kostel Nejsv. Trojice s areálem děkanství, kostel sv. Františka Serafinského (dnes galerie antického umění), bývalé kláštery (františkánský a klášter Voršilek) a zbytky opevnění.

V zájmovém území Krkonoš a Podkrkonoší se nenachází **žádné veřejnosti přístupné hrady a zámky**.

K institucím, které zvyšují atraktivitu území a zároveň je možné zařadit je do potenciálu kulturně historických předpokladů patří **muzea a galerie**. Tyto instituce přibližují přírodovědné, historické, společenské, umělecké i další aspekty území, případně připomínají významné rodáky a návštěvníky regionu. V regionu sídlí následující –

- *Muzeum Podkrkonoší v Trutnově*: sbírka terčů a terčovnic, expozice militárií (zejména z prusko-rakouské války), sbírky hodin, žitavské fajánse, soubor reliéfně řezaných včelích úlů a sbírka lidového malovaného nábytku. Otevřeno celoročně;
- *Městské muzeum v Žacléři*: otevřeno od roku 1999, expozice jsou věnovány historii města a hornictví, významným rodákům a národopisným sbírkám, otázkám česko-německého soužití. Otevřeno celoročně. Nabízí se i možnost exkurze do bývalých dolů;
- *Krkonošské muzeum ve Vrchlabí*: audiovizuální expozice Kámen a život, otevřeno celoročně;
- *Muzeum Československého opevnění v dělostřelecké pevnosti Stachelberg*: otevřeno květen až září;
- stálá výstava „*Obří důl, poklad Krkonoš*“ v informačním středisku KRNAP v Peci pod Sněžkou;
- *Galerie antického umění v Hostinném*: galerie je zřízena v bývalém kostele sv. Františka Serafinského, prohlídka s průvodcem;
- *Galerie v Trutnově*.

^{*)} ostatní kategorie (městské památkové rezervace, památkové rezervace vesnického typu a památkové zóny vesnického typu nejsou v oblasti Krkonoše vyhlášeny

Nabídku možností kulturního vyžití rozšiřuje také **divadlo** v Trutnově.

K zajímavým stavbám patří **rozhledny**. Jedná se o dominanty krajiny, které zároveň slouží jako významné orientační body. Ve vymezené části Krkonoš se nacházejí celkem tři:

- na vrcholu Předního Žalého (kamenná stavba z roku 1892, výška 18 m),
- na Černé hoře u Janských Lázní (rozhledna vybudována roku 1998 z posledního sloupu staré lanovky, výška 26 m, vyhlídková plošina ve výšce 21 m),
- na vrchu Šibeník u Trutnova (jde o železný obelisk vysoký 20 m z roku 1868, který zároveň slouží zároveň jako památník na bitvu mezi Rakouskem u Pruskem z roku 1866).

Velký význam pro rozvoj cestovního ruchu mají také **kulturní, sportovní a další společenské akce**, které se mohou stát, mají-li opakovaný charakter a přiměřenou úroveň publicity, významnými atraktivitami schopnými do území přilákat velké množství často i zahraničních návštěvníků. Jako konkrétní příklad můžeme uvést následující akce:

- závody světového poháru v lyžařských disciplínách ve Špindlerově Mlýně (skibob, alpské disciplíny),
- Krakonošova stovka: jde o dálkový běh a pochod pořádaný každoročně ve Vrchlabí,
- závod horských kol „Krkonošská „70“ v Trutnově,

Jako atraktivita cestovního ruchu pro specifické skupiny návštěvníků může být chápáno i tzv. **Československé pohraniční opevnění** (soustava stálých železobetonových pevností a pevnůstek), které bylo budováno v letech 1935 až 1938 proti možné agresi tehdejšího nacistického Německa v celém ohroženém pásu pohraničí. Sestává z čelní linie těžkých pevností, označovaných jako pěchotní sruby, za nimiž následuje tzv. záchytné pásmo tvořené lehčími objekty. Výstavba opevnění byla ukončena podpisem Mnichovské dohody dne 29.9.1938 a následným odstoupením pohraničí Německu. V Krkonoších se s řadou těchto objektů setkáváme i v nejexponovanějších horských lokalitách.

Důležitou památku tohoto druhu reprezentuje největší československá **dělostřelecká tvrz Stachelberg**. Jejím úkolem měla být ochrana sousední pevnostní linie a bránění průlomu německé armády přes Libavské sedlo u Žacléře do českého vnitrozemí. Stavba není dokončena, přesto zde bylo vylámáno 3,5 km podzemních chodeb a sálů. Dnes zde sídlí muzeum Československého opevnění.

Specifickou oblast cestovního ruchu představuje **lázeňství**. V **Janských Lázních**, které patří k nejstarším českým lázním, se léčí následky dětské obrny, vady pohybového ústrojí a nemocí dýchacího ústrojí. Podle pověsti byly lázně objeveny již roku 1006 Janem Hockovem, zbrojnošem rytíře Albrechta z Trautenberku. Kromě Secesní kolonády z roku 1893, která byla na přelomu 70 a 80. let 20. století zrekonstruována a rozšířena, patří k významným památkám kostel sv. Jana Křtitele a evangelický kostel.

4.4. Analýza významných faktorů omezujících rozvoj cestovního ruchu

Nejvýznamnější faktor, který omezuje rekreační aktivity, je existence zvláště chráněných území, pásem hygienické ochrany vod a chráněných oblastí přirozené akumulace vod. Tyto druhy ochrany pokrývají velkou část sledovaného území mezi státní hranicí s Polskem a hranicí ochranného pásma KRNAP, která probíhá z velké části po komunikaci č. I/14. Pouze jižní okraj území postrádá tyto typy ochrany.

Nejpřísnější režim ochrany existuje v Krkonošském národním parku, který je zároveň i biosférickou rezervací UNESCO. Národní park se dělí do třech zón:

- **1. přísná přírodní**, kde jsou podle mezinárodních regulí veškeré lidské aktivity zakázány (skutečnost je však jiná a 1. zóna KRNAP je využívána pro pasantní turistiku),
- **2. řízená přírodní**, kde jsou možné některé rekreační či hospodářské aktivity (extenzivní pastva, pobytová rekreace)
- **3. zóna**, kde je možné intenzivní rekreační využití. Národní park je ještě obklopen **ochranným pásmem**, které má za úkol eliminovat rušivé vlivy z okolní nijak nechráněné krajiny.

Tab. 17: Zonace KRNAPu a biosférické rezervace (BR) Krkonoše/Karkonosze

Biosférická rezervace	Jádrová zóna BR		Nárazníková zóna BR	Celkem NP	Přechodová zóna BR	Celkem BR
	I. zóna NP	II. zóna NP			Ochranné pásmo NP	
Národní park			III. zóna NP			
Výměra KRNAP celkem	4 447,5	3 440,5	28 324,4	36 212,4	18 738,9	54 951,3
Okres Trutnov v ha	3 571,3	2 405,5	18 594,6	24 571,4	10 774,7	35 346,1
To je v %	80,30	69,92	65,65	67,85	57,50	64,32

Pramen: Správa KRNAP

Přísný režim, podobný 1. a 2. zóně národního parku či chráněné krajinné oblasti, rovněž panuje v **maloplošných zvláště chráněných územích** (národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka). Ve sledovaném území se vyskytuje pouze kategorie přírodní památka.

Tab. 18: Přírodní památky

Název	Rozloha	Rok vyhlášení	Předmět ochrany
Bartlův les	.	v přípravě	smíšený les
Bíner	1,5	v přípravě	svahové slatiniště na vápencích se vzácnou flórou a faunou
Herlíkovické štoly	0,01	1980	opuštěné štoly - zimoviště netopýrů
Klínový potok	0,29	1977	úsek horského potoka s obřímí hrci a skalnatými prahy
Labská soutěska	2,8	1977	soutěska přejezdného toku Labe s četnými obřímí hrci
Lom Strážné	4,22	1998	jeskyně v krystalických vápencích, v lomu výskyt obojživelníků a plazů
Peklo	.	v přípravě	bučina
Slunečná stráň	14,91	1995	slatinné a rašelinné louky, mozaika ohrožených společenstev, záchranné pěstování orchidejí

Pramen: Chráněná území České republiky, AOPK ČR, Praha, 2002

Územní ochrana je mnohdy násobena tím, že určitá oblast spadá do několika typů ochrany, např. ochrana přírody, ochrana vody či ochrana lesa. Území KRNAP je zároveň chráněnou oblastí přirozené akumulace vod (CHOPAV Krkonoše).

4.5. Ochrana přírody a limity rozvoje

Kvalita životního prostředí

Sledované území má v současné době v rámci České republiky **velmi kvalitní životní prostředí**, ač tomu tak před rokem 1990 nebývalo. Významný znečišťovatel ovzduší, elektrárna v Trutnově, byla již odsířena, a útlum textilního a papírenského průmyslu významnou měrou přispěl ke zlepšení kvality vod hlavně v Labi a Úpě. K výraznějšímu zvýšení škodlivin v ovzduší dochází pouze za inverzní situace na podzim ale především v zimě, kdy se v hlubokých krkonošských údolích drží smog z četných automobilů, kterými se tisíce návštěvníků dopravují do horských rekreačních center.

Podle kvality životního prostředí bychom mohli rozdělit sledované území do třech rovnoběžných pásů: Krkonošské hřbety, Krkonošské rozsochy a Vraní hory, a Krkonošské podhůří.

- 1) Životní prostředí **Krkonošských hřbetů** a v první řadě zdravotní kondice lesů byla nepříznivě ovlivněna v minulosti imisemi pocházejícími hlavně z polského průmyslového komplexu Bogatynia - Turosszów ležícím v těsné blízkosti hranic Polska, Německa a České republiky, ale také východoněmeckými a podkrušnohorskými tepelnými elektrárnami spalujícími nekvalitní hnědé uhlí s vysokým obsahem síry. Škodliviny byly přenášeny převažujícím západním prouděním a zastavily se právě o horské hřebeny Krkonoš, kde buď v plynné podobě nebo ve formě kyselých dešťů rozvrátily lesní porosty, změnily chemismus půd a zhoršily kvalitu vod. V současné době zde probíhá obnova lesa.
- 2) **Krkonošské rozsochy a Vraní hory** mají nejméně dotčené životní prostředí. Lze tu vypořádat gradient, kdy se kvalita životního prostředí zvyšuje od západu k východu. Snad jediným problémem je nevhodná druhová skladba lesních porostů.
- 3) Kvalita životního prostředí **Krkonošského podhůří** je dána především větší koncentrací obyvatelstva, průmyslu a zemědělské činnosti. Nacházejí se zde města Trutnov, Hostinné a Vrchlabí, všechna poměrně průmyslová. Nicméně i zde je životní prostředí kvalitní.

Ochrana přírody

Obecná ochrana

Životní prostředí a krajina jsou chráněny obecnými ustanoveními zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jehož účelem je přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji.

Obecnou ochranu požívají územní systémy ekologické stability, významné krajinné prvky, tj. ekologicky či geomorfologicky hodnotné části krajiny (zejména lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů, skalní útvary atp.), dále jsou to planě rostoucí rostliny a volně žijící živočichové, dřeviny atd.

Pokud má krajina zachovalý ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněna před činností snižující její estetickou a přírodní hodnotu. K ochraně takovéto krajiny, která však není zvláště chráněná, je oprávněn vyhlásit orgán ochrany přírody (v současné době okresní či krajský úřad) **přírodní park** a omezit takové využívání území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení krajinného rázu tohoto území (např. nevhodnými stavbami apod.).

Ve sledovaném území se nachází pouze jeden přírodní park: Hrádeček (223 ha) nacházející se severozápadně od Trutnova. Další dva přírodní parky jsou připraveny k vyhlášení: Vraní hory na samém východě sledovaného území na hranici s Polskem a Čížkovy kameny východně od Trutnova.

Zvláštní ochrana

Území přírodovědecky či esteticky velmi významná požívají podle zákona č. 114/1992 Sb. zvláštní ochranu. Tato zvláště chráněná území (ZCHÚ) spadají do 6 kategorií. Dvě kategorie spadají do velkoplošných zvláště chráněných území a čtyři do maloplošných.

Mezi velkoplošná zvláště chráněná území patří **národní parky** a **chráněné krajinné oblasti**. Národní parky jsou rozsáhlá území jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž

značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam. Na území okresu Trutnov se rozkládají východní dvě třetiny Krkonošského národního parku, který byl zároveň vyhlášen biosférickou rezervací UNESCO. Předmětem ochrany jsou zejména ekosystémy nad horní hranicí lesa (arkto-alpínská tundra), smrkové a smíšené horské lesy, květnaté horské louky a montánní a submontánní bučiny. CHKO se ve sledovaném území nevyskytují.

Mezi maloplošná zvláště chráněná území patří **národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka a přírodní památka**. Obvykle jde o přírodní útvar menší rozlohy (zejména geologický či geomorfologický), naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk.

Ve sledovaném území je zastoupena pouze kategorie přírodní památka a to pětkrát. Ve všech případech se nacházejí v národním parku nebo jeho ochranném pásmu. Další tři přírodní památky jsou navrženy k vyhlášení. To, že ostatní kategorie maloplošných ZCHÚ nejsou přítomny, je dáno existencí národního parku a jeho zón, kdy I. a II. prakticky nahrazují kategorie národní přírodní rezervace a přírodní rezervace.

Tab. 19: Rekapitulace chráněných území

Kategorie		Počet	Výměra v ha
biosférická rezervace		1	35346,1
národní park		1	24571,4
přírodní památka		5	22,23
přírodní park		1	223
návrhy na vyhlášení	přírodní památka	3	.
	přírodní park	2	.

Předpoklady pro cestovní ruch a ekologická únosnost krajiny

Oblast má vynikající podmínky především pro zimní rekreaci (sjezdové i klasické lyžování), v horských střediscích dá lyžovat od listopadu do dubna, ale i pro pěší turistiku a cykloturistiku v letní sezóně. Oblast uspokojí náročného rekreaanta ve špičkově vybavených střediscích Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou či Janské Lázně, i rodiny s dětmi hledající klidné formy rekreace.

Jestliže jsou přírodní podmínky pro cestovní ruch vynikající, kulturní za nimi poněkud zaostávají. Bránou Krkonoše je městská památková zóna Trutnov, v Krkonoších i podhůří jsou dochovány rázovité roubené chalupy.

Pokud však jsou podmínky pro cestovní ruch takto příznivé, je zde nebezpečí, že některé formy cestovního ruchu v určitých velmi využívaných oblastech nejsou a nebudou udržitelné. Jedná se především o horskou část sledovaného území, podhůří ohroženo není a zřejmě ani nebude.

Sledované území navštíví ročně přibližně 6 miliónů turistů, kteří se soustředí v několika horských střediscích a navštěvují nejatraktivnější lokality, které jsou však také nejvíc chráněné. Z toho pramení **negativní dopady** jako je sešlap turistických stezek a následná zrychlená eroze, narušování vegetačního krytu, introdukce nepůvodních rostlinných druhů, zvýšená hlučnost, problém nakládání s odpady, dopravní problémy, problémy s nedostatkem místa v rekreačních centrech apod.

Naopak **jistý prostor pro rozvíjení specifických turistických aktivit existuje v podhůří a na východním okraji Krkonoš**, kde je krajina také velmi malebná, otázkou však zůstává, zda obstojí v konkurenci blízkých hor.

Limity cestovního ruchu

Oblasti vhodné pro cestovní ruch

Pokud je krajina člověkem využívána, a to nejen pro cestovní ruch, vyvstává potřeba některé její části chránit a činnost člověka v ní regulovat. Oblasti, které jsou pro cestovní ruch a rekreační aktivity, alespoň teoreticky, vhodné, se dají rozdělit do dvou kategorií: území vyloučená z rekreačních aktivit a území, kde se rekreační aktivity podmíněně přípouštějí.

Ochrana přírody a krajiny

Rekreační aktivity jsou až na výjimky zakázány v 1. a 2. zóně národního parku (povolování a umístování nových staveb, vstup mimo vyznačené cesty, změna současné skladby a plochy kultur či hnojení). Na celém území národního parku je například dále zakázáno tábořit a rozdělávat ohně, vjíždět motorovými vozidly mimo vyhrazené komunikace, pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akce a provozovat vodní sporty mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, stavět nové dálnice, silnice, železnice, průmyslové stavby, sídelní útvary, plavební kanály, elektrická vedení velmi vysokého napětí a dálkové produktovody aj. Naopak je povolena například chůze mimo značené cesty, sběr lesních plodů, či šetrné hospodářské využívání.

Co se týče přírodních památek, je zakázáno je měnit, poškozovat či rekreačně a hospodářsky využívat. Omezení v přírodních parcích jsou ještě méně významná a týkají se především stavební činnosti (žádné stavby nesmí porušovat krajinný ráz území).

Ochrana vody

Ochrana vody je upravena zákonem č. 138/1973 Sb., o vodách, který byl nahrazen novým zákonem č. 254/2001 Sb. (ochrana vodních poměrů a vodních zdrojů – hlava IV). Účelem tohoto zákona je všestranně chránit vody pro jejich nenahraditelnost, pečovat o jejich čistotu a nejvhodnější využití, zajišťovat ochranu před povodněmi a dbát přitom na ochranu přírody, rekreace, plavby a ostatních důležitých zájmů společnosti. Voda se chrání buď vyhlášením pásma hygienické ochrany vod nebo chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV).

V případě pásem hygienické ochrany vod i v případě CHOPAV se jedná o území, v nichž vlivem přírodních podmínek dochází k tvorbě vyšších specifických odtoků a kde se významně uplatňuje faktor akumulace a regulace odtoku vod. Ochranný režim CHOPAV je zaměřen na ochranu hydrologického cyklu, na preventivní ochranu jakosti vod.

Rekreační aktivity jsou zakázány v 1. a 2/A. pásmu hygienické ochrany vod. Jedná se o stanování, táboření, budování sportovišť, provozování sportovní činnosti, koupání, parkování, umývání a sprchování motorových vozidel. Ve sledovaném území patří do těchto dvou pásem oblast Rýchor a část rozsáhlé východokrkonoské jádrové zóny biosférické rezervace.

Naopak v pásmech hygienické ochrany 2/B. a 3. stupně a v chráněných oblastech přirozené akumulace vod (CHOPAV) jsou některé rekreační aktivity povoleny. V návrhu rozvoje území je nutné respektovat především stanovené zákazy a omezení staveb a činností. Jako CHOPAV jsou v oblasti vyhlášeny Krkonoše v rozloze národního parku a předmětem ochrany jsou povrchové vody.

Ochrana lesů

Lesy se dělí do 3 kategorií na lesy hospodářské, ochranné a zvláštního určení. Omezení rekreačních aktivit se týká především lesů ochranných a lesů zvláštního určení.

Do kategorie *lesů ochranných* se zařazují:

- a) lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích,
- b) vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech,
- c) lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.

Všechny typy ochranných lesů se ve sledované oblasti nacházejí, a to převážně v oblasti Krkonošských hřbetů.

Lesy zvláštního určení jsou lesy, které nejsou lesy ochrannými a nacházejí se:

- a) v pásmech hygienické ochrany přírodních vodních zdrojů I. stupně,
- b) v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a minerálních stolních vod,
- c) na území národních parků a národních přírodních rezervací.

Mezi lesy zvláštního určení lze dále zařadit:

- a) lesy v prvních zónách chráněných krajinných oblastí a lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách,
- b) lesy lázeňské,
- c) lesy příměstské,
- d) další lesy se zvýšenou rekreační funkcí, lesy pro lesnický výzkum a lesnickou výuku,
- e) lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinnou,
- f) lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti,
- g) lesy v uznaných oborách a samostatných bažantnicích,
- h) lesy, ve kterých jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření.

Na základě zmíněných skutečností lze prohlásit, že drtivá většina krkonošských lesních porostů spadá do některé z uvedených kategorií (např. velká část území je chráněna jako národní park, lesy v okolí Trutnova slouží lesnickému výzkumu atd.), čili hospodaření i jiné lidské aktivity v lesích podléhají omezením. Funkce lesů se mnohdy překrývají s jinými omezeními rekreačního využívání krajiny a zesilují tak ochranu krajiny před negativními lidskými vlivy.

Ochranná pásma technické infrastruktury

Rekreační aktivity jsou omezeny v ochranných pásmech silnic a drah (železničních, vlečkových, tramvajových a lanových) mimo zastavěné území. Jeho šířka závisí na typu komunikace: od 100 m v případě dálnice či silnice pro motorová vozidla do 15 m v případě silnice 3. třídy. V případě drah se šířka ochranného pásma pohybuje od 60 do 10 m. Dále jsou rekreační aktivity omezeny v ochranných a bezpečnostních pásmech letišť, vodovodních řadů a kanalizačních stok, nadzemních elektrických vedení, rozveden a transformačních stanic, plynovodů, ropovodů, produktovodů a telekomunikací.

Územím procházejí silnice I. třídy č. 14 (Trutnov - Vrchlábí), 16 (Hostinné - Trutnov - Královec, státní hranice) a 37 (Trutnov - Jaroměř), dále železniční tratě č. 032 (Trutnov - Jaroměř), 040 (Trutnov - Hostinné - Kunčice nad Labem), 043 (Trutnov - Královec - Žacléř), 044 (Kunčice nad Labem - Vrchlábí), 045 (Trutnov - Svoboda nad Úpou) a 047 (Trutnov - Teplice nad Metují). U Vrchlábí je sportovní letiště.

Oblasti nevhodné pro cestovní ruch

Jde o oblasti, které jsou pro cestovní ruch nevhodné z objektivních důvodů, tzn. že není možné v nich rekreační aktivity vykonávat. V našem případě znamenají největší omezení lesy

poškozené imisemi a kalamitní těžbou, a lesy nově vysázené. Dále se jedná o průmyslové areály, dobývací prostory (uhlí v Žacléři, stavební kámen v Královci), výsyvky a haldy, skládky, plochy intenzivní zemědělské výroby (pole, ovocné sady, skleníky) s prioritní produkční funkcí, která znamená neprůchodnost krajiny a snížení její estetické hodnoty, hospodářské objekty živočišné a rostlinné výroby (kravíny, vepřiny, sila) obtěžující pachem či nemocemi zvířat apod.

Střety zájmů

Vzhledem k vysokému rekreačnímu potenciálu krajiny a ke všem výše uvedeným omezením je zcela zřejmé, že **existují konflikty mezi cestovním ruchem a omezujícími opatřeními**. Jedná se o nadměrné využívání území pro potřeby turistického ruchu, který se dostává do konfliktu hlavně s ochranou přírody, ale i s ochranou vody a lesů.

Nejcitlivější lokalitou je masiv Sněžky, která je návštěvní bod nejvyššího řádu. Sněžka je ohrožena hlavně sešlapem a následnou erozí, možností zavlečení nepůvodních rostlinných druhů a hromaděním odpadků.

Důležitou otázkou je také **lanovka na Sněžku a její budoucnost**, přičemž představy Správy KRNAP a Pece pod Sněžkou jsou rozdílné. Proti projektu výstavby nové lanové dráhy vedoucí až na vrchol předložila Správa KRNAP (i když její stanovisko a budoucí vizi je Sněžka bez lanovky, vrchol pouze s kapličkou) kompromisní návrh, který předpokládá výstavbu nové lanové dráhy vedoucí od parkoviště u kapličky v Peci pod Sněžkou na Růžohorky s jednou sjezdovkou. Dolní úsek stávající lanovky by byl snesen a průsek zalesněn, horní úsek by byl ponechán na dožití. Letní kapacita nové lanovky by byla mnohem nižší než zimní. Výsledek sporu zatím není znám, důležité je připomenout, že se jedná o budoucnost nejcennějších partií Krkonoš, jejichž význam přesahuje středoevropský prostor.

K dalším ohroženým místům patří frekventované turistické trasy vedoucí po hřebenech Krkonoš spojující velká turistická centra, a to navzájem nebo s významnými turistickými cíli. Nejohroženější jsou ty trasy, které vedou po asfaltu nezpevněných cestách mimo lesní porosty, které by působení eroze omezily (žádný jiný povrch není tak dokonalý, aby zabránil erozi; je však nutné poznamenat, že nepůvodní květena se může šířit nezávisle na povrchu cesty). Jedná se především o všechny výstupové cesty na Sněžku, spojnicí Luční a bývalé Obří boudy, cestu Dlouhým dolem, Labským dolem, úsek Výrovka - Liščí hora, Lyžařská bouda či cesta po hraně Labského dolu.

Je třeba zdůraznit také **nepříznivý vliv zimních sportů** (běžecké i sjezdové lyžování, jízda na sněžných skútrech) na vegetační kryt, pokud nejsou dodrženy podmínky provozu (dodržování vytyčených tras, výška sněhové pokrývky na sjezdovkách atp.). Toto všechno lze chápat jako střet mezi zájmy rekreatantů (některých) a Správy KRNAP. Vždyť i samotná střediska jsou příkladem rozporu mezi návštěvností a kapacitní únosností krajiny - nedostatek parkovacích míst, zvyšování ubytovacích kapacit, produkce odpadů atp. Místa je však stále stejně.

Jako **příklad potenciálních střetů zájmů** lze uvést dva projekty či záměry, a to rozšíření lyžařského areálu v Černém dole na Špičáku, které by znamenalo částečný zásah do poměrně zdravých lesních porostů, a výstavba lanovky Hnědý vrch v Peci pod Sněžkou, která by zasahovala do jádrové zóny biosférické rezervace (poučení lze najít na příkladě Rokytnice nad Jizerou).

Obecně lze říci, že prvním zásadním problémem je **příliš velké množství lidí v krajině**, požadující určitý standard služeb, jehož naplnění však znamená další nápor na krajinu. Druhý

zásadní problém je **dosud rozdílný pohled na celou problematiku jednak poskytovateli služeb v cestovním ruchu**, kteří prosazují cestu extenzifikace (zvyšování kapacit ubytování, stravování a parkování) i intenzifikace cestovního ruchu, **a jednak Správou KRNP**, která prosazuje cestu zvyšování kvality služeb v cestovním ruchu za předpokladu snižování či minimálně udržování současného stavu, co se kapacit týče.

V každém případě je ale vždy nutné uvědomit si, v jakém nesmírně cenném území se nacházíme, a především z tohoto faktu při řešení výše uvedených zájmových střetů vycházet.

5. ANALÝZA FINANCOVÁNÍ CESTOVNÍHO RUCHU

5.1. Analýza investičních příležitostí cestovního ruchu, analýza rozpočtů veřejné správy a hodnocení jejich příjmové a výdajové stránky v oblasti cestovního ruchu

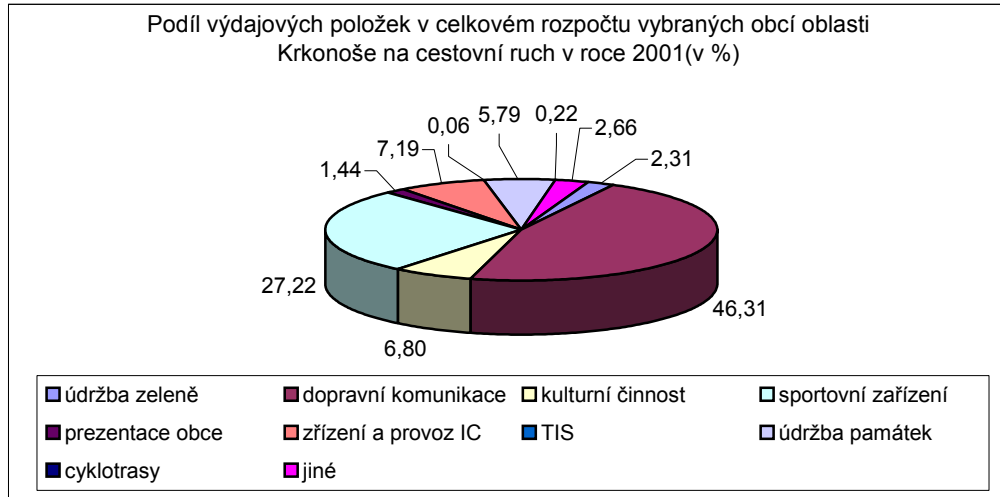
Vymezená turistická oblast Krkonoše tvoří turisticky atraktivní území, jehož významná část spadá mezi turisticky mimořádně atraktivní a navštěvovanou střední a východní část Krkonošského národního parku, zbylé území tvoří krkonošské podhůří. Ve sledovaném území se rovněž nachází řada kulturně-historických památek. Cestovní ruch je proto jednou z klíčových oblastí hospodářství území, v obcích ležících na území Krkonošského národního parku se vesměs jedná o klíčové hospodářské odvětví s rozhodujícím podílem na zaměstnanosti a příjmech obyvatel. Na jednu stranu to s sebou přináší příjmy z ubytovacích kapacit a návštěvnosti turistických atraktivit, na druhou stranu nemalé výdaje s udržováním přírodního i kulturního bohatství. Navíc většina jmenovaných příjmů připadá na soukromý sektor a naopak značnou část výdajů hradí sektor veřejný – obce, organizace veřejné správy na ochranu památek a životního prostředí, kraj apod..

Analýza rozpočtů veřejné správy a hodnocení jejich příjmové a výdajové stránky v oblasti cestovního ruchu

Východzími daty pro zpracování finanční analýzy bylo dotazníkové šetření u obcí v oblasti Krkonoše, z jejichž celkového počtu 34 jich odpovědělo 23 (návratnost 67,6%). Přestože neodpověděly všechny obce (jedná se např. o Špindlerův Mlýn, Svobodu nad Úpou, Zlatou Olešnici, Staré Buky), lze považovat zjištěné výsledky za reprezentativní pro celou sledovanou oblast. Dalším (doplňujícím) zdrojem dat pro následující analýzu byly údaje z Ministerstva pro místní rozvoj o poskytnutých dotacích obcím z Programu obnovy venkova, Programu Sapard a Státního programu podpory rozvoje cestovního ruchu a informace o grantech poskytnutých Českou centrálou cestovního ruchu.

Jednotlivé výdaje vztahované k rozvoji cestovního ruchu obce v dotazníku rozdělily do několika kategorií (viz graf 1). Téměř polovinu (46%) všech vůči cestovnímu ruchu relevantních výdajů obcí směřovalo do výstavby a rekonstrukcí dopravních komunikací. Dalších přibližně 27% výdajů obce investovaly do sportovních zařízení, z ostatních významněji zastoupených výdajů uvedme výdaje určené ke zřízení a provozu informačních center, na kulturní činnost a údržbu památek. Celková výše investic měst a obcí uvedená v rámci dotazníkového šetření činila cca 175 mil. Kč.

Pro financování výdajů souvisejících s cestovním ruchem používají obce několika zdrojů. Až do roku 2000 měly financující funkci okresní úřady - stát prostřednictvím odborů regionálního rozvoje okresních úřadů přímo poskytoval prostředky na propagaci, marketing a rozvoj cestovního ruchu v jednotlivých okresech kraje. Reforma veřejné správy s sebou přinesla i změnu tohoto systému a většinu těchto aktivit převzal kraj nebo obce samotné. Nepřímou formou státní podpory rozvoje cestovního ruchu je dosud úspěšný dotační titul Program obnovy venkova Ministerstva pro místní rozvoj. Na jednotlivé podprogramy spoléhají zejména mikroregiony.

Graf 1

Pramen: Dotazníkové šetření u obcí turistické oblasti Krkonoše v roce 2002

Pro investice do cestovního ruchu mohou obce využít dotačních titulů 1-4 a pro mikroregiony je určen dotační titul 7. Z celkové vyplacené částky ve vymezené turistické oblasti Krkonoše za roky 2000 - 2002 v rámci dotačních titulů 1-4 (2 624 tis.Kč) bylo použito na projekty s možným vztahem k rozvoji cestovního ruchu 1 412 tis. Kč (jednalo se zejména o rekonstrukce místních komunikací a náměstí). V rámci dotačního titulu 7 bylo v uvedeném období z celkové částky 1 771 tis. Kč použito přímo na rozvoj cestovního ruchu 840 tis. Kč, a to na vybudování cyklotras, běžeckých tras a marketing venkovské turistiky.

Turistická oblast Krkonoše je také díky své poloze potenciálním příjemcem pomoci ze zdrojů CBC Phare, který je součástí předvstupních fondů EU. V oblasti cestovního ruchu zahrnuje projekty zaměřené na podporu ekonomického rozvoje a zaměstnanosti, zejména pořádáním prodejních trhů, výstav a reklamních akcí, vytváření informačních systémů a dalších akcí na rozvíjení kontaktů mezi podnikatelskými subjekty. Finančně mohou být také podporovány systémy poskytující informace v oblasti turistiky a vydávání vícejazyčných materiálů určených k propagaci regionů a pomoci cestovnímu ruchu. Malé investiční projekty mohou být zaměřené na technickou infrastrukturu a obnovu turistických atrakcí. Dalším zdrojem prostředků na rozvoj cestovního ruchu je předvstupní program Sapard, který byl zahájen na jaře roku 2002. Z vymezené oblasti Krkonoše v prvním kole programu nezískala dotaci žádná obec.

Další prostředky mohou regiony získat od České centrály cestovního ruchu. V letech 1999 - 2002 byly takto přiděleny prostředky na:

- Aktivní dovolená v Královéhradeckém kraji (prezentační tiskovina, 2002)
- **Prezentace regionu Krkonoše** (katalog, 2002)
- Den bitvy u Trutnova (informační brožura, 2001)
- Východní Čechy (nejenom) z koňského hřbetu (1999)

Nemalý objem prostředků obce získávají přímo z poplatků za ubytování. V roce 2001 bylo v obcích, které odpověděly v dotazníkovém šetření vybráno na poplatcích za ubytování celkem 5,8 mil. Kč a dalších 2,5 mil. Kč získalo město Janské Lázně z lázeňských poplatků (celková částka by byla podstatně vyšší, kdyby odpověď na dotazník zaslal např. i Špindlerův Mlýn). Na této částce se nejvíce podílí hlavní turistická střediska (Pec pod Sněžkou, Janské

Lázně, Malá Úpa, Černý Důl, Strážné). Naopak většinou žádné nebo pouze minimální příjmy z poplatků za ubytování získávají menší obce v podhůří.

Dotace a granty, které obce získaly pro rozvoj cestovního ruchu, byly nejčastěji použity na výstavbu a opravy sportovních zařízení (63%), kulturní činnost (12%) a údržbu zeleně (9%) (viz graf 2). Obce v dotazníkovém šetření uvedly, že v roce 2001 získaly dotace do rozpočtu, které použily na financování výdajů podporujících rozvoj cestovního ruchu, ve výši 4,95 mil. Kč. Největší část z této sumy (přibližně 40%) směřovalo do výstavby a rekonstrukcí sportovních zařízení, následovala údržba památek (34%) a dotace na investice do dopravních komunikací (19%).

Graf 2

Pramen: Dotazníkové šetření u obcí turistické oblasti Krkonoše v roce 2002

Financování cestovního ruchu soukromým sektorem

Předchozí kapitola zahrnovala pohled na rozvoj cestovního ruchu pouze z veřejného sektoru. Nemaý podíl na návštěvnosti území a tím i rozvoji cestovního ruchu v oblasti má i soukromý sektor. Podnikatele lze rozdělit do těchto základních skupin:

- poskytovatelé služeb cestovního ruchu (ubytovatelé, restaurace, provozovatelé kulturních památek, rekreačních středisek a sportovních areálů a dalších atraktivit cestovního ruchu)
- cestovní kanceláře a jejich smluvní partneři
- provozovatelé infocenter
- poskytovatelé přímo souvisejících služeb (směnárny, dopravci apod.).

Investice, které mají sloužit rozvoji cestovního ruchu, lze v soukromém sektoru pouze odhadovat. Na základě provedeného dotazníkového šetření u obcí turistické oblasti Krkonoše lze usoudit na v podstatě rovnoměrné rozdělení investic do rozvoje cestovního ruchu v posledních pěti letech mezi veřejný a soukromý sektor (46,7% investice veřejné a 53,3% investice soukromé) v celkové výši 473 mil.Kč z veřejných prostředků a 540 mil.Kč soukromých investic.

Soukromé subjekty mohou rovněž, podobně jako obce, čerpat na realizaci svých projektů prostředky z předvstupního fondu EU Sapard. V prvním kole programu Sapard, vyhlášeném na jaře roku 2002, nezískal z vymezené oblasti Krkonoše dotaci žádný subjekt.

V rámci Státního programu podpory rozvoje cestovního ruchu lze získat dotace v rámci tří podprogramů na podporu lázeňství a od roku 2002 i na budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační činnosti.

Příkladem úspěšných projektů cestovního ruchu spolufinancovaných ze Státního programu podpory rozvoje cestovního ruchu na území turistické oblasti Krkonoše v letech 2001 až 2002 jsou následující projekty:

projekt	žadatel	výše dotace (Kč)
Rodinný dům (8 lůžek)	Košťál – Janské Lázně	160 000
Zasněžovací systém lyžařského areálu Černá Hora - Janské Lázně	MEGA Plus s.r.o. - Janské Lázně	2 500 000
Umělé zasněžení	Bret CZ a.s. - Žacléř	610 000

Pramen: www.mmr.cz

V rámci dotazníkového šetření byly mezi představiteli obcí oblasti zjišťovány rovněž připravované investiční projekty, které hodlají financovat jak obce, tak soukromý sektor. Celková výše zjištěných plánovaných investic pro nejbližší roky činí přibližně 1 mld. Kč. Nejvíce projektů se zaměřuje na rekonstrukce a výstavbu ubytovacích kapacit a sportovních zařízení. Nemalá část projektových záměrů také počítá s úpravou a vybudováním cyklostezek a opravou kulturních památek.

6. CESTOVNÍ RUCH – ANALÝZA A HODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU NABÍDKY

6.1 Význam a postavení cestovního ruchu v meziregionálním srovnání, analýza turistické návštěvnosti turistické oblasti Krkonoše (období 1998 – 2001)

Turistický význam regionu a jeho středisek je v rámci doporučení statistického sledování v zemích EU měřen ukazateli kapacitními jako např. počet turistických a rekreačních lůžek (lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních, lůžka v soukromí, lůžka v objektech individuální rekreace - chaty, chalupy) na jedné straně, na straně druhé pak ukazateli výkonovými jako např. počet ubytovaných hostů, počet přenocování, resp. počet pobytových dnů hostů v ubytovacích zařízeních a v neposlední řadě také počtem pracovních míst v cestovním ruchu a celkovým obratem (příjmy) z cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že poslední dva ukazatele nejsou u nás zatím k dispozici, zaměříme se na porovnání prvních uvedených ukazatelů.

Krkonoše patří v rámci České republiky mezi nejvýznamnější destinace zahraničních i domácích návštěvníků (jedná se o turisticky nejnavštěvovanější horskou oblast v České republice). První představu o postavení turistické oblasti Krkonoše ve srovnání s jinými regiony České republiky z hlediska cestovního ruchu je možné vytvořit na základě aktuálních údajů o kapacitě a využití ubytovacích zařízení v krajích ČR (viz tabulky 19 a 21).

V roce 2001 zjistil Český statistický úřad v České republice v rámci jednorázového šetření v odvětví pohostinství a ubytování cca 568,5 tis. lůžek v ubytovacích zařízeních cestovního ruchu. Z nich bylo přibližně 36,9 tis. (tj. 6,5%) lokalizováno v okrese Trutnov. **Rozhodující část lůžek v rámci ubytovacích kapacit okresu (minimálně 95%) se nachází ve vymezené turistické oblasti Krkonoše.** Vzhledem k tomu, že podíl okresu Trutnov, resp. turistické oblasti Krkonoše na obyvatelstvu České republiky dosahuje 1,2%, resp. 0,7%, je koncentrace turistických lůžek ve vymezené turistické oblasti Krkonoše přibližně osmkrát vyšší než koncentrace obyvatelstva a v přepočtu na obyvatele dosahuje **nejvyšší hodnoty mezi všemi okresy** České republiky (na 1 000 obyvatel připadá přibližně 306 lůžek v ubytovacích zařízeních, v úhrnu České republiky dosahuje tento ukazatel hodnoty 55,7 lůžek, v úhrnu Královéhradeckého kraje pak 108,3 lůžek). Podobně významné postavení cestovního ruchu ve vymezené oblasti Krkonoše (okresu Trutnov) lze dokumentovat také srovnáním prostřednictvím rozlohy území. Podíl okresu Trutnov na celkové rozloze České republiky činí 1,45%, koncentrace turistických lůžek na km² se v okrese Trutnov pohybuje kolem 32,2, v úhrnu České republiky dosahuje tento ukazatel hodnoty 7,2 lůžek/km², v úhrnu Královéhradeckého kraje pak 12,5 lůžek/km². Tato územní koncentrace je po Praze a okrese Jablonec nad Nisou nejvyšší mezi okresy České republiky.

Oblasti s vysokou koncentrací ubytovacích kapacit jsou v České republice rozmístěny velmi nerovnoměrně (např. jen v Praze a krkonošských okresech Trutnov a Semily je rozmístěna téměř čtvrtina celkové kapacity, blíže viz následující tabulka a kartogramy).

Tab. 19: Kapacity ubytovacích zařízení podle regionálního uspořádání v roce 2001

	Počet ubytovacích zařízení	Počet lůžek	Počet lůžek na 1 000 obyvatel	Počet osob pracujících v ubytovacích zařízeních
Česká republika	17 929	568 595	55,32	66 759
Praha	1 377	69 896	60,01	12 740
Střední Čechy	1 563	49 094	43,39	4 892
Jihozápad	3 946	94 847	80,65	8 280
Jihočeský kraj	2 735	64 302	102,02	5 257
Plzeňský kraj	1 211	30 545	55,18	3 023
Severozápad	1 848	63 675	56,62	11 308
Karlovarský kraj	994	33 328	108,79	7 797
Ústecký kraj	854	30 348	36,71	3 511
Severovýchod	4 974	137 217	92,27	11 186
Liberecký kraj	2 268	57 822	134,26	3 839
okres Semily	1 059	20 184	266,93	1 332
Královéhradecký kraj	2 094	59 617	107,56	5 371
okres Trutnov	1 345	36 924	303,44	3 210
Pardubický kraj	612	19 780	38,80	1 976
Jihovýchod	1 844	68 330	41,49	7 134
Vysočina	734	24 955	47,90	2 268
Jihomoravský kraj	1 110	43 375	38,28	4 866
Střední Morava	1 496	50 410	40,84	6 439
Olomoucký kraj	728	23 799	37,07	3 333
Zlínský kraj	768	26 611	44,52	3 106
Moravskoslezsko	881	35 123	27,52	4 780
% podíl okresu Trutnov z úhrnu ČR	7,5	6,3		4,8

Pramen: Regionální struktura pohostinských a ubytovacích provozoven za rok 2001, ČSÚ Praha 2002

Okres Trutnov zaujímá z hlediska počtu turistických lůžek po Praze 2. místo mezi okresy České republiky (drtivá většina těchto lůžek se nachází ve vymezené turistické oblasti Krkonoše). Tato lůžka jsou podle uvedeného pramene soustředěna ve 3 210 ubytovacích zařízeních, což řadí okres na 3. místo v České republice po Praze a Karlových Varech. Z porovnání těchto dvou údajů vyplývá, že střední velikost ubytovacího zařízení v okrese Trutnov je v rámci České republiky podprůměrná: průměrné ubytovací zařízení má cca 27,4 lůžek, zatímco v úhrnu České republiky 31,7 lůžek (v Praze je to 57,7 lůžek). Důvodem této situace je historický vývoj struktury ubytovacích zařízení na jedné straně (menší bývalá podniková rekreační zařízení - dnes povětšinou penziony) a velký počet subjektů individuálního ubytování (s průměrnou velikostí 8 lůžek) v horských střediscích.

Jaké je postavení okresu Trutnov, resp. turistické oblasti Krkonoše z hlediska návštěvnosti v ubytovacích zařízeních? Podle údajů ČSÚ navštívilo v roce 2000 ubytovací zařízení v České republice 10,8 miliónů hostů, z nichž 606 tisíc zamířilo do okresu Trutnov,⁴ tj. 5,6% z úhrnu za Českou republiku. Pouze v Praze byla návštěvnost o několik řádů vyšší (22,9% z úhrnu ČR), na druhou stranu třetím nejnavštěvovanějším okresem byl s velkým odstupem okres Karlovy Vary s 341 tis. hosty v ubytovacích zařízeních.

⁴ Zde je však třeba připomenout, že statistické údaje jsou založeny na hlášení zpravodajských jednotek – ubytovacích zařízení – a vypovídají tedy o registrované "oficiální" návštěvnosti. Skutečná návštěvnost může být vyšší o neregistrovaná přenocování, jejich počet však není možné odhadovat.

Podobná situace, i když méně příznivá, je i v počtu zahraničních turistů, kteří navštívili trutnovský okres: z 4,6 miliónů zahraničních ubytovaných hostů jej navštívilo 201 tisíc, což řadí okres na 2. místo v České republice (4,3% z úhrnu ČR). Nejvyšší počet zahraničních návštěvníků směřoval opět do Prahy (39,4%).

Z hlediska počtu přenocování náleží okresu Trutnov (Krkonošim) rovněž velmi významné postavení: počet 3 mil. přenocování řadí okres na 2. místo v ČR (6,4% z úhrnu ČR). Podobná situace v postavení okresu je i z pohledu počtu přenocování zahraničních návštěvníků: 825 tis. přenocování cizinců řadí okres Trutnov na 3. místo v ČR (5% z úhrnu ČR).

Podobně významné postavení zaujímají z hlediska lůžkových kapacit i realizované návštěvnosti největší turistická centra Krkonoš. Například Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Harrachov a Rokytnice nad Jizerou⁵ se umístily v posledních 3 letech mezi 15 nejnavštěvovanějšími turistickými středisky v České republice.

Tab. 20: Pořadí návštěvnosti (počet hostů v ubytovacích zařízeních) ve vybraných turistických střediscích (průměr let 1998-2000)

pořadí	Obec, středisko	pořadí	Obec, středisko
1.	Praha	9.	České Budějovice
2.	Brno	10.	Harrachov
3.	Karlovy Vary	11.	Plzeň
4.	Špindlerův Mlýn	12.	Seč
5.	Doksy	13.	Rokytnice nad Jizerou
6.	Pec pod Sněžkou	14.	Liberec
7.	Mariánské Lázně	15.	Železná Ruda
8.	Luhačovice		

Tab. 21: Kapacita a výkony ubytovacích zařízení krajů ČR v roce 2000

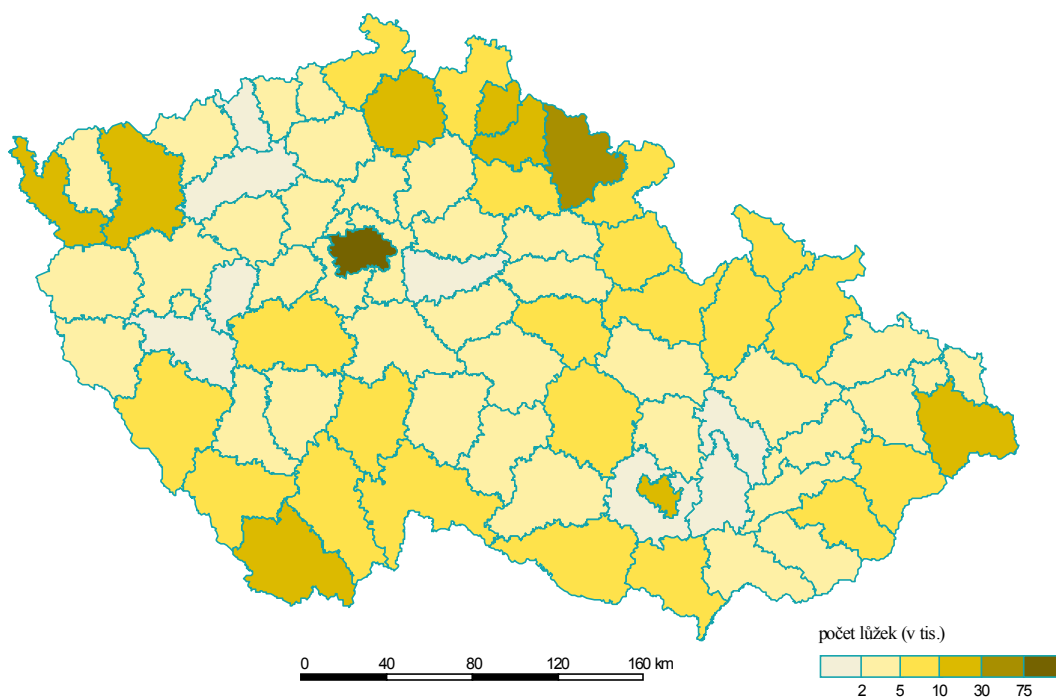
kraj	počet zařízení	počet lůžek		počet osob prac. v ubytovacích zařízeních	počet hostů v tis.		počet přenocování v tis.		průměrná doba pobytu ve dnech	
		celkem	příležitostná		celkem	v tom cizinci	celkem	v tom cizinci	celkem	v tom cizinci
Praha	972	72 671	3 902	12 253	2 484	1 839	9 240	5 595	4,7	4,0
Středočeský	898	37 060	3 383	5 346	808	273	3 373	956	5,2	4,7
Jihočeský	1963	52 338	9 371	7080	1 006	324	4 384	1 135	5,4	4,5
Plzeňský	769	24 086	2 253	3 321	465	156	1 958	541	5,2	4,5
Karlovarský	640	28 150	2 370	7 734	618	328	3 643	1 893	6,9	6,8
Ústecký	610	25 942	2 078	3 947	507	188	2 142	674	5,2	4,7
Liberecký	1 887	53 594	4 218	6 374	877	269	3 692	995	5,2	4,7
okres Semily	796	19 462	1 882	2 562	332	108	1 317	418	5,0	4,9
Královéhradecký	1 618	54 887	4 349	7 017	977	301	4 690	1 197	5,9	5,0
okres Trutnov	1 094	34 082	2 955	4 324	607	202	3 003	826	5,9	5,1
Pardubický	456	17 875	1 477	2 109	329	94	1 488	346	5,5	4,7
Vysočina	580	22 866	1 820	2 875	395	102	1 820	392	5,6	4,8
Jihomoravský	713	37 036	2 627	4 811	881	344	3 225	1 016	4,7	4,0
Olomoucký	460	20 494	1 860	3 702	398	106	2 111	433	6,3	5,1
Zlínský	501	22 886	1 968	3 410	470	140	2 269	572	5,8	5,1
Moravskoslezský	651	32 391	3 464	5 495	634	201	3 031	726	5,8	4,6
ČR celkem	12 086	502 246	39 807	75 477	10 849	4 666	47 069	16 471	5,3	4,5

Pramen: Kapacita ubytovacích zařízení cestovního ruchu (k 31.7. 2000). ČSÚ Praha, 2001

Návštěvnost v ubytovacích zařízeních cestovního ruchu v roce 2000. ČSÚ Praha, 2001

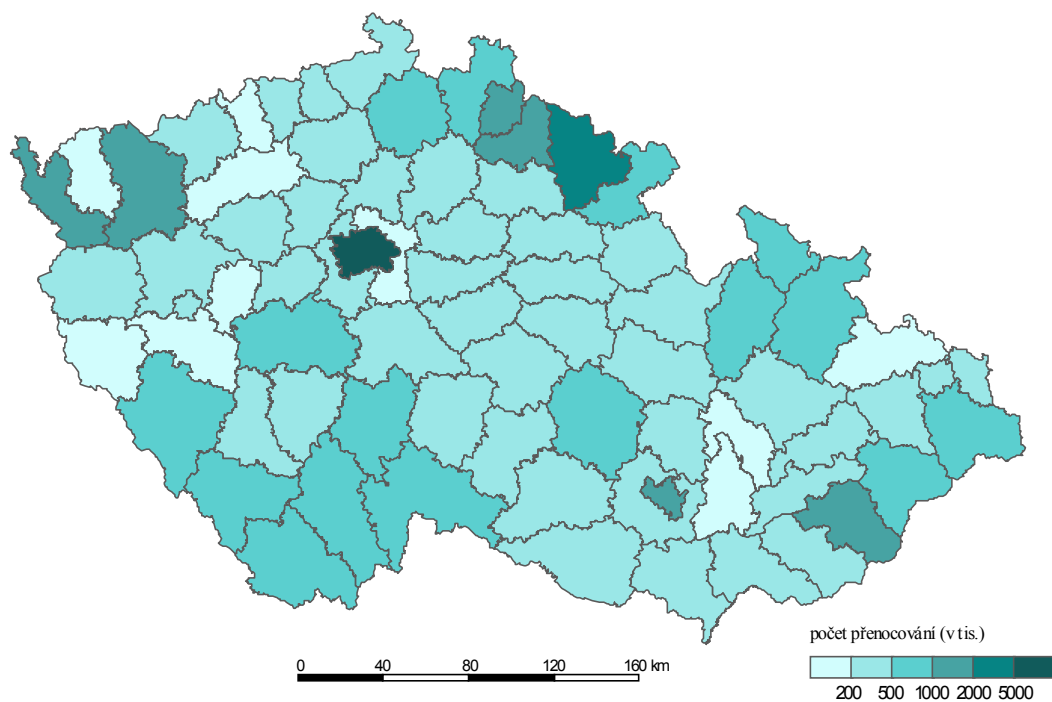
Charakter návštěvnosti turistické oblasti Krkonoše (okresu Trutnov) je především díky přírodním podmínkám příznivě vyrovnaný, zejména ve vlastních Krkonoších. Na první čtvrtletí připadá přibližně 27% ubytovaných hostů, na druhé čtvrtletí 24%, na třetí čtvrtletí (letní sezóna) 32% a na čtvrté čtvrtletí 17%.

⁵ Jen návštěvností, ne počtem lůžek v ubytovacích zařízeních

Obr.6: Lůžka v ubytovacích zařízeních v okresech ČR (2000)

Pramen: Kapacita ubytovacích zařízení cestovního ruchu (k 31.7.2000). ČSÚ Praha.

Obr.7: Přenocování v ubytovacích zařízeních v okresech ČR (2000)

Pramen: Návštěvnost v ubytovacích zařízeních cestovního ruchu v roce 2000. ČSÚ Praha.

6.2 Základní a doprovodná turistická infrastruktura

Základní turistická infrastruktura

O turistickém a rekreačním významu regionu rozhodovala a stále rozhoduje jeho geografická poloha a jeho vlastní turistická atraktivita. **Rozvoj turistického využití území České republiky byl těsně spjat s existencí a činností turistických spolků (českých a německých) ve druhé polovině 19. století. Oblast Krkonoš byla vzhledem ke svému přírodnímu potenciálu jednou z prvních intenzivně využívaných oblastí v Čechách.**

Nejaktivnějším spolkem s největší členskou základnou byl od roku 1888 Klub českých (československých) turistů (KČT). Základem činnosti KČT na konci 19. století a počátku 20. století bylo především budování a značení turistických cest a stezek, vydávání turistických průvodců a map, výstavba turistických chat a útulen a v neposlední řadě také výstavba rozhleden, historických turistických dominant v horských oblastech Sudet. Náplní činnosti byla v prvních letech působení KČT zejména pěší turistika kombinovaná s železniční dopravou, brzy se však rozšířila o zimní přesuny na lyžích a později o vodní turistiku, horolezectví, jeskyňářství, mototuristiku a další. V třicátých letech 20. století již byla v KČT také značně akcentována ochrana přírody, klub se snažil o podporu zřizování národních parků a přírodních rezervací s ohledem na komplexní chápání ekologie krajiny.

Rozsáhlou zájmovou činností ve zdejší území (budování turistických chat a útulen v horských oblastech, budování a značkování turistických cest, výstavba rozhleden) prováděly také německé turistické spolky a sdružení, především Hauptverband deutscher Gebirge und Wandervereine se sídlem v Ústí nad Labem (vznikl v r. 1920), v němž byly postupně sdruženy všechny německé turistické spolky, které existovaly v jednotlivých oblastech a měly své samostatné odbory. Zatímco v roce 1938 měl Klub československých turistů 390 odborů s 90 000 členy⁶ sdružených do 35 žup, obdobná zastřešující organizace německých turistů v českých zemích - Hauptverband deutscher Gebirge und Wandervereine měla ve 49 spolicích s 274 odbory asi 50 000 členů.

Pro předválečné období byla na většině území Krkonoš typická poměrně hustá síť malých a skromných ubytovacích hostinců a penzionů ve městech (Trutnov, Vrchlabí, Hostinné) a v atraktivních horských oblastech (Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Strážné, Horní Maršov, Labská bouda), resp. lázních (Janské Lázně) i kvalitnějších hotelů a horských chat. V roce 1937 bylo v Českých zemích v majetku KČT 613 nocleháren s 7 725 lůžky. **Po roce 1948 se však nastoupený trend postupné výstavby sítě turistických zařízení přerušil a v komerční sféře nastalo období stagnace a změny charakteru turistického podnikání.** Soukromý sektor byl likvidován a převzat do státního a odborářského vlastnictví a možnosti dalšího rozvoje byly výrazně omezeny.

V průběhu 50. a 60. let nedochází k významnější výstavbě ubytovacích zařízení. **Určité oživení výstavby přichází až v 70. a 80. letech (výstavba podnikových rekreačních zařízení, transformace obytného fondu na rekreační chalupy, výstavba hotelů a později penzionů v horských střediscích),** nicméně ve srovnání s jinými podobnými atraktivními oblastmi v zahraničí (horské oblasti, větší města), které prožívaly v té době daleko dynamičtější rozvoj, se u nás všeobecně nedá hovořit o významnějších kvantitativních a

⁶ Oblast Krkonoš byla zaštitěna především Podkrkonošskou a Krkonošskou župou se sídlem ve Vrchlabí s několika odbory.

zejména kvalitativních změnách. Značná část existujících zařízení byla na konci 80. let zastaralá a bez odpovídajícího standardu poskytovaných služeb.

Zvláštní kapitolu v turistické infrastruktuře a v oblasti využívání volného času u nás tvořila podniková rekreace. Zejména pro oblast Krkonoš to byla a často ve svých pozůstatcích (vybudovaných zařízeních) stále je významná a typická forma rekreace. Výstavba podnikových rekreačních zařízení byla v Krkonoších dominantní v sedmdesátých a osmdesátých letech (počátky ale již v letech šedesátých). **Její prostorová lokalizace signalizovala především atraktivitu nejvýznamnějších turistických center v horské části Krkonoš (Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn, Strážné, Janské Lázně, Černý Důl a Horní Maršov).** Tato rekreační zařízení byla nejčastěji v majetku podniků a institucí z velkých měst, a to zejména z Prahy, ale také z Hradce Králové, Pardubic, Trutnova, Jičína, Náchoda a dalších především východočeských a středočeských měst. Významné zastoupení měla v Krkonoších také střediska ve vlastnictví Ústřední rady odborů (ÚRO), což byla zařízení tzv. výběrové rekreace.

Tento ubytovací potenciál měl v turistické infrastruktuře Krkonoš zcela rozhodující podíl. V roce 1987, kdy bylo provedeno zatím poslední detailní šetření ubytovacích zařízení (v rámci šetření občanské vybavenosti sídel), bylo v podnikových zařízeních celkem 22 000 lůžek, zatímco v zařízeních volného cestovního ruchu pouze 4 200 lůžek. Poměr lůžek v podnikových zařízeních a v zařízeních volného cestovního ruchu byl tedy **80:20** ve prospěch prvně jmenovaných. O naprosté dominanci Prahy, resp. majetku pražských podniků v zařízeních vázaného cestovního ruchu (více než 40% lůžkové kapacity) svědčí tabulka č. 22.

Tab. 22: Lůžka v zařízeních vázaného cestovního ruchu v oblasti Krkonoš v roce 1987

obec	lůžka celkem	lůžka Praha	% Praha	lůžka okres H. Král.	% okres Hradec Králové	lůžka okres Trutnov	% okres Trutnov	lůžka ÚRO	% ÚRO
Bernartice	15	15	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Černý Důl	941	410	43,6	38	4,0	0	0,0	247	26,2
Dolní Dvůr	644	387	60,1	42	6,5	0	0,0	0	0,0
Horní Maršov	872	394	45,2	82	9,4	20	2,3	0	0,0
Chotěvice	18	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Janské Lázně	1 642	320	19,5	134	8,2	145	8,8	576	35,1
Lánov	93	43	46,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Mladé Buky	40	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Pec pod Sněžkou	9 571	4 122	43,1	923	9,6	899	9,4	802	8,4
Rudník	42	6	14,3	16	38,1	0	0,0	0	0,0
Staré Buky	30	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Strážné	2 228	1 454	65,3	64	2,9	95	4,3	53	2,4
Svoboda nad Úpou	63	63	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Špindlerův Mlýn	5 254	2 518	47,9	405	7,7	204	3,9	1078	20,5
Trutnov	32	16	50,0	0	0,0	16	50,0	0	0,0
Vrchlabí	374	139	37,2	0	0,0	0	0,0	55	14,7
Žacléř	67	38	56,7	29	43,3	0	0,0	0	0,0
Krkonoše celkem	21 926	9 925	45,3	1 733	7,9	1 379	6,3	2811	12,8

Pramen: Šetření občanské vybavenosti sídel 1987, ČSÚ Praha

Rozhodující podíl pražských podniků, jež vlastnily ubytovací zařízení v Krkonoších, doplňují významně také kapacity vlastněné ÚRO. Tato „výběrová rekreační zařízení“ byla soustředěna především ve Špindlerově Mlýně, Peci pod Sněžkou a Janských Lázních, což platí také o zařízeních vlastněných podniky a organizacemi z krajského města (okresu) Hradce Králové a z větších měst v okrese Trutnov.

Tab. 23: Lůžka v zařízeních volného cestovního ruchu v oblasti Krkonoš v roce 1987

obec	počet lůžek	z toho hotelová báze	podíl hotelové báze
Bernartice	40	0	0,0
Černý Důl	50	0	0,0
Dolní Dvůr	54	29	53,7
Horní Maršov	49	0	0,0
Hostinné	42	42	100,0
Janské Lázně	458	253	55,2
Pec pod Sněžkou	1 174	453	38,6
Pilníkov	23	0	0,0
Strážné	105	0	0,0
Svoboda nad Úpou	38	0	0,0
Špindlerův Mlýn	1 430	728	50,9
Trutnov	95	95	100,0
Vlčice	36	0	0,0
Vrchlabí	472	89	18,9
Žacléř	108	0	0,0
Krkonoše celkem	4 174	1 689	40,5

Pramen: Šetření občanské vybavenosti, Terplan, Praha, 1987

Podíl hotelové báze se v rámci zařízení volného cestovního ruchu **pohyboval kolem 40%, soustředěn byl především ve velkých městech (Trutnov, Hostinné) a nejvýznamnějších horských střediscích.** V absolutních číslech se však až na Špindlerův Mlýn a Pec pod Sněžkou jednalo o velmi nízké lůžkové kapacity.

V 90. letech dochází v souvislosti s politickými a ekonomickými změnami v ČR k zásadním změnám i ve struktuře ubytovací infrastruktury v cestovním ruchu. Nedošlo – a v krátkém časovém období ani dojít nemohlo – k zásadním změnám v celkové kapacitě ani v kvalitativních ukazatelích, avšak výrazná změna se odehrála především ve vlastnických poměrech. Vlastnické vztahy k zařízením bývalého volného cestovního ruchu (hotely, motely, ubytovací hostince, turistické ubytovny a chaty, kempy aj.) byly transformovány v průběhu privatizace. Souběžně s tím **docházelo k postupné přeměně poměrně bohatého fondu zařízení podnikové rekreace s téměř 22 000 lůžky na komerční ubytovací zařízení** otevřená všem návštěvníkům. Dříve ostrá hranice mezi zařízeními volného a vázaného cestovního ruchu se v současnosti prakticky setřela a návštěvník bez znalosti minulého vývoje dnes nemusí tento dříve citelný rozdíl ani postřehnout.

Zajímavý pohled na územní rozložení sítě ubytovacích zařízení v odstupu patnácti let (časové horizonty 1985 a 2000) podává tabulka č. 24, jejíž údaje byly převzaty z „**Územního generelu sportovně rekreačního využití Krkonoš**“ zpracovaného v prosinci 2000. Dokládá faktickou přeměnu zařízení vázaného cestovního ruchu, který v polovině osmdesátých let v Krkonoších dominoval, na komerční ubytovací zařízení. Celkově se počet lůžek za sledovaných patnáct let navýšil o více než 3 tisíce (na téměř 45 tisíc) a zvýšil se ve všech horských střediscích s výjimkou Pece pod Sněžkou. Relativně největší nárůst lůžkové kapacity zaznamenala Svoboda nad Úpou, a to 2,5 krát. V absolutních číslech vykazují desetitisícovou kapacitu pouze „giganty“ Špindlerův Mlýn a Pec pod Sněžkou a zajišťují tak téměř polovinu všech lůžkových možností v královehradecké části Krkonoš. Více než dvoutisícové navýšení individuální rekreace, resp. ubytování v soukromí je zjištěno pouze v mezidobí 1985 – 1991.

Tab. 24: Struktura lůžkové kapacity v oblasti Krkonoš v letech 1985 - 2000

obec	lůžka 2000	lůžka 1985	00-85	00/85	komer ční CR	volný CR	00-85	00/85	vázaný CR	vázaný CR	00-85	00/85	IR	IR	00-85	00/85
Špindlerův mlýn	10000	9200	800	108,7	9070	1430	7640	634,3	630	7470	-6840	8,4	300	300	0	100,0
Strážné	3400	3070	330	110,7	1850	180	1670	1027,8	1010	2410	-1400	41,9	540	480	60	112,5
Dolní Dvůr	1500	1400	100	107,1	500	100	400	500,0	540	760	-220	71,1	460	540	-80	85,2
Černý Důl	2000	1710	290	117,0	1000	160	840	625,0	510	1250	-740	40,8	490	300	190	163,3
střední Krkonoše celkem	16900	15380	1520	109,9	12420	1870	10550	664,2	2690	11890	-9200	22,6	1790	1620	170	110,5
Pec pod Sněžkou	10500	11600	-1100	90,5	7810	1200	6610	650,8	1390	9930	-8540	14,0	1300	470	830	276,6
Janské lázně	3200	2600	600	123,1	3050	500	2550	610,0	20	1990	-1970	1,0	130	110	20	118,2
Svoboda nad Úpou	500	200	300	250,0	450	100	350	450,0	0	50	-50	0,0	50	50	0	100,0
Malá Úpa	3800	3630	170	104,7	2900	80	2820	3625,0	200	3210	-3010	6,2	700	340	360	205,9
Horní Maršov	2400	1980	420	121,2	1200	200	1000	600,0	300	1110	-810	27,0	900	670	230	134,3
Rýchory (Žacléř)	200	170	30	117,6	50	0	50	0,0	40	60	-20	66,7	110	110	0	100,0
východní Krkonoše celkem	20600	20180	420	102,1	15460	2080	13380	743,3	1950	16350	-14400	11,9	3190	1750	1440	182,3
horské Krkonoše	37500	35560	1940	105,5	27880	3950	23930	705,8	4640	28240	-23600	16,4	4980	3370	1610	147,8
Vrchlabí	3200	2100	1100	152,4	2610	1200	1410	217,5	40	610	-570	6,6	550	290	260	189,7
Dolní Lánov	140	100	40	140,0	20	10	10	200,0	0	0	0	0,0	120	90	30	133,3
Dolní Branná	150	130	20	115,4	40	30	10	133,3	0	0	0	0,0	110	100	10	110,0
Kunčice nad Labem	10	0	10	0,0	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	10	0	10	0,0
Lánov	500	560	-60	89,3	300	50	250	600,0	20	310	-290	6,5	180	200	-20	90,0
Rudník	980	1000	-20	98,0	100	20	80	500,0	20	150	-130	13,3	860	830	30	103,6
Mladé Buky	530	600	-70	88,3	250	20	230	1250,0	50	370	-320	13,5	230	210	20	109,5
Žacléř	830	800	30	103,8	350	170	180	205,9	150	470	-320	31,9	330	160	170	206,3
Bernartice	790	730	60	108,2	120	40	80	300,0	50	160	-110	31,3	620	530	90	117,0
Královec	130	110	20	118,2	20	0	20	0,0	0	10	-10	0,0	110	100	10	110,0
Lampertice	210	150	60	140,0	30	10	20	300,0	0	0	0	0,0	180	140	40	128,6
trutnovská část podhůří	7470	6280	1190	118,9	3840	1550	2290	247,7	330	2080	-1750	15,9	3300	2650	650	124,5
Krkonoše celkem	44970	41840	3130	107,5	31720	5500	26220	576,7	4970	30320	-25350	16,4	8280	6020	2260	137,5

Pozn. IR = individuální rekreace, data z roku 1991

Pramen: Územní generel sportovně rekreačního využití Krkonoš, AUP – ateliér, Praha, 2000, výpočty GaREP 2003

Doprovodná turistická infrastruktura

Pro dlouhodobý úspěšný rozvoj turistické návštěvnosti je nutné v Krkonoších **zabezpečit odpovídající úroveň turistické infrastruktury**. Kromě nabídky široké škály **ubytovacích a stravovacích kapacit** (co se týče poskytovaného standardu služeb i cen), jde i o **zpřístupnění jednotlivých turistických atraktivit**. Problematika je velmi široká, můžeme do ní zařadit otázky turistické dopravy (lanovky), značené trasy pro pěší turistiku, různé tematické a naučné stezky, cyklotrasy apod. Důležité je také zajištění **sportovního vyžití** návštěvníků – zde jmenujme např. vybavenost zimních středisek vleky, sjezdovkami, lyžařskými běžeckými trasami, dále sem patří např. bazény, hřiště aj. V přenesené míře s tématem turistické infrastruktury souvisí i celá řada **dalších služeb**, jde např. o půjčovny a opravny kol, aut, foto služby, prodejny sportovních potřeb a mnoho dalších.

CYKLISTICKÉ TRASY

Cyklistická doprava je fenomén, kterému je v poslední době vzhledem k jeho **významu a atraktivitě v rámci cestovního ruchu** a vzhledem k jeho **rozvojovému potenciálu** věnována velká pozornost.

Rozlišují se **tři základní typy** cyklistických komunikací:

- **Cyklotrasy, které vedou po silnicích a dobrých místních a účelových komunikacích.** Pro jejich značení se používají dopravní značky definované vyhláškou MDS ČR č. 30/2001 Sb. (jde např. o žluté směrové tabulky s černým piktogramem kola a číslem cyklotrasy v záhlaví, o směrové tabule a tabulky, o návěst před křižovatkou zobrazující schéma křižovatky v daném místě apod.). Cyklotrasy jsou kromě cyklistů určeny i pro ostatní účastníky silničního provozu.
- **Cyklostezky** – tento typ můžeme definovat podobně jako cyklotrasy, rozdíl spočívá v tom, že trasa je určena výhradně pro cyklistický provoz.
- **Cykloturistické trasy (tzv. terénní), které vedou převážně po horších účelových komunikacích, tedy po polních a lesních zpevněných cestách.** Tento typ tras bývá značen i na území chráněných krajinných oblastí a národních parků, Krkonoše nevyjímaje. K jejich značení se používá pásových a tvarových značek jako u pěších tras, ale se žlutými upozorňovacími pruhy.

Všechny druhy cyklistických tras by měly být vedeny tak, aby umožňovaly použití i běžných turistických a nikoliv jen horských kol.

Podle významu můžeme cyklistické trasy rozdělit do pěti základních kategorií :

- **trasy mezinárodní** – jde o trasu napojenou na systém tras v sousedních státech. Patří k nim jednak trasy začleněné přímo do hlavní evropské sítě (hlavní trasy – dle označení Klubu českých turistů (KČT) trasy I. třídy) a jednak místní trasy, které zajišťují propojení významných příhraničních turistických oblastí;
- **trasy nadregionální** – tyto trasy většinou propojují významná sídla na území regionu, případně propojují sousední regiony;
- **trasy regionální** – významné trasy propojující sídelní útvary a významné lokality uvnitř regionu;
- **trasy místní** – trasy nejnižší úrovně;
- **trasy ostatní** – jde o místní trasy, které nemají přiděleno registrační číslo.

System je vytvářen tak, že **základní kostru tvoří mezinárodní a nadregionální trasy, které jsou následně zahušťovány trasami regionálního a místního významu.**

Přehled dálkových cyklistických tras v Krkonoších (viz též obr. 8):

- č. 22 (název „*Jizersko–krkonošská magistrála*“): trasa vede z Chrastavy přes Jizerské hory do Krkonoš (přes Vrchlabí, Lánov, Černý Důl, Janské Lázně, Svobodu nad Úpou, Mladé Buky a Trutnov), Adršpašsko-teplických skal a Orlických hor;
- č. 24 („*Labská trasa*“): trasa vede podél řeky Labe ze Špindlerova Mlýna do Vrchlabí, Kunčic nad Labem a Hostinného, odkud pokračuje do Dvora Králové nad Labem, Hradce Králové, Pardubic, Mělníka, Ústí nad Labem a Děčína.

Obr. 8: Základní síť cyklistických tras v České republice

Pramen: Turistický atlas Česko 1: 100 000, SHOCart, spol. s r.o.

Uvedené cyklotrasy č. 22 („*Jizersko–krkonošská magistrála*“) a č. 24 („*Labská trasa*“) v úseku jižně od Vrchlabí jsou přitom zařazovány i mezi **české dálkové cyklotrasy mezinárodního významu** (viz obr. 9).

Obr. 9: Dálkové cyklotrasy ČR mezinárodního významu

Pramen: Turistický atlas Česko 1: 100 000, SHOCart, spol. s r.o.

Cykloturistické trasy v Krkonoších

Značení cykloturistických tras v území Krkonošského národního parku provádí Správa KRNP. Trasy jsou vytyčeny specifickým způsobem – na dřevěných gravírovaných cedulkách pomocí symbolu cyklisty na kole na nakloněné rovině s číslem trasy. Trasy jsou voleny tak, aby umožnily dobré poznání krkonošské přírody (nevedou však do exponovaných vrcholových partií) a zároveň minimalizovaly riziko poškození životního prostředí.

Tab. 25: Seznam cykloturistických tras v řešeném území (uvedeny jsou i ty, které se pouze dotýkají jeho hranice)

Číslo trasy	Popis trasy
1 A (hlavní trasa)	Harrachov - Horní Mísečky - Špindlerův Mlýn – Kopřivník - Hřibčecí boudy – Výrovka – Čertovy schody – Pec pod Sněžkou – Portášky – Janovy Boudy – Spálený Mlýn – Honzíček – Cestník – Lysečinské boudy – Mravenčí vrch – Rýchorská bouda – Hubertus - Žacléř
1 B	Hřibčecí boudy – Klecanda - Tetřeví Boudy – Lučiny – Černá hora – Velké Pardubické Boudy – Krausovy boudy – Modrokamenná bouda – Horní Maršov – Lysečiny – Lysečinské boudy
1 C	napojení na trasu č. 1B z Dolního Dvoru
1 D	napojení na trasu č. 1B z Dolního Dvoru
1 E	napojení na trasu č. 1B z Černého Dolu
10	Benecko – Rovinka – Janova Hora – hotel Praha – Vítkovice – Benecko
10 A	Benecko (Dům služeb) – hotel Zlatá Vyhlídka – Přední Žalý – Zadní Žalý – Janský vrch – Rovinka
11	Rovinka – Přední Labská – Krausovy Boudy – Špindlerův Mlýn
12	Třídolí – Horní Mísečky – Medvědin – Špindlerův Mlýn
13	Horní Mísečky – Zlaté návrší (cílová trasa)
13 A	horní stanice lanové dráhy Špindlerův Mlýn-Medvědin – napojení na trasu č. 12
14	Špindlerův Mlýn – Labský důl (Pudlava) (cílová trasa)
15	Špindlerův Mlýn – Dívčí lávky – Medvědí bouda – Davidovy Boudy – Petrova bouda – Špindlerova bouda – po silnici zpět do Špindlerova Mlýna
16	Dívčí lávky – Bílé Labe – Dřevařská cesta – Špindlerův Mlýn
17	Kopřivník – Přední Planina – Kopřivník
18	Klecanda – Husí Boudy – Tetřeví Boudy
19 A	Janské Lázně – Zrcadlovská zatáčka - Zinneckerovy Boudy – Černá hora
19 B	Zrcadlovská zatáčka – Zrcadlovky – sedlo pod Kolínskou
20	Pec pod Sněžkou – Pražská bouda – Kladenská bouda – Pec pod Sněžkou
21	Pec pod Sněžkou – Obří důl (Kaplička) (cílová trasa)
22	Pec pod Sněžkou – Velká Úpa – Horní Maršov (vede po silnici)
22 A	Velká Úpa – penzion Vkus – Janovy Boudy
23	Velká Úpa – Javoří důl – Vlašské Boudy – Velké Tippetovy Boudy – Krausovy boudy
23 A	Velká Úpa (Vavřincův důl) – křižovatka trasy č. 22
24	Spálený Mlýn – Kostelík – Rennerovy Boudy – Pomezní Boudy – po silnici zpět ke Spálenému Mlýnu
24 A	Pomezní Boudy – Elišcino Údolí – křižovatka trasy č. 24
25	Horní Maršov – Stará hora – Dlouhý hřeben – Cestník
26	Rýchorská bouda – Bystřice – Antonínovo Údolí – Mánkova cesta – Horní Maršov
26 A	Mánkova cesta – Svoboda nad Úpou
26 B	Bystřice – Bednářova cesta – Babí
27	Modrokamenná bouda – Janské Lázně

Pramen: Krkonoše, turistická mapa 1 : 50 000, přílohový sešit, textová část, Klub českých turistů, 2002

V roce 2001 byla zřízena **1. Krkonošská cyklistická naučná stezka**, která je vedena nejzajímavějšími partiemi Černé a Světlé hory u Janských Lázní (částečně využívá cykloturistických tras č. 1 B, 19 A a 19 B, částečně vede vlastní trasou). Trasa prochází III. zónou Krkonošského národního parku a je na ní instalováno celkem 9 tematických informačních tabulí. Vyznačený okruh je dlouhý 16 km.

Samostatnou otázkou představuje cyklistická doprava v segregované podobě uvnitř obcí (zejména v případě měst Trutnov, Vrchlabí, Hostinné, Žacléř), která spolu s veřejnou

dopravou představuje významný regulátor individuální automobilové dopravy, který může přispět ke zlepšení městského životního prostředí. V současné době se však tyto systémy, až na výjimky, nachází pouze ve stadiu záměrů.

Problémy a nedostatky cyklistické dopravy

Na stávajících komunikacích, po nichž jsou vedeny **cyklistické trasy** (v několika případech i cykloturistické trasy), se vyskytuje **množství závad**, které ohrožují bezpečnost účastníků silničního provozu. Jde zejména o:

- úrovněvá křížení se silničními tahy I. třídy,
- souběhy se silnicemi I. a II. třídy,
- rozbité povrchy silnic III. třídy,
- rozbité nebo špatně sjízdné místní a účelové komunikace,
- lokální poruchy v trase (mosty, propustky aj.).

Na vyznačení cyklistických komunikací musí také bezprostředně **navazovat další kroky** - nezbytné je (kromě odstraňování výše uvedených dopravních závad) také postupné doplňování doprovodné infrastruktury, k níž kromě jiného patří např. upravená odpočívadla, orientační systém, mapy, informační panely apod., které mohou přispět k vytváření specifické image jednotlivých tras. Nezbytné je také vydávání propagačních materiálů a průvodců, které mohou kromě popisu jednotlivých vyznačených tras obsahovat i návrhy doporučených výletů, seznamy dostupných služeb, půjčovny kol, servisy atd.

TURISTICKÉ TRASY

Nejstarší síť turistických značených tras v českých zemích byla vytvořena **roku 1884** pohorskou jednotou Radhošť v **Beskydech**.

Mnohem důležitější úlohu v této oblasti sehrál **Klub českých turistů** (dále KČT), jeho značkářská činnost **byla zahájena roku 1889**. Tehdy byly vyznačeny cesty údolím Vltavy v okolí Svatojánských proudů (vůbec první pěší turistická trasa KČT - vznikla 11. května 1889), z Karlštejna do Berouna, z Řevnic na Skalku a Babku a z Holoubkova na Rač. Značené trasy pak rychle přibývaly, roku 1912 vznikla první dálková trasa Praha – Brdy – Šumava.

Počátky turistiky v Krkonoších jsou spojeny se jménem hraběte Jana Harracha. Nejenže otevřel své panství turistice v době, kdy většina ostatních byla veřejnosti uzavřena, ale již od roku 1870 začal svým nákladem budovat **schůdné cesty** dříve špatně prostupnými Krkonošemi. Tak vznikly dodnes používané turistické trasy ze Špindlerova Mlýna k Labské boudě, do údolí Mumlavy, do Nového Světa, z Rezku k Dvorské chatě a na Kotel. V pozdějších letech byly vybudovány cesty ze Studenova do Jizerského dolu a téměř silnice z Vítkovic k Mísečkám.

Po vzniku Československa se jednotlivé izolované ostrovy sítě značených tras začaly propojovat a uplatňovala se i jednotná značkářská metoda. Systém turistického značení byl postupně rozvíjen i na Slovensku a Podkarpatské Rusi, takže v roce 1920 bylo vyznačeno 25 000 km a v roce 1938 již 40 000 km tras. Pásové značení bylo tehdy zavedeno prakticky v celém státě s výjimkou území severních Čech (**včetně Krkonoš**) a severní Moravy, které byly pod vlivem německých horských turistických spolků, jež prováděly **tvárové značení** německého typu.

Druhá světová válka a dále léta 1950-54 (s krátkým mezidobím po osvobození Československa, kdy bylo např. **nahrazeno i v Krkonoších tvarové značení pásovým**)

znamenal **krizové období pro značení** - neprováděla se potřebná pravidelná obnova značení a celá síť značených tras byla značně narušena.

V roce 1954 vydala vláda Usnesení o nové organizaci turistiky a cestovního ruchu v ČSSR a v roce 1958 pak ÚV ČSTV Směrnici o jednotném řízení značení turistických tras v Československu. Značené trasy se díky tomu podařilo **stabilizovat a zvýšit jejich spolehlivost**. Jejich síť se současně i nadále rozrůstala, v roce 1989 dosáhla jen v českých zemích délky 35 700 km.

Po obnovení KČT jako samostatného občanského sdružení v **roce 1990** byla obnovena síť turistických tras i v dlouhá léta nepřístupném pásmu při rakouské a německé hranici. **Finanční prostředky potřebné na značení poskytují centrální orgány státní správy**, nejdříve Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu, po jeho zrušení Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a od roku 1997 nově zřízené Ministerstvo pro místní rozvoj.

V současné době je v České republice vyznačeno celkem 38 500 km pěších tras (z toho 1 470 km je součástí mezinárodních dálkových cest Evropského sdružení pěší turistiky - Europäische Wandervereinigung - EWV) a **cca 200 km lyžařských tras**.

Vzhledem ke koncentraci přírodních krás a zajímavostí je dnes **hustá síť turistických tras vyznačena také v Krkonoších**, zejména v jejich vrcholových nejatraktivnějších partiích. Ty jsou sice součástí nejpřísněji chráněných míst Krkonošského národního parku, přesto je většina zajímavých lokalit dobře zpřístupněna – jen v hranicích národního parku je vyznačeno cca 800 km značených cest (údaj se týká celého území parku, nikoliv jen řešeného území; z důvodu ochrany přírody je pohyb v I. a II. zóně národního parku povolen právě jen po značených trasách).

V podhůří Krkonoš je z důvodu nižší atraktivity a návštěvnosti zřízeno méně husté turistické značení. Cestou ke snížení návštěvnosti centrálního území Krkonoš a jejího „rozptýlení“ do širšího zázemí by proto mohlo být **vyznačení dalších úseků právě v podhorském území**.

Seznam všech značených tras řešeného území je vytvořen v příloze č. 1.

Evropské dálkové cesty v Krkonoších:

Evropská turistická asociace (Europäische Wandervereinigung - EWV), která byla založena v roce 1969 se sídlem v Saarbrückenu v SRN, vytváří prakticky ve všech evropských státech vzájemně propojené, většinou pěší turistické trasy, jejichž délka se v současné době pohybuje kolem 20 tisíc kilometrů. Celkem je v členských státech EWV vyznačeno 11 takových cest. Krkonošemi prochází pouze jedna z nich (**trasa E3 Černé moře - Pyrenejský poloostrov**, kromě ČR prochází Bulharskem, Rumunskem, Maďarskem, Slovenskem, Polskem, Německem, Lucemburskem, Belgií, Francií a Španělskem, celková délka dosahuje cca 6 950 km), a to velmi krátkým úsekem v západní části pohoří (přes Harrachov).

Pojmenované turistické stezky v Krkonoších:

- **Cesta česko-polského přátelství:** červeně značená turistická trasa dlouhá 27,5 km začíná v západních Krkonoších na rozcestí pod Tvarožníkem a vede po hlavním hraničním hřbetu Krkonoš přes Sněžné jámy, Mužské a Dívčí kameny, Špindlerovku, skalní útvar Slonecznik, Sněžku a Soví sedlo na Pomezí Boudy ve východních Krkonoších. Trasa vedoucí střídavě po českém a polském území vznikla v roce 1961 po uzavření česko-polské pohraniční turistické konvence (pro případnou kontrolu je nutný občanský průkaz). V současné době se jedná o prodloužení cesty západním směrem do Jizerských hor;

- **Cesta Jana Buchara:** červeně značená turistická trasa pojmenovaná po Janu Bucharovi (propagátor české turistiky a lyžování v Krkonoších) vede z Jilemnice na Přední Žalý, Rovinku, Harrachovu skálu, Horní Mísečky, Krkonoš a na Labskou louku k prameni Labe;
- **Cesta bratří Čapků:** červeně značená turistická trasa vede z Pomezních Bud přes Rýchory a pevnost Stachelberg do Trutnova, odkud pokračuje již mimo řešené území do Malých Svatoňovic a Úpice.

Kromě oficiálně pojmenovaných turistických tras se v Krkonoších nachází ještě řada jiných cest, uveďme alespoň **Harrachovu cestu** (ze Špindlerova Mlýna Labským dolem a údolím Mumlavy do Harrachova), **Krkonošovu cestu** (z Bedřichova přes Horní Mísečky do Horní Rokytnice), **Koňskou cestu**, **Luční cestu** atd.

Přehled naučných, exkursních a jiných stezek:

- **Naučná stezka Černohorská rašelina:** naučná stezka s vyhlídkovou věží prochází lesním rašeliništěm se vzácnou květenou (např. suchopýrem pochvatým, blatnicí bahenní) a porosty kleče. Návštěva se doporučuje v polovině července, kdy kvetou suchopýry. V době jelení říje je stezka uzavřena;
- **Naučná stezka Čertův důl:** placená stezka vedoucí údolím Čertovy strouhy (přítok Bílého Labe) s pozůstatky hrazenářského díla, nástupní místo je u boudy U Bílého Labe ;
- **Naučná stezka Nové Dvory – Babí:** 8 km dlouhá trasa nacházející se severně od Trutnova, na níž je zřízeno 12 zastávek zaměřených na přírodu a historii oblasti.

LYŽAŘSKÁ STŘEDISKA (lanovky, vleky, sjezdové a běžecké lyžování)

Vzhledem k příhodným klimatickým a orografickým podmínkám jsou Krkonoše považovány za pohoří s nejlepšími podmínkami pro lyžování v České republice. Ve vyšších nadmořských výškách se průměrná roční teplota pohybuje mezi 0 až 6 °C a roční srážkové úhrny dosahují 1200 až 1600 mm. S nízkými teplotami a vyššími srážkami souvisí i délka období se sněhovou pokrývkou a její výška. Ve vyšších částech Krkonoš leží sníh průměrně sedm měsíců v roce, a to přibližně od poloviny října do poloviny května. (Podrobnější klimatickou charakteristiku Krkonoš viz v kapitole 4.1 „Hodnocení fyzicko-geografických předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu“.)

Infrastruktura pro sjezdové lyžování a snowboarding

V Krkonoších je vybudována řada lyžařských středisek s rozsáhlým zázemím, z nichž některé jsou významné i ve středoevropském kontextu. K nejznámějším a nejlépe vybaveným patří:

- **Špindlerův Mlýn** – sjezdové lyžování je zde soustředěno především do lyžařských areálů Svatý Petr a Medvědin:
 - **Svatý Petr** – skiareál se nachází na severních svazích Přední Plániny a Stohu v nadmořských výškách 715 až 1310 metrů. V areálu jsou vybudovány 3 lanovky (čtyřsedačka na Pláň, třísedačka na Hromovku a dvousedačka k černé sjezdovce) a 12 vleků s přepravní kapacitou 8 990 osob/hod. Sjezdové tratě různých obtížností (modré, červené i černé) dosahují celkové délky 13,5 km, z toho 7,5 km je v případě potřeby technicky zasněžováno.
Doplňkové služby: snowboard park, večerní lyžování, osvětlená sánkařská dráha (délka 4 km), lyžařské školy, sáně tažené koňmi, pro nelyžaře jsou k dispozici trasy pro zimní pěší turistiku;
 - **Medvědin** – středisko, nacházející se v nadmořské výšce 1000 až 1270 metrů na svazích hory Medvědin, je propojeno s Horními Mísečkami. Nevýhodou je jižní

a jihovýchodní expozice. Návštěvníkům slouží čtyřsedačková lanovka na Medvědin a sedm vleků s přepravní kapacitou 8 480 osob/hod. Délka sjezdových tratí všech obtížností (modré, červené i černé) činí 11,5 km, zasněžováno je 5,5 km.

Doplňkové služby: snowboard park, večerní lyžování, lyžařská a snowboardová škola, snowtubingová dráha;

V katastrálním území Špindlerova Mlýna se nacházejí ještě další vleky a sjezdové tratě – např. v Labské či na Davidových boudách;

- **Pec pod Sněžkou** – vleky a sjezdové dráhy jsou rozesety po celé obci včetně části Velká Úpa. Nadmořská výška kolísá mezi 830 a 1215 metry, různá je i expozici svahů. Celkem je v Peci zřízeno 11 vleků s kapacitou 9 250 osob/hod., délka sjezdovek činí 8,1 km (z toho 3,5 km je možné uměle zasněžovat). Lyžařské terény jsou vhodné pro rodiny s dětmi, vedle cvičných luk se vyskytují i náročnější svahy (modrý a červený stupeň obtížnosti).

Doplňkové služby: večerní lyžování (sjezdovka Javor je nejdelší osvětlený svah v ČR), snowboard fun park;

- **Janské Lázně** – hlavní terény vhodné pro sjezdové lyžování se nachází ve skiareálu Černá hora, který se rozkládá v rozmezí nadmořské výšky 500 až 1260 metrů na jihovýchodních a jižních svazích Černé a Světlé hory. Pro potřeby návštěvníků slouží kabinková lanovka na Černou horu (délka 2300 metrů) a 14 vleků s hodinovou kapacitou 8200 osob a sjezdovky nižší a střední obtížnosti v úhrnné délce 9,2 km (na 3,5 km z nich je možné uměle zasněžování).

Doplňkové služby: svah pro snowboarding;

- **Vrchlabí** – infrastruktura pro sjezdaře je vybudována především ve skiareálu Herlíkovice, několik vleků a sjezdovek se však nachází i mimo něj (Kněžický vrch, Jankův kopec):

- Herlíkovice – areál je položen na východních svazích Předního Žalého v nadmořské výšce 540 až 1019 metrů. Kromě dvousedačkové lanovky na Přední Žalý (délka 1450 m) je v provozu ještě jeden vlek. Hodinová přepravní kapacita činí celkem 1 780 osob. Středisko je vybaveno třemi sjezdovkami různé obtížnosti (červená, modrá a černá) v celkové délce 5,5 km, z nichž necelá polovina (2,5 km) bývá zasněžována.

Doplňkové služby: snowboard, lyžařská škola, ski servis, půjčovna lyží, parkování zdarma;

Tab. 26: Přehled lanových drah v Krkonoších

Název	Typ lanovky	Obec	Délka (v metrech)	Převýšení (v metrech)	Kapacita (osob/hod.)
Lanová dráha Medvědin	čtyřsedačka	Špindlerův Mlýn	1 920	480	2 400
Lanová dráha Pláň	čtyřsedačka	Špindlerův Mlýn	1 575	420	2 400
Lanová dráha Na Hromovce	třísedačka	Špindlerův Mlýn	1 000	280	1 500
Lanová dráha (černá sjezdovka)	dvousedačka	Špindlerův Mlýn	940	280	1 340
Lanová dráha Sněžka	dvousedačka	Pec pod Sněžkou	1 560 + 1 967	464 + 240	250
Lanová dráha Portášky	jednosedačka	Pec pod Sněžkou	1 459	350	.
Lanová dráha Herlíkovice - Žalý	dvousedačka	Vrchlabí	1 450	430	980
Lanová dráha Janské Lázně – Černá hora	kabinková	Janské Lázně	2 300	550	550

Pramen: mapy, průvodci, internet

K dalším střediskům patří:

- **Žacléř–Prkenný Důl** – areál se nachází na severovýchodních svazích hory Kámen v nadmořské výšce 550 až 850 m. Je zde vybudováno sedm vleků (hodinová přepravní

kapacita činí 3 500 osob), které obsluhují sjezdové tratě všech obtížností (modré, červené i černé) délky 6 km (na 3 km z nich je v případě potřeby možné technické zasněžování).

Doplňkové služby: večerní lyžování, snowboard, lyžařská škola a školka, půjčovna lyžařských potřeb a skiservis, projížďky na saních tažených koňmi, speciální slevy pro rodiny, parkoviště přímo v areálu zdarma, moderní odbavovací systém;

- **Malá Úpa** – vleky a sjezdovky jsou rozptýleny v nadmořské výšce 780 až 1140 metrů po celé obci, celkem jich je vybudováno 15 (za hodinu přepraví 5 000 osob). Sjezdové tratě charakteristické nižším stupněm obtížnosti (modré a červené) dosahují délky 5 km, umělé zasněžování je možné pouze na 1,2 km z nich;
- **Mladé Buky** – nový, nepřilíš rozsáhlý areál, se nachází na severních svazích Pekelského vrchu v rozmezí nadmořských výšek 550 až 670 metrů. Zřízeno je celkem 5 vleků, které za hodinu přepraví 3 700 návštěvníků. Sjezdové tratě nižší a střední náročnosti (modré a červené) jsou dlouhé 3,54 km, zasněžovat lze 2 km. Odbavovací systém je jednotný se skiareály Černý Důl a Dolní Dvůr.
Doplňkové služby: večerní lyžování, snowboarding, lyžařská škola a školka, půjčovna lyží, snowpark, parkoviště zdarma;
- **Černý Důl** – infrastruktura sjezdového lyžování je rozptýlena po celé obci v nadmořských výškách mezi 600 a 1001 metrů, celkem je v provozu 9 vleků (s kapacitou 2 400 osob/hod.) a sjezdovky nižší a střední obtížnosti v délce 4,83 km. Zasněžování není zajištěno (připravuje se). Ve výstavbě je sedačková lanová dráha a další vleky. Odbavovací systém je jednotný se skiareály Mladé Buky a Dolní Dvůr.
Doplňkové služby: večerní lyžování, snowboarding, lyžařská škola, půjčovna lyží;
- **Dolní Dvůr** – vleky (celkem čtyři s přepravní kapacitou 3 530 osob/hod.) s lehčími a středně těžkými sjezdovkami v celkové délce 1,6 km (zasněžování: 1 km) se nacházejí v nadmořské výšce 610 až 760 metrů. Odbavovací systém je jednotný se skiareály Černý Důl a Mladé Buky.
Doplňkové služby: snowboarding, lyžařská škola, půjčovna lyžařských potřeb.

Vleky a sjezdové tratě se nacházejí v menším počtu i v jiných lokalitách, jmenovat můžeme např. obce **Horní Maršov** (včetně místní části Albeřice), **Strážné**, **Lánov**, **Dolní Kalná** a **Hostinné**.

Běžecké lyžování

Strojová úprava stop pro běžecké lyžování je v současné době již standardní součástí nabídky středisek cestovního ruchu v Krkonoších.

Významnou trasou, která propojuje prakticky všechna střediska a prochází celým pohořím, je tzv. **Krkonošská lyžařská magistrála**. Vychází z Harrachova a přes Labskou louku vede na Mísečky, kde vstupuje do řešeného území. Dále pokračuje do Špindlerova Mlýna, na Zadní Pláninu, Liščí a Černou horu, do Janských Lázní, Horního Maršova a po hřebenech Rýchor až na Pomezí Boudy.

Kromě toho je v okolí každého střediska upravován **autonomní systém místních běžeckých stop a okruhů, případně i závodních a standardních běžeckých tratí**. Ve Špindlerově Mlýně tak je např. udržováno 75 km tras, na Horních Mísečkách a Medvědině 50 km, v Janských Lázních 30 km apod.

Běžecské lyžování je umožněno i na ostatních značených trasách (pokud není výslovně uvedeno jinak – např. z důvodu lavinového nebezpečí či nepříznivého počasí), i když nejsou strojově upravovány. Hřebenové trasy a ostatní bezlesé úseky jsou v Krkonoších (podobně jako v jiných pohořích České republiky) vybaveny **tyčovým značením**. Při výletu na hřebeny je však zvláště v zimním období důležité nepodcenit výbavu a být připraven i na možné rychlé změny počasí. K lepší orientaci za ztížených podmínek, zejména v zimě slouží také tzv. **němé značky**, které vytvořil akademický malíř Vlastimil Muttich.

OSTATNÍ SPORTOVNÍ INFRASTRUKTURA

Významnou pozici v nabídce možností trávení volného času zaujímá kromě hlavních aktivit (sjezdové a běžecské lyžování, pěší turistika, cykloturistika) také vybavenost turistického střediska a jeho okolí **ostatní sportovní infrastrukturou**. Její přínos spočívá především v rozšíření spektra možných aktivit. Řadíme k ní bazény, koupaliště, atletické a zimní stadiony, sportovní haly, tělocvičny a hřiště pro různé hry (tenis, volejbal, basketbal, nohejbal, squash apod.), kuželny, fitness centra, golfové hřiště, paraglyding atd.

Vedle pobytů cíleně zaměřených na využití sportovní infrastruktury (soustředění a tréninkové pobyty apod.), se její význam zvyšuje v případě nepříznivého počasí, kdy se nelze (nebo lze jen v omezené míře) věnovat venkovním aktivitám. Vybavenost střediska těmito zařízeními významně zvyšuje jeho turistický potenciál a stává se faktorem, který spolurozhoduje o výběru určité destinace.

Z nejvýznamnějších sportovních zařízení zkoumaného území můžeme uvést:

- plavecké bazény a koupaliště v Trutnově, Peci pod Sněžkou, Špindlerově Mlýně, Janských Lázních, Vrchlabí a Rudníku;
- zimní stadiony v Trutnově a Vrchlabí;
- sportovní haly v Trutnově a Vrchlabí;
- tenisové haly a kurty ve Špindlerově Mlýně, Strážném, Dolním Dvoře, Černém Dole, Peci pod Sněžkou, Malé Úpě, Horním Maršově, Vrchlabí, Kunčicích nad Labem, Lánově a Rudníku;
- sportovní střelnici ve Vrchlabí;
- golfové hřiště v Mladých Bukách.

6.3 Turistické cíle a turistické atraktivity

Každý fungující turistický region potřebuje mít dobře **zmapovanou vlastní nabídku atraktivit**. Bez těchto informací nelze cestovní ruch koncepčně rozvíjet, vyhodnocovat úspěšnost vlastní aktivity a činit zásadní rozhodnutí. Nabídka a kvalita atraktivit je rozhodujícím faktorem pro spokojenost návštěvníků a pro to, jakým způsobem budou region prezentovat v okruhu svých známých a přátel. Podrobný a aktuální přehled o atraktivitách je potřebný také pro sestavení kvalitní turistické nabídky.

Území Krkonoš nabízí velký počet turistických cílů a atraktivit. Hlavními turistickými cíli jsou vzhledem k převládajícím aktivitám (turistika a sport ve venkovním prostředí) zejména přírodní atraktivity, nicméně v menší míře lze spojit návštěvu Krkonoš i s poznáváním historických a kulturních památek.

Soupis nejvýznamnějších turistických cílů a atraktivit byl pořízen jednak na základě existujících turistických průvodců, map, propagačních materiálů, internetových a dalších zdrojů a jednak z vlastních průzkumů.

PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI

Přírodní a krajinné atraktivity představují hlavní cíl turistické návštěvnosti Krkonoš. Krkonoše jsou nejvyšší a nejznámější pohoří v České republice, díky geologickému vývoji jsou zároveň našim jediným pohořím, které má v některých oblastech (byť pouze nepříliš rozlehlých) **vysokohorský ráz**. Vývojově jde o velmi staré pohoří, dnešní podobu a velikost získalo horotvornými tektonickými pohyby v období mladších třetihor a nejstarších čtvrtohor. Při jejich modelaci se kromě eroze významným způsobem uplatnily také glaciální (ledovcové) a periglaciální (mrazové) procesy, jimž Krkonoše vděčí za vznik tvarů typických pro vysokohorský reliéf (kary, morény, kryoplanační plošiny a terasy, kamenná moře, izolované skály apod.).

Nejatraktivnější vrcholové partie Krkonoš jsou sice součástí nejpřísněji chráněných zón Krkonošského národního parku, přesto můžeme konstatovat, že **většina zajímavých lokalit je dobře zpřístupněna** turistickými značenými cestami.

Významné vrcholy

Podoba vrcholů byla ovlivňována převážně **periglaciálními (mrazovými) procesy**, které **v kombinaci s erozí** vedly ke vzniku tzv. kryoplanačních plošin a teras, skalních stěn, kamenných moří, izolovaných skal apod.

Sněžka (Śnieżka, 1602 m): nejvyšší vrchol České republiky tvořený svorovou rulou. Na jihozápadních svazích se vyskytují četné zemní laviny (tzv. mury). Charakteristický je výskyt velmi vzácných a turistickým ruchem ohrožených rostlin (rozrazil chudobkovitý, sítna trojklanná). Nejstarší budovou na vrcholu Sněžky je rotundová kaple sv. Vavřince, dále tam stojí polská a česká bouda (uzavřena). Vrchol Sněžky je v současnosti dostupný dvousedačkovou lanovou dráhou z Pece pod Sněžkou z roku 1949 (o jejím dalším osudu však zatím není rozhodnuto – viz kapitolu č. 4.5). Z vrcholu je nádherný kruhový rozhled.

Luční hora (1555 m): druhá nejvyšší hora ČR, vrchol není turisticky zpřístupněn. Ve vrcholových partiích se vyskytují mrazové půdní formy (tzv. polygonální půdy) a rostou vzácné jestřábníky. V bývalé kapliče v sedle mezi Studniční a Luční horou (1510 m) je dnes zřízen Památník obětem hor.

Studniční hora (1554 m): třetí nejvyšší hora ČR, vrchol není turisticky zpřístupněn. Ve východní stěně se nacházejí ledovcové kary Velké a Malé studniční jámy. Čertův hřebínek, Čertova rokle a Čertova zahrádka jsou významné geologické a botanické lokality. Východní a jižní svahy patří k frekventovaným lavinovým dráhám (mocnost sněhové pokrývky zde dosahuje až 14 m).

Vysoké kolo (Wielki Szyszak, 1509 m): čtvrtá nejvyšší hora ČR, nejvyšší vrchol západních Krkonoš, červeně značená „Cesta česko-polského přátelství“ ho obchází severním traverzem. Na úbočích se vyskytují terasovitě uspořádaná suťoviska (tzv. kryoplanační terasy). Na vrcholu stojí zbytky mohyly ke cti císaře Viléma I.

K významným vrcholům hlavního hřebene patří také:

- **Violík** (Łabski Szczyt, 1472 m);
- **Mušské kameny** (Czeskie Kamienie, 1417 m) a **Dívčí kameny** (Ślaskie Kamienie, 1414 m): nestejným zvětráváním žuly zde vznikly bizarní skalní bloky (tzv. tory);
- **Stříbrný hřbet** (1490 m);
- **Svorová hora** (Czarna Kopa, 1411 m): výskyt svorových kamenných moří.

Do českého vnitrozemí vybíhají Krkonoše několika **rozsochami**. V řešeném území jde o:

- rozsochu **Krkonoše** (1411 m, svorový hřbet s pěti vrcholy, z nichž nejznámější je Zlaté návrší), **Medvědína** (zalesněný vrch, 1235 m) a **Předního Žalého** (1019 m, hora

- s nejkrásnějším kruhovým rozhled na Krkonoše i podhůří, na vrcholu stojí 18 m vysoká kamenná rozhledna z roku 1892);
- rozsochu **Kozích hřbetů** (1422 m, jde o strmý hřeben tvořený svorovou rulou a křemencem, z důvodu ochrany přírody není hřeben přístupný);
 - rozsochu Luční, Studniční (viz výše), **Liščí** (1363 m, rozhledy) a **Černé hory** (1299 m, z posledního sloupu lanovky vybudována roku 1998 rozhledna s vyhlídkovou plošinou ve výšce 21 m);
 - rozsochu **Růžové hory** (1390 m).

Nejvýchodnější partie Krkonoš jsou nazývány **Rýchory**. Jde o lesnatý hřbet, do jehož vrcholových partií zasahují i I. a II. zóna KRNAPu, jež chrání zbytky bukového pralesa a lokality vysokohorské květeny (Rýchorská květnice, Rýchorská studánka). Nejvyšším bodem je Dvorský les vysoký 1003 m.

Horské pláně

Charakteristickým rysem vrcholových partií Krkonoš jsou **pláně** (např. Pančavská, Labská a Bílá louka), jež jsou pozůstatkem původní zarovnané plochy. V těchto místech se v období starších čtvrtohor hromadila většina sněhu a ledu tvořícího krkonošské ledovce, jejichž pohyb později formoval tvar horní části řady údolí. Jejich činností vznikaly ledovcové kary, horská jezírka (s výjimkou Mechového jezírka jsou všechna v Polsku) a morénové valy. Na pláních jsou dnes často z důvodu problematického odtoku vody vytvořena **rašeliniště**.

Labská louka: vrcholové rašeliniště na zarovnaném povrchu se vzácnou květenou (všivec sudetský, ostružiník moruška a další glaciální relikt). Současně jde o **pramennou oblast Labe** - pramen Labe byl roku 1684 symbolicky vysvěcen biskupem Janem z Talmberka, a tím byla dosud sporná Labská louka definitivně uznána za české území, dnes je pramen Labe významným turistickým cílem. Přes Labskou louku vedla v 16. stol. obchodní stezka z Čech do Slezska (tzv. Česká stezka);

Pančavská louka: severský typ rašeliniště s maximální hloubkou 3,5 m a se zbytky původní ledovcové květeny (ostružnice tuhá, ostružiník moruška, vrba laponská aj.). Prameniště Pančavy;

Čertova louka: náhorní plošina s výskytem druhotných smilkových luk (smilka tuhá) a s mrazovými půdními formami (tzv. tufury). Turisticky nepřístupná;

Bílá louka: rozsáhlá náhorní plošina, dříve intenzivně využívaná budním hospodářstvím Luční a Rennerovy boudy. Vyskytují se zde smilkové louky se zbytky porostů kleče;

Úpské rašeliniště: nejrozsáhlejší Krkonošské rašeliniště (hloubka 0,4 – 1,2 m), které se rozkládá na rozvodí Úpy, Bílého Labe a Lomniczky (říčka odvodňující severní svahy masivu Sněžky). Rašeliniště je porostlé nízkou klečí, typický je výskyt několika tůní;

Černohorské rašeliniště: lesní rašeliniště (rozloha 66 ha, největší hloubka 2,5 m, stáří asi 6000 let) se vzácnou květenou (např. suchopýrem pochvatým, blatnicí bahenní) a porosty kleče. Rašeliništěm prochází naučná stezka, návštěva se doporučuje v polovině července, kdy kvetou suchopýry.

Horská údolí, doly a jámy

Tvar horní části řady krkonošských údolí byl **formován zdejšími ledovci**. Díky tomu se v Krkonoších setkáme s takovými tvary, jako jsou kary, morénové valy apod. Významným činitelem, který působil v minulosti i dnes, je **tekoucí voda (eroze)**. Krkonošská říční síť vznikla ve třetíhořích a čtvrtohořích, toky se vyznačují velkým spádem, značnými výkyvy vodní hladiny a balvanovitými řečišti s několika **vodopády**.

Labský důl: údolí ledovcového původu, součástí jsou ledovcové kary Labská rokle, Navorská, Pančavská a Harrachova jáma. Na strmých svazích je vytvořeno několik vodopádů, nejznámější jsou **vodopády Labe a kaskádový vodopád Pančavy** (nejvyšší vodopád v ČR – výška 250 m). Bohaté naleziště vzácných vysokohorských rostlin, zvláště v tzv. Schustlerově zahrádce – např. prvosenka nejmenší, jeřáb sudetský, oměj tuhá a dalších cca 165 druhů. V Labském dole se nacházejí zbytky starých porostů původního krkonošského smrku, které však jsou silně poškozené imisemi. Na svahu Medvědína jsou patrné zbytky po těžbě uranových rud z 50. let. Na severním svahu v tzv. Strmé stráni zřídil hrabě Harrach v roce 1904 první přírodní rezervaci v Krkonoších;

Důl Bílého Labe: 6,5 km dlouhé údolí erozně ledovcového původu, zahluobené v měkčí, středně zrnité žule. Na Bílém Labi se nalézá řada malebných kaskád a peřejí. Na Bílém Labi a jeho přítocích byly na začátku 20. století vybudovány zajímavé hrazenářské stavby (naučná stezka Čertův důl s východiskem od boudy U Bílého Labe). V roce 1994 se v údolí sesula nová zemní lavina (mura);

Obří důl: údolí ledovcového původu (mocnost zdejšího ledovce činila až 100 m) s morénami, kary (Úpská jáma, Velká a Malá Studniční jáma), roklemi, vodopády, lavinovými svahy, murami a lučními enklávami. Od 16. století zde probíhala těžba železných, měděných a arzenových rud. U kapličky (v níž je vytvořena expozice věnovaná fenoménu mur) se nachází zbytky hráze klauzy ze 16. až 17. století. Horskou květenou reprezentuje především violka žlutá sudetská;

Úpská jáma: součást Obřího dolu, jde o nejdokonaleji vyvinutý turisticky nepřístupný ledovcový kar na české straně Krkonoš, jeho lavinové srázy dosahují výšky až 600 m. Výskyt vzácné květeny a zvířeny (všivec sudetský, koniklec jarní, lomikámen vstřícnolistý, tetřev, tetřívek, vzácný hmyz), zajímavou biologickou lokalitu představuje tzv. Krakonošova zahrádka.

K dalším zajímavým údolím patří:

Dlouhý důl: údolí nacházející se východně od Špindlerova Mlýna (leží v něm lyžařské středisko Svatý Petr), v době ledové bylo zaledněno;

Modrý důl: přírodovědně cenné horské údolí (horská květena) pod jižními svahy Luční hory s roztroušenými rekreačními samotami.

Údolí Labe: úzké sevřené údolí Labe, jímž vede silnice z Vrchlabí do Špindlerova Mlýna. Jeho součástí je také tzv. Labská soutěska (chráněna jako přírodní památka) se skalními peřejemi, prahy a obřími hrnci.

Údolí Úpy a Malé Úpy: dlouhá údolí modelovaná erozní činností vody ve východní části Krkonoš, vedou jimi silnice zpřístupňující horská střediska Pec pod Sněžkou a Malá Úpa.

K výrazným údolím patří také např. **Klínový důl, údolí Kotelského potoka, Čisté, Lysečinského potoka** a řada dalších.

Podhůří Krkonoš

Přírodní atraktivita nacházející se v Krkonošském podhůří jsou ve srovnání s vrcholovými partiemi Krkonoš méně významné, přesto lze konstatovat, že i zde se nachází **zajímavá členitá krajina**. Ta sice nedosahuje příliš velkých nadmořských výšek (zvláště ve srovnání s blízkými Krkonošemi) a nevyznačuje se takovou pestrostí tvarů reliéfu, přesto je dostatečně malebná a disponuje takovými přírodními zajímavostmi a podhorským klimatem, které jí dodávají základní **potenciál pro rozvoj cestovního ruchu**. Nabízí se i myšlenka, že by podhůří mohlo v budoucnu plnit roli jakési „nárazníkové zóny“, do níž by bylo možné přenést část turistické zátěže z centrálních oblastí Krkonoš.

Do nejvýhodnějších částí zájmového území zasahuje masivem tzv. **Vraních hor** Žacléřská vrchovina (součást geomorfologického celku Broumovská vrchovina). Od Krkonoš jsou Vraní hory odděleny širokou sníženinou Královeckého (Libavského) sedla, nejvyšším vrcholem je Královecký Špičák (881 m) s nádherným výhledem do okolí.

Jižně od Krkonoš se nachází vlastní **Krkonošské podhůří** (chápáno ve smyslu vymezení geomorfologického celku). Území je charakteristické horskými pásmi a masivy, které jsou více či méně výrazně odděleny údolními vodními toků - k nejvýznamnějším patří Labe, Malé Labe, Čistá s Lučním potokem, Pilníkovský potok, Olešnice a Úpa. K zajímavým lokalitám patří např. Bradlo, Slučí kameny, Čížkovy kameny ad.

KULTURNĚ-HISTORICKÉ ZAJÍMAVOSTI

Vzhledem k tomu, že v Krkonoších spíše převažuje zaměření na aktivní formy cestovního ruchu (letní a zimní turistika, lyžování, další formy sportovního vyžití apod.), můžeme říci, že území ve srovnání s ostatními regiony České republiky **nedisponuje mezinárodně či republikově významnými kulturně historickými památkami a objekty**. Přes toto strohé konstatování je však nutné uvést, že i zde nachází řada v tomto smyslu zajímavých lokalit a objektů. Jejich identifikace je tématem následující analýzy.

Cestovní ruch se v Krkonoších začal významnější měrou rozvíjet v druhé polovině 19. století. Jeho počátky jsou spojeny se jménem **hraběte Jana Harracha**, který jako první otevřel své panství turistice a zároveň začal již od roku 1870 budovat schůdné cesty (trasy ze Špindlerova Mlýna k Labské boudě, do údolí Mumlavy, do Nového Světa, z Rezku k Dvorské chatě, na Kotel atd.). Významná byla také činnost **turistických spolků** (Hauptverband deutscher Gebirgs- und Wandervereine, Krkonošský spolek - Österreichischer Riesengebirgsverein, Klub českých turistů) a jednotlivých **propagátorů** cestovního ruchu (za všechny jmenujme alespoň J. Buchara a E. R. Petráka).

V souvislosti s rozvojem cestovního ruchu docházelo v Krkonoších také k **transformaci tradičního „budního“ hospodářství** (boudy byly v horských oblastech zakládány od 16. a 17. století, většinou se na nich choval dobytek pasoucí se na okolních rozlehlých pastvinách). Boudy byly přestavovány pro celoroční potřeby cestovního ruchu a řada nově vzniklých bud již měla čistě turistický charakter. Fenomén bud (rozptýlené osídlení „rozhozené“ do řady údolí i výše položených strání a horských luk) zůstal v Krkonoších zachován dodnes. K významným koncentracím bud v nejexponovanějších polohách patří např. osady Přední a Zadní Rennerovky, Lučiny, boudy pod Slezským sedlem aj.

K turisticky nejznámějším boudám na hřebenech Krkonoš patří:

- *Labská bouda*: založena před rokem 1830, v minulosti byla mnohokrát přestavována. Po požáru v roce 1965 byla postavena nová bouda, která je z hlediska ochrany přírody značně problematická;
- *Martinova bouda* (Martinovka, 1244 m): založena roku 1642, nazvána podle nájemce Martina Erlebacha. Roku 1906 byla pod budovou zřízena přírodní botanická zahrádka, která je dnes zpustlá;
- *Petrova bouda* (Petrovka, 1288 m): založena kolem roku 1790. Název vznikl zkomolením jména skladatele Jana Pittermanna;
- *Špindlerova bouda* (Špindlerovka, 1198 m): původní stavení vzniklo již roku 1784, název podle Fr. Špindlera (rychtáře z Bedřichova), který boudu přestavěl roku 1824. Bouda několikrát vyhořela;
- *Luční bouda* (1410 m): jedna z nejstarších bud v Krkonoších, existovala již v roce 1625. Původně složila pouze jako hospodářské stavení (rozsáhlé „budní“ hospodářství na Bílé louce), dnes jde o jednu z největších turistických chat. Několikrát vyhořela, dnešní budova

postavená za 2. světové války je jen částí původně plánované stavby. Výchozí bod pro výstupy na Sněžku;

- *Výrovka* (1356 m);
- *Jelenka*: původně lovecká chata hraběte Jaromíra Černína Morzina, pána na maršovském panství. Uvnitř chaty se nachází lovecké trofeje.

Hlavní krkonošská turistická střediska (charakteristika z hlediska kulturně-historických zajímavostí)

Špindlerův Mlýn: původně část hornické osady Svatý Petr, připomínané již v 15. století, název vznikl okolo roku 1793. V obci se nachází rázovitá horská architektura z přelomu 19. a 20. století. Původně dřevěný *kostelík sv. Petra a Pavla* byl později přestavěn na zděný v klasicistním stylu;

Pec pod Sněžkou: vznikla jako hornická osada, název vznikl od pecí, ve kterých se od 16. století do 2. poloviny 19. tavily arzenové, měděné a železné rudy těžené v Obřím a Modrém dole. K zajímavým památkám patří *Hospoda na Peci* z roku 1793, která si dodnes uchovála původní ráz, a *kaple Panny Marie* z počátku 20. století. V části Velká Úpa stojí pozdně barokní *kostel Nejsv. Trojice*;

Janské Lázně (670 m): světoznámé lázně pro léčení následků dětské obrny, vad a nemocí pohybového a dýchacího ústrojí, jedny z nejstarších v Čechách. Podle pověsti byly objeveny roku 1006 zbrojnošem Janem, skutečnými objeviteli však zřejmě byli horníci. Ke koupelím začal být minerální pramen využíván ve 14. století, avšak lázně v dnešním slova smyslu založil až J. A. Schwarzenberg v 17. století. Lázně se rychle rozvíjely, doba největšího rozkvětu nastala za první československé republiky, kdy vznikala nová ubytovací zařízení, léčebné pavilony a do města byla zavedena elektřina, vodovod a telefon. Roku 1928 byla uvedena do provozu kabinová lanovka na vrchol Černé hory (nejstarší lanová dráha v českých zemích). V roce 1935 se v lázních začala používat nová metoda k léčení stavů po dětské obrně, převzatá z amerických lázní Warm-Springs. Roku 1982 bylo vybudováno nové lázeňské centrum. V areálu lázní se dnes nachází asi 20 termálních, minerálních a radioaktivních pramenů. K zajímavým architektonickým památkám patří novorenesanční *kolonáda* se secesními prvky, novogotický *kostel sv. Jana Křtitele* a novogotický *evangelický kostel*;

Malá Úpa: horská obec s rozptýlenou zástavbou, založena byla kolem roku 1600, její součástí jsou i Pomezní boudy. K zajímavostem patří pozdně barokní *kostel sv. Petra* – s nadmořskou výškou 982 m je po Kvildě, Božím Daru a Sv. Tomáši u Lipna čtvrtým nejvýše položeným kostelem v ČR;

Horní Maršov: vznikl jako dřevařská osada, od 17. století byl správním střediskem východních Krkonoš. V obci stojí klasicistně a novorenesančně upravený *zámek* a novogotický farní *kostel Nanebevzetí Panny Marie* postavený podle projektu arch. J. Schulze (projektant Národního muzea a Rudolfiny v Praze). K zajímavostem patří i stejnojmenný renesanční hřbitovní *kostel* s barokní *farou a sochou sv. Jana Nepomuckého*;

Svoboda nad Úpou: osada byla již roku 1546 povýšena na město (současně s tím byly Svobodě uděleny horní svobody). K památkám patří pozdně gotický *kostel sv. Jana Nepomuckého* s dřevěnou plastikou Růžencové Panny Marie a roubené, klasicistní a rokokové *domy*. Roku 1876 bylo město připojeno na železniční síť a stalo se hlavním východiskem do východních Krkonoš (vypravovány byly dokonce zvláštní přímé vlaky z Prahy);

Černý Důl: první zmínky pochází z roku 1534, práva horního města získal roku 1564. V obci stojí renesanční *kostel sv. Michala*, klasicistní *radnice* s podloubím a *socha sv. Michala*.

Krkonošské podhůří

K nejzajímavějším kulturně historickým lokalitám patří města, které můžeme označit za **vstupní brány do Krkonoš** – jedná se zejména o Trutnov a Vrchlabí.

Trutnov: město se poprvé připomíná roku 1260 jako kolonizační trhová obec Úpa, později byla německými kolonisty přejmenována na Trautenau (Trutnov). Vnitřní město si zachovalo půdorys z doby kolonizace ve 13. století, proto zde byla vyhlášena *městská památková zóna*. Původní elipsovitý obvod byl rozložen okolo čtvercového *náměstí*, které je ze všech stran obklopeno renesančními a barokními *domy* s podloubím. K významným objektům a památkám patří *radnice*, *kašna* s Krakonošem, bývalý *zámek* přestavěný na školu (dnes sídlo *Muzea Podkrkonoší*), *kostel Narození Panny Marie* a další stavby. V roce 1866 došlo u Trutnova k bitvě mezi rakouským a pruským vojskem, dnes ji připomíná *památník* s rozhlednou na vrchu Šibeník. Na temeni Janského vrchu stojí *kostel sv. Jana Křtitele*;

Vrchlabí (*městská památková zóna*): město vzniklo z dřevorubecké osady patrně ve 13. století, roku 1533 získalo právo svobodného horního města. K cenným stavbám patří renesanční *zámek* z roku 1546 se čtyřmi nárožními věžemi (dnes sídlo městského úřadu), kolem něhož se nachází rozlehlý park, stará a nová *radnice*, barokní augustiniánský *klášter* (dnes sídlo *Krkonošského muzea*), *kostel sv. Vavřince*, kamenný *most* přes Labe ze 17. století, *morový sloup* a zbytky městské lidové *dřevěné architektury* ze 17. století (zejména tři štítové domy s loubím proti kostelu);

Městská památková zóna je vyhlášena i v **Hostinném**. Původně jde o velmi starou osadu, ve 13. století zde bylo založeno město pravidelného půdorysu se čtvercovým náměstím a s právem obchodu se solí, které v roce 1610 vyhořelo. Město si přesto uchovalo památkový charakter včetně souvislého podloubí na náměstí. K architektonicky cenným stavbám patří *radnice* s charakteristickými postavami dvou obrů, několik renesančních a barokních měšťanských *domů*, *kostel Nejsv. Trojice* s areálem děkanství, *kostel sv. Františka Serafinského* (dnes sídlo Galerie antického umění), bývalé *kláštery* (františkánský a klášter Voršilek) a zbytky *opevnění*.

Na východním okraji Krkonoš leží **Žacléř**. Město se připomíná roku 1334, v jeho historii hrála významnou úlohu těžba uhlí (v současnosti je však těžba již zastavena). K nejvýznamnějším památkám patří *zámek* (vznik kolem roku 1750), který je vybudován na skalnatém ostrohu na místě původního hradu z 12. století. Zámek je v soukromém vlastnictví a není přístupný veřejnosti. Ve městě dále najdeme barokizovaný *kostel Nejsv. Trojice*, *mariánský sloup* a měšťanské *domy* včetně cenné skupiny roubených přízemních štítových domů s podsíněmi (zbytek dříve typické zástavby měst a městeček v Podkrkonoší).

Ve zbývajících podkrkonošských obcích a sídlech se nachází **další architektonické světské i církevní památky**, za všechny jmenujme alespoň následující:

- **kostely:** sv. Václav v Lánově, sv. Jakub v Dolním Lánově, sv. Alžběta v Prosečném, sv. Václav v Dolní Kalné, Nejsv. Trojice ve Fořtu, sv. Václav v Rudníku, sv. Martin v Javorníku, sv. Jakub v Dolní Olešnici, sv. Václav v Čermné, sv. Anna ve Starých Bukách, sv. Petr a Pavel v Chotěvicích, sv. Kateřina v Mladých Bukách, sv. Vojtěch ve Vlčicích, Nejsv. Trojice v Pilníkově, sv. Václav v Horním Starém Městě (část Trutnova), sv. Petr a Pavel v Poříčí nad Úpou (část Trutnova), sv. Šimon a Juda ve Starém Rokytníku (část Trutnova), Nanebevzetí Panny Marie v Bernarticích, kaple sv. Tekly v Babí;
- **zámky:** zámek (dnes pivovar) a tzv. Nový zámek v Rudníku, zámek ve Vlčicích (dnes účelové využití), zámek ve Starých Bukách (dnes účelové využití), zámek v Nových Zámcích (dnes sídlo oční léčebny);

- **sochy, památníky a pomníky:** sousoší Nanebevzetí Panny Marie ve Starých Bukách, pomníky spojené s bojištěm v roce 1866 ve Starém Rokytníku a v Rubínově, pieta před kostelem, sv. Jan Nepomucký na mostě a mariánský sloup v Bernarticích;
- **hrady a zříceniny:** Hrádek (dříve Aichelburg, romantická umělá zřícenina postavená na paměť hraběte B. Aichelburga, majitele maršovského panství; dříve bylo v přízemí i malé mauzoleum a restaurace), Břecštejn (též Břečtejn, zřícenina ochranného hradu na zalesněné výšině u osady Hrádeček, zachovány zbytky zdiva a malé budovy paláce se zaoblenými rohy), Stadelburg (zbytky hrádku);
- **ostatní zajímavosti:** areál bývalých lázní ve Fořtu (část Černého Dolu, minerální pramen se zachoval a je volně přístupný).

Jako **specifická atraktivita** cestovního ruchu pro určité skupiny návštěvníků může být chápáno i tzv. **Československé pohraniční opevnění** (soustava stálých železobetonových pevností a pevnůstek), které bylo budováno v letech 1935 až 1938 proti možné agresi tehdejšího nacistického Německa v celém ohroženém pásu pohraničí. Sestává z čelní linie těžkých pevností, označovaných jako pěchotní sruby, za nimiž následuje tzv. záchytné pásmo tvořené lehčími objekty. Výstavba opevnění byla ukončena podpisem Mnichovské dohody dne 29.9.1938 a následným odstoupením pohraničí Německu. V Krkonoších se s řadou těchto objektů setkáváme i v nejexponovanějších horských lokalitách.

Důležitou památku tohoto druhu reprezentuje největší československá **dělostřelecká tvrz Stachelberg**. Jejím úkolem měla být ochrana sousední pevnostní linie a bránění průlomu německé armády přes Libavské sedlo u Žacléře do českého vnitrozemí. Stavba není dokončena, přesto zde bylo vylámáno 3,5 km podzemních chodeb a sálů. Dnes zde sídlí muzeum Československého opevnění.

Muzea, galerie, divadla

V regionu sídlí následující instituce:

- *Muzeum Podkrkonoší v Trutnově:* sbírka terčů a terčovnic, expozice militárií (zejména z prusko-rakouské války), sbírky hodin, žitavské fajánse, soubor reliéfně řezaných včelích úlů a sbírka lidového malovaného nábytku. Otevřeno celoročně;
- *Městské muzeum v Žacléři:* otevřeno od roku 1999, expozice jsou věnovány historii města a hornictví, významným rodákům a národopisným sbírkám, otázkám česko-německého soužití. Otevřeno celoročně. Nabízí se i možnost exkurze do bývalých dolů;
- *Krkonošské muzeum ve Vrchlabí:* audiovizuální expozice Kámen a život, otevřeno celoročně;
- *Muzeum Československého opevnění v dělostřelecké pevnosti Stachelberg:* otevřeno květen až září;
- stálá výstava „*Obří důl, poklad Krkonoš*“ v informačním středisku KRNAP v Peci pod Sněžkou;
- *Galerie antického umění v Hostinném:* galerie s expozicí odlitků antické plastiky je zřízena v bývalém kostele sv. Františka Serafinského; prohlídka s průvodcem;
- *Galerie v Trutnově;*
- *Divadlo v Trutnově.*

6.4 Turistické informace (poskytování informací turistickými informačními centry, hodnocení jejich šíře a kvality)

Jedním z nejdůležitějších faktorů, který rozhodujícím způsobem ovlivňuje návštěvnost turistického regionu, je **dostatek informací o možnostech trávení volného času a komplexní turistické nabídce**. V současné době, kdy jsou turismus a cestovní ruch významnými hospodářskými odvětvími, je důležité turistické atraktivity nacházející se v místě (regionu) důsledně a odpovídajícím způsobem propagovat.

Informace o turistické infrastruktuře a nabídce atraktivit je možné podle dosahu jejich působení a podle cílových skupin, pro něž jsou poskytovány, rozdělit na informace poskytované vně a uvnitř regionu.

Informace vně regionu jsou zaměřeny na propagaci turistické nabídky určitého regionu v konkurenčním prostředí s jinými (ne jen okolními) regiony s cílem přesvědčit skupiny potenciálních návštěvníků, že daný region je právě dost atraktivní a umožňuje příjemné trávení volného času. Mezi hlavní nositele těchto informací patří tištěné a elektronické propagační materiály, webové stránky, prezentace regionu na veletrzích cestovního ruchu a další. Významnými aktéry, podílejícími se na přípravě a vlastní propagaci území, by měla být turistická informační centra (TIC), městská či kulturní informační střediska (centra). Tyto budou dále označovány jako TIC.

Informace uvnitř regionu jsou poskytovány návštěvníkům, kteří již do území přijeli. Jejich cílem je představit a propagovat turistickou nabídku lokalit, atraktivit a památek, poskytnout informace o existujících možnostech trávení volného času a zvýšit tak spokojenost návštěvníků s pobytem. Informace jsou poskytovány formou různých průvodců, map, katalogů, reklamních brožur, naváděcích informačních systémů, přičemž klíčovou a nezastupitelnou roli zde plní právě informační střediska.

Turistická informační centra v turistické oblasti Krkonoše

V turistické oblasti Krkonoše bylo v zimní sezóně 2002/03 v provozu 10 turistických informačních center. Tři TIC byla lokalizována ve Špindlerově Mlýně, po dvou v Janských Lázních, Trutnově a Vrchlabí a jedno v Žaclěří. Podle základní svodné databáze České centrály cestovního ruchu (ČCCR) nemělo žádné TIC sídlo v Peci pod Sněžkou (viz tab. 27). V dotazníkovém šetření, které proběhlo přes e-mailovou poštu, bylo získáno 6 odpovědí (vyplněných formulářů). Jedná se o následující TIC:

- Informační a cestovní agenturu Janské Lázně,
- Informační středisko (IS) KRNPu Špindlerův Mlýn,
- Turistické informační centrum MěÚ Špindlerův Mlýn,
- Informační centrum a centrální rezervační kancelář pro Krkonoše – Agentura Klíč Trutnov (CK Klíč),
- Městské informační centrum Vrchlabí,
- Městské informační středisko Žaclěř.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu (ČCCR) a Asociací turistických informačních center (A.T.I.C.) připravilo v roce 2000 program standardizace turistických informačních služeb (tzv. minimální standard služeb, vybavení a kategorie (klasifikace) turistických informačních center). TIC v turistické oblasti Krkonoše byla posuzována nejen podle připravených kritérií, ale i dalších otázek

z dotazníkového šetření (osnova standardizovaného dotazníkového formuláře je uvedena v příloze č. 2). Výsledky provedeného šetření jsou přiblíženy v následujícím textu, který se v základu opírá o vyplněné dotazníkové formuláře (detailní hodnocení šesti TIC), v některých oblastech (zvláště tam, kde to bylo možné a účelné) je doplněn také o údaje o ostatních TIC ze zdrojů ČCCR a internetových stránek.

Základní informace o TIC

Majitelé TIC

Součástí městského úřadu, a tedy i majetkem města, byla v zimní sezóně 2002/03 v oblasti Krkonoš tři turistická informační centra – v Janských Lázních, Špindlerově Mlýně a Žacléři. Další byla provozována podnikatelským sektorem, přičemž čtyři z nich jsou registrována na fyzickou osobu (Informační centrum a cestovní agentura Janské Lázně, Informace – PAVILON Špindlerův Mlýn, Informační centrum a centrální rezervační kancelář pro Krkonoše – Agentura Klíč Trutnov a Sdružení pro turistické informační centrum Trutnov), Městské informační centrum ve Vrchlabí spravovala JIPP, s.r.o. Poslední dvě TIC – ve Špindlerově Mlýně a Vrchlabí vykonávala svoji činnost pod Správou KRNAP. Agentura Klíč je spíše než TIC specializovanou cestovní kancelář, která poskytuje zájemcům také potřebné informace.

Otevírací doba TIC

Informační středisko KRNAP ve Špindlerově Mlýně, Turistické informační centrum MěÚ ve Špindlerově Mlýně a Městské informační centrum ve Vrchlabí jsou otevřena celoročně a denně (TIC MěÚ ve Špindlerově Mlýně má upravenou otevírací dobu mimo sezónu), ostatní centra jsou také s celoročním provozem, avšak mají o víkendových dnech zavřeno. Podle otevírací doby by tak první tři jmenovaná TIC bylo možno zařadit do kategorie B, zbylé do kategorie C (podle minimálního standardu služeb).

Tab. 27: Turistická informační centra v turistické oblasti Krkonoše v zimní sezóně 2002/03

město/obec	název	PSC	adresa	telefon	fax	e-mail, internet
Janské Lázně	Informační centrum a cestovní agentura	54225	Černohorská 265	499875186 499875007	499875008	info@megaplus.cz; infocentrum.cerna-hora.cz
Janské Lázně	Městské informační středisko	54225	Černohorská ul.	499875161	499875161	www.janskelazne.cz
Špindlerův Mlýn	Informace - PAVILON	54351	Špindlerův Mlýn 58	499523768 602406071	499523768	kraus@spindleruvmlyninfo.cz www.spindleruvmlyninfo.cz
Špindlerův Mlýn	Informační středisko KRNAPu	54351	Pod Medvědinem	499433228	499433228	tesspindl@knap.cz; www.knap.cz
Špindlerův Mlýn	Turistické informační centrum MěÚ	54351	Svatopetrská 173, P.O.Box 24	499523656	499523818	infoc@sendme.cz; www.mestospindleruvmlyn
Trutnov	Informační centrum a centrální rezervační kancelář pro Krkonoše - Agentura Klíč	54101	Havlíčková 7	499818308 499818309 499815638	499826274	info@klictravel.cz; www.klictravel.cz
Trutnov	Sdružení pro turistické informační centrum	54101	Krkonošovo nám. 72	499818245	499818245	vesely@trutnov.cz;
Vrchlabí	Informační středisko Správy KRNAP	54301	nám. Míru 223	499421474 499456761		posta@knap.cz; www.knap.cz
Vrchlabí	Městské informační centrum	54301	Krkonošská 8	499422136	499421121	vrchlabi@nextra.cz; www.muvrchlabi.cz
Žacléř	Městské informační středisko	54201	Rýchorské nám. 181	499739220 499739212	499739210	zivnosti@zacler.cz; www.zacler.cz

Pramen: ČCCR, dotazníkové šetření v TIC oblasti Krkonoše, webové stránky

Umístění TIC

Podle návrhu minimálního standardu služeb mají být turistická informační centra všech kategorií umístěna v místě soustředění turistů či v blízkosti určité atraktivity se snadným přístupem k exteriéru i interiéru a doporučenou možností vstupu osobám tělesně postiženým. Všechna TIC v Krkonoších jsou situována ve výhodné poloze s nepřehlédnutelným vchodem z hlavní ulice, v IS KRMAP a IS MěÚ Žacléř chybí bezbariérový vstup pro tělesně postižené osoby, výloha či vitrina a směrovky, které by měly přilákat potenciální návštěvníky nejsou uváděny u poloviny TIC. Označení exteriéru budovy logem zařazujícím dané TIC do kategorie se nevyskytuje nikde, klasický symbol bílého “i” na zeleném pozadí nemají v CK Klíč a v Žacléři. Informace mimo vlastní otevírací dobu, tzn. především adresa, telefon a otevírací doba nejbližšího jiného TIC, tísňová telefonní čísla, mapky okolí s popisem nejvýznamnějších atraktivit, nabídka ubytovacích zařízení různých kategorií a záznamník (odezva s informacemi o otevírací době i v anglickém a německém jazyce) jsou k dispozici spíše sporadicky (Janské Lázně a Špindlerův Mlýn – TIC MěÚ). Nejběžněji jsou přístupné mapky okolí, mapky pro jednodenní poznávací výlety a nabídka ubytování.

Návštěvnost TIC

Analýza návštěvnosti TIC je z velké míry závislá na tom, zda si TIC provádí vlastní interní “šetření” počtu a struktury návštěvníků. Podle odpovědí jednotlivých center není tato skutečnost v oblasti Krkonoš pravidlem, přesto polovina TIC informace o návštěvnosti podala, byť se u většiny pravděpodobně jedná o hrubší odhad. Počet zákazníků za letní i zimní sezónu je často odhadem skutečně velmi orientačním, nejvíce návštěvníků uvádí TIC MěÚ ve Špindlerově Mlýně – zde se počty klientů v sezóně pohybují mezi 15 – 25 tisíci. Se snižujícím se intervalem sledovaného období (měsíc, víkend, všední den), se zároveň zvyšuje počet odpovědí i stupeň přesnosti odhadu počtu návštěvníků. V pracovní dny je návštěvnost zhruba poloviční než o víkendu. Služby pro domácí klientelu se na návštěvnosti podílí od 10% v CK Klíč po 50% v Janských Lázních. Zahraniční hosté se v naprosté dominanci rekrutují ze Spolkové republiky Německo (přestože byl letos podle našich zkušeností citelný úbytek německých turistů) a dále z Nizozemí a Polska. Podle odpovědí jednotlivých TIC nelze ani v teoretické rovině „poskládat průměrného turistu“, který letos v létě navštívil Krkonoše. Lze pouze hrubě odlišit mladšího a movitějšího turistu ze zahraničí s výrazným zájmem o lyžování v zimní sezóně a opak v sezóně letní.

Poskytované turistické informace

Na všechna sledovaná TIC v turistické oblasti Krkonoše se návštěvník může mimo češtiny obrátit také v němčině, většina klientů se s pracovníky TIC domluví taktéž anglicky. Z hlediska zmíněné standardizace splňují kritéria pro zařazení do kategorie B (angličtina, němčina a jeden další světový jazyk) TIC ve Vrchlabí, Špindlerově Mlýně (TIC MěÚ) a CK Klíč v Trutnově (jazyková vybavenost pracovníků také v ruštině, příp. polštině). Pouze německy se naopak klient může domluvit v Žacléři – v tomto případě není splněna ani podmínka pro zařazení TIC do kategorie C (angličtina a jeden další jazyk). S ohledem na polohu Krkonoš v blízkosti hranic se spolkovou zemí Sasko, a tedy i strukturu návštěvníků, je možné vůči standardům namítnout, že po informacích v němčině je zde větší poptávka než po informacích v angličtině. Proto je opodstatněná možnost komunikace ve všech TIC v německém jazyce (na rozdíl od prosazované angličtiny), což je současně námětem na možnou úpravu minimálních standardů TIC.

Většina turistických informačních center v turistické oblasti Krkonoše má v průměru dva zaměstnance, v CK Klíč či TIC MěÚ ve Špindlerově Mlýně více. Častou zkušeností pro

většinu TIC jsou brigádnické výpomoci na prázdninové měsíce (nejčastější doba dovolených, ale zároveň také nejsilnější sezóna) nebo na víkendy.

Tištěné propagační materiály jsou ve všech TIC k dispozici v češtině, angličtině a němčině, objevuje se také ruština. Všechna TIC poskytují informace verbálně a v tištěné podobě, informace podávané v elektronické podobě uvedly Janské Lázně a Vrchlabí. Všechna TIC mají určité množství a strukturu informačních letáků, propagačních a informačních materiálů, které jsou k dispozici bezplatně.

Informace o ubytování poskytují v dostatečné šíři všechna sledovaná TIC v Krkonoších. Provádění rezervací ubytování není běžné v IS KRNAP ve Špindlerově Mlýně a Žacléři. Všechna TIC (určitou výjimku tvoří CK Klíč) jsou schopna běžně podávat jak společenské a geografické informace, důležité kontaktní adresy, informace o atraktivitách regionu (včetně provozní doby a vstupného), tak základní informace o dopravě (především dostupnost různými dopravními prostředky), stravovacích možnostech i kulturních, společenských a sportovních akcích. Rozsah poskytovaných informací je nejčastěji vázán na místní region či okres Trutnov, informace o celé České republice poskytují v rámci možností a v určitém přiměřeném rozsahu TIC v Janských Lázních, Vrchlabí a Špindlerově Mlýně (TIC MěÚ). Tato TIC podle minimálního standardu splňují kritéria pro zařazení do kategorie B. Návštěvník TIC si nemůže informace osobně vyhledat pouze v CK Klíč a Žacléři, další možnost získání „samoobslužných“ a dostupných – nezávislých na otevírací době – informací je snad pouze v Informačním centru a cestovní agentuře Janské Lázně.

Propagace, reklama

Jak již bylo výše uvedeno, vybavenost TIC propagačními materiály je ve všech sledovaných případech dostatečná v tištěné i elektronické podobě (s výjimkou Žacléře), a to většinou bezplatně. Reklamní nabídka dalších služeb se týká zejména informací o kulturních a sportovních akcích, půjčovnách sportovních potřeb, reklamních katalogů různých služeb a firem. Vydávání a financování propagačních materiálů je záležitostí samotných TIC, resp. vlastníků TIC - městských (obecních) úřadů a podnikatelských subjektů. Většina TIC (zaměstnanců TIC) se účastní veletrhů cestovního ruchu, mezi nejčastěji uváděné se řadí Regiontour a Go Brno, Holiday World Praha, Euroregion Tour Jablonec nad Nisou a dále některých regionálních a zahraničních veletrhů. Placenou reklamu využívají v Janských Lázních, ve Špindlerově Mlýně (TIC MěÚ), resp. i přes Správu KRNAP. Roční investice do reklamy se různí, vysokou sumu 0,5 mil. Kč uvádí TIC MěÚ ve Špindlerově Mlýně.

Tvorba produktů cestovního ruchu

Žádné z TIC v oblasti Krkonoš není v současné době schopno nabídnout ucelený produkt („balíček služeb“) cestovního ruchu, tzn. zajistit na určitou dobu podrobný program a harmonogram výletů, aktivit, ubytování (včetně přesunů) a dalších specifických požadavků podle přání různých druhů klientely (zájezd, vícečlenná skupina, rodina s dětmi, důchodci, handicapované osoby, jednotlivci a jiné). Přesto téměř všechna TIC (s výjimkou Špindlerova Mlýna – TIC MěÚ) uvádí, že nabízí určité turistické produkty a jsou schopny doporučit a sestavit program na jeden i více dní, a to jak v případě konkrétního běžného požadavku skupiny klientů, tak na základě individuálních specifických požadavků (např. cykloturistika, venkovská turistika, adrenalinové sporty, apod.). S těmito požadavky se zákazníci častěji obracují spíše na cestovní kanceláře, některá TIC nejsou na poskytování těchto služeb připravena. Nejčastější a nejběžnější žádosti se v TIC oblasti Krkonoše týkají seznamu a doporučení ubytovacích kapacit, návrhu tras výletů či výběru míst, která stojí za návštěvu.

Vybavení a výzdoba

Vybavení TIC v turistické oblasti Krkonoše moderní informační technikou, médii i dalšími kancelářskými prostředky je na dobré úrovni. Všechna TIC mají možnost telefonického a faxového spojení s klienty, disponují alespoň jedním osobním počítačem, většina má kopírovací zařízení. E-mailovou adresu, a tedy připojení k internetu, mají všechna TIC – některá prostřednictvím odkazů na webových stránkách města a některá prostřednictvím vlastních webových stránek. Mapa města nebo okolí (regionu) je pro turisty k dispozici ve všech TIC, totéž je možno říci o možnostech koupě mapek sídelního útvaru, regionu, autoatlasu ČR, turistických průvodců, upomínkových předmětů. Využití nabídku průvodcovské činnosti mohou zejména klienti IS KRNAP. K dalším relativně běžným službám, i když ne ve všech TIC dostupným, patří kopírování a směnářská činnost.

Spolupráce s podnikatelskou sférou a veřejnou správou

Spolupráce TIC s podnikatelskou sférou se v Krkonoších zatím nejeví nijak zvlášť pozitivně, když určitou formu spolupráce uvádějí Janské Lázně, Špindlerův Mlýn (TIC MěÚ) a CK Klíč, v omezené formě potom IS KRNAPU. Většinou se jedná o iniciativu samotného TIC. Vzájemné kontakty a vztahy jsou naopak dobré na úrovni jednotlivých TIC mezi sebou, často se sice jedná o vazby spíše formální, ale na druhé straně korektní. Bez kontaktů a spolupráce se podle vlastní výpovědi obejdou v Agentuře Klíč v Trutnově. Spolupráce, resp. pomoc „mateřského“ města (obce) svému TIC, není podle výpovědí pracovníků TIC zcela pravidlem, nejčastější forma pomoci je finanční (pokud je město či obec zřizovatelem a provozovatelem).

Členy Asociace turistických informačních center, a tedy s možností prosazovat společné zájmy na vyšší úrovni a vyšší váhou, jsou TIC v Janských Lázních, Vrchlabí a Špindlerově Mlýně (současně člen sdružení „KRKONOŠE - svazek měst a obcí“). Je zcela zřejmé, že v oblasti Krkonoš, ale to ostatně v celé ČR, zatím není připraveno prostředí pro spolupráci TIC v rámci určité zastřešující organizace, která umožní prosazovat společné zájmy s daleko výraznějším efektem, než jednotlivá samotná TIC. Takovou organizací by měla být právě A.T.I.C., která je spoluvůdcem Programu standardizace turistických informačních služeb. Na otázku povědomí o nějakém profesním sdružení cestovního ruchu (např. A.T.I.C.), odpověděla kladně tři TIC, která si také uvědomují, co by mohlo takové sdružení přinést pozitivního – vzájemnou spolupráci, výměnu zkušeností, systematický lobbying v oblasti ČR a další aktivity. Pozitivní informací je kladná odpověď většiny TIC na otázku ochoty zapojení se do podobných struktur.

Minimální standard pro obsah a funkci WWW stránek turistického informačního centra

Součástí analýz možností získat turistické informace v oblasti Krkonoš byl také základní rozbor a hodnocení prezentace turistických informačních center na webových stránkách, které jsou (nebo spíše mohou být) pro potenciálního návštěvníka Krkonoš v současné době jedním z primárních informačních zdrojů. **Podle minimálního standardu pro obsah a funkci TIC (podrobný obsah viz příloha č. 3) není možné hodnotit většinu TIC v Krkonoších.** Webové stránky Informačního centra a cestovní agentury v Janských Lázních „nelze otevřít“, na oficiálních stránkách města www.janske-lazne.cz chybí přímý odkaz na Městské informační středisko, které se rozbalí až po kliknutí na ikonu „lanovka“ - server www.cerna-hora.cz a zde se teprve dostaneme na stránky infocentrum.cerna-hora.cz, kde jsou ve třech jazykových mutacích (ČJ, AJ, NJ) nabízeny určité služby infocentra (aktuality, katalog vybraných ubytovatelů, provoz lanové dráhy, skromná upoutávka na výlety a využití volného času, možnost dopravního spojení z největších měst ČR a další). Zde již nepřehlédnutelný odkaz „informační centrum“ však hlásí pouze práci na aktualizaci této stránky. Na oficiálních

stránkách města Vrchlabí není odkaz na Městské informační centrum, ve Špindlerově Mlýně se adresa www.mestspindleruvmlyn.cz a především její obsah upravuje, pod www.zacler.cz (oficiální stránky města) se objeví pouze odkaz na informační středisko MěÚ s kontaktem, adresou a otevírací dobou.

Odkazy na TIC na oficiálních městských (obecních) www stránkách lze zachytit pouze na www.trutnov.cz, kde se pod ikonou „zajímavé odkazy“ rozbálí logo a úvodní stránka Městského informačního centra v pěti jazycích (česky, anglicky, německy, holandsky a polsky), avšak bez dalších aktivních ikon.

Vlastní webové stránky mají k dispozici ve Špindlerově Mlýně (Informace – PAVILON), kde se pod www.spindleruvmlyninfo.cz objeví server spmlyn.com a tento nabízí v českém, anglickém a německém jazyce základní informace o TIC – kontakty, orientační mapku města i ČR s příjezdovými trasami a zejména informace o ubytovacích kapacitách, sportovních akcích a doprovodných službách. Pod oficiálními stránkami Správy Krkonošského národního parku www.krnapp.cz se zobrazí seznam stálých TIC pod správou KRNAPu (IS Vrchlabí, IS Temný Důl, IS Špindlerův Mlýn, IS Obří Důl, a také „terénní informační středisko“ Pec pod Sněžkou). Jedná se však pouze o neaktivní odkazy s mapkou okolí TIC, základními kontakty a nabízenými službami. Jazyková mutace je pouze anglická. Stránky jsou ještě doplněny o seznam sezónních TIC KRNAP. Posledními aktivními stránkami jsou www.klictravel.cz, kde jsou v české a anglické verzi uvedeny základní údaje o této trutnovské cestovní kanceláři, která poskytuje také informace turistům. Nalezneme zde kromě kontaktů a adresy také orientační mapku a plán města, ale především odkazy na zájezdy a turistické akce **s důrazem na Krkonoše** – zde je možno projít seznamem nejvýznamnějších horských středisek s jejich stručným popisem, nabídkou služeb (lyžařské školy, půjčovny, zimní sporty) a ubytování ve vybraných hotelech a penzionech (foto).

Vzhledem k tomuto velmi symbolickému a skromnému využití internetu při prezentaci TIC v oblasti Krkonoš **není možno seriózně zhodnotit funkci stránek a způsob implementace**, jak je podrobně předepsáno v příloze č. 3.

Závěry a doporučení

Po zhodnocení úrovně, rozsahu a struktury poskytovaných služeb jednotlivými TIC v turistické oblasti Krkonoše - podle minimálního standardu služeb, vybavení a klasifikace turistických informačních center - je možno do kategorie B zařadit snad pouze Turistické informační centrum MěÚ ve Špindlerově Mlýně. Ostatní TIC mohou být při určité generalizaci kritérií a přihlédnutí k místním podmínkám zařazeny do kategorie C. Kritéria a podmínky kategorie A nesplňuje v Krkonoších žádné z TIC.

Doporučení ke spolupráci v rámci základní sítě TIC v turistické oblasti Krkonoše či spíše v rámci „nadřazených“ turistických regionů Český sever a Východní Čechy by mohla vzejít z následujících bodů:

- zapojit všechna TIC do sítě certifikovaných TIC, založené na přesně definovaných kritériích poskytovaných informací a služeb návštěvníkům a na pravidlech uvnitř sítě
- spolupracovat na postupné realizaci produktů a programů cestovního ruchu, ať již zpočátku oborových či později komplexních
- z daného místa nebo oblasti zajišťovat informační servis a zprostředkovatelské služby pro ostatní TIC sítě
- dodávat nové a aktualizovat zastaralé informace do společné databáze
- aktivně spolupracovat při marketingových průzkumech

- spolupracovat, poskytovat informace a zprostředkovávat kontakty na odborníky potřebné pro tvorbu oficiálních propagačních a informačních materiálů
- podílet se na přípravě a realizaci oficiálních propagačních akcí
- spolupodílet se na zpracování periodické zprávy o stavu cestovního ruchu v dané oblasti, včetně stavu příslušného TIC se snahou zjistit současné příležitosti, ale i rizika a problémy v dané oblasti
- průběžně informovat o službách a materiálech, které turistům a návštěvníkům dané oblasti chybí k dispozici
- zprostředkovávat nabídku oficiálních propagačních materiálů z místa působnosti TIC i celé turistické oblasti
- podílet se na zajištění služeb prodejního a distribučního centra pro turismus a cestovní ruch

Pro zajištění chodu celé sítě i jednotlivých TIC je nutné společně zajišťovat mnoho činností, které jsou základem většiny informací a služeb poskytovaných návštěvníkům a klientům a bez nichž by nebylo možné udržet stejnou kvalitu informací v celé síti TIC daného regionu. Míra zapojení se do těchto doporučených aktivit bude samozřejmě odvíjet od certifikované a standardizované kategorie, a tedy možností daného TIC předepsané služby naplňovat.

6.5 Analýza hromadných ubytovacích zařízení a významných poskytovatelů dalších turistických služeb

V rámci analytických prací na Programu rozvoje cestovního ruchu pro turistickou oblast Krkonoše proběhlo kompletní šetření ubytovacích kapacit. Nejvýznamnějším zdrojem informací se staly internetové stránky jednotlivých zařízení, údaje vydávané městy, sdruženími a turistickými informačními centry, telefonní seznam. Na počátku roku 2003 (únor) byla tedy v oblasti Krkonoše zjištěna existence více než 700 ubytovacích zařízení. Za tato zařízení existují v databázi základní geografické a informativní údaje (lokalizace, název, adresa, druh zařízení, počet lůžek, telefon, e-mail, webové stránky – viz příloha č. 4). Šetření přímo v terénu nebylo z časových a finančních důvodů provedeno.

Tab. 28: Struktura hromadných ubytovacích zařízení v obcích oblasti Krkonoše (únor 2003)

obec	poč. zařízení	hotel	horská chata	penzion	privát 1)	moto-rest	kemp	rekr. střed.	ubytovna	ost. rekr. zařízení
Bernartice	11		2	8	1					
Čermná	1			1						
Černý Důl	39	5	13	8	12		1	1		
Dolní Branná	3	1	1			1				
Dolní Dvůr	14	2	4	8						
Dolní Kalná	5			2	1	1	1			
Dolní Lánov	1			1						
Dolní Olešnice										
Horní Kalná										
Horní Maršov	37	2	5	24	6					
Horní Olešnice										
Hostinné										
Chotěvice										
Janské Lázně	46	12	8	20	3				2	1
Klásterská Lhota										
Královec										
Kunčice n. L.	1								1	
Lampertice										
Lánov	15	2		6	6				1	
Malá Úpa	41	3	11	25	1				1	

Mladé Buky	6	1		2	3					
Pec pod Sněžkou	182	24	87	68	1				1	1
Pilníkov	2			1		1				
Prosečné	1								1	
Rudník	8	2	1	3	1				1	
Staré Buky										
Strážné	42	3	26	12						1
Svoboda nad Úpou	21	1		12	8					
Špindlerův Mlýn	165	45	43	72	3				1	1
Trutnov	15	5	1	4		1			4	
Vlčice	4		2	1					1	
Vrchlabí	44	8	8	16	7	1			4	
Zlatá Olešnice										
Žacléř	10	2	1	6	1					
Krkonoše celkem	714	118	213	300	54	5	1	1	18	4

1) privát, neboli ubytování v soukromí nepatří mezi hromadná ubytovací zařízení

Pramen: Šetření GaREP 2003

Současnou turistickou ubytovací základnu v Krkonoších tvoří bývalá zařízení volného cestovního ruchu (hotely, motely, ubytovací hostince, turistické ubytovny), transformovaná podniková rekreační zařízení a pochopitelně nově vybudovaná zařízení v letech 1990 - 2002. Námi zjištěných 714 ubytovacích zařízení mělo celkovou kapacitu kolem 18 000 lůžek, což znamená asi dvě pětiny skutečné kapacity turistické oblasti Krkonoše. Je to dáno neúplností informací, které je možno využít k tomuto šetření, řada ubytovacích zařízení není nikde vedena a evidována, aktuální počet lůžek (spíše vůbec nějaký počet lůžek) není stále běžnou záležitostí. Počty lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních publikoval v okresní struktuře ČSÚ naposledy v roce 1998, v současné době se sledují stálá ubytovací zařízení, kolik jich je hromadných však určit nelze. Naprostou většinu ubytovacích kapacit je možno využívat celoročně.

Druhá skladba ubytovacích zařízení je do značné míry podmíněna minulým vývojem. Převažují méně kapacitní a méně vybavené penziony následovány pro oblast Krkonoš typickými horskými chatami a boudami, ubytováním hotelového typu (kolem 16 – 20% celkové kapacity), dále ubytovny, motoresty, rekreační střediska a další. Tento stav ubytovacích zařízení neznámá pro další rozvoj turismu silnou stránku, neboť dlouhodobě jde o méně konkurenceschopnou nabídku (poměrně nižší ceny za ubytování v penzionech byly sice ještě do minulého roku konkurenční výhodou, nezajišťují však potřebný zisk pro jejich potřebnou modernizaci na jedné straně, na straně druhé zároveň ubývá německé klientely, která v minulých letech tvořila až 40-50% příjmů ubytovatelů).

Zjištěná velikostní struktura je méně příznivá zejména z hlediska organizace pobytů pro větší zájezdovou klientelu (touroperátoři obvykle vyžadují kapacity kolem 50 lůžek – 1 autobus). Takové možnosti má zatím jen asi čtvrtina zařízení, tzn. zejména hotely (ne všechna však mají požadovaný standard – ve více případech jde např. o chatky, chaty, kempy, rekreační střediska). Podobně méně příznivá je i struktura pokojů (v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích je také jen kolem 25% ubytovací kapacity). Slabou stránkou je rovněž standard vybavení, často chybí sociální zařízení na pokojích (samozřejmě ne u všech typů zařízení je vyžadováno), možnost sportovního vyžití, koupání (bazén), poskytování informačních služeb. E – mailová adresa zdaleka není pravidlem, zde by bylo možno doporučit větší spolupráci s obecními úřady, které jsou již do značné míry připojeny na internet a mohly by v mnoha případech tuto službu poskytovat všem turistickým aktérům nebo ve spolupráci s lokálními TIC.

Nejmodernější a nejdynamičtěji rostoucí jsou v současné době informace na internetu. V průběhu posledních tří let vzniklo u nás několik turistických informačních a především rezervačních systémů, zejména soukromých zájmových společností, zatím však bez státní garance vytvoření národního turistického informačního a rezervačního systému tak, jak je to obvyklé v sousedních turisticky rozvinutých zemích. Značná část ubytovacích zařízení na území Krkonoš je již dnes uvedena na několika desítkách informačních stránek regionů, obcí a měst a několika turistických rezervačních systémech. Stále však lze pochybovat o efektivnosti této nabídky (spojení je často jen centrální přes e-mailovou adresu, nikoliv přímo do zařízení, podobné je to i s aktuálností seznamů ubytovacích zařízení). V letošním roce je již přes grantovou formu vypsanou ČCCR národní turistický informační a rezervační systém představen a v současnosti je nabízen na různých úrovních kvality a pokrytí území. Podstatnou chybou v přístupu MMR ČR je fakt, že vstup do tohoto systému (resp. jeho nabídky) je organizován jako *placená služba* pro podnikatelskou sféru v cestovním ruchu. Nepochopení smyslu konkrétní podpory MSP z veřejných prostředků je více než zarážející. Ziskávání a komunikace s hostem bude jednou z významných otázek pro další rozvoj cestovního ruchu v Krkonoších.

Pro zlepšení turistických služeb by proto bylo žádoucí:

- navrhnout vznik systému incomingových partnerů pro poskytovatele ubytovacích služeb
- navrhnout varianty profesních sdružení podnikatelů v cestovním ruchu na lokální, případně regionální úrovni

Velmi rozdílná (podle našich zkušeností) je také úroveň (technický stav, vybavenost) ubytovacích zařízení. Značná část zařízení se transformovala z objektů podnikové rekreace různého standardu, do mnoha hotelů a penzionů nebylo léta investováno. Celkový stav ubytovací základny je proto možné označit v mnoha případech za neuspokojivý v dnešní konkurenční nabídce (zejména z hlediska vnější konkurence). Ubytovací zařízení poskytují také velmi různou kvalitu služeb. Tím je myšlen nejen standard vybavenosti (označení zařízení jako hotel, penzion, ale také jeho kvalitativní standard vyjádřený počtem hvězdiček), ale také hodnocení úrovně poskytovaných služeb v obtížně kvantifikovatelných oblastech (příjemnost a ochota, čistota, poskytování informací pro turisty apod.). Jedním z používaných postupů při vytváření stabilní sítě ubytovacích zařízení, je záruka poskytovaných služeb, nejčastěji garantovaná tzv. dobrovolnou certifikací (označení na reklamní tabuli, vývěska či diplom v zařízení, přednostní zařazení do vybrané sítě ubytovacích zařízení apod.).

Velmi závažným problémem je, že na celostátní i regionální úrovni existuje jen sporadicky podpora podnikatelů v oblasti cestovního ruchu. Pro podnikatele je zároveň, vzhledem k postojům většiny bankovních ústavů, obtížné a rizikové použít pro svůj rozvoj úvěru. Slabou stránkou turistického rozvoje oblasti je také zatím nízká úroveň vzájemné spolupráce podnikatelského sektoru a veřejné správy (státní správy a místní samosprávy).

6.6 Prostorová analýza objektů individuální rekreace

Specifický potenciál v turistické infrastruktuře Krkonoš představuje druhé bydlení, tedy zejména chataření a chalupaření.⁷ Vysokým počtem objektů druhého bydlení zaujímá ČR v Evropě specifické postavení. Zatímco masové rozšíření druhého bydlení je v celé ČR

⁷ Kromě klasických chat, chalup a rekreačních domků – objekty druhého bydlení - sledovala naše statistika poprvé při sčítání lidu, domů a bytů v roce 1991 také byty v rekreačních chalupách nevyčleněných z bytového fondu (neobydlené byty z důvodu jejich užívání ke druhému bydlení). Tato statistika je však zatížena mnoha metodickými nepřesnostmi, proto tyto údaje, zejm. ve městech, musíme brát se značnou rezervou.

poválečný jev, v Krkonoších jeho počátky sahají formou "letní bytů" již do dvacátých a třicátých let. Oproti vývoji v jiných místech ČR, kdy docházelo typicky k šíření chatové rekreace do zázemí velkých měst, přičemž tento proces akceleroval zvláště od konce 60. let, má vývoj druhého bydlení v oblasti Krkonoš některá specifika.

Jedním z nich je charakter druhého bydlení. Zatímco ve většině okresů České republiky převažuje chataření, pro **horské prostředí Krkonoš a Podkrkonoší je typické především chalupaření**. Jeho počátky spadají do konce 50. let, kdy zde začíná postupná transformace obytné a výrobní funkce v "dosídlených" podhorských obcích, zvláště v této krajinářsky (a turisticky) atraktivní oblasti.

O turistické atraktivitě Krkonoš vypovídá také struktura vlastnických vztahů k objektům individuální rekreace. Obecným trendem je, že podíl majitelů s trvalým bydlištěm ve velkých městech stoupá s atraktivitou území. I když poslední relevantní údaje o vlastnických poměrech je možné získat jen k roku 1971, přesto umožňují vzhledem k inertnosti procesu druhého bydlení vytvoření hrubého obrazu o geografickém rozmístění bydlišť majitelů objektů individuální rekreace.

Tab. 29: Objekty individuální rekreace (OIR) podle místa trvalého pobytu majitele v obcích oblasti Krkonoše v roce 1971

obec	celkem OIR	Praha	% Praha	okres H. Králové	% okres H. Králové	okres Trutnov	% okres Trutnov
Bernartice	28	5	17,9	10	35,7	8	28,6
Černá	4	2	50,0	0	0,0	1	25,0
Černý Důl	18	10	55,6	2	11,1	4	22,2
Dolní Branná	3	1	33,3	0	0,0	0	0,0
Dolní Dvůr	60	38	63,3	5	8,3	5	8,3
Dolní Lánov	2	0	0,0	0	0,0	2	100,0
Dolní Olešnice	6	3	50,0	1	16,7	0	0,0
Horní Kalná	9	5	55,6	0	0,0	0	0,0
Horní Maršov	130	68	52,3	13	10,0	23	17,7
Hostinné	29	1	3,4	0	0,0	28	96,6
Chotěvice	14	5	35,7	2	14,3	7	50,0
Janské Lázně	26	7	26,9	4	15,4	8	30,8
Lánov	4	0	0,0	0	0,0	4	100,0
Malá Úpa	86	34	39,5	9	10,5	23	26,7
Mladé Buky	16	4	25,0	0	0,0	3	18,8
Pec pod Sněžkou	110	51	46,4	11	10,0	19	17,3
Prosečné	6	5	83,3	0	0,0	0	0,0
Rudník	31	20	64,5	3	9,7	1	3,2
Staré Buky	16	2	12,5	4	25,0	7	43,8
Strážné	40	25	62,5	0	0,0	5	12,5
Svoboda nad Úpou	5	4	80,0	0	0,0	1	20,0
Špindlerův Mlýn	72	51	70,8	3	4,2	3	4,2
Trutnov	85	2	2,4	0	0,0	80	94,1
Vlčice	20	3	15,0	0	0,0	16	80,0
Vrchlabí	42	25	59,5	0	0,0	5	11,9
Zlatá Olešnice	3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Žacléř	61	10	16,4	17	27,9	24	39,3
Krkonoše celkem	926	381	41,1	84	9,07	277	29,9

Pramen: SLDB 1970

Z tabulky č. 29 je zřejmé, že **více než dvě pětiny majitelů objektů individuální rekreace, tedy rekreačních chat a chalup, mělo trvalé bydliště v Praze**. Nejpočetnější zastoupení měli „chalupáři“ z hlavního města v Horním Maršově, Peci pod Sněžkou a Špindlerově Mlýně.

Majitelé OIR z okresu Trutnov měli v oblasti Krkonoš necelé třetinové zastoupení, okres Hradec Králové s krajským městem pak necelou desetinu.

Ve srovnání absolutních počtů objektů individuální rekreace nepatří oblast Krkonoš (2,5 tis.) či okres Trutnov (4,3 tis.) k dominantním v rámci celé České republiky. To je především dáno vytvářením největšího rekreačního zázemí v cestovním ruchu, a to v okolí Prahy, Brna a Plzně. Největší koncentrace objektů individuální rekreace byla podle sčítání lidu, domů a bytů v roce 1991 zejména v okresech Praha-západ (23,5 tis. OIR), Praha-východ (14,7 tis. OIR), Benešov (10,4 tis.), Příbram (9,8 tis. OIR), Beroun (8,6 tis. OIR).

Tab. 30: Struktura objektů individuální rekreace v obcích oblasti Krkonoše v roce 1991

obec	počet obyvatel k 1.1.2002	objekty individuální rekreace			rekr. chalupy nevyčleněné z byt. fondu	rekreační funkce obce
		celkem	chalupy vyčleněné z byt. fondu	podíl vyčl. chalup (%)		
Bernartice	895	135	83	61,5	48	60,3
Čermná	373	31	29	93,5	12	33,2
Černý Důl	758	86	6	7,0	37	45,4
Dolní Branná	907	21	21	100,0	7	9,3
Dolní Dvůr	246	57	20	35,1	58	92,7
Dolní Kalná	630	16	5	31,2	34	10,2
Dolní Lánov	677	26	22	84,6	3	15,4
Dolní Olešnice	361	11	11	100,0	11	12,2
Horní Kalná	314	9	9	100,0	38	11,5
Horní Maršov	1 051	224	117	52,2	1	85,3
Horní Olešnice	299	29	29	100,0	51	38,8
Hostinné	4 854	14	2	14,3	1	1,2
Chotěvice	982	26	24	92,3	21	10,6
Janské Lázně	910	30	0	0,0	2	13,2
Klásterská Lhota	181	5	4	80,0	11	11,0
Královec	180	21	19	90,5	7	46,7
Kunčice nad Labem	584	0	0	0,0	3	0,0
Lampertice	479	24	24	100,0	19	20,0
Lánov	1 504	46	14	30,4	0	12,2
Malá Úpa	140	184	184	100,0	0	525,7
Mladé Buky	2 206	42	31	73,8	15	7,6
Pec pod Sněžkou	589	346	346	100,0	2	235,0
Pilníkov	1 078	8	8	100,0	19	3,0
Prosečné	549	18	13	72,2	1	13,1
Rudník	2 191	111	59	53,2	104	20,3
Staré Buky	389	144	49	34,0	4	148,1
Strážné	140	131	128	97,7	5	374,3
Svoboda nad Úpou	2 250	14	12	85,7	0	2,5
Špindlerův Mlýn	1 298	82	2	92,4	1	25,3
Trutnov	31 859	272	117	43,0	29	3,4
Vlčice	424	59	26	44,1	4	55,7
Vrchlabí	13 006	121	109	90,1	16	3,7
Zlatá Olešnice	159	17	14	82,4	2	42,8
Žacléř	3 638	96	96	100,0	15	10,6
Krkonoše celkově	76 101	2 456	1 633	66,5	581	12,9

Pramen: SLDB 1991

Dvě třetiny objektů individuální rekreace (66,5%) tvoří v oblasti Krkonoš chalupy vyčleněné z bytového fondu, což je hodnota velmi vysoká. V celém okrese Trutnov tato hodnota činí 52,5%, přičemž v okresním srovnání (v rámci celé ČR) připadal největší podíl

objektů individuální rekreace z celkového počtu OIR na chalupy vyčleněné z bytového fondu na okresy Jablonec nad Nisou 84,7%, Děčín 60% a Liberec 59,2%.

Z jednotlivých obcí oblasti Krkonoš se nejvyššími počty i podíly vyčleněných rekreačních chalup vyznačovaly především významná horská střediska (Pec pod Sněžkou, Horní Maršov, Malá Úpa, Staré Buky), ale i největší města oblasti – Trutnov a Vrchlabí. Na druhé straně v horských střediscích nebyly téměř žádné rekreační chalupy nevyčleněné z bytového fondu, čili neobydlené byty z důvodu jejich využívání k rekreaci, které se koncentrovaly spíše do oblasti Podkrkonoší.

Daleko větší význam má však druhé bydlení z hlediska relativního, totiž z hlediska **rekreační funkce obcí**. Pro toto hodnocení byl vybrán ukazatel hodnotící poměr rekreačních lůžek v objektech individuální rekreace ku trvale bydlícímu obyvatelstvu v obci. V posledním sloupci tabulky č. 30 je hodnocen význam druhého bydlení (lůžka v chatách a chalupách při průměru 4 lůžek v objektu) v jednotlivých obcích.

rekreační funkce	(rekreační lůžka / počet trvale bydlících obyvatel) x 100
zcela dominantní	201 a více
velmi významná	101 - 200
významná	51 - 100
rozvojová	26 - 50
malá	25 a méně

Zcela dominantní rekreační funkci nalezneme u tří horských středisek (Malá Úpa, Strážné a Pec pod Sněžkou), velmi významnou rekreační funkci mají ještě Staré Buky. Nižší hodnoty tohoto ukazatele byly zjištěny u podkrkonošských obcí, u velkých měst, ale také např. u Špindlerova Mlýna. Zjištěné údaje signalizují rekreační transformaci (chalupaření) z důvodů vysídlování horských a podhorských obcí (přinášející s sebou problém postupného demografického stárnutí a vylidňování území), na straně druhé i problematiku hranic rekreační únosnosti území cenných přírodních krajinářských lokalit, především v Krkonošském národním parku.

Složitějším problémem je **prognóza budoucího vývoje druhého bydlení** v oblasti Krkonoš. Jestliže do konce 80. let bylo pořízení druhého bydlení hlavním způsobem uspokojování rekreačních aspirací především městského obyvatelstva, 90. léta tento trend již nepotvrzují z všeobecně známých důvodů. Nová výstavba OIR je minimální, **lze očekávat spíše selektivní rozvoj „chalupaření“ na jedné straně a postupnou transformaci druhého bydlení na bydlení celoroční u starší, převážně městské generace.**

7. ANALÝZA DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

7.1 Analýza a vymezení hlavních forem dopravní dostupnosti turistických center a středisek, včetně dopravy v klidu

Dopravní poloha Krkonoš poskytuje poměrně dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Krkonoše sice nejsou zpřístupněny žádným v evropském kontextu významným dopravním tahem (řešeným územím neprochází žádný tzv. panevropský multimodální koridor, žádná silniční ani drážní komunikace není zařazena do sítě TINA, žádná silnice není součástí sítě dálkových evropských silnic – silnice kategorie E), přesto je jejich dostupnost umožněna několika silnicemi I. třídy a železničními tratěmi, díky nimž Krkonoše disponují přímým spojením s Prahou, Hradcem Králové, Pardubicemi a dalšími centry České republiky (které zároveň představují hlavní „zdrojová místa“ účastníků cestovního ruchu). Důležitá je také **kontaktní poloha na státní hranici s Polskem**. V těchto souvislostech (dopravní poloha, kontakty s Polskem) je nutné zmínit připravovanou výstavbu dálnice (rychlostní komunikace) D (R) 11 z Prahy přes Hradec Králové do Polska, která by měla vést východním okrajem Krkonoš.

Otázku dostupnosti území turistické oblasti Krkonoše je účelné sledovat jak **z hlediska dopravy dálkové, tak i dopravy místní a lokální**. Z hlediska návštěvnosti jsou důležité oba typy, protože dálková doprava rozšiřuje potenciál spádového území, zatímco doprava místní umožňuje návštěvníkům vlastní pohyb po území a dostupnost jednotlivých atraktivit.

SILNIČNÍ DOPRAVA

Dostupnost území Krkonoš je zajištěna následujícími **silnicemi I. třídy**:

- **č. I/14:** Liberec – Jablonec nad Nisou – *Vrchlabí* – *Trutnov* – Náchod – Vamberk – Ústí nad Orlicí – Třebovice v Čechách,
- **č. I/16:** Řevničov – Slaný – Mělník – Mladá Boleslav – Jičín – Nová Paka – *Dolní Kalná* – *Trutnov* – *Královec* – Polsko,
- **č. I/37:** *Trutnov* – Jaroměř – Hradec Králové – Pardubice – Žďár nad Sázavou – Velká Bíteš.

Tab. 31: Spojení Krkonoš s významnými centry a regiony České republiky v silniční síti

Silnice	umožňuje spojení Krkonoš s následujícími centry a regiony ČR
č. I/14	Liberecký kraj, Ústecký kraj, východní část Královéhradeckého kraje, východní část Pardubického kraje, částečně i Jihomoravský kraj a severní Morava
č. I/16	Praha, Středočeský kraj, jižní a západní Čechy
č. I/37	Hradec Králové a Královéhradecký kraj, Pardubice a Pardubický kraj, kraj Vysočina, Brno, Morava

Silnice č. I/14 a I/16 jsou v části Krkonoš, která patří do Královéhradeckého kraje, vedeny zhruba souběžně s hlavním hřebenem Krkonoš (z dopravního hlediska jde o tangenty), silnice č. I/37 vycházející z Trutnova má v tomto smyslu radiální orientaci.

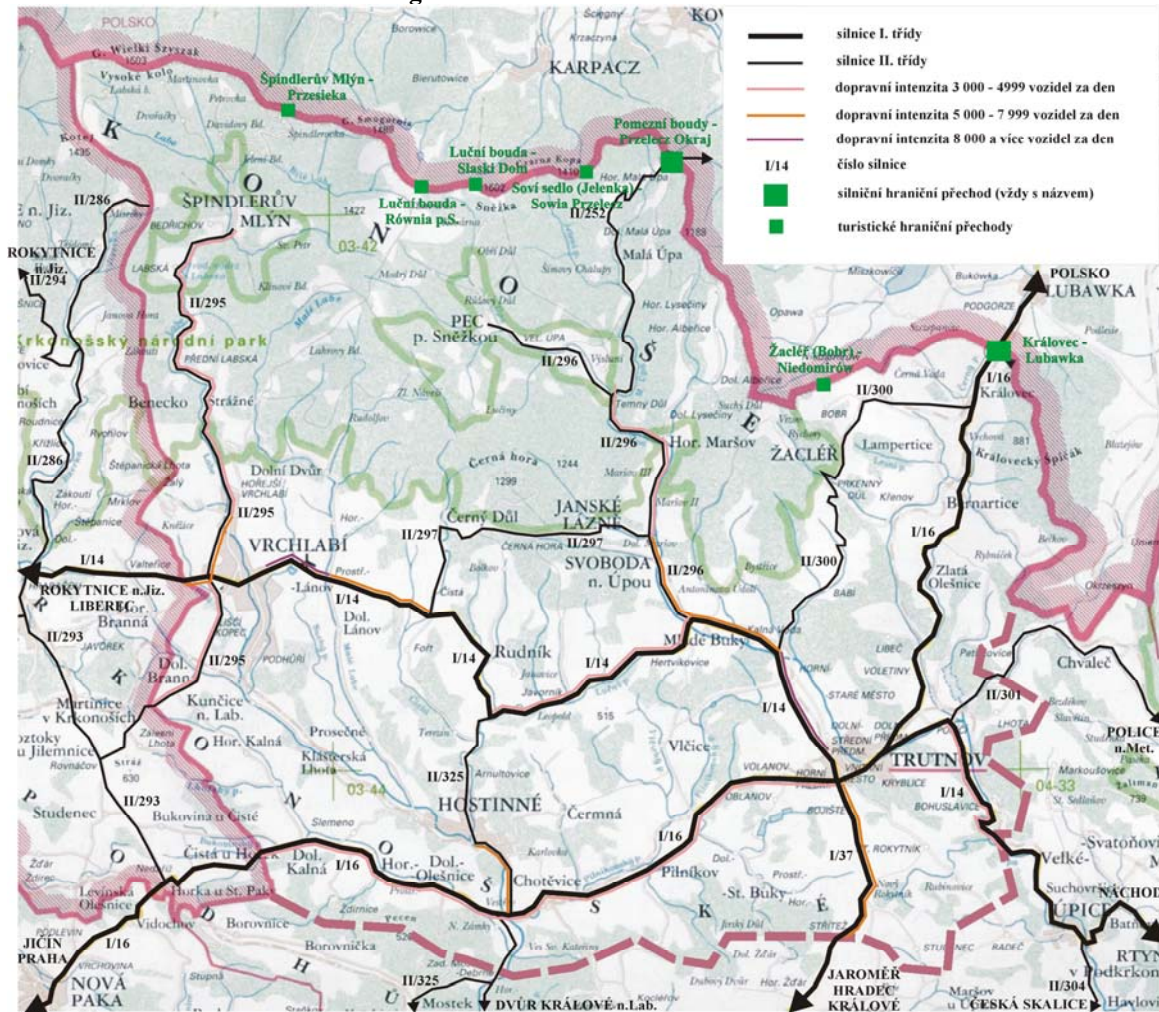
Z tangenciálně vedených podhorských silnic č. I/14 a I/16 odbočují **silnice druhých tříd, které napojují nejvýznamnější krkonošská střediska** cestovního ruchu. Jsou to komunikace:

- **č. II/295** – vede ze Studence (zde odbočuje z komunikace č. II/293 Horka u Staré Paky (silnice č. I/16) – Jilemnice) do Vrchlabí (křižovatka se silnicí č. I/14) a *Špindlerova Mlýna*,
- **č. II/296** – vede z Mladých Buků (silnice č. I/14) do *Svobody nad Úpou*, *Horního Maršova* a *Pece pod Sněžkou*,

- č. II/252 – odbočuje z komunikace č. II/296 a vede do *Malé Úpy* a na hraniční přechod *Pomezní boudy – Przelec Okraj*,
- č. II/297 – ze silnice č. I/14 odbočuje v Čisté a vede do Černého Dolu a *Janských Lázní*.

K dalším silnicím druhé třídy v regionu patří ještě č. II/300, II/301 a II/325. Sít silnic je dále zahušťována silnicemi III. třídy a místními komunikacemi. Ač je význam těchto komunikací v oblasti cestovního ruchu již menší, nelze je pomíjet, protože zajišťují elementární dostupnost jednotlivých sídel a objektů silniční dopravou a jako takové mohou (v případě nevyhovujícího technického stavu) podvazovat hospodářský a sociální rozvoj celého území.

Obr. 10: Silniční síť turistického regionu Krkonoše

Kartografický podklad: Soubor map krajů ČR 1: 200 000, Královéhradecký kraj. Český úřad zeměměřický a katastrální, 1999; zakresl. údaje GaREP spol. s r.o., 2003

Problémy silniční sítě

Stav silniční sítě v oblasti Krkonoš není uspokojivý. Nejvýznamnější problémy spočívají v poměrné četnosti kolizních míst, k nimž patří zejména scházející obchvaty měst a obcí, nevyhovující směrové a výškové vedení řady silnic, nevyhovující šířka a stav vozovek apod. Technický stav je nejproblematictější u silnic nižších tříd, na jejichž modernizaci a opravy se dlouhodobě nedostává finančních prostředků, protože nepatří mezi prioritní síť. V tomto ohledu je jistou komplikací nedostupnost některých měst a středisek silnicemi I. třídy – např. Vrchlabí ve vztahu k Praze.

Ke specifickým problémům, které souvisí se silniční dopravou na území Krkonošského národního parku, patří např. zákaz solení komunikací. To v některých případech komplikuje sjízdnost i dopravně intenzivně využívaných komunikací.

Na krkonošských komunikacích dochází k neustálému **nárůstu intenzity provozu a počtu vozidel**. To lze dokumentovat výsledky sčítání dopravy, které pravidelně každých pět let na celé silniční síti ČR provádí společnost Ředitelství silnic a dálnic ČR. Úseky s intenzitou provozu vyšší než 3000 vozidel za 24 hodin z roku 2000 uvádí tab. 32.

Problematická je rovněž **kapacita odstavných parkovacích ploch**, blíže viz v pasáži týkající se dopravy v klidu.

Tab. 32: Nejzatíženější úseky silničních komunikací v Krkonoších v roce 2000 (uvedeny jsou jen úseky s intenzitou provozu překračující hodnotu 3000 vozidel za 24 hodin)

Číslo silnice	Sčítací úsek		Počet vozidel	Číslo silnice	Sčítací úsek		Počet vozidel
	č.	popis			č.	popis	
I/14	5-1290	Trutnov-Mladé Buky (II/300)	8 487	I/14	5-0890	Trutnov, Poříčí-Úpice	4 211
I/14	5-0960	Vrchlabí-Lánov	8 421	II/295	5-4450	Labská-Špindlerův Mlýn	4 012
I/14	5-1280	Mladé Buky (II/300-II/296)	7 680	I/16	5-0910	Trutnov-odb. Vlčice	3 945
I/14	5-0979	Vrchlabí-směr Jilemnice	6 832	II/296	5-1260	Svoboda n.Úp.-Temný Důl	3 775
II/296	5-1270	Mladé Buky-Svoboda n.Úp.	6 390	I/16	5-2317	Chotěvice (I/16 a II/325)	3 675
I/37	5-1300	Trutnov-Výšinka	6 122	II/295	5-1027	Vrchlabí (odb. Benecko-odb. Strážné)	3 540
II/325	5-4710	křiž. (I/16)-Hostinné	6 061	II/295	5-1020	Vrchlabí (Strážné)-Labská	3 540
II/325	5-4711	Hostinné	6 061	I/14	5-3430	Mladé Buky-Rudník	3 512
II/295	5-1026	obchvat Vrchlabí	5 349	I/16	5-0920	odb. Vlčice-Chotěvice	3 234
I/14	5-0950	Lánov-Černý Důl, Čistá	5 082	I/16	5-0930	Chotěvice-odb. II/325	3 234
II/295	5-1039	Vrchlabí-směr Studenec	4 406	I/16	5-2316	odb. II/325-Dolní Kalná	3 164
				I/16	5-1219	Dolní Kalná	3 164

Pramen: Ředitelství silnic a dálnic ČR, Sčítání dopravy na silniční síti ČR (www.rsd.cz)

Záměry rozvoje silniční sítě

Nejvýznamnější záměry rozvoje silniční sítě v ČR jsou obsaženy v materiálu **Návrh rozvoje dopravních sítí v ČR** (dokument byl schválen usnesením vlády ČR pod č. 741/1999). Oblasti Krkonoš se dotýká záměr **dokončení dálnice D 11**. Ta by měla vést z Prahy do Hradce Králové (úsek do Poděbrad je již hotový) a potom přes Jaroměř do Trutnova a dále do Polska (z Jaroměře je uvažována výstavba v parametrech rychlostní komunikace, státní hranici by R 11 měla překračovat někde v prostoru stávajícího hraničního přechodu Královec – Lubawka). V Polsku by měla být nová komunikace napojena na plánovanou dálnici A3 (směr Legnice, Štětín, Wrocław).

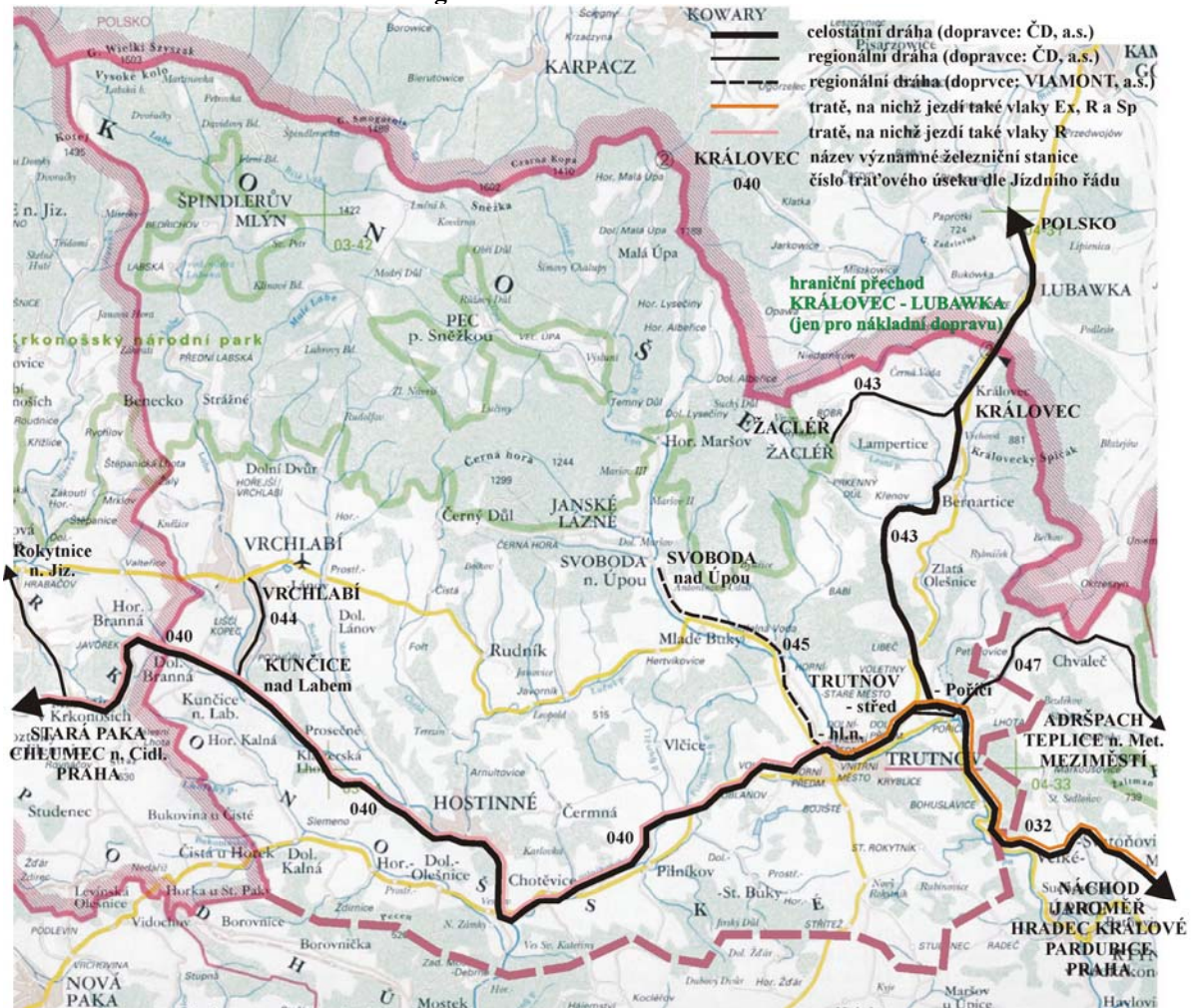
Realizací stavby by došlo k **podstatnému zlepšení dostupnosti Krkonoš v kontextu střední Evropy**. Otázkou však jsou **environmentální rizika**, která souvisí s výstavbou dálniční komunikace v bezprostředním kontaktu s územím národního parku a biosférické rezervace Krkonoše.

V **sektorové části Doprava, telekomunikace a poštovní služby Národního rozvojového plánu České republiky** se kromě toho hovoří ještě o potřebě úprav na silnici č. I/14, která tvoří příhraniční tangenciální spojení Ústecka, Děčínska, Českolipska, Liberecka a Semilská až po Trutnov. Na tomto tahu kromě jiného roste i rekreační zátěž směřující ze SRN do Krkonoš.

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Ve srovnání s jinými regiony můžeme **polohu Krkonoš v železniční síti hodnotit jako nepřilíš exponovanou**. Žádná železniční trať v oblasti není zařazena mezi národní koridory, žádná trať není ani elektrizována ani zdvojkolejněna. Nejvýznamnějším železničním uzlem území je Trutnov, z nějž radiálně vychází pět železničních tratí různého charakteru a významu. Všechny trati jsou přitom vedeny pouze podhůřím Krkonoš, do centrálních středisek (Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou apod.) nezajíždí. Nejblíže k horám se dráhy dostávají ve Vrchlabí, ve Svobodě nad Úpou a v Žacléři. Schéma železniční sítě území viz v obr. 11.

Obr. 11: Železniční síť turistického regionu Krkonoše

Kartografický podklad: Soubor map krajů ČR 1: 200 000, Královéhradecký kraj. Český úřad zeměměřický a katastrální, 1999; zakresl. údajů GaREP spol. s r.o., 2003

Do kategorie **celostátní dráhy** jsou zařazeny tratě (kategorizace železničních tratí byla v ČR na základě zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, provedena Usnesením vlády ČR č. 766 ze dne 20. 12. 1995):

- **č. 032 Jaroměř – Trutnov**: nejvýznamnější dráha zpřístupňující území Krkonoš, zajišťuje poměrně dobré a frekventované spojení do Hradce Králové a Pardubic a odtud dále do dalších středisek ČR,
- **č. 040 Trutnov – Hostinné – Kunčice nad Labem – Stará Paka – Chlumec nad Cidlinou**: významná podkrkonošská dráha spojující kromě jiného města Trutnov, Hostinné a zprostředkovaně i Vrchlabí a Jilemnic. V Chlumci nad Cidlinou se napojuje na trať Hradec Králové – Praha,

- **č. 043 Trutnov – Královec (– Polsko - hraniční přechod Královec – Lubawka):** dnes již nepříliš významná trať, součást trati Trutnov – Žacléř. Do kategorie celostátních drah je zařazena z důvodu přístupu k hraničnímu přechodu.

Mezi **regionální dráhy** jsou řazeny tratě:

- **č. 043 Královec – Žacléř,**
- **č. 044 Kunčice nad Labem – Vrchlabí,**
- **č. 045 Trutnov – Svoboda nad Úpou:** v polovině 90. let zde byla Českými drahami ukončena doprava, novým dopravcem se stala společnost VIAMONT, a.s.,
- **č. 047 Trutnov – Teplice nad Metují.**

Problémy železniční sítě

V podstatě **od doby vzniku v druhé polovině 19. století neprošly tratě v Krkonoších žádnou zásadní modernizací.** Jejich stav proto plně odpovídá nárokům kladeným na dopravu v tehdejší době, takže dnes jen obtížně konkurují rozvíjející se silniční dopravě. Uvážíme-li navíc zdejší náročnou konfiguraci terénu, můžeme říci, že k hlavním nedostatkům patří zejména nevyhovující směrové vedení tratí (časté oblouky s malými poloměry), vysoké stáří a neodpovídající stav umělých a pozemních staveb, zastaralé sdělovací a zabezpečovací zařízení, nedostatečná únosnost železničního spodku atd. **Důsledkem je snížená propustnost některých úseků, nízká přepravní rychlost a dlouhé jízdní doby.**

Záměry rozvoje železniční sítě

Kromě běžných údržbových prací nejsou známy akce, které by měly vést ke zlepšení stavu drážní infrastruktury v řešeném území.

LETECKÁ DOPRAVA

Letecká doprava představuje v dostupnosti Krkonoš pouze doplňkovou funkci, přestože letecké spojení představuje nejrychlejší způsob přepravy cestujících, zejména v ekonomické a podnikatelské oblasti. Kromě sportovního a komerčního létání (letiště ve Vrchlabí) je z hlediska zabezpečení provozu letecké záchranné služby důležitá otázka zřizování helioportů v hlavních střediscích cestovního ruchu.

DOPRAVA V KLIDU

Problematika dopravy v klidu (tzn. problematika parkovacích míst, míst pro odstavování vozidel apod.) se **nejcitlivěji projevuje ve větších sídlech a v nejnavštěvovanějších rekreačních lokalitách** (Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Vrchlabí atd.). Aktuálnost těchto problémů se v posledním období stále zvětšuje, protože roste počet automobilů a jejich výkonů – na jedno osobní auto v ČR v současnosti připadají pouze 2,98 osoby. V oblasti cestovního ruchu přitom podle zkušeností platí, že **přibližně dvě třetiny návštěvníků a turistů přijíždějí osobním automobilem.** Existence parkovišť v atraktivních lokalitách (horská střediska, východiště značených turistických stezek a cyklotras, lanovky, skiareály) tak dnes do značné míry **podmiňuje jejich turistickou návštěvnost.**

Obecně platí, že k vyřešení problémů spjatých s dopravou v klidu se nabízí zejména **následující nástroje** –

- snižování poptávky po individuální dopravě (např. cestou podpory veřejné dopravy, zavádění integrovaných dopravních systémů apod.),
- cenová regulace (cenové znevýhodnění individuální dopravy),
- zvyšování kapacity odstavných a parkovacích ploch (problematická cesta – řeší pouze následky a nikoliv příčiny).

Efektivní možnost řešení podle našeho názoru představuje vytvoření **systemu záchytných parkovišť**, která by mohla být lokalizována např. u příjezdových komunikací na hranici Krkonošského národního parku, na okraji turistických středisek, u železničních stanic apod. Svoz návštěvníků od těchto parkovišť do požadovaných směrů (včetně spojení mezi samotnými parkovišti) by měl být zajištěn kvalitativně i kapacitně vyhovující veřejnou dopravou.

HRANIČNÍ PŘECHODY

Důležitým rysem Krkonoš je jejich **poloha při státní hranici s Polskem**. Aby bylo možné v rámci cestovního ruchu z této dispozice těžit (a aby byly Krkonoše zároveň dostupné i z ostatních států), je nutné zajistit **dobrou průchodnost státní hranice**. Klíčovou úlohu přitom sehrávají hraniční přechody.

Silniční, cyklistická a pěší doprava

Hlavní síť tvoří **silniční hraniční přechody**. Patří k nim:

- **Královec – Lubawka** (silnice č. I/16) – podle počtu osob překračujících zde státní hranici, jde o osmý nejvýznamnější česko – polský silniční hraniční přechod;
- **Pomezí boudy – Przelecz Okraj** (silnice č. II/252).

Prostupnost státní hranice zlepšují další dvě kategorie hraničních přechodů:

- **přechody určené výhradně pro malý pohraniční styk** mezi ČR a Polskem – v Krkonoších žádný takový přechod není zřízen;
- **přechody na turistických stezkách** mezi ČR a Polskem – v rámci zkoumané části Krkonoš jich existuje celkem pět. Tyto přechody mají nepopíratelný význam pro rozvoj cestovního ruchu a pro zatraktivnění příhraničních oblastí, protože **zpřístupňují turisticky cenné lokality na obou stranách státní hranice**.

Požadavky na zahušťování stávající sítě hraničních přechodů je nutné řešit s perspektivou blízkého vstupu do Evropské unie a následného otevření hranic (podle předpokladů v roce 2004).

Přehled všech hraničních přechodů v Krkonoších a některé další relevantní údaje jsou uvedeny v obr. 10, 11 a v tab. 33, 34 a 35.

Tab. 33: Přehled silničních hraničních přechodů v Krkonoších

Hraniční přechod	Charakter	Rozsah dopravy	Provozní doba
Královec – Lubawka	1,3	P, C, M, OA, B, N	nepřetržitá N – do 6 t celkové hmotnosti
Pomezí Boudy – Przelecz Okraj	1,3	P, C, M, OA	nepřetržitá

Vysvětlivky:

- 1 hraniční přechody pro občany všech států
- 3 přechod pro malý pohraniční styk (Smlouva mezi ČR a PR o malém pohraničním styku, Praha 17.1.1995)
- P pěší
- C cyklisté
- M motocykly
- OA osobní automobily
- B autobusy
- N nákladní doprava

Pramen: www.mvcr.cz

Tab. 34: Silniční hraniční přechody v Krkonoších v roce 2000

Název přechodu	Počet osob / rok		Počet osobních automobilů /rok		Počet autobusů / rok		Počet nákladních automobilů / rok	
	Vjezd	Výjezd	Vjezd	Výjezd	Vjezd	Výjezd	Vjezd	Výjezd
Královec – Lubawka	1 109 997	1 080 395	274 327	260 663	4 203	4 184	7 772	9 436
Pomezí Boudy – Przelecz Okraj	465 729	443 464	94 896	90 813	0	0	0	0
Celkem	1 575 726	1 523 859	369 223	351 476	4 203	4 184	7 772	9 436
Podíl Krkonoš na ČR (v %)	4,3	4,3	4,9	4,8	6,2	6,5	2,4	2,1
Celkem (hranice ČR - Polsko)	36 607 935	35 724 564	7 511 413	7 374 136	68 336	64 395	329 795	443 345

Pramen: Hraniční celní přechody 2000, ČSÚ, Praha, 2001

Tab. 35: Přehled hraničních přechodů na turistických stezkách mezi ČR a Polskem v Krkonoších

Turistická stezka	Provozní doba				Druh provozu
	8-20 hod.	1.4.-30.9.	8-18 hod.	1.10.-31.3.	
Žacléf (Bohr) - Niedomirów	8-20 hod.	1.4.-30.9.	8-18 hod.	1.10.-31.3.	P, C
Soví sedlo (Jelenka) – Sowia Przelecz	8-20 hod.	1.4.-30.9.	9-16 hod.	1.10.-31.3.	P, L
Luční bouda – Slaski Dom	8-20 hod.	1.4.-30.9.	9-16 hod.	1.10.-31.3.	P, L
Luční bouda – Równia p.S.	8-20 hod.	1.4.-30.9.	9-16 hod.	1.10.-31.3.	P, L
Špindlerův Mlýn	8-20 hod.	1.4.-30.9.	8-18 hod.	1.10.-31.3.	P, C, L

Vysvětlivky:

P pěší

L lyžaři

C cyklisté

Překračovat státní hranice mezi ČR a PR na přechodech na turistických stezkách mohou občané ČR a PR a občané třetích států uvedených v příloze č. 4 k Dohodě mezi vládou ČR a vládou PR o hraničních přechodech, přechodech na turistických stezkách ... ze dne 22.11.1996

Pramen: www.mvcr.cz

Železniční doprava

Osobní železniční doprava mezi ČR a Polskem není v Krkonoších zajišťována, protože zde není zřízen **žádný osobní železniční přechod**. V území existuje pouze jeden hraniční přechod pro nákladní dopravu:

- **Královec – Lubawka** (trať č. 043).

TURISTICKÁ DOPROVODNÁ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA (cyklostezky, značené trasy, lanovky, vleky apod.)

Analýzu problematiky viz v rámci kapitoly 6.2 „Základní a doprovodná turistická infrastruktura“.

7.2 Analýza a vymezení hlavních forem dopravní obslužnosti turistických center a středisek

Ač lze podle expertních odhadů konstatovat, že většina návštěvníků Krkonoš (minimálně cca dvě třetiny) přijíždí osobním automobilem, bylo provedeno také **zhodnocení obslužnosti hlavních středisek cestovního ruchu veřejnou autobusovou a železniční dopravou**. Tento segment dopravního trhu nelze pominout, protože představuje environmentálnější variantu dopravy.

ZÁKLADNÍ POJMY

Zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou souvisí s řadou skutečností – jednak k nim patří **populační velikost a sídelní význam** (hospodářský, obslužný, administrativní) daných obcí a jednak se zde uplatňuje také **poloha obcí v dopravní síti** (obce položené na významnějších dopravních komunikacích spojujících větší sídelní střediska bývají obslouženy lépe). Pozitivně působícím faktorem je také **atraktivita území (či obce) v rámci cestovního ruchu**.

Na základě existujících podmínek jednotliví dopravci (silniční i drážní) stanovují vedení svých linek a konstruují jízdní řády. Protože je však jejich provoz mnohdy ztrátový, a tudíž není v ekonomickém zájmu dopravců, má veřejná správa možnost do této sféry vstoupit a zajištění dopravní obslužnosti významně regulovat. Úkolem krajských orgánů je zajistit ve všech obcích kraje tzv. **základní dopravní obslužnost** (dále ZDO). Ta je v současnosti podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, chápána jako stav, kdy je zajištěna doprava do zaměstnání, do škol, do úřadů a do zdravotnických zařízení, a to včetně cest zpět (pojetí ZDO tak z pohledu definice není pro cestovní ruch příliš

vyhovující). Vyšší rozsah dopravy potom mohou formou tzv. **ostatní dopravní obslužnosti** sjednat jednotlivé obce. Plátcem prokazatelné ztráty v případě ZDO jsou kraje (formou dotace ze státního rozpočtu a případně i z rozpočtu kraje), v případě ODO pak dotčené obce ze svého rozpočtu.

Dané principy jsou od roku 2003 uplatňovány v autobusové i v železniční dopravě. Regulací obou dopravních oborů z jednoho místa by mohla být omezena jejich vzájemná konkurence a výsledkem by mohly být provázané jízdní řády s odstraněním souběžných jízd vlaků a autobusů ve stejný čas po stejné trase. Nový systém by proto mohl usnadnit postupné zavádění **integrovaných dopravních systémů**.

HODNOCENÍ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI STŘEDISEK CESTOVNÍHO RUCHU

Hodnocení bylo provedeno zvlášť pro autobusovou a zvlášť pro železniční dopravu.

Linková autobusová doprava

Vzhledem k hlavnímu cíli kapitoly, jímž je **analýza dopravní obslužnosti turistických center a středisek**, byly v rámci autobusové dopravy do šetření zahrnuty pouze obce, které svými katastry zasahují do území Krkonošského národního parku (dále KRNAP) a ostatní města nacházející se v řešeném území. Tím by mělo být zajištěno zahrnutí všech nejvýznamnějších lokalit cestovního ruchu. Výsledný soubor obsahuje obce (řazeno abecedně): Černý Důl, Dolní Dvůr, Horní Maršov, Hostinné, Janské Lázně, Malá Úpa, Pec pod Sněžkou, Strážné, Svoboda nad Úpou, Špindlerův Mlýn, Trutnov, Vrchlabí a Žacléř.

U vybraných obcí bylo hodnoceno:

- **spojení přímými autobusovými spoji s nejvýznamnějšími městskými centry ČR** – k tomuto účelu byla kromě Prahy vybrána krajská města Hradec Králové, Pardubice, Ústí nad Labem, Liberec, České Budějovice, Brno, Ostrava, Olomouc a Zlín (v případě Plzně a Karlových Varů přímé autobusové spojení neexistuje). Pro zjednodušení postupu byly počítány pouze spoje v jednom směru – z daného města do Krkonoš (situace v opačném směru je analogická);
- **spojení přímými autobusovými spoji mezi sebou** – také zde byly pro zjednodušení postupu počítány pouze spoje v jednom směru.

Tab. 36: Počty přímých autobusových spojů z vybraných měst ČR do turistických středisek Krkonoš v rámci jízdního řádu 2002/2003

Spoje z měst do Krkonoš	Šp. Mlýn	Vrchlabí	Pec p. Sn.	Malá Úpa	Hor. Maršov	Janské Lázně	Svoboda n. Úp.	Strážné	Dol. Dvůr	Černý Důl	Trutnov	Žacléř	Hostinné
Praha	středa	10	13	10	1	10	1	11	.	.	14	.	1
	pátek	15	20	15	1	15	1	16	.	.	20	.	1
	sobota	14	17	14	2	14	2	15	.	.	17	.	1
	neděle	9	12	9	1	9	3	12	.	.	16	.	.
Ústí nad Labem	středa	.	2
	pátek	.	2
	sobota	1	3	1	.	1	.	1
	neděle	.	2
Liberec	středa	.	3	1	.	1
	pátek	.	3	1	.	1
	sobota	1	4	1	.	1	.	1	.	1	1	.	.
	neděle	.	3	1	1	.	.
České Budějovice	středa	.	.	1	.	1	.	1	.	.	1	.	.
	pátek	.	.	1	.	1	.	1	.	.	1	.	.
	sobota	.	.	1	.	1	.	1	.	.	1	.	.
	neděle	.	.	1	.	1	.	1	.	.	1	.	.
Hradec Králové	středa	6	9	2	.	2	1	3	.	.	14	.	4
	pátek	6	9	3	.	3	1	4	.	.	15	.	4
	sobota	5	7	4	.	4	1	5	.	.	10	.	4
	neděle	7	9	4	.	4	1	5	.	.	13	.	4
Pardubice	středa	1	1	2	.	2	1	3	.	.	5	.	.
	pátek	1	1	2	.	2	1	3	.	.	5	.	.
	sobota	.	.	2	.	2	1	3	.	.	5	.	.
	neděle	1	1	2	.	2	1	3	.	.	5	.	.
Olomouc	středa	.	1	1
	pátek	.	1	1
	sobota	.	1	1
	neděle	.	1	1
Brno	středa	2	3	4	.	2
	pátek	2	3	1	.	1	.	1	.	.	6	.	2
	sobota	1	2	1	.	1	.	1	.	.	5	.	2
	neděle	2	3	2	.	2	.	2	.	.	5	.	2
Zlín	středa	2	2	2	.	.
	pátek	2	2	2	.	.
	sobota	2	2	2	.	.
	neděle	2	2	2	.	.
Ostrava	středa	.	1	1
	pátek	.	1	1
	sobota	.	1	1
	neděle	.	1	1

Pramen: Jízdní řády autobusové dopravy platné v období 2002/2003 (www.jizdnirady.cz)

Počítány a posuzovány zvlášť byly **pravidelně jezdící přímé spoje ve středu** (středa zastupuje pracovní dny), **v pátek** (poslední pracovní den před víkendem), **v sobotu a v neděli**, a to v rámci platného jízdního řádu na období 2002/2003. Vzhledem k zaměření na aktivity cestovního ruchu je situace v období víkendu (a kolem něj) klíčová. Výsledky šetření přináší tab. 36 a 37, přehled všech autobusových linek zajíždějících do Krkonoš je k dispozici v příloze č. 5, její součástí jsou i **mezinárodní linky** do Německa a na Slovensko.

Tab. 37: Počty přímých autobusových spojů mezi turistickými středisky Krkonoš v rámci jízdního řádu 2002/2003

Počty spojů mezi středisky	Šp. Mlýn	Vrchlabí	Pec p. Sn.	Malá Úpa	Hor. Maršov	Janské Lázně	Svoboda n. Úp.	Strážné	Dol. Dvůr	Černý Důl	Trutnov	Žacléř	Hostinné	
Špindlerův Mlýn	středa	x	36	2	.	2	5	5	.	.	5	5	.	2
	pátek	x	38	2	.	2	5	5	.	.	5	5	.	2
	sobota	x	36	3	.	3	4	4	.	.	4	3	.	2
	neděle	x	35	3	.	3	4	4	.	.	4	3	.	3
Vrchlabí	středa	.	x	2	.	2	9	9	4	6	19	15	.	20
	pátek	.	x	2	.	2	9	9	4	6	19	15	.	20
	sobota	.	x	4	.	4	6	7	2	.	7	6	.	6
	neděle	.	x	3	.	3	6	6	2	.	7	6	.	6
Pec pod Sněžkou	středa	.	.	x	7	34	4	34	.	.	3	27	.	.
	pátek	.	.	x	7	35	4	35	.	.	3	28	.	.
	sobota	.	.	x	5	41	5	41	.	.	4	30	.	2
	neděle	.	.	x	5	39	4	39	.	.	4	31	.	1
Malá Úpa	středa	.	.	.	x	5	.	5	.	.	.	5	.	.
	pátek	.	.	.	x	5	.	5	.	.	.	5	.	.
	sobota	.	.	.	x	6	.	6	.	.	.	5	.	1
	neděle	.	.	.	x	4	.	4	.	.	.	4	.	.
Horní Maršov	středa	x	4	36	.	.	3	29	.	.
	pátek	x	4	37	.	.	3	30	.	.
	sobota	x	5	41	.	.	4	30	.	2
	neděle	x	4	39	.	.	4	31	.	1
Janské Lázně	středa	x	31	.	.	9	24	.	.
	pátek	x	31	.	.	9	24	.	.
	sobota	x	22	.	.	7	17	.	1
	neděle	x	21	.	.	7	15	.	1
Svoboda nad Úpou	středa	x	.	.	9	54	.	2
	pátek	x	.	.	9	55	.	2
	sobota	x	.	.	7	46	.	2
	neděle	x	.	.	7	46	.	1
Strážné	středa	x
	pátek	x
	sobota	x
	neděle	x
Dolní Dvůr	středa	x
	pátek	x
	sobota	x
	neděle	x
Černý Důl	středa	x	12	.	7
	pátek	x	12	.	7
	sobota	x	4	.	2
	neděle	x	4	.	1
Trutnov	středa	x	23	10
	pátek	x	23	10
	sobota	x	10	.
	neděle	x	9	1
Žacléř	středa	x	.
	pátek	x	.
	sobota	x	.
	neděle	x	.
Hostinné	středa	x
	pátek	x
	sobota	x
	neděle	x

Pramen: Jízdní řády autobusové dopravy platné v období 2002/2003 (www.jizdnirady.cz)

Většina zkoumaných obcí má zajištěné přímé spojení s **Prahou**, v případě hlavních středisek (Špindlerův Mlýn, Vrchlabí, Pec pod Sněžkou, Horní Maršov, Svoboda nad Úpou a Trutnov) jde o spojení velmi frekventované. Příznivá situace panuje i v případě **Hradce Králové**, **Pardubic** a částečně i **Brna**. Z **Ústí nad Labem** a **Liberce** je autobusem relativně dobře dostupné Vrchlabí, ze **Zlína** směřuje dvojice spojů do Trutnova, Vrchlabí a Špindlerova

Mlýna. Obce Dolní Dvůr, Strážné a Žaclěř naopak nemají přímé spojení zajištěno s žádným z daných center.

Pokud jde o **spojení mezi krkonošskými středisky** můžeme konstatovat, že logicky nejintenzivnější spojení je zajišťováno **mezi největšími městy (Trutnov, Vrchlabí, Hostinné) a mezi těmito městy a obcemi v jejich zázemí** – významně se projevuje vazba Špindlerova Mlýna a Černého Dolu k Vrchlabí a analogicky Pece pod Sněžkou, Horního Maršova, Janských Lázní, Svobody nad Úpou, Černého Dolu a Žaclěře k Trutnovu. Zřejmé přitom je, že kdyby uvedené obce nebyly středisky cestovního ruchu, byly by zmíněné relace méně frekventované (minimálně o spoje dálkových linek). Pomineme-li výborné spojení obcí Pec pod Sněžkou, Horní Maršov a Svoboda nad Úpou (související s jejich polohou na silnici Pec pod Sněžkou - Trutnov), lze říci, že **poměrně dobrá situace** panuje i mezi Špindlerovým Mlýnem, Vrchlabím, Černým Dolem, Janskými Lázněmi a Svobodou nad Úpou a Pecí pod Sněžkou a Malou Úpou.

Železniční doprava

Z obcí zkoumaných v rámci linkové autobusové dopravy jsou na železniční síť napojeny pouze města Hostinné, Svoboda nad Úpou, Trutnov, Vrchlabí a Žaclěř. Vzhledem k odlišnému charakteru drážní dopravy (fixace na stanovenou trasu a menší počet stanic a zastávek) bylo rozhodnuto, že **zhodnocen bude provoz na všech tratích, které zasahují do vymezeného území Krkonoš**. Výsledky shrnují tab. 38 a 39.

Tab. 38: Počty vlaků na tratích v Krkonoších podle jízdního řádu 2002/2003

č.	název (s uvedením označení směrů)	Stanice (zastávka)	Počet zastavujících vlaků						Počet (a kategorie) přímých vlaků		
			směr A			směr B			do Prahy	do Hr.Králové	do Pardubic
			X	so	ne	X	so	ne			
032	Trutnov (A) - Jaroměř (B)	Bohuslavice n.Úp.	11	9	9	10	8	9	.	.	.
040	Trutnov (A) - Chlumec n.Cidl. (B)	Vlčice	11	9	9	10	9	10	.	.	.
		Pilníkov	12	10	10	11	9	11	.	.	.
		Chotěvice	12	10	10	10	9	10	.	.	.
		Hostinné	13	11	11	12	9	13	.	.	.
		Prosečné	12	10	10	10	9	10	.	.	.
043	Trutnov (A) - Žaclěř (B)	Klásterská Lhota	12	10	10	10	9	10	.	.	.
		Libeč	6	5	5	6	5	5	.	.	.
		Křenov	6	5	5	6	5	5	.	.	.
		Bernartice u Trut.	6	5	5	6	5	5	.	.	.
		Královec	6	5	5	6	5	5	.	.	.
		Lampertice	6	5	5	6	5	5	.	.	.
044	Kunčice n.Lab. (A) - Vrchlabí (B)	Žaclěř	6	5	5	x	x	x	.	.	.
		Podhůří	20	17	18	20	16	19	.	.	.
045	Trutnov (A) - Svoboda n.Úp. (B)	Vrchlabí	20	17	18	x	x	x	.	.	.
		Trutnov-Zel.Louka	20	18	18	20	18	18	.	.	.
		Trutnov-St.město	20	18	18	20	18	18	.	.	.
		Kalná Voda	20	18	18	20	18	18	.	.	.
		Mladé Buky	20	18	18	20	18	18	.	.	.
047	Trutnov (A) - Teplice n.Met. (B)	Svoboda n.Úp.	20	18	18	x	x	x	.	.	.
		Trutnov zastávka	10	8	8	9	8	8	.	.	.
		Lhota u Trut.	10	8	8	10	8	8	.	.	.

Poznámka: v tabulce nejsou uvedeny údaje za uzlové stanice Trutnov hl.n., Trutnov-střed, Trutnov-Poříčí a Kunčice n.Lab.

Pramen: Jízdní řád železniční dopravy platný v období 2002/2003

Z prezentovaných výsledků plyne, že **nejvíce vlaků** jezdí po tratích Trutnov – Svoboda nad Úpou (na této dráze v polovině 90. let České dráhy osobní dopravu dokonce zastavily, znovu obnovena byla teprve po příchodu nového dopravce – společnosti VIAMONT, a.s.) a Kunčice n. Lab. – Vrchlabí. Naopak **nejnižší standard** dopravní obslužnosti je zajišťován na trati Trutnov – Královec.

Pro přímé železniční spojení s Prahou, Hradcem Králové a Pardubicemi má největší význam trať z Trutnova do Jaroměře, počty takových vlaků viz v tab. 39. Rychlíky jezdí také po trati z Trutnova do Chlumce nad Cidlinou, avšak vzhledem ke stavu dráhy (směrové vedení, rychlost) představují v daných relacích méně výhodnou variantu.

Tab. 39: Počty vlaků na tratích v Krkonoších podle jízdního řádu 2002/2003

Stanice (zastávka)	Počet odjíždějících přímých vlaků směrem do																				
	Jaroměře			Teplic n.Met.			Žacléře			Chlumce n.C.			Svobody n.Úp.			Vrchlabí			Trutnova		
	X	so	ne	X	so	ne	X	so	ne	X	so	ne	X	so	ne	X	so	ne	X	so	ne
Trutnov hl.n.	15	13	14	10	8	8	6	5	5	12	9	13	20	18	18	.	.	.	x	x	x
Trutnov-střed	14	12	14	10	8	8	6	5	5	x	x	x
Trutnov-Poříčí	12	10	11	.	.	.	6	5	5	x	x	x
Kunčice n.Lab.	12	9	12	.	.	.	20	16	19	13	11	11

Stanice (zastávka)	do Prahy			do Hr.Králové			do Pardubic		
	Počet (a kategorie) přímých vlaků								
	do Prahy			do Hr.Králové			do Pardubic		
Trutnov hl.n.	1 (Ex, R): Ex 550 jede v pracovní dny a sobotu R 1464 jede v neděli			3 (Ex, R): Ex 550 jede v pracovní dny a sobotu R 981 jede každý den R 1485 jede v sobotu a neděli R 1464 jede v neděli			1 (R): R 981 jede denně		
Trutnov-střed	.			2 (R): R 981 jede každý den R 1485 jede v sobotu a neděli			1 (R): R 981 jede denně		
Trutnov-Poříčí	.			1 (R): R 1485 jede v sobotu a neděli			.		
Kunčice n.Lab.	.			.			.		

Poznámka: v tabulce jsou uvedeny pouze údaje za uzlové stanice Trutnov hl.n., Trutnov-střed, Trutnov-Poříčí a Kunčice n.Lab.

Pramen: Jízdní řád železniční dopravy platný v období 2002/2003

Součinnost železniční a linkové autobusové dopravy

Spolupráce mezi oběma dopravními obory je zatím nízká, skutečnost můžeme dokumentovat například v úseku Trutnov – Svoboda nad Úpou, který je zároveň obsluhován autobusovou i železniční dopravou – v pracovní dny zde souběžně jezdí 54 autobusových a 20 vlakových spojů. Cestu k hospodárnějšímu a pro uživatele příznivějšímu modelu fungování veřejné dopravy představuje **integrováný dopravní systém**, který by mohl přispět ke zvýšení zájmu o veřejnou dopravu a zároveň by mohl přispět k omezení individuální dopravy do přírodně nejceněnějších lokalit Krkonoš.

8. CESTOVNÍ RUCH – ANALÝZA POPTÁVKY

ZIMNÍ NÁVŠTĚVNOST VYBRANÝCH TURISTICKÝCH CENTER KRKONOŠ

Vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření ze zimní sezóny 2002/2003

Průzkum zimní návštěvnosti Krkonoš byl realizován v návaznosti na průzkum letní a zimní návštěvnosti turistických center Libereckého kraje (v rámci zpracování „Programu rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje - I. etapa, analytická část“, GaREP, spol. s r.o., Brno, 2003). Vzhledem k tomu, že několik významných turistických středisek Libereckého kraje leží v Krkonoších, bylo možné výpovědi respondentů z těchto lokalit vzít za základ výběrového souboru návštěvníků Krkonoš. Tento soubor, vzniklý dotazníkovým průzkumem v Harrachově, Rokytnici nad Jizerou a Benecku, byl doplněn šetřením ve Špindlerově Mlýně. Na základě analýzy výpovědi oslovených návštěvníků těchto míst je vytvářen obraz o struktuře a chování návštěvníků regionu. Při interpretaci odpovědí je však třeba vzít na vědomí skutečnost, že cca tři čtvrtiny respondentů byly osloveny v oblasti Harrachov – Rokytnice nad Jizerou. Celkově byly získány odpovědi od 574 respondentů. Počet validních odpovědí respondentů v jednotlivých střediscích je uveden v tab. 40.

Dotazníkové šetření ve Špindlerově Mlýně, realizované speciálně za účelem poznání struktury návštěvnosti Krkonoš, se zaměřovalo na stejné otázky jako paralelně probíhající průzkum krkonošských centrech na území Libereckého kraje. Navíc tento dotazník obsahoval další otázky, jejichž cílem bylo podrobnější poznání preferencí návštěvníků a návštěvnosti vybraných lokalit. Vzhledem k omezenému počtu získaných odpovědí na tyto otázky (jen respondenti oslovení ve Špindlerově Mlýně) nemohou tyto být vyhodnoceny stejně jako ostatní otázky, ale bude proveden jen jejich rozbor na základě tzv. prvního třídění, a to v závěru této analýzy. Šetření nebylo zaměřeno na zjištění počtu návštěvníků – k tomu by musela být použita jiná metoda – ale na zjištění struktury výběrového vzorku návštěvníků a jejich chování během pobytu.

Tab. 40: Seznam lokalit, v nichž bylo prováděno dotazníkové šetření

Lokalita	Správní obvod	Počet respondentů	Podíl z celkového počtu respondentů (%)
Benecko	Jilemnice	101	17,6
Harrachov	Tanvald	227	39,5
Rokytnice nad Jizerou	Jilemnice	200	34,8
Špindlerův Mlýn	Vrchlabí	46	8,0
Celkem	-	574	100,0

Při analýze získaných odpovědí byla věnována pozornost především zjištění potenciálních rozdílů mezi odpověďmi respondentů z ČR a ze zahraničí. V několika případech byly zjišťovány také rozdíly mezi skupinami respondentů vytvořenými podle jejich věku (mladší – starší) nebo podle forem skupiny respondentů (rodiny, páry, nerodinné skupiny). Významnost rozdílů mezi výpověďmi respondentů z jednotlivých skupin byla vždy testována statistickým testem Pearsonův chí-kvadrát test (testuje pravděpodobnost, s jakou je možné vyloučit hypotézu, že rozdíly ve struktuře odpovědí sledovaných skupin jsou náhodné).

Vlastní průzkum návštěvnosti probíhal v uvedených lokalitách v lednu až březnu 2003. Průzkum byl zacílen na ubytované návštěvníky, tj. dotazník měli vyplňovat pouze respondenti, kteří byli v regionu přechodně ubytováni alespoň jednu noc. Při vlastní realizaci dotazníkového šetření spolupracovali studenti Pedagogické fakulty Technické univerzity

Liberec a Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity Brno. Tazatelé byli před zahájením šetření podrobně seznámeni s otázkami v anketě, byli poučeni, jakým způsobem oslovit respondenta a požádat ho o zodpovězení otázek, a na obvyklé reakce a obtíže při vyplňování dotazníku. Byli upozorněni, že všichni respondenti by měli splňovat předpoklad být v regionu ubytováni alespoň jednu noc, a zejména na dodržení pravidel výběru respondentů podle pohlaví a věku. Ve Špindlerově Mlýně byl průzkum prováděn prostřednictvím turistického informačního střediska.

Demografická struktura respondentů

Výběrovou populaci tvoří 339 mužů (tj. 59,1% výběrového souboru) a 235 žen (40,9%). Věková struktura se blíží věkové struktuře populace respondentů oslovených v průběhu letní sezóny v Libereckém kraji, tzn. že jde o populaci ve srovnání s populací ČR výrazně mladou. Plná pětina dotázaných byla ve věku do 25 let, více než tři pětiny byly ve věku do 45 let. Osob v poproduktivním věku (65 a více let) jsou mezi respondenty jen 3%. Mladá věková struktura respondentů odpovídá skutečnosti, že region navštěvují častěji lidé mladší (ve srovnání s populací ČR). Průměrný věk respondentů, kteří uvedli svůj věk (N=487 respondentů), je 37,4 let, z toho průměrný věk mužů 38,4 let a průměrný věk žen 35,7 let. Ženská část výběrové populace je tedy jednak menší, jednak mladší ve srovnání s respondenty-muži. Současně však ženy podstatně častěji než muži odmítli uvést svůj věk (na tuto otázku neodpověděla více než pětina žen, ale jen desetina mužů).

Tab. 41: Struktura respondentů z hlediska pohlaví a věku

věk	celkem		muži		ženy	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 25 let	118	20,6	60	17,7	58	24,7
26 – 35 let	132	23,0	82	24,2	50	21,3
36 – 45 let	107	18,6	75	22,1	32	13,6
46 – 55 let	59	10,3	40	11,8	19	8,1
56 – 65 let	53	9,2	34	10,0	19	8,1
66 a více let	18	3,1	11	3,2	7	3,0
nezjištěn	87	15,2	37	10,9	50	21,3
celkem	574	100,0	339	100,0	235	100,0

Vzdělání respondentů bylo zjišťováno pouze u respondentů oslovených ve Špindlerově Mlýně (jedna ze tří otázek zařazených pouze v tomto průzkumu). Proto vzdělanostní strukturu tohoto vzorku není možné zobecnit. Mezi respondenty ve Špindlerově Mlýně bylo 46% vysokoškoláků a 24% osob s úplným středoškolským vzděláním (dále 26% středoškoláků bez maturity a jen 2% se základním vzděláním a 2% s nezjištěným vzděláním). Vzdělanost této skupiny tak byla výrazně vyšší než je vzdělanost populace ČR. Výrazně vyšší stupeň vzdělanosti respondentů – ve srovnání s populací ČR - byl zjištěn také při průzkumu návštěvnosti Libereckého kraje v letní sezóně. Přes omezení vyplývající z malého výběrového vzorku je tak možné s vysokou mírou spolehlivosti tvrdit, že za rekreací do regionu jezdí významně častěji lidé s vyšším stupněm vzdělání.

Geografický původ respondentů

Dostatečná velikost výběrového souboru a náhodný výběr respondentů umožňují vymezit zdrojovou oblast návštěvníků Krkonoš v zimním období – tedy regiony, odkud respondenti nejčastěji za rekreací do Krkonoš přijeli. Významnou část souboru tvoří respondenti ze zahraničí – přibližně 29% dotázaných. Tento podíl je poněkud vyšší než podíl zahraničních

respondentů mezi návštěvníky Libereckého kraje (zjištěný stejnou metodou). Lze z toho usuzovat, že v Krkonoších je podíl zahraniční klientely vyšší než v okolních regionech Libereckého kraje (Jizerské hory, Českolipsko). Některé jiné průzkumy, vycházející z rozsáhlejších průzkumů, uvádějí v Krkonoších ještě vyšší podíl zahraničních návštěvníků.

Tab. 42: Místo bydliště respondentů

Bydliště	muži		ženy		celkem	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
v České republice	240	70,8	166	70,6	406	70,7
v zahraničí	99	29,2	69	29,4	168	29,3
celkem	339	100,0	235	100,0	574	100,0

V případě respondentů z ČR byla zjišťována také obec jejich trvalého bydliště. Územní rozložení bydlišť tak za předpokladu reprezentativnosti výběru vypovídá o tom, ze kterých regionů ČR přijíždějí návštěvníci Krkonoš v zimní sezóně nejčastěji.

Nejčastěji uváděným zdrojovým místem je podle očekávání Praha (třetina domácích respondentů). Za ní následuje Středočeský kraj a dále oba kraje, na jejichž území Krkonoše leží. Z jiných krajů přijela jen čtvrtina domácích respondentů (viz tab. 43). Výsledky tak přesvědčivě ukazují význam Prahy a okolních středočeských okresů, odkud pochází celkem více než polovina domácích respondentů. Podrobnější pohled na místa bydliště tříděná podle okresů (viz tab. 44) ukazuje další charakteristický rys, totiž relativně vyšší zastoupení okresů, v nichž nejsou příležitosti při zimní horské sporty, a naopak malý počet respondentů z pohraničních okresů Čech a severu Moravy, kde existují konkurenční zimní lyžařská střediska. To zvyšuje význam středočeského prostoru a v menší míře např. i jižní Moravy (více než ze severní Moravy) jako zdrojových oblastí návštěvníků Krkonoš, zatímco např. Ústecký kraj je vzhledem ke své blízkosti zastoupen jen relativně málo. Toto třídění také ukázalo, že na vysoké návštěvnosti ze středních Čech se podílejí všechny okresy kraje (nejvíce ty nejbližší – Mladá Boleslav, Mělník – nebo s většími městy – Kladno, Kolín).

Tab. 43: Kraj bydliště domácích respondentů

Kraj bydliště	Počet respondentů	Podíl z celkového počtu respondentů z ČR
Praha	133	32,8
Středočeský	84	20,7
Liberecký	51	12,6
Královéhradecký	42	10,3
Jihomoravský	25	6,2
Pardubický	24	5,9
Plzeňský	11	2,7
Ústecký	8	2,0
Jihočeský	8	2,0
Karlovarský	6	1,5
Moravskoslezský	6	1,5
Olomoucký	3	0,7
Vysočina	3	0,7
Zlínský	2	0,5
Celkem	406	100,0

Tab. 44: Okresy ČR, v nichž má bydliště alespoň 7 respondentů průzkumu (relativní hodnota udává podíl z celkového počtu domácích respondentů, kteří uvedli místo bydliště).

Okres	Počet respondentů	Podíl (%)	Okres	Počet respondentů	Podíl (%)
Praha	133	32,8	Plzeň-město	9	2,2
Liberec	23	5,7	Trutnov	9	2,2
Hradec Králové	21	5,2	Kladno	8	2,0
Mladá Boleslav	16	3,9	Jičín	8	2,0
Brno-město	16	3,9	Jablonec n. Nisou	7	1,7
Semily	15	3,7	Praha-východ	7	1,7
Pardubice	13	3,2	Rakovník	7	1,7
Mělník	12	3,0	Ústí nad Orlicí	7	1,7
Kolín	9	2,2			

Respondentů ze zahraničí je v souboru celkem 168. Pocházejí ze sedmi evropských států. Dominantní podíl mezi nimi mají respondenti z Německa, kteří tvoří více než čtyři pětiny výběrové populace (viz tab. 45). Počet respondentů z Německa je o něco vyšší než počet respondentů z Prahy. Další významnými skupinami jsou v zimní sezóně Poláci a Nizozemci. Jiné země se vyskytují jen v jednotlivých případech (Belgie, Dánsko, Francie, Slovensko). Pokud srovnáme výsledky hodnoceného průzkumu s výsledky průzkumu letní návštěvnosti Libereckého kraje (větší výběrová populace, více tazatelských lokalit), potom je v zimní sezóně v Krkonoších poněkud vyšší podíl zahraničních respondentů a mezi nimi poněkud vyšší podíl Němců na úkor Holanďanů a Slováků. V zimní sezóně také nebyl osloven žádný návštěvník ze zámoří nebo vzdálenějších evropských zemí. 91,7% respondentů pochází ze zemí EU.

Tab. 45: Zahraniční respondenti podle státu trvalého pobytu

Stát	Počet respondentů	Podíl z počtu zahraničních respondentů(%)
Německo	141	83,9
Polsko	13	7,7
Nizozemí	7	4,2
ostatní	7	4,2
Celkem	168	100,0

Respondenti pocházejí především z měst. Z venkovských obcí a nejmenších měst do 5000 obyvatel pochází méně než desetina dotázaných. Z velkých měst (nad 100 000 obyvatel) přijely přibližně dvě pětiny respondentů (39,8%), což bylo poněkud více než ze středně velkých měst (s 20 000 až 100 000 obyvateli), z nichž pochází třetina respondentů (33,8%). Stupeň "urbanizace" výběrové populace je tak značně vysoký. Mezi souborem respondentů z ČR a ze zahraničí existuje z hlediska velikosti bydliště statisticky významný rozdíl, který spočívá především ve vyšším podílu respondentů z největších měst (fenomén Prahy) a současně vyšším podílu respondentů z venkovských obcí mezi domácími respondenty. Rozdíly mezi oběma soubory jsou však snadno vysvětlitelné rozdíly ve struktuře osídlení ČR a Německa.

Tab. 46: Velikost bydliště respondentů

Počet obyvatel místa bydliště	Domácí respondenti		Zahraniční respondenti		Celkem	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 5 000 obyvatel	42	10,3	9	5,4	51	8,9
5 001 – 20 000 obyvatel	72	17,7	26	15,5	98	17,1
20 000 – 50 000 obyvatel	67	16,5	49	29,2	116	20,2
50 001 – 100 000 obyvatel	59	14,5	19	11,3	78	13,6
100 001 – 500 000 obyvatel	35	8,6	29	17,3	64	11,1
500 001 a více obyvatel	130	32,0	35	20,8	165	28,7
nezjištěno	1	0,2	1	0,6	2	0,3
celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Důvod návštěvy regionu

Důvody cesty do regionu respondenti určovali tak, že v seznamu důvodů uvedených v dotazníku (viz tab. 47 a 48) označili jeden nebo více důvodů jejich cesty. 292 respondentů uvedlo právě jeden hlavní důvod, 215 respondentů právě dva důvody a 63 respondentů tři nebo čtyři důvody. Všechny odpovědi byly považovány za rovnocenné a nebyly váženy podle počtu důvodů, uvedených jedním respondentem.

Návštěvníci jezdí v zimě do Krkonoš hlavně za lyžováním a dalšími zimními sporty. Sportovní dovolenou uvedly jako hlavní důvod cesty dvě třetiny dotázaných (viz tab. 47). Druhým často uváděným důvodem cesty byla "rekreace" tento důvod označila více než polovina dotázaných. Právě rekreace a sportovní dovolená byla také nejčastější uvedenou kombinací důvodů u respondentů, kteří uvedli více než jeden důvod návštěvy.

Tab. 47: Struktura respondentů z hlediska důvodu návštěvy regionu. Relativní číslo označuje podíl respondentů, kteří označili důvod uvedený v levém sloupci, z celkového počtu respondentů

Důvod návštěvy	Počet respondentů	Podíl (%)
Rekreace	326	56,8
Návštěva příbuzných, známých	69	12,0
Sportovní dovolená (lyžování a jiné sporty)	386	67,2
Návštěvy měst	20	3,5
Zdravotní dovolená	19	3,3
Turistika	74	12,9
Služební cesta	13	2,3
Nákupy	8	1,4
Jedna ze zastávek na dovolené	2	0,3
Nezodpovězeno	4	0,7

Jiné hlavní důvody se vyskytují s podstatně nižší frekvencí. Pro osminu turistů byla hlavním důvodem (resp. jedním z hlavních důvodů) turistika a také návštěva příbuzných a známých. Jiné důvody uvedla méně než dvacetina dotázaných. Zatímco v letní sezóně je struktura důvodů cesty do regionu pestřejší, v zimní sezóně průzkum potvrdil očekávání, že dominantním důvodem návštěvy jsou zimní sporty spojené s rekreací.

Mezi turisty z ČR a ze zahraničí není v tomto ohledu velký rozdíl: sportovní dovolená a rekreace jsou dominantními důvody v obou skupinách. Rozdíl je především ve významu návštěv příbuzných a známých: ty byly hlavním důvodem cesty (nebo jedním z hlavních důvodů) pro šestinu domácích respondentů, ale jen 2% respondentů ze zahraničí. Mezi zahraničními respondenty je vyšší frekvence důvodu sportovní dovolená (tři čtvrtiny zahraničních respondentů, podíl cca o 10% vyšší než v souboru domácích respondentů) a rekreace, všechny ostatní hlavní důvody cesty (včetně nákupů) se vyskytují méně často a s výjimkou turistiky jsou nevýznamné (viz tab. 48).

Tab. 48: Struktura respondentů z hlediska důvodu návštěvy (pobytu) regionu v třídění podle místa trvalého pobytu. Relativní hodnoty se vztahují celkovému počtu respondentů s bydlištěm v ČR (N=406), resp. v zahraničí (N=168)

Důvod návštěvy	Návštěvníci z ČR		Návštěvníci ze zahraničí	
	Počet resp.	Podíl (%)	Počet resp.	Podíl (%)
Rekreace	226	55,7	100	59,5
Návštěva příbuzných, známých	65	16,0	4	2,4
Sportovní dovolená	261	64,3	125	74,4
Návštěvy měst	16	3,9	4	2,4
Zdravotní dovolená	18	4,4	1	0,6
Turistika	55	13,5	19	11,3
Služební cesta	11	2,7	2	1,2
Nákupy	6	1,5	2	1,2
Jedna ze zastávek na dovolené	2	0,5	-	0,0
Nezodpovězeno	3	0,7	1	0,6
Celkem	406	100,0	168	100,0

Důvody cesty do Krkonoš v zimní sezóně jsou velmi podobné důvodům cesty do Libereckého kraje. Menší odchylky spočívají ve vyšším podílu rekreace a nižším podílu návštěv měst a dalších méně často uváděných důvodů (služební cesta, nákupy) v Krkonoších ve srovnání s Libereckým krajem.

Organizace a délka pobytu

Většina dotázaných si svůj rekreační pobyt v kraji organizuje sama a nevyužívá zprostředkovatelských služeb. Bezmála tři čtvrtiny dotázaných odpověděly, že si svůj pobyt organizovali sami, další šestina si rezervovala pobyt přímo u poskytovatele služby (bez prostředníka). Pouze 7% dotázaných využilo služeb cestovní kanceláře. Poměrně velkého rozmachu dosáhla v posledních měsících rezervace pobytu prostřednictvím internetu – z dotázaných návštěvníků tento způsob rezervace využila osmina, tj. bezmála dvojnásobek počtu těch, kteří využili služeb cestovní kanceláře (viz tab. 49).

Tab. 49: Struktura respondentů z hlediska způsobu organizace pobytu

Způsob organizace pobytu	Domácí návštěvníci		Zahraniční návštěvníci		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
Organizují si sám	288	70,9	79	47,0	367	63,9
Přímá rezervace u přepravce/ubytovatele	71	17,5	21	12,5	92	16,0
Využití služeb cestovní kanceláře	20	4,9	18	10,7	38	6,6
Rezervace na internetu	22	5,4	47	28,0	69	12,0
Neuvedeno	5	1,2	3	1,8	8	1,4
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Způsobem organizace, resp. rezervace pobytu se výrazně odlišuje chování domácích a zahraničních respondentů. Rozdíl je statisticky významný na všech hladinách spolehlivosti. Domácí respondenti si ve srovnání se zahraničními častěji organizují pobyt sami, případně si jej přímo rezervují u poskytovatele služby. Pouze desetina domácích respondentů využila služeb cestovní kanceláře nebo rezervace prostřednictvím internetu. Naproti tomu mezi

zahraničními respondenty se stal významným médiem internet, kterého k rezervaci pobytu využila více než čtvrtina dotázaných; další desetina z nich využila služeb cestovní kanceláře.

Zprostředkovatelských služeb častěji využívají starší respondenti (viz tab. 50). Mezi respondenty do 35 let bylo více těch, kteří si pobyt organizovali sami, naproti tomu mezi staršími byla častější přímá rezervace, využití služeb cestovní kanceláře a překvapivě i využití internetu. Rozdíl mezi skupinami vymezenými věkem je však méně významný než rozdíl mezi skupinami vymezenými na základě místa bydliště a leží pod hladinou statistické spolehlivosti (chí kvadrát test).

Tab. 50: Struktura respondentů z hlediska způsobu organizace pobytu v členění podle věku (jen respondenti, kteří uvedli svůj věk, N=487).

Způsob organizace pobytu	Věk do 35 let		Věk 36 a více let		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
Organizují si sám	175	70,0	142	59,9	317	65,1
Přímá rezervace u přepravce/ubytovatele	39	15,6	43	18,1	82	16,8
Využití služeb cestovní kanceláře	11	4,4	20	8,4	31	6,4
Rezervace na internetu	22	8,8	29	12,2	51	10,5
Jiná možnost a neuvedeno	3	1,2	3	1,3	6	1,2
Celkem	250	100,0	237	100,0	487	100,0

Typická délka pobytu ubytovaných návštěvníků Krkonoš je 4 až 7 nocí (týdenní pobyty). Na týdenním pobytu pobývala v regionu polovina dotázaných (viz tab. 51). Kratší pobyty jsou v zimní sezóně významně častější než pobyty delší: kratší pobyt (méně než 4 přenocování) uvedly téměř dvě pětiny dotázaných (38,5%), zatímco pobyt delší než 7 nocí jen 4,1% dotázaných.

Tab. 51: Struktura respondentů podle délky pobytu

Délka pobytu (počet nocí)	Návštěvníci z ČR		Návštěvníci ze zahraničí		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
1 přenocování	23	5,7	4	2,4	27	4,7
2 až 3 přenocování	145	35,7	49	29,2	194	33,8
4 až 7 přenocování	203	50,0	86	51,2	289	50,3
8 až 14 přenocování	12	3,0	10	6,0	22	3,8
15 a více přenocování	2	0,5	-	0,0	2	0,3
Neuvedeno	21	5,2	19	11,3	40	7,0
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Rozdíl mezi domácími a zahraničními návštěvníky není příliš velký (je statisticky významný jen na nižší hladině spolehlivosti). Spočívá v poněkud nižším podílu jednodenních a víkendových pobytů mezi respondenty ze zahraničí.

Průměrný počet přenocování je 4,39 (týká se jen respondentů, kteří uvedli délku pobytu, N=534). To je hodnota velmi blízká průměrnému počtu přenocování hostů, publikovanému na základě evidence ČSÚ (v okrese Semily 4,4 přenocování, v okrese Trutnov 5,1 přenocování, data za 1. čtvrtletí 2000⁸). Průměrný počet přenocování domácích respondentů je 4,18, průměrný počet přenocování zahraničních respondentů je 4,95.

Větší rozdíly než mezi domácími a zahraničními respondenty existují z hlediska délky pobytu mezi mladšími a staršími respondenty: starší návštěvníci tráví na návštěvě regionu poněkud delší dobu. Průměrný počet přenocování respondentů ve věku do 35 let byl 3,90 přenocování, pobyt starších respondentů byl o jednu noc delší (průměrně 4,99 přenocování).

⁸ ČSÚ (2001) Návštěvnost v ubytovacích zařízeních cestovního ruchu v roce 2000.

Výrazná dominance týdenních pobytů je však typická jak pro letní, tak i pro zimní sezónu, pro domácí i pro zahraniční návštěvníky, pro mladší i starší respondenty.

Rozhodující část návštěvníků (téměř 90%) přijíždí do Krkonoš v rámci některé ze tří forem skupiny: (a) bezdětné páry, (b) rodiny s dětmi a (c) skupiny přátel nebo příbuzných. Pobyt jednotlivců a pracovních kolektivů jsou mnohem méně obvyklé a dohromady tvoří jen desetinu dotázaných.

Nejčastější jsou pobyty bezdětných párů (více než třetina respondentů), následovány rodinami s dětmi (29%) a skupinami přátel nebo příbuzných (22%). Na tyto typy skupin je třeba zaměřit pozornost při tvorbě turistických programů.

Rozdíl mezi souborem domácích a zahraničních respondentů není významný. Spočívá v poněkud vyšším podílu rodin s dětmi mezi zahraničními respondenty, významnost tohoto rozdílu však leží pod hladinou statistické spolehlivosti.

Tab. 52: Struktura respondentů z hlediska forem skupiny, s níž pobývali v kraji

S kým zde trávíte svůj pobyt?	Návštěvníci z ČR		Návštěvníci ze zahraničí		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
Jsem tu sám (sama)	28	6,9	9	5,5	37	6,5
S partnerem, partnerkou,	148	36,7	64	39,0	212	37,4
S rodinou s dětmi	110	27,3	52	31,7	162	28,6
Se známými, příbuznými	92	22,8	35	21,3	127	22,4
S obchodními partnery, pracovními kolegy	11	2,7	3	1,8	14	2,5
Jiná odpověď	13	3,2	1	0,6	14	2,5
Neuvedeno	4	1,0	4	2,4	8	1,4
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Věková struktura uvedených tří forem skupiny se významně liší. Jednoznačně nejmladší z nich jsou skupiny přátel a známých: více než tři pětiny z těchto respondentů jsou ve věku do 35 let. Věková struktura partnerských dvojic se mění v závislosti na reprodukčním cyklu rodiny. Ve věku 36 až 45 let počet respondentů, kteří byli v Krkonoších na rekreaci se svými dětmi, výrazně převyšuje počet bezdětných párů (viz tab. 53). Ve skupinách starších respondentů (a pochopitelně také v nejmladší věkové skupině) naopak převažují bezdětné páry. Ve věkové skupině 26 až 35 let je podíl rodičů s dětmi a bezdětných párů přibližně vyrovnaný.

Nejmladší respondenti jezdí do Krkonoš nejčastěji ve skupině známých nebo příbuzných, respondenti ve věku 35 až 46 nejčastěji jako rodiče s dětmi, starší respondenti nejčastěji jako bezdětné páry.

Průměrný věk respondentů ve skupinách přátel a známých je ze všech sledovaných forem skupin nejnižší (32,4 let, mediánový věk jen 27,0 let). Bezdětné páry jsou v průměru o téměř sedm let starší (průměrný věk 39,4 let, mediánový věk 37,0 let), podobně jako rodiče s dětmi (průměrný věk 39,8 let, mediánový věk 38,0 let). Nejstarší jsou respondenti – jednotlivci (průměrný věk 40,8 let, věkový medián 42,5 let).

Tab. 53: Forma skupiny respondentů v kombinaci s věkovou strukturou (pouze respondenti tří uvedených forem skupiny, N=501)

Věk	Bezdětné páry		Rodiny s dětmi		Skupiny známých	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
do 25 let	38	17,9	6	3,7	52	40,9
26 – 35 let	50	23,6	37	22,8	28	22,0
36 – 45 let	30	14,2	56	34,6	13	10,2
46 – 55 let	24	11,3	13	8,0	11	8,7
56 – 65 let	28	13,2	9	5,6	8	6,3
66 a více let	11	5,2	3	1,9	4	3,1
nezjištěn	31	14,6	38	23,5	11	8,7
Celkem	212	100,0	162	100,0	127	100,0

Nejdélší dobu tráví při svém pobytu v Krkonoších rodiny s dětmi (průměrně 4,63 přenocování). Průměrný počet přenocování bezdětných párů odpovídá průměru celého souboru (4,41 přenocování), zatímco skupiny známých přijíždějí zpravidla na poněkud kratší dobu (průměrně 4,28 přenocování). (Je však třeba upozornit, že průměrný počet přenocování vypovídá především o odlišném poměru víkendových a týdenních pobytů.)

Volba ubytovacího zařízení

Struktura turistických ubytovacích zařízení, které využili respondenti, je poměrně pestrá a odpovídá nabídce ubytovacích zařízení v regionu. Nejvíce dotázaných bylo ubytováno v penzionech (41%). Na druhém místě z hlediska četnosti odpovědí je ubytování v soukromí, které se svým charakterem často nemusí od penzionů příliš lišit. Dohromady bylo v těchto zařízeních ubytováno 63% respondentů. Přibližně stejný počet respondentů byl ubytován u příbuzných a známých a v hotelích (vždy bezmála sedmina dotázaných).

Tab. 54: Struktura respondentů z hlediska typu zařízení, ve kterém byli ubytováni

Ubytovací zařízení	Návštěvníci z ČR		Návštěvníci ze zahraničí		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
Hotel	32	7,9	43	25,6	75	13,1
Penzion	134	33,0	101	60,1	235	40,9
Ubytování v soukromí	113	27,8	15	8,9	128	22,3
U příbuzných, známých	76	18,7	4	2,4	80	13,9
Jiné zařízení	50	12,3	5	3,0	55	9,6
Neuveдено	1	0,2	-	0,0	1	0,2
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Z hlediska volby typu ubytovacího zařízení existuje značný rozdíl mezi domácími a zahraničními respondenty (je významný na všech hladinách významnosti). Zahraniční respondenti vyhledávají podstatně častěji hotely a penziony. V jiných zařízeních než jsou hotely a penziony bylo ubytováno jen 14% zahraničních respondentů, zatímco mezi domácími respondenty to byly bezmála tři pětiny dotázaných (59%). Podíl respondentů, kteří byli ubytováni v hotelu, je mezi dotázanými ze zahraničí trojnásobný ve srovnání se souborem domácích respondentů. Domácí respondenti častěji využili ubytování u příbuzných a známých (pětina domácích respondentů) a ubytování v soukromí (více než čtvrtina). Penzion je však nejvyhledávanějším typem ubytovacího zařízení jak mezi zahraničními, tak i mezi domácími respondenty.

Tab. 55: Forma skupiny respondentů v kombinaci s délkou pobytu (pouze respondenti tří uvedených forem skupiny, N=501)

Počet přenocování	Bezdětné páry		Rodiny s dětmi		Skupiny známých	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
Hotel	44	20,8	10	6,2	8	6,3
Penzion	89	42,0	75	46,3	47	37,0
Ubytování v soukromí	42	19,8	45	27,8	30	23,6
U příbuzných, známých	24	11,3	16	9,9	27	21,3
Jiné zařízení	13	6,1	15	9,3	15	11,8
Neuvedeno	-	0,0	1	0,6	-	0,0
Celkem	212	100,0	162	100,0	127	100,0

Ubytování v hotelu využívají nejčastěji bezdětné páry (viz tab. 55). Podíl penzionů je ve všech třech formách skupiny obdobný a tvoří asi dvě pětiny, v případě rodin s dětmi bezmála polovinu souboru (46%). Ubytování u příbuzných a známých a také "jiná zařízení" využívají nejčastěji skupiny známých a příbuzných, ubytování v soukromí rodiny s dětmi a dále také skupiny známých a příbuzných.

Ve všech skupinách respondentů však dominuje obliba ubytování v penzionu. Za penziony následují v případě bezdětných párů hotely, v případě rodin s dětmi a nerodinných skupin ubytování v soukromí (v případě nerodinných skupin pak také ubytování v soukromí).

Nejdělsí je průměrná doba pobytu v hotelích – průměrně 5,33 přenocování. Za nimi následují penziony (průměrně 4,68 přenocování), dále s odstupem ubytování v soukromí (4,00 přenocování). Nejkratší je průměrná délka přenocování u příbuzných a známých (3,76 noci).

Informace o regionu a volba místa dovolené

V otázce, jejímž cílem bylo zjistit, jaké zdroje informací o regionu návštěvníci před svou cestou využívají, mohli respondenti označit více než jeden zdroj informací. Celkem 167 (tj. 29%) označilo více než jeden zdroj informací. Odpovědi byly vyhodnoceny jako podíl respondentů, kteří uvedený zdroj informací využili, bez ohledu na to, zda to byl jejich jediný zdroj informací nebo jeden z více (sloupcové součty v Tab. 17 proto nedávají 100%).

Nejvíce respondentů uvedlo, že region znají a žádné informace nevyhledávali (37%). Spolu s těmi, kteří uvedli, že žádné informace nevyhledávali, tak tato skupina tvoří bezmála třípětinovou většinu souboru (58%). Odpovídá to skutečnosti, že většina respondentů zná region ze svých dřívějších návštěv (viz níže) a nové informace nevyhledávali.

Z těch, kteří informace před cestou vyhledávali, jich nejvíce využilo internet. Více než pětina dotázaných se spolehla na doporučení známých nebo příbuzných. Tradiční zdroje informací jako průvodce nebo prospekty byly využity relativně málo (jen 6 až 8% dotázaných), ještě méně respondentů využilo služeb cestovní kanceláře nebo veletrhů cestovního ruchu (viz tab. 56).

Tab. 56: Struktura respondentů podle způsobu získávání informací o regionu

Odkud jste získal(a) informace o regionu ?	Návštěvníci z ČR		Návštěvníci ze zahraničí		Celkem	
	Počet resp.	Podíl (%)	Počet resp.	Podíl (%)	Počet resp.	Podíl (%)
Z turistických průvodců	36	8,9	13	7,7	49	8,5
Z propagačních materiálů a prospektů	25	6,2	9	5,4	34	5,9
Doporučení známých, příbuzných	79	19,5	50	29,8	129	22,5
Na internetu	68	16,7	85	50,6	153	26,7
Prostřednictvím cest. kanceláře	12	3,0	11	6,5	23	4,0
Z novin a časopisů	8	2,0	4	2,4	12	2,1
Z veletrhů cestovního ruchu	3	0,7	1	0,6	4	0,7
Žádné informace jsem nezískával(a)	104	25,6	17	10,1	121	21,1
Znám region, informace jsem nezískával(a)	183	45,1	30	17,9	213	37,1
Neuvedeno	-	0,0	2	1,2	2	0,3
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Zdroje informací o regionu jsou značně rozdílné v případě domácích a zahraničních návštěvníků. Návštěvníci z ČR především region mnohem více znají (45%) a nebo žádné informace nezískávali. Pokud ano, pak nejčastějším zdrojem informací bylo doporučení známých nebo příbuzných (19%), následováno internetem.

Pro zahraniční návštěvníky byl jednoznačně nejčastěji uváděným zdrojem informací internet, který využila polovina z nich. Přibližně 30% z nich se dále spolehlo na doporučení příbuzných a známých, teprve na třetím místě je skupina respondentů, kteří informace nezískávali, neboť region znají.

Ze srovnání s předchozími výzkumy v Libereckém kraji vyplývá, že před cestou v zimní sezóně návštěvníci méně často vyhledávají regionální informace (ve srovnání s letní sezónou, která je pro velkou část návštěvníků orientována více na poznávání míst), dále velký význam doporučení známých a příbuzných a také rychlé šíření internetu jako média poskytujícího regionální informace. Tradiční propagační materiály jsou využívány jen specifickou menšinou respondentů.

Stupeň předchozí znalosti regionu je velmi vysoký. Pouze dvacetina dotázaných osob byla oslovena při jejich první návštěvě v regionu. Nejčastěji uváděný počet návštěv za uplynulých pět let je 2 až 3 návštěvy. Více než pětina respondentů navštívila region 6x nebo vícekrát, tedy častěji než jednou ročně. Mezi domácími a zahraničními respondenty existuje v této otázce statisticky významný rozdíl, spočívá však především ve vysokém podílu respondentů ze zahraničí, kteří na tuto otázku neodpověděli (viz tab. 57). I bez znalosti odpovědi této skupiny je však možné konstatovat vysoký podíl opakovaných návštěv mezi domácími i zahraničními respondenty⁹.

⁹ Poměrně vysoký podíl odpovědi "bydlím v kraji" mezi domácími respondenty je způsoben metodou výzkumu – v důsledku zahrnutí respondentů průzkumu probíhajícího v Libereckém kraji odpovídá tento podíl osobám s bydlištěm v celém Libereckém kraji, nejen v Krkonoších (např. obyvatelům Liberce osloveným během rekreace v Harrachově).

Tab. 57: Frekvence návštěv regionu v průběhu posledních pěti let

Kolikrát jste v posledních pěti letech navštívil/a Liberecký kraj?	Návštěvníci z ČR		Zahraníční návštěvníci		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
Bydlím v kraji	42	10,3	-	0,0	42	7,3
Vůbec ne	19	4,7	10	6,0	29	5,1
Jednou	39	9,6	14	8,3	53	9,2
2-3krát	90	22,2	26	15,5	116	20,2
4-5krát	44	10,8	12	7,1	56	9,8
6-9krát	18	4,4	9	5,4	27	4,7
10-14krát	26	6,4	1	0,6	27	4,7
15 a vícekrát	59	14,5	3	1,8	62	10,8
Neuvedeno	69	17,0	93	55,4	162	28,2
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Výdaje respondentů a jejich struktura

Výdaje za přenocování v zařízení cestovního ruchu se pohybují nejčastěji v intervalu 201 až 500 Kč. Tuto výši výdajů uvedly více než dvě pětiny respondentů (viz tab. 58). Vyšší výdaje přiznalo 15% dotázaných. Dvě pětiny respondentů uvedly výdaje za přenocování do 200 Kč. Mezi nimi jsou však zahrnuti i ti, kteří byli ubytováni u příbuzných a známých (často bezplatně) nebo na vlastních chalupách).

Tab. 58: Výdaje respondentů na ubytování v třídění podle místa bydliště

Výše denních výdajů za ubytování	Návštěvníci z ČR		Zahraníční návštěvníci		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
1 – 200 Kč	228	56,2	10	6,0	238	41,5
201 – 500 Kč	158	38,9	86	51,2	244	42,5
501 - 1000 Kč	14	3,4	61	36,3	75	13,1
Více než 1000 Kč	2	0,5	9	5,4	11	1,9
Neuvedeno	4	1,0	2	1,2	6	1,0
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Rozdíl mezi domácími a zahraničními respondenty je z hlediska výdajů vysoký. Vyplývá z toho, že část domácích návštěvníků využívá ubytování za "mimotržních" podmínek (příbuzní a známí, vlastní chalupy, jednak z preference levnějšího ubytování ze strany domácích návštěvníků. Dvě pětiny zahraničních respondentů (42%) utratily za ubytování více než 500 Kč denně, zatímco mezi respondenty z ČR tvoří tito respondenti jen 4%.

Tab. 59: Výdaje respondentů na ubytování v třídění podle věku respondentů (jen respondenti, kteří uvedli svůj věk, N = 487)

Výše denních výdajů za ubytování	Respondenti do 35 let		Respondenti nad 35 let		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
1 – 200 Kč	114	45,6	80	33,8	194	39,8
201 – 500 Kč	116	46,4	99	41,8	215	44,1
501 - 1000 Kč	15	6,0	48	20,3	63	12,9
Více než 1000 Kč	3	1,2	7	3,0	10	2,1
Neuvedeno	2	0,8	3	1,3	5	1,0
Celkem	250	100,0	257	100,0	487	100,0

Starší respondenti utrácejí za ubytování poněkud více než mladší respondenti, resp. častěji vyhledávají dražší ubytování. Také rozdíl mezi skupinami vymezenými na základě věku je statisticky významný. Např. výdaje za ubytování převyšující 500 Kč denně uvedlo 23% respondentů starších než 35 let, ale jen 7% mladších respondentů (tab. 58).

Výdaje na stravování jsou u většiny respondentů nižší než výdaje na ubytování. Polovině dotázaných (49,7%) stačilo na stravování 200 Kč denně (viz tab. 60). Výdaje na stravování vyšší než 200 Kč uvádí poněkud více než dvě pětiny dotázaných (43,9%), zatímco výdaje na ubytování přesahující tuto částku téměř tři pětiny dotázaných (59,1%).

Také v případě výdajů na stravování existuje výrazný rozdíl mezi respondenty z ČR a ze zahraničí. Dvěma třetinám domácích respondentů stačilo na stravování 200 Kč denně (mezi respondenty ze zahraničí jen 7%). Zatímco pětina dotázaných ze zahraničí utratila za stravování více než 500 Kč denně, mezi dotázanými z ČR to byl jen zlomek procenta.

Tab. 60: Výdaje respondentů na stravování

Výše denních výdajů za stravování	Respondenti z ČR		Zahraniční respondenti		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
do 100 Kč	72	17,7	2	1,2	74	12,9
101 – 200 Kč	202	49,8	9	5,4	211	36,8
201 – 500 Kč	111	27,3	104	61,9	215	37,5
nad 500 Kč	2	0,5	35	20,8	37	6,4
neuvedeno	19	4,7	18	10,7	37	6,4
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Výše výdajů na stravování je diferencována také věkem respondentů – podobně jako v případě za ubytování mají starší respondenti poněkud vyšší výdaje (viz tab. 61). Diferenciace výše výdajů podmíněná věkem je však sekundární ve srovnání s rozdíly vyplývajícími ze státní příslušnosti respondentů.

Tab. 61: Výdaje respondentů na stravování v třídění podle věku respondentů (jen respondenti, kteří uvedli svůj věk, N=487)

Výše denních výdajů za stravování	Respondenti do 35 let		Respondenti nad 35 let		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
do 100 Kč	33	13,2	32	13,5	65	13,3
101 – 200 Kč	104	41,6	77	32,5	181	37,2
201 – 500 Kč	92	36,8	86	36,3	178	36,6
nad 500 Kč	8	3,2	25	10,5	33	6,8
neuvedeno	13	5,2	17	7,2	30	6,2
Celkem	250	100,0	257	100,0	487	100,0

V průzkumu byly dále zjišťovány výdaje na nákupy, kulturní akce, sport a zábavu, a na dopravu. Otázky byly ponechány jako otevřené, tj. bez nabídky odpovědí na výběr. Výrazná většina respondentů však na tyto otázky neodpověděla. Proto není možné zde podrobně strukturovat získané odpovědi. V tab. 62 je uvedena pouze průměrná výše výdajů spolu s informací o počtu respondentů, na základě jejichž informací byl průměr vypočten.

Tab. 62: Průměrná a mediánová výše výdajů za uvedené skupiny výdajů (pouze respondenti, kteří na danou otázku odpověděli, zaokrouhлено na desetihaléře)

Druh výdajů	Průměrná hodnota denních výdajů (v Kč)	Mediánová hodnota denních výdajů (v Kč)	Počet respondentů
Nákupy	150,80	100,0	113
Výdaje na kulturní akce	142,90	100,0	54
Sport, zábava	381,40	400,0	298
Dopravní náklady	126,80	100,0	139

Ze sledovaných typů výdajů jsou nejvyšší výdaje na sport a zábavu. Vzhledem k tomu, že většina respondentů se během svého pobytu věnovala sjezdovému lyžování (viz níže), jsou v této části zahrnuty výdaje na lanovky a vleky. Také v této položce jsou průměrné výdaje domácích respondentů (367 Kč denně) nižší než výdaje zahraničních respondentů (509 Kč), avšak při nízkém počtu validních odpovědí zahraničních respondentů.

Formy trávení volného času

V rámci průzkumu respondenti odpovídali také na otázku, kterým aktivitám se při svém pobytu věnují. Vybírali ze seznamu dvanácti typů obvyklých zimních aktivit, přičemž u každé aktivity měli označit jak často se jí během svého současného pobytu věnují (1 – často, 2 – někdy, 3 – málo, 4 – vůbec ne). Mimo to mohli uvést další, na seznamu neuvedené typy aktivit. Poměrně velký počet respondentů (v průměru více než polovina souboru) však na jednotlivé otázky neodpověděl.

Tab. 63: Struktura respondentů z hlediska forem trávení volného času

Typ aktivity	Frekvence, s jakou se respondenti dané aktivitě věnují (%)				Ne- uvedeno
	často	někdy	málo	vůbec ne	
Sjezdové lyžování	51,6	13,6	1,6	3,5	29,7
Snowboarding	14,1	5,2	3,5	11,0	66,2
Běžky	18,8	19,2	5,1	7,1	49,8
Skialpinismus	2,6	1,9	1,2	14,3	80,0
Sáňkování	4,9	13,4	6,8	7,3	67,6
Pěší turistika, výlety	15,2	17,6	6,1	4,5	56,6
Návštěvy kulturních a historických památek	2,1	4,5	3,7	8,7	81,0
Návštěvy kulturních a společenských akcí	3,0	3,0	4,0	9,9	80,1
Plavání v krytém bazénu	2,1	4,0	6,3	8,7	78,9
Ostatní sporty	0,7	2,3	4,2	11,0	81,8
Nákupy	2,1	3,3	5,4	8,2	81,0
Jen relaxace	11,1	12,9	5,2	5,7	65,1

Jednoznačně nejvyhledávanější aktivitou je sjezdové lyžování. Tomu se často nebo někdy věnovaly téměř dvě třetiny dotázaných a pouze dvacetina dotázaných se mu nevěnovala vůbec nebo málo (zbývající část souboru tvoří respondenti, kteří neodpověděli – viz tab. 63). Žádná jiná zimní rekreační aktivita se mírou své oblíbenosti sjezdovému lyžování nepřibližuje.

Se značným odstupem za sjezdovým lyžováním následuje běh na lyžích (často nebo někdy 38% dotázaných) a pěší turistika a výlety (33%), dále pak relaxace (24%), snowboarding (19%) a sáňkování (18%). V případě všech těchto aktivit převyšuje počet respondentů, kteří se jim věnovali často nebo někdy, počet těch, kteří se jim nevěnovali vůbec nebo jen málo. Těchto šest typů aktivit lze označit za hlavní formy trávení volného času rekreatantů v zimní sezóně, přičemž výraznou dominanci má mezi nimi sjezdové lyžování.

Jiné typy aktivit jsou buď doplňkové nebo menšinové. Žádnou z nich neoznačila za aktivitu, které se věnuje často nebo někdy, více než desetina respondentů, a počet těch, kteří se jim nevěnují, vždy převyšuje počet těch, kteří se jim často nebo někdy věnovali. Jiné aktivity než ty uvedené na seznamu uvedlo jen 15 respondentů. Nejčastěji šlo o pracovní jednání či seminář.

<i>Typ aktivity</i>	<i>Součet odpovědí "často" a "někdy" (%)</i>
1. Sjezdové lyžování	65,2
2. Běžky	38,0
3. Pěší turistika, výlety	32,8
4. Jen relaxace	24,0
5. Snowboarding	19,3
6. Sáňkování	18,3
7. Návštěvy kulturních a historických památek	6,6
8. Plavání v krytém bazénu	6,1
9. Návštěvy kulturních a společenských akcí	6,0
10. Nákupy	5,4
11. Skialpinismus	4,5
12. Ostatní sporty	3,0

Tab. 64: Struktura respondentů z hlediska forem trávení volného času – srovnání domácích a zahraničních respondentů

Typ aktivity	Domácí respondenti			Zahraniční respondenti		
	často + někdy	málo + vůbec ne	neuveďeno	často + někdy	málo + vůbec ne	neuveďeno
Sjezdové lyžování	63,8	4,9	31,3	68,5	5,4	26,1
Snowboarding	21,9	12,8	65,3	13,1	18,5	68,4
Běžky	39,9	13,5	46,6	33,3	14,9	51,8
Skialpinismus	4,4	15,8	79,8	4,8	14,9	80,3
Sáňkování	19,7	13,1	67,2	14,9	16,7	68,4
Pěší turistika, výlety	34,7	9,6	55,7	28,0	13,1	58,9
Návštěvy kulturních a historických památek	7,1	11,1	82,8	5,4	15,5	79,1
Návštěvy kulturních a společenských akcí	6,4	13,5	80,1	4,8	14,9	80,3
Plavání v krytém bazénu	5,9	14,3	79,8	6,5	16,7	76,8
Ostatní sporty	3,7	14,8	81,5	1,2	6,7	92,1
Nákupy	4,4	14,0	81,6	7,7	12,5	79,8
Jen relaxace	23,6	10,6	65,8	25,0	8,3	66,7

Mezi návštěvníky z ČR a ze zahraničí existují některé rozdíly v oblíbenosti jednotlivých forem trávení volného času, avšak nejsou to rozdíly příliš významné. Poněkud větší část zahraničních respondentů se věnovala sjezdovému lyžování, respondenti z ČR se naopak poněkud častěji věnovali snowboardingu, běhu na lyžích, sáňkování i pěším výletům. Celkově je však způsob trávení volného času těchto skupin velmi podobný.

Spokojenost s pobytem v regionu

Návštěvníci Krkonoš jsou se svým pobytem v regionu zpravidla značně spokojeni. Spokojenost byla zjišťována dvěma otázkami, jednak jako rozhodnutí navštívit region v nejbližších 2 až 3 letech znovu a jednak jako ochota doporučit pobyt v regionu příbuzným a známým. Získané odpovědi na první otázku jsou sumarizovány v tab. 65.

Tab. 65: Rozhodnutí respondentů přijet do regionu na dovolenou v průběhu příštích 2 až 3 let

Přijedete v nejbližších 2 – 3 letech znovu do zdejšího regionu na dovolenou?	Návštěvníci z ČR		Návštěvníci ze zahraničí		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
Ano	186	45,8	51	30,4	237	41,3
Asi ano	153	37,7	72	42,9	225	39,2
Asi ne	56	13,8	26	15,5	82	14,3
Ne	1	0,2	2	1,2	3	0,5
Neuvedeno	10	2,5	17	10,1	27	4,7
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Čtyři pětiny respondentů pravděpodobně přijedou do regionu na rekreaci v nejbližších letech znovu (součet odpovědí "ano" a "asi ano"). Trend opakovaných návštěv tak bude pokračovat. Respondentů, kteří byli v regionu poprvé, je v souboru jen velmi málo, takže jejich odpovědi nejsou statisticky reprezentativní, přesto je možné uvést, že i mezi nimi převažuje rozhodnutí přijet do regionu znovu nad negativními odpověďmi. Zahraniční respondenti jsou poněkud méně spokojeni než respondenti z ČR, resp. menší podíl z nich je rozhodnut opakovat svoji návštěvu. Tento rozdíl je statisticky významný.

Doporučit návštěvu regionu svým příbuzným a známým je zcela nebo asi rozhodnuto plných 90% respondentů (viz tab. 66). Negativní stanovisko vyjádřilo jen 7% dotázaných. Rozdíl mezi souborem domácích a zahraničních respondentů není v tomto případě významný.

Tab. 66: Rozhodnutí respondentů doporučit návštěvu Liberecka příbuzným a známým

Doporučíte návštěvu regionu Liberecko svým známým či příbuzným?	Návštěvníci z ČR		Návštěvníci ze zahraničí		Celkem	
	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)	Počet respondentů	Podíl (%)
Ano	189	46,6	84	50,0	273	47,6
Asi ano	183	45,1	61	36,3	244	42,5
Asi ne	21	5,2	11	6,5	32	5,6
Ne	3	0,7	2	1,2	5	0,9
Neuvedeno	10	2,5	10	6,0	20	3,5
Celkem	406	100,0	168	100,0	574	100,0

Přes vysoký stupeň spokojenosti s pobytem v regionu však řada respondentů vidí také nedostatky, které jejich pobyt provázely, a někteří z nich tyto nedostatky uvedli ve vyplněném anketním lístku. Otázka zněla: "uveďte prosím hlavní nedostatky v poskytovaných službách" a byla otevřená, tj. nebyly nabídnuty žádné připravené odpovědi na výběr. Některý nedostatek uvedlo jen 154 respondentů, tj. 27% celkového počtu. Jen 16 respondentů uvedlo více než jeden nedostatek.

Nejčastěji uváděným nedostatkem byla výše cen, resp. pocit, že kvalita služeb neodpovídá jejich ceně (viz tab. 67). To považuje za hlavní nedostatek čtvrtina respondentů, kteří na otázku odpověděli. Dále více než desetina dotázaných byla nespokojena s nízkou kvalitou služeb.

Další skupina nedostatků se týká provozu sjezdovek a vleků. Jde především o nedostatečnou úpravu sjezdovek a obsluhu vleků. Vícekrát se objevila také specifická stížnost na to, že nelze jet lanovkou se snowboardem. Několika respondentům kazí příjemnou rekreaci pocit přeplněnosti střediska (fronty u vleků, přeplněné parkoviště aj.).

Jiné častěji uváděné nedostatky se týkají dopravy – jde o špatnou kvalitu silnic, nedostatečnou veřejnou dopravu nebo o nedostatek míst k parkování.

Skupina respondentů upozorňuje také na nečistotu a neupravenost veřejných prostranství, včetně pocitu "architektonické přeplácanosti". Jiní pociťovali nedostatek informací, včetně nedostatečného značení lyžařských tras.

Další skupinky uvedly nedostatek různých typů zařízení, sportovních, kulturních i zábavních. Nejčastěji chyběl specifický druh restauračního zařízení ("klasická hospoda", bar aj.), diskotéka, sauna, posilovna aj.).

Tab. 67: Nejčastěji uváděné nedostatky v poskytovaných službách (pouze respondenti, kteří uvedli nejméně jeden nedostatek, N=154)

Nedostatek	Počet respondentů	Podíl na počtu respondentů, kteří na otázku odpověděli (%)
Cena služeb neodpovídá kvalitě, vysoké ceny	43	27,9
Neupravené sjezdovky	28	18,2
Nízká kvalita služeb	18	11,7
Příliš mnoho lidí, fronty u vleků, přeplněno	16	10,4
Nečistota, neupravené prostředí	14	9,1
Špatná kvalita silnic	10	6,5
Zákaz vstupu na lanovku se snowboardem	10	6,5
Nedostatečná veřejná doprava	8	5,2
Nedostatek informací	8	5,2
Nedostatek specifických typů restauračních zařízení	8	5,2
Málo akcí pro děti	6	3,9
Nedostatek míst k parkování	6	3,9

Jedním z původních cílů průzkumu bylo také poznání návštěvnosti jednotlivých turisticky navštěvovaných míst v Krkonoších prostřednictvím výpovědi respondentů o tom, která místa během svého stávajícího pobytu navštívili. Bylo vybráno celkem 26 míst, z nichž měli respondenti označit ta, která navštívili. Vzhledem k tomu, že tento průzkum proběhl pouze ve Špindlerově Mlýně, je počet respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, příliš malý, než aby bylo možné odpovědi jakkoli zobecnit. Na otázku odpovědělo jen 46 respondentů. Kromě návštěvy Špindlerova Mlýna, kde byli dotazováni, 19 z nich uvedlo návštěvu Vrchlabí, 16 z nich bylo na Sněžce, dále sedm z nich bylo na Luční boudě, u pramene Labe, v Peci pod Sněžkou a/nebo v Trutnově a pět v Jánských Lázních. Pro poznání rozdílů v návštěvnosti jednotlivých míst i pro možnost srovnání s průzkumy návštěvnosti používajícími jiné metody by bylo nutné oslovit podstatně větší počet návštěvníků.

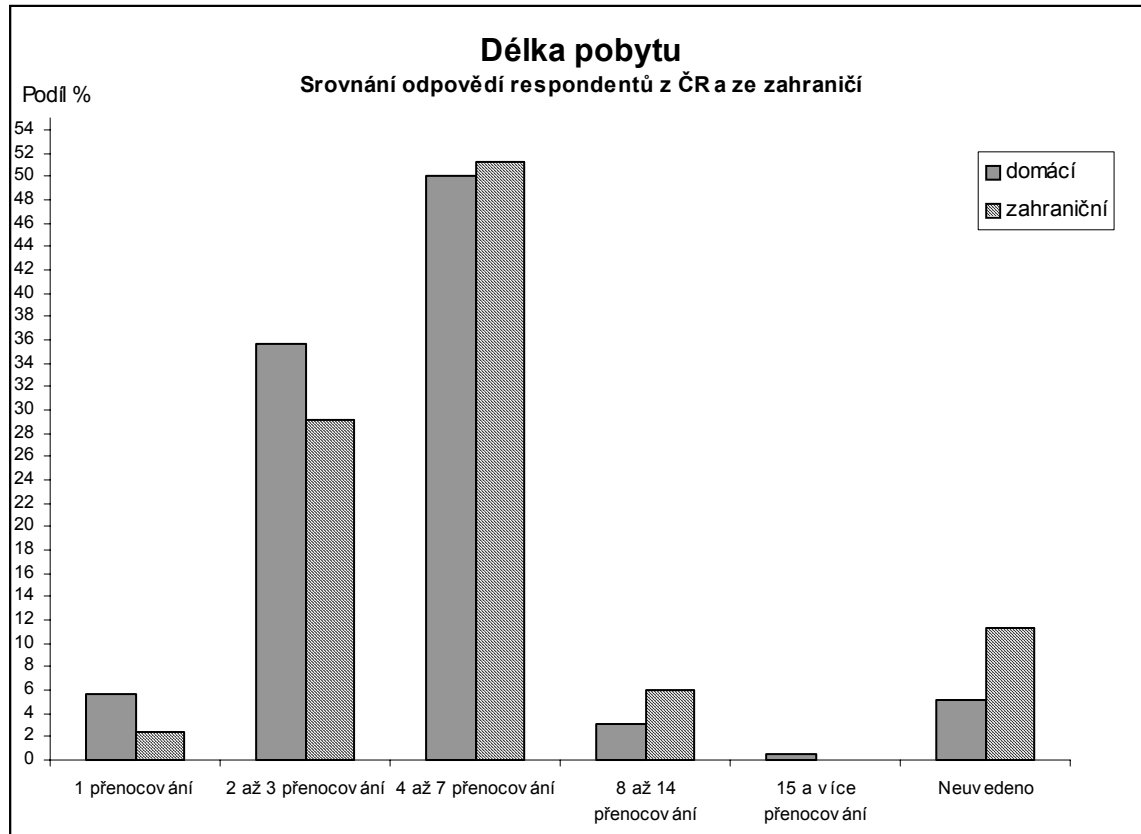
Shrnutí

Dotazníkové šetření bylo provedeno v zimní sezóně 2002/2003 ve čtyřech turisticky navštěvovaných lokalitách Krkonoš. Cílem šetření bylo prostřednictvím analýzy odpovědí reprezentativního vzorku respondentů získat informace o struktuře a chování návštěvníků Krkonoš v zimní sezóně. Průzkum byl zaměřen jen na ubytované návštěvníky. Výběrovou populaci tvoří celkem 574 respondentů. Stejná metoda průzkumu i znění většiny otázek umožňuje srovnání s výsledky dříve realizovaných průzkumů návštěvnosti Libereckého kraje. Populace respondentů je výrazně mladá, respondenti ve věku nad 55 let tvoří jen 12% výběrové populace. To není podmíněno výběrem respondentů, ale výrazem častějších cest za rekreací mezi mladší populací.

Mezi náhodně oslovenými respondenty bylo 29% osob ze zahraničí, nejčastěji z Německa, odkud přijelo 84% zahraničních respondentů. Nadpoloviční většina domácích respondentů přijela do Krkonoš z Prahy a Středočeského kraje (53%), téměř čtvrtina z krajů, na jejichž území Krkonoše leží a čtvrtina z ostatních krajů ČR. Poměrně vzácně se v souboru vyskytovali respondenti z okresů, v nichž leží známá lyžařská střediska (mimo Krkonoše). Respondenti pocházejí z měst, především z velkých a středně velkých měst.

Hlavním důvodem návštěvy pro většinu domácích i zahraničních respondentů byla sportovní dovolená (lyžování) a rekreace. Dotázaní si svůj pobyt v kraji většinou organizovali sami, bez využití zprostředkovatelských služeb. Zahraniční respondenti při rezervaci pobytu často využili internet.

Obr. 12: Struktura respondentů z hlediska počtu přenocování

Dotázaní nejčastěji přijeli do Krkonoš na týdenní pobyty (polovina respondentů). Kratší (víkendové) pobyty jsou přitom významně častější než pobyty s více než sedmi přenocováními (viz obr. 12). Průměrný počet přenocování je proto 4,4. Průměrná délka pobytu zahraničních respondentů je poněkud vyšší než délka pobytu domácích návštěvníků (cca o 0,75 dne).

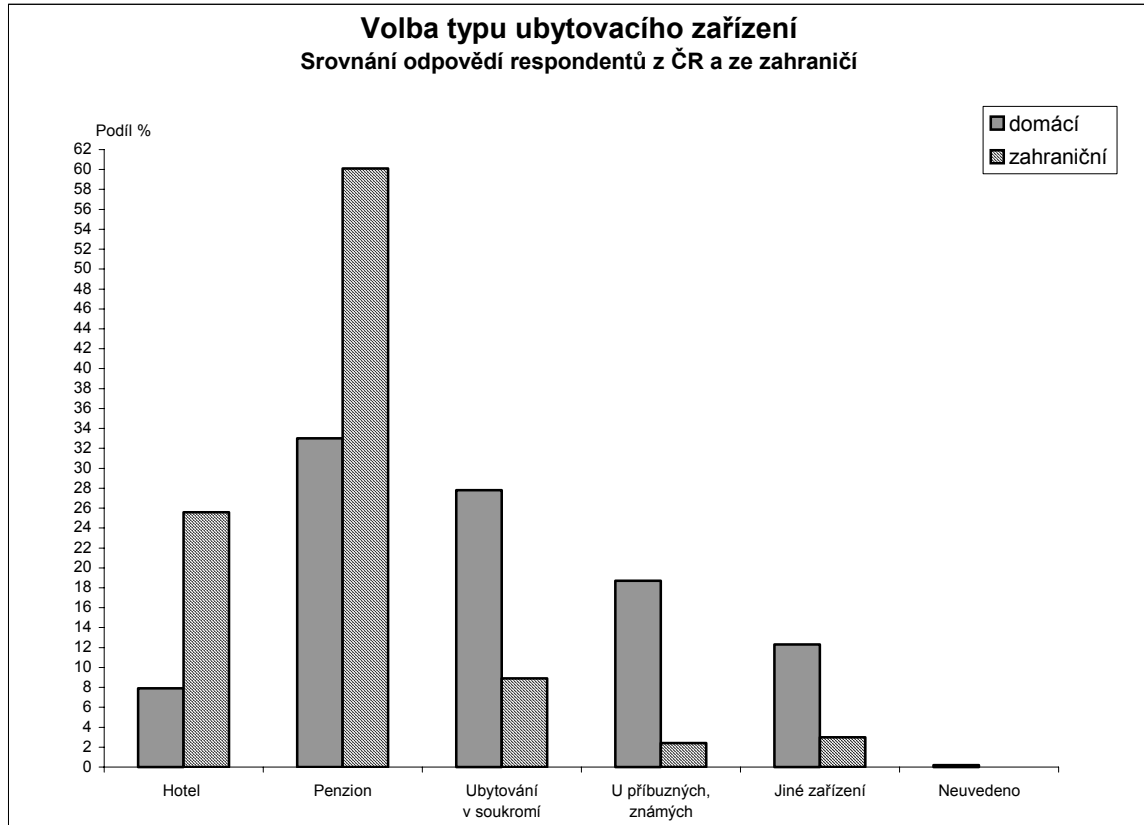
Rozhodující část respondentů (téměř 90%) přijela do Krkonoš v rámci některé ze tří forem skupiny: bezdětné páry, rodiny s dětmi a skupiny přátel nebo příbuzných. V zimní sezóně jsou nejčastější pobyty bezdětných párů (více než třetina respondentů), následovány rodinami s dětmi (29%) a skupinami přátel nebo příbuzných (22%). Skupiny přátel a příbuzných se od rodinných forem skupiny odlišují významně nižším průměrným věkem (32,4 let, průměrný věk bezdětných párů je 39,4 let a rodin s dětmi 39,8 let).

Informace o regionu zjišťovala před cestou jen menšina respondentů. Ti, kteří nějaké informace zjišťovali, se nejčastěji spolehli na doporučení známých a příbuzných nebo využili internet. Tradiční zdroje informací jako průvodce, propagační materiály či cestovní kanceláře využila méně než desetina dotázaných. zahraniční respondenti podstatně častěji využili internet (polovina z nich) a také se častěji spolehli na doporučení příbuzných a známých.

Jeden z nejvýznamnějších rozdílů mezi domácími a zahraničními respondenty spočívá ve volbě typu ubytovacího zařízení. Nejvyhledávanějším typem zařízení jsou penziony, spolu s ubytováním v soukromí v nich bydlelo více než tři pětiny domácích respondentů a dvě třetiny respondentů ze zahraničí. Čtvrtina dotázaných ze zahraničí byla ubytována v hotelích,

zatímco domácí respondenti byli častěji ubytováni u příbuzných a známých (čtvrtina dotázaných z ČR) – viz obr. 13. Průměrný počet přenocování v hotelích (5,33 přenocování) je významně vyšší než v penzionech (průměrně 4,68 přenocování) a u příbuzných a známých (3,76 přenocování).

Obr. 13: Struktura respondentů z hlediska typu zařízení, v němž byli ubytováni.

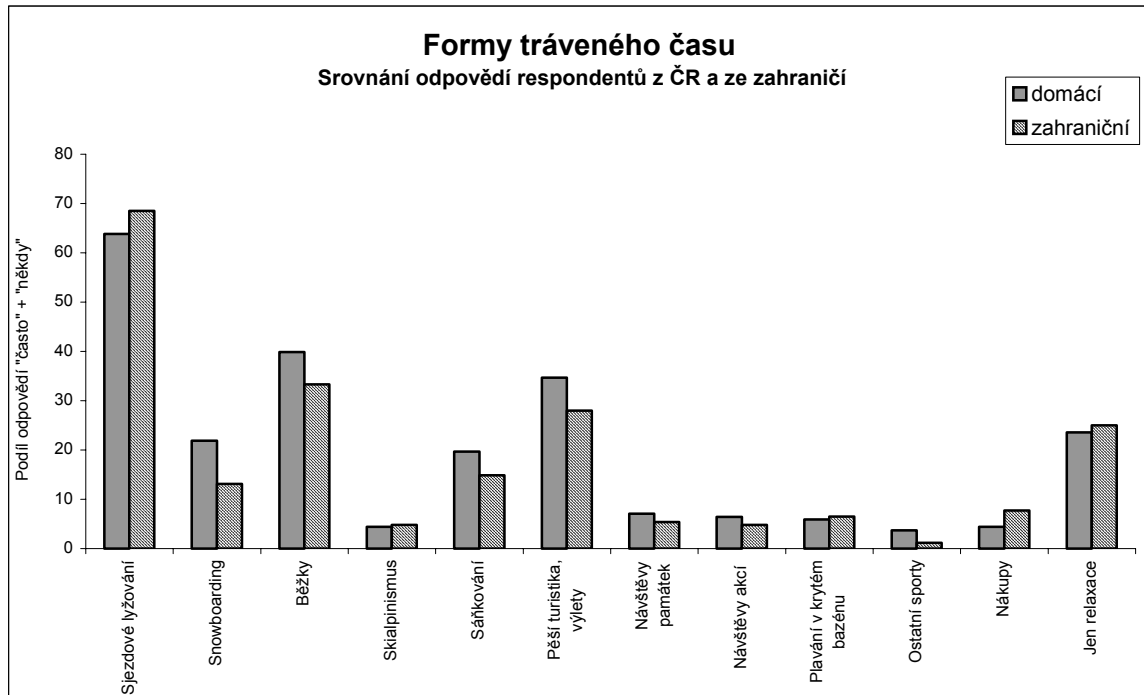
Částka věnovaná na ubytování se pohybovala nejčastěji od 201 do 500 Kč denně, výdaje za stravování byly v průměru nižší – nejčastěji od 101 do 200 Kč denně. Z dalších výdajů byly největší výdaje na sport a zábavu, včetně výdajů za vleky a lanovky, jejichž průměrná výše byla 381 Kč denně. Výdaje zahraničních respondentů jsou ve všech položkách významně vyšší než výdaje respondentů z ČR.

Nejobvyklejší formou trávení volného času je v zimní sezóně sjezdové lyžování (viz obr. 14). Dalšími často uváděnými aktivitami je běh na lyžích, pěší turistika a výlety, nenáročná relaxace, snowboarding a sáňkování. Jiné typy aktivit mají jen doplňkový nebo výrazně menšinový charakter.

Naprostá většina respondentů je s pobytem v kraji spokojena, což vyjádřila rozhodnutím zopakovat v příštích letech svoji návštěvu a ochotou doporučit pobyt v kraji svým příbuzným a známým. Uváděné nedostatky se nejčastěji týkají kvality služeb a jejich vztahu k ceně, přeplněnosti lyžařských areálů i turistických center, dopravy (osobní i veřejné), údržby lyžařských tratí a stop a čistoty a vzhledu veřejných prostranství.

Při analýze odpovědí byla věnována především pozornost rozdílům mezi souborem domácích a zahraničních návštěvníků. Tyto rozdíly jsou větší z hlediska výdajů respondentů nebo volby ubytovacích zařízení než z hlediska forem trávení volného času nebo délky pobytu. Pozornost byla věnována také rozdílům mezi mladšími a staršími respondenty, tyto rozdíly se však ukázaly většinou až jako sekundárně významně ve srovnání s rozdíly mezi soubory, vymezenými na základě místa bydliště.

Obr. 14: Struktura respondentů z hlediska vyhledávaných aktivit během jejich zimního pobytu v Krkonoších

Výsledky studie „Stanovení aktuální návštěvnosti biosférické rezervace Krkonoše a její celoroční dynamiky“ (firma KOLPRON CZ, s.r.o.)

Šetření návštěvnosti turistické oblasti Krkonoše bylo provedeno také ve studii „Stanovení aktuální návštěvnosti biosférické rezervace Krkonoše a její celoroční dynamiky“, kterou pro Ministerstvo životního prostředí ČR a Správu KRNAP vypracovala firma KOLPRON CZ, s.r.o. Jejím cílem bylo zdokumentování a analýza návštěvnosti v letech 2000, 2001 a 2002. V následující pasáži přinášíme ke konfrontaci její nejvýznamnější závěry.

Celkový počet návštěvníků

Tab. 68: Odhady celkového počtu návštěvníků Krkonoš v členění dle sektorů – absolutně a relativně (desetidenní období)

počet osob	jaro			léto			podzim			zima		
sektor	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
sektor střed	90 270	72 881	53 656	129 195	65 055	64 214	107 712	53 139	x	x	101 007	109 465
sektor východ	29 483	44 778	47 278	63 158	92 588	86 777	42 581	45 777	x	x	96 951	104 106
sektor západ I	12 423	11 839	9 846	19 191	18 262	13 585	14 951	13 744	x	x	31 757	35 072
sektor západ II	41 750	32 715	34 399	42 578	43 650	14 391	29 350	39 038	x	x	60 914	58 708
celkem	173 926	162 213	145 178	254 122	219 554	178 967	194 594	151 698	x	x	290 629	307 352

podíl osob (%)	jaro			léto			podzim			zima		
sektor	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
sektor střed	51,9	44,9	37,0	50,8	29,6	35,9	55,4	35,0	x	x	34,8	35,6
sektor východ	17,0	27,6	32,6	24,9	42,2	48,5	21,9	30,2	x	x	33,4	33,9
sektor západ I	7,1	7,3	6,8	7,6	8,3	7,6	7,7	9,1	x	x	10,9	11,4
sektor západ II	24,0	20,2	23,7	16,8	19,9	8,0	15,1	25,7	x	x	21,0	19,1
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x	100,0	100,0

Zdroj: KOLPRON CZ, s.r.o.

Vysvětlivky:

- sektor západ I: středisko Rokytnice nad Jizerou
- sektor západ II: středisko Harrachov
- sektor střed: středisko Špindlerův Mlýn
- sektor východ: středisko Pec pod Sněžkou

Nejsilnější sezónou je zima, kdy se počet návštěvníků Krkonoš pohybuje kolem 300 000 osob v desetidenním období, následuje léto s cca 200 000 osobami. Návštěvnost příliš neklesá ani ve vedlejší sezóně (jaro a podzim) a stabilně překračuje hranici 150 000 osob. Celkový roční počet návštěvníků Krkonoš se tak pohybuje kolem 5,4 mil. osob.

V zimním období není patrná zvýšená koncentrace návštěvníků v některém ze sektorů, v mimosezónním období se více projevuje atraktivita sektoru střed (středisko Špindlerův Mlýn), zatímco v létě návštěvníci upřednostňují spíše sektor východní (středisko Pec pod Sněžkou).

Struktura návštěvníků podle původu

Dvě hlavní skupiny návštěvníků Krkonoš tvoří Češi a Němci. Zatímco první skupina je dominantní obvykle v letním období, podíl Němců stoupá na podzim a na jaře. V absolutním vyjádření se počet tuzemských návštěvníků v hlavních sezónách pohybuje kolem 150 000 osob v desetidenním období, v mimosezóně klesá na cca 60 000 osob. Počet návštěvníků z Německa osciluje kolem 100 000 osob v desetidenním období, výrazněji klesá pouze v létě. Ostatní národnosti jsou zastoupeny výrazně méně, mezi pravidelně se objevující patří ještě Poláci a Holanďané.

Návštěvníci z České republiky upřednostňují východní sektor Krkonoš, pouze v letním období je cílem návštěvy spíše západní část. Do středního sektoru naopak míří nejčastěji

zahraniční návštěvníci, v případě Němců je to bez rozdílu ročního období nejoblíbenější část hor, pouze v zimním období jí částečně konkuruje i západní sektor.

Pro návštěvníky pocházející z České republiky je charakteristická jednoznačná převaha Pražanů, druhá příčka patří návštěvníkům přijíždějícím z Královéhradeckého kraje.

Délka pobytu návštěvníků

V průměru 10% návštěvníků přijíždí do Krkonoš na jeden den (tzn. neubytovává se). Jejich podíl je vyšší ve vedlejší sezóně (na jaře a na podzim), naopak v zimě poměrně výrazně klesá. Nejčastěji turisté přijíždějí na 5-7 dní, přičemž těžiště spočívá v týdenních pobytových zájezdech. Ty se výrazněji projevují hlavně v sezóně, tj. v době letních prázdnin, ale zejména v zimním období, kdy přibližně 70% návštěvníků přijíždí do Krkonoš na týden (nejméně časté jsou týdenní pobyty v sektoru střed). V jarním a podzimním období jsou časté kratší pobyty na 2-4 dny, nejčastěji se jedná o víkendy či prodloužené víkendy.

Tab. 69: Délka pobytu návštěvníků v Krkonoších – relativně

podíl osob (%)	Jaro			Léto			podzim			zima		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
počet dní												
1 den	12,3	5,2	13,7	9,8	11,7	10,4	12,5	9,6	x	x	6,1	7,2
2-4 dny	36,6	34,5	34,9	15,3	13,7	17,5	33,5	42,6	x	x	13,2	15,4
5-7 dní	29,4	36,3	37,4	48,7	51,0	50,8	42,3	33,0	x	x	71,0	67,7
8-13 dní	11,0	12,0	10,2	10,9	11,2	9,4	6,8	10,2	x	x	7,0	7,9
14 a více dní	10,6	12,0	3,8	15,4	12,4	11,8	4,8	4,5	x	x	2,6	1,8
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x	100,0	100,0

Zdroj: KOLPRON CZ, s.r.o.

Mezi jednodenními návštěvníky převažují Češi (v průměru 15 % turistů z České republiky přijíždí do Krkonoš na jeden den). Pro českou klientelu je typická také výrazná převaha krátkodobých (2-4 dny) a týdenních pobytů, přičemž první typ převládá v mimosezónním období a druhý v létě a zejména v zimě. Cizinci přijíždějí na delší dobu (podíl pobytů delších než jeden týden v jejich případě osciluje kolem 25 %).

Pro kratší pobyty návštěvníci volí nejčastěji kempy a penziony, případně jiný druh ubytování (chaty, chalupy). Pro týdenní pobyty jsou využívány spíše podnikové chaty a pro delší pobyty bývají obvykle voleny hotely.

V relativním vyjádření se mezi jednodenními návštěvníky objevují nejčastěji turisté, kteří do Krkonoš přijíždějí sami, a to zejména v zimním období. Ve struktuře délky pobytu turistů, kteří přijíždějí s partnerem, a těch, jež tráví pobyt s rodinou, nebyly zjištěny významné rozdíly. Přece jen je však patrný vyšší podíl týdenních pobytů u rodinné rekreace v sezóně, což lze uvést do souvislosti se školními prázdninami. Lidé, kteří nejsou vázání termínem prázdnin dětí školou povinných, častěji volí pobyty mimo hlavní sezónu. Skupinové zájezdy (např. lyžařské výcviky apod.) přijíždějí v sezóně do Krkonoš nejčastěji na týdenní pobyty, mimo sezónu na pobyty kratší (2-4 dny).

Typ rekreace

V naprosté většině návštěvníci do Krkonoš přijíždějí individuálně, mimo organizované zájezdy; jejich podíl až na výjimky přesahuje hranici 80 %. Zvýšený podíl hromadných zájezdů je typický pouze pro jarní období zhruba, kdy organizovaný způsob výletu zvolila cca jedna pětina návštěvníků (školní zájezdy, zájezdy pro důchodce apod.).

Způsob ubytování

Pro své pobyty návštěvníci nejčastěji vyhledávají hotely a penziony, přičemž v sezóně se kloní spíše k ubytování v penzionech, zatímco mimo sezónu převažují hotely. Význam podnikových chat vzrůstá v letním období, vzhledem k výše citovaným kategoriím jsou však využívány méně často. Kempy představují pouze okrajový segment, využívá je bez rozdílu ročního období pouze 1-4 % ubytovaných turistů. Jiný způsob ubytování, který je nejčastěji zastoupen individuálními rekreačními objekty (chaty a chalupy), volí zhruba 10-20 % turistů.

Tab. 70: Způsob ubytování návštěvníků – relativně

podíl osob (%) typ ubytování	jaro			léto			podzim			zima		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
hotel	39,3	41,7	41,3	27,9	24,1	29,8	31,8	36,1	x	x	25,5	34,0
penzion	36,4	30,7	36,8	32,7	35,0	32,3	38,3	30,9	x	x	36,6	38,8
podniková chata	7,6	13,5	7,8	13,9	26,6	15,2	9,4	12,6	x	x	13,1	10,5
kemp	2,9	2,7	1,2	4,5	1,8	2,5	1,5	2,7	x	x	1,0	0,9
jinak	13,8	11,4	12,9	20,9	12,5	20,2	19,1	17,7	x	x	23,8	15,8
celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x	100,0	100,0

Zdroj: KOLPRON CZ, s.r.o.

Poměrně velké rozdíly ve způsobu ubytování byly zjištěny mezi českými návštěvníky a cizinci. Zatímco cizinci volí téměř výhradně ubytování v hotelech a penzionech s důrazem na prvně jmenované, v případě Čechů mají vcelku logicky důležité postavení také podnikové chaty a objekty individuální rekreace.

Hlavní cíle turistů

Při hodnocení pohybu turistů v Krkonoších je nutné zvlášť vyčlenit zimní období. V zimě je hlavním cílem většiny návštěvníků sjezdové lyžování, počet sjezdařů se pohybuje kolem 150-200 000 v desetidenním období. Často jsou voleny kratší vycházky po středisku a jeho okolí (pravděpodobně jako doplňky k lyžařskému programu). Na delší výlety se turisté vydávají jen ojedinelé, a pokud ano, pak pouze do nižších partií hor, což může souviset s vedením hlavních tras pro běžkaře. Rovněž pro případné špatné počasí jsou vrcholové partie pro delší túry neatraktivní.

V ostatních ročních obdobích převažují vycházky po středisku a jeho okolí, na delší horské výlety se vydává zhruba 15-20% návštěvníků, přičemž mírně převládají výlety do nižších částí hor nad túrami do vrcholových partií Krkonoš. Na vrcholy zamíří v průměru 30 000 turistů v desetidenním období, maximální zjištěné vytížení překračuje 46 000 osob za deset dní. V nižších partiích se pohybuje průměrně 35 000 návštěvníků v desetidenním období, maximum dosáhlo bezmála 60 000 osob. Obě mezní hodnoty byly zaznamenány v létě 2000, jež bylo klimaticky velmi příznivé.

Výlety na Sněžku, které byly vyčleněny z výletů do vrcholových částí hor a hodnoceny jako samostatná trasa, jsou relativně nejčastější v jarním období, v průměru se na ně vydává 10% návštěvníků. V absolutních počtech se jedná o 20 000 turistů v desetidenním intervalu, maximální zjištěná návštěvnost přesáhla 28 000 osob.

Pro Harrachov je charakteristický vysoký podíl návštěvníků, kteří zůstávají ve středisku, pokud zvolí delší výlet, jedná se spíše o nižší partie hor. Návštěvníci Rokytnice nad Jizerou se poměrně často vydávají na výlet do jiného střediska (blízký Harrachov), ale také mimo území Krkonoše. Delší výlety jsou rovnoměrně rozloženy mezi nižší a vrcholové partie hor. Pro sektor střed (Špindlerův Mlýn) jsou typické výlety do vrcholových částí Krkonoš. Z východního sektoru (Pec pod Sněžkou) se turisté často vydávají na blízkou Sněžku, podíl návštěvníků zůstávajících ve středisku je nejnižší ze všech sledovaných oblastí.

Pokud vyrazí na delší výlet český turista, volí mnohem častěji nižší část hor, zahraniční návštěvník se naopak vydá s největší pravděpodobností na Sněžku. Cizinci také častěji cestují mezi středisky, případně zcela mimo Krkonoše.

9. ORGANIZACE A MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU

9.1 Turistická organizační struktura

Jednou z výrazných slabých stránek v rozvoji cestovního ruchu na celostátní, regionální i lokální úrovni je naprosto nedostatečná existence a fungování jeho organizačních struktur. To konstatují prakticky všechny programové dokumenty (národní i regionální úrovně) vzniklé v České republice v posledních letech. Abychom mohli hovořit o jejich nezbytnosti, resp. potřebnosti, definujme nejprve, co pod tímto termínem označuje současná teorie v cestovním ruchu. Turistická organizační struktura zahrnuje jednak věcné a jednak prostorové hledisko. Ve věcné rovině se nejčastěji hovoří o lokálních a regionálních turistických organizacích (spolky, sdružení, destinační management, DMC¹⁰), v prostorové rovině pak jde o vymezení funkčních turistických destinací,¹¹ turistických (marketingových) regionů a oblastí.

Nabízí se otázka: *Proč budovat turistické organizační struktury?*

Podívejme se nejprve na vývoj organizace a spolupráce v cestovním ruchu *v evropském kontextu*.

Rozvoj evropské a celosvětové turistické nabídky po druhé světové válce vedl postupně k její organizaci a regionalizaci. Řádově lze vyčlenit několik etap ve vývoji této organizace:

- V 50. a 60. letech byla zakládána reklamní sdružení v turistických regionech, byla to také doba "reklamních štítů", hosté přijížděli do regionu většinou sami od sebe (nejčastěji na doporučení známých či příbuzných).
- 70. a 80. léta představují éru klasických lokálních a regionálních turistických organizací, které se organizovaly do spolků (sdružení) poskytovatelů turistické nabídky a služeb určitého regionu. Jejich hlavní činnost lze shrnout do společné reklamy a propagace, organizace informačních (TIC) a jiných služeb pro svůj turistický region.
- Pro 90. léta je specifíkem zakládání a rozvíjení destinačního managementu, tedy proces koncentrace do strategicky řízených nabídkových a konkurenčních jednotek, spojování nejsilnějších partnerů do strategických kooperací a vytváření managementu různých odbytových systémů s přímým prodejem.

Porovnáme-li naznačený celoevropský vývoj se současným stavem v turistické oblasti Krkonoše, lze konstatovat značné zaostávání, tak jak to vyplývá z dosud provedených analýz. Oblast se v otázce turistické spolupráce a organizace nachází řádově v počáteční fázi 70. let, tedy teprve v období zakládání lokálních a regionálních organizačních struktur. Toto zaostávání je patrné zejména v neexistenci komplexnějších turistických produktů a programů, v nízké úrovni tvorby turistických projektů, v nízké úrovni profesního managementu, v nízké kvalitě vzdělání a školení profesního personálu, v marketingovém poradenství, v nezajištěné garanci kvality většiny nabízených turistických služeb. Doposud chybí marketingová strategie a nosné rozvojové projekty. V oblasti marketingového mixu je realizována pouze propagace, nejsou rovněž k dispozici aktuální informace z oblasti cestovního ruchu (lokální a regionální statistika). Podpora činnosti místních TIC je dosud malá.

¹⁰ DMC = Destination Management Company (obsahově - řídicí jednotka destinačního managementu)

¹¹ Turistická destinace je v nejširším slova smyslu chápána jako komplexní nabídka turistických služeb v určité oblasti

Rozvojové fáze spolupráce a organizace v turismu

	Budovací fáze 50. a 60. léta	Růstová fáze 70. a 80. léta	Koncentrační fáze, 90. léta
P O P T Á V K A	dovolená je zotavení z práce	dovolená znamená změnu a prožitky	způsob dovolené a konzumu určují životní filosofii
	DCR a sousední státy	letadlo jako nejlevnější dopravní prostředek	komplexní nabídka a pohodlné řetězce služeb
	auto jako dopravní prostředek	hosté si přejí speciální nabídku	servis, prostředí, nálada získávají na významu
	poptávka převyšuje nabídku: ubytovací kapacity	nabídka převyšuje poptávku	globálně orientovaný host
	trh nabídky	rostoucí poptávka	rozmanité konzumní chování
	rostoucí poptávka		částečně stagnující, ale globálně rostoucí poptávka
K O N K U R E N C E	monopol poskytovatelů služeb	trh kupujících se silnou konkurencí	globální konkurenční boj
	evropské státy a sousední státy jako hlavní konkurenti	mezinárodní destinace se dostávají na zdrojové trhy tradičních dovolenkových evropských zemí	stálý boj o zákazníka
	rostoucí kapacity	výstavba kapacit	globální výstavba kapacit
		rostoucí požadavky na marketing	stále rostoucí požadavky na marketing
			počátek koncentračního procesu
S P O L U P R Á C E a O R G A N I Z A C E	Reklamní spolky	Regionální turistické organizace	Destinační management
	orientace na jednotlivé podniky a místa	místně orientované strategie	koncentrace na rozvoj a organizaci základních produktů
	společné místní a regionální prospekty	prospekty o regionu	aktivní odbyt a přímý prodej
	kulturní akce	princip neutrality vůči členům	orientace na kvalitu a značku
	účast na veletrzích	společná reklama a podpora prodeje	zřeknutí se principu neutrality
		dominance místních organizací	regionální rezervační systémy
		rostoucí externalita (ŽP, domácí lidé)	regionálně koordinovaná výstavba infrastruktury
		široké zapojení různých zájmů	diferenciace mezi turismem a politikou
			řízení a koordinace na úrovni regionu

V současné době působí v oblasti cestovního ruchu v turistické oblasti Krkonoše tyto subjekty:

- Města a obce regionu
- Soukromé subjekty cestovního ruchu
- KRKONOŠE – svazek měst a obcí
- Sdružení obcí Žacléřsko
- Svazek obcí Východní Krkonoše
- Společenství obcí Podkrkonoší
- 12 místních informačních center
- Správa KRNAP
- Euroregion Glacensis
- Hospodářské a agrární komory
- Klub českých turistů
- Krajský úřad Královéhradeckého kraje
- Královéhradecká agentura regionálního rozvoje
- RDA Rychnov nad Kněžnou

Region nemá do této doby žádnou zastřešující organizaci, která by byla oficiálně pověřena koordinací turistických aktivit, včetně jejich marketingové podpory (reklama, propagace, prodej). Většina aktivit je realizována na dobrovolné bázi ad hoc spolupracujících organizací. Akce a opatření v cestovním ruchu probíhají zatím většinou na lokální úrovni a nekoordinovaně.

Určitým problémem, spolu s nedostatkem informací, je koordinace aktivit v jednotlivých částech vymezené oblasti Krkonoše. Rozhodující subjekty regionálního cestovního ruchu často nevědí o aktivitách ostatních subjektů. Spolupráce také mnohdy vázne na pocitu obavy z konkurence. Pozitivním jevem je však zjevná snaha zapojit se do dění v místě a ve venkovských mikroregionech a podílet se na svém dalším rozvoji.

Hlavním **sdužujícím prvkem lokálního až regionálního významu v oblasti cestovního ruchu** byl do roku 2002 referát regionálního rozvoje OkÚ¹² v Trutnově na jedné straně, na straně druhé turisticky atraktivní města a obce (zejm. města a obce ze sdružení „KRKONOŠE - svazek měst a obcí“ a město Trutnov)¹³, a také sdružení venkovských mikroregionů (Svazek obcí Východní Krkonoše, mikroregion Žacléřsko, společenství obcí Podkrkonoší)¹⁴. Kromě uvedených subjektů veřejné správy působí v regionu od roku 2001 Královéhradecká agentura regionálního rozvoje. Za jejich hlavní činnost a úkoly v cestovním ruchu lze určit především koncepční, poradenské a organizační (např. KARR zabezpečuje informační činnost a propagaci ve spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu, propagaci Královéhradeckého kraje jako přitažlivé turistické destinace, spolupracuje s RDA Rychnov nad Kněžnou a CRR ČR při tvorbě a realizaci Programu JSPE Phare CBC). Nezanedbatelné jsou na regionální a přeshraniční úrovni také aktivity v oblasti cestovního ruchu v Euroregionu Glacensis.

¹² zejm. podpora propagace a reklamy cestovního ruchu, zadávání koncepcí rozvoje cestovního ruchu

¹³ podobně podpora propagace a reklamy cestovního ruchu, zakládání a provozování TIC, zpracovávání rozvojových koncepcí, apod.

¹⁴ zpracovávání rozvojových koncepcí, nositelé a příjemci podpůrných grantových projektů a mikroregionálních turistických produktů (např. budování cyklostezek, tvorba propagačních materiálů, tvorba turistických informací, apod.

To však samo o sobě nestačí, většinou zatím neexistuje fungující prostorová a organizační úroveň, tedy turistické regiony a oblasti a turistické organizace (spolky, sdružení), které by zajišťovaly základní činnost a funkce životaschopného turistického regionu. Především chybí propojení aktivit mezi podnikatelskou sférou a veřejnou sférou při přípravě projektů, společné propagace a marketingu. Prvním zárodkem této organizační struktury jsou zatím povětšinou izolovaná turistická informační centra.

Pro odstranění uvedených významných slabých stránek byly a jsou v rámci programových dokumentů (např. Sektorový operační program Cestovní ruch a lázeňství, Strategie a Program rozvoje Královéhradeckého kraje) a ve většině strategií a koncepcí rozvoje cestovního ruchu na regionální a lokální úrovni navrhována v podstatě následující klíčová opatření:

- *Vytváření turistických regionů a turistických organizací*
- *Podpora budování a činnosti Turistických informačních center*
- *Zakládání Destinačního managementu*

Jedním z výše uvedených problémů při řešení návrhu organizace cestovního ruchu je neexistence turistických regionů a oblastí (resp. podoblastí) a v nich působících zájmových sdružení a spolků (regionální a turistické organizace), které jsou základem aktivace všech aktérů v cestovním ruchu. Proto také existuje jen minimum vazeb na národní systém organizace cestovního ruchu (turistické marketingové regiony), celkově tedy chybí základní horizontální a vertikální propojení všech aktérů v cestovním ruchu. Prvořadým úkolem bude hledat formy vytvoření a postupné propojení těchto struktur a vytvoření "zastřešujícího" koordinačního orgánu. Z dotazníkového šetření mezi samosprávami měst a obcí vymezené turistické oblasti Krkonoše jednoznačně vyplývá identifikace obcí s turistickým regionem Krkonoše.

Jako hlavní cíle pro vytváření a fungování těchto turistických organizačních struktur (turistické regiony, turistické spolky a sdružení) lze označit:

- prosperita
- společná strategie
- zachování identity mikroregionů, měst, obcí a jednotlivých subjektů
- koordinace společných zájmů
- společná tvorba turistických produktů
- sdružování finančních prostředků - optimalizace výdajů
- certifikace poskytovaných služeb členů sdružení - garance kvality
- společná propagace
- komunikace a spolupráce s vyššími organizačními celky
- šíření informací, inovací, nových technologií, vzdělávání a poradenství

Prvním základním krokem resp. doporučením kde začít, je vytvoření turistických regionů a oblastí (prostorové vymezení - regionalizace) a vytvoření lokálních turistických sdružení (organizační princip). Podle zkušeností ze zahraničí považujeme pro úspěšnou realizaci všech dalších kroků v rozvoji cestovního ruchu v regionu **za nejdůležitější a neodkladný předmět okamžitého řešení¹⁵ vytvoření organizační struktury regionu.**

¹⁵ Nejčastěji se jedná v evropských podmínkách o sdružení obcí, sdružení obcí a podnikatelů případně státem ustanovené veřejné profesní organizace.

9.2 Přehled nabídky stávajících turistických produktů a programů

V zásadě lze konstatovat, že v současnosti neexistují v turistické oblasti Krkonoše konkurenceschopné turistické produkty (turistické programy a doprovodné služby) v úrovni srovnatelné s evropskými standardy. Jejich návrh by proto měl být jedním z očekávaných hlavních výstupů eventuelní návrhové části Programu.

Tvorba ucelenějších turistických programů je v regionu, podobně jako jinde v České republice, zatím ojedinělá¹⁶, účinná kooperace např. v rámci jednotlivých mikroregionů při jejich tvorbě a realizaci cestovního ruchu dosud nezačala. Podobně tvorba produktů, která má v regionu velký potenciál, je zatím využívána minimálně. Žádné TIC v regionu nemá v současné době ve své nabídce ucelené produkty cestovního ruchu. Přesto ale většina TIC je dnes již schopna zareagovat na konkrétní individuální požadavek a program na místě sestavit. Tyto požadavky mají pravděpodobně častěji organizátoři skupin než jednotlivci obracející se na ostatní TIC. Poměrně běžné jsou ale dotazy na možné trasy výletů pro pěší i cyklisty nebo navrhnutí seznamu míst, která stojí za návštěvu. První nabídky jednodenních i vícedenních pobytových programů zaměřených na letní i zimní horskou turistiku a nejrůznější další sportovní vyžití pro jednotlivce i skupiny lze využít ve Špindlerově Mlýně, kde se touto činností profesionálně zabývá několik podnikatelských subjektů (odkazy na www.spindleruv-mlyn.cz).

První kroky k přípravě turistických programů, resp. vytváření předpokladů pro jejich realizaci činí také místní samospráva, zejména v Programu obnovy venkova a v programu PHARE CBC (příprava koncepcí rozvoje cestovního ruchu – venkovské mikroregiony, budování doprovodné zejména dopravní (cyklostezky) a sportovně-rekreační infrastruktury (bazény, koupaliště, informační střediska - TIC, propagační materiály).

Program obnovy venkova využívají převážně aktéři v oblasti cestovního ruchu na úrovni obcí, zájmových sdružení a dnes především účelové venkovské mikroregiony. V celkovém souhrnu lze konstatovat, že v letech 1998-2000 převažovaly především nabídky z dotačních titulů 1-4 (obnova infrastruktury), v současnosti (2001-2002) nabývají na významu aktivity v dotačním titulu 7: Integrované projekty venkovských mikroregionů, kde se již objevují projekty naznačující systematičtější posun k lokálním až regionálním turistickým programům (např. regionální cyklotrasy, běžkařské trasy, marketing venkovské turistiky v Podkrkonoší aj.).

Podle dostupných informací byla také analyzována současná situace v přípravě turistických projektů, resp. vyšší úrovně – turistických programů. Lze konstatovat, že krkonošská města i venkovské mikroregiony zatím nevytváří turistické programy. Chybí jim k tomu jednak odborné zázemí, jednak finanční prostředky a nejčastěji vlastní kontakt a spolupráce s podnikatelskou sférou.

9.3 Analýza stávajícího systému marketingu cestovního ruchu

Aplikace marketingového mixu v celé jeho šíři je základním předpokladem úspěchu turistického produktu. V současné době jsou z následujících faktorů komplexního mixu (produkt, umístění na trhu, propagace, příprava programů, tvorba nabídky tématických balíčků (package), lidé, cena programů a služeb, kooperace) používány pouze některé

¹⁶ za turistický program chápeme důsledně ucelenou nabídku určitého segmentu turistické nabídky se zajištěnými a garantovanými službami (tzv. balíček) – např. nabídka týdenního pobytu pro rodinu, seniory v určitém regionu a s určitým tématickým zaměřením

segmenty. Zejména jde o propagaci, považovanou za hlavní nástroj oslovení potenciálního zákazníka. Důležitost marketingu byla doceněna až velmi nedávno a vzájemná spolupráce v této oblasti dnes teprve začíná.

V současnosti pravděpodobně neexistuje žádný komplexní, ucelený systém propagace, reklamy a zejména prodeje turistické nabídky horských středisek, měst, účelových a venkovských mikroregionů, či turistické oblasti Krkonoše jako celku. To je dáno na jedné straně nedostatkem turistických programů, na straně druhé i neexistujícími partnery na lokální úrovni, tedy těch, kteří by měli tuto činnost provádět (lokální destinační management). Tuto činnost zatím více či méně úspěšně supluje některá horská střediska, města, resp. sdružení obcí, turistická informační centra, ale jen na nižší úrovni - vydávání informačních letáků, pohledů, prospektů apod.

Určitým pozitivním krokem je téměř desetiletá spolupráce měst a turistických středisek a do roku 2002 i okresních úřadů na svojí propagaci v rámci českých veletrhů cestovního ruchu – Region Tour a Go v Brně, Holiday World a MADI v Praze a řady regionálních veletrhů. Druhou lokální úroveň tvoří Turistická informační centra. Třetí – regionální - úroveň představují v současnosti aktivity sdružení „KRKONOŠE - svazek měst a obcí“ a Euroregionu Glacensis. Chybí však zastřešující organizace (turistické sdružení), která by vykonávala takové činnosti, resp. rozhodující prvky regionálního turistického marketingu, jako např.:

- tisková propagace regionu
- prezentace na veletrzích cestovního ruchu
- informace o akcích a seminářích v oblasti cestovního ruchu
- koordinace mezinárodních cyklotras
- příprava, resp. podpora prodeje a prodej turistických programů
- rozvoj domácího cestovního ruchu
- sestavování a realizace koncepce rozvoje cestovního ruchu
- vypracovávání marketingových studií cestovního ruchu
- spolupráce s Českou centrálou cestovního ruchu

Pro pochopení vzájemných souvislostí uveďme na tomto místě ve stručnosti úkoly jednotlivých úrovní destinačního managementu:

Zásadně můžeme rozdělit těžiště úkolů destinačního managementu do 4 rovin:

- Lokální destinační management – jeho primární úkoly spočívají v informacích pro hosty a v koordinaci tvorby produktu. Jako těžiště jejich práce můžeme označit např. lokální řešení dopravy, provoz informačního a rezervačního systému (v koordinaci s regionem), koordinaci výstav, nabídku místních prospektů, turistických map aj.
- Regionální destinační management (úroveň turistického regionu) – jeho primárními úkoly je profilace turistické značky a péče o ni, obsluha turistického trhu, tvorba a koordinace nadlokálních činností a distribuce. Jako těžiště práce můžeme označit např. účast na turistických veletrzích, prodejní cesty a exkurze, reklamní kampaně, koordinace informačních a rezervačních systémů, regionální veřejné nebo privátní dopravy, regionálních slevových karet, apod.
- Nadregionální (krajský) destinační management – jeho primárními úkoly je např. příprava národních marketingových dat, pomoc v organizaci a činnosti turistických trhů jednotlivých regionů, ovlivňování a podpora turistického zájmu u obyvatelstva,

v koordinaci vzdělávání, spolupráce v oblasti společné hospodářské a dopravní politiky, ochrany životního prostředí a v péči o značku

- Národní destinační management (viz např. stanovy, struktura a úkoly ČCCR)

Poslední – nadregionální úroveň - tvoří v rámci iniciativ a zahraničních zastoupení České centrály cestovního ruchu účast na mezinárodních veletrzích cestovního ruchu. Úroveň zahraniční prezentace je však v různých regionech rozdílná, samotná organizace a propagace turistických regionů, resp. turistických atraktivit v ČR je zatím slabou stránkou z celostátní úrovně.¹⁷

Mezi způsoby prodeje převažuje jednoznačně prodej přímý – většina turistů tuzemských i zahraničních si organizuje cestu sama, bez pomoci zprostředkovatelů. Někteří využívají služeb cestovních kanceláří. Značné množství poskytovatelů ubytovacích služeb rovněž uvádí využívání zprostředkovaného prodeje přes cestovní kanceláře.

Propagaci regionu zajišťují povětšinou větší obce a města, turistická informační centra, do konce roku 2001 také referát regionálního rozvoje okresního úřadu a kromě nich i další subjekty cestovního ruchu v rámci vlastních marketingových opatření (zejména hotely a cestovní kanceláře). Reklamu využívají turistická informační centra zejména neplacenou – články v novinách, rozhovory apod., některé kromě toho i inzerují v místním tisku či ve větších katalozích cestovního ruchu.

Propagační letáky zájmové oblasti nebo jejich částí jsou vydávány okresním úřadem, městy a horskými středisky, venkovskými mikroregiony, nověji se zapojuje rovněž sdružení „KRKONOŠE – svazek měst a obcí“ a krajský úřad, často i pomocí sdružených prostředků, resp. s pomocí grantů České centrály cestovního ruchu. Významný podíl na jejich přípravě mají jednotlivá turistická informační centra.

Prezentace nabídky cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše na Internetu je realizována pomocí dnes již stovek stránek jednotlivých měst, obcí, mikroregionů a podnikatelských subjektů cestovního ruchu (podrobnější hodnocení viz níže), oficiální turistické stránky turistické oblasti Krkonoše zatím neexistují. Propagaci a vytváření image také napomáhá regionální tisk, vydávaný zejména městy (ve spolupráci s městskými TIC).

Prakticky všechny města, horská střediska a TIC se podílejí na propagaci regionu formou účasti na veletrzích cestovního ruchu (např. GO a Regiontour, MADI a Holiday World). Tato propagace a prezentace je již poslední 3 roky jen málo produktivní – jen propagační materiály, chybí zatím nabídka turistických programů.

Mediální prezentace významných měst a rekreačních středisek pomocí Internetu

Jako příklad „turistické geografie“ středisek, cílů a atraktivit cestovního ruchu, prezentovaných na internetu, který je v současné době již asi nejběžnějším, nejpřístupnějším a nejrychlejším informačním médiem, co se týče informací o určitém území či lokalitě, byla vybrána čtyři nejvýznamnější střediska osídlení turistické oblasti Krkonoše, kde se koncentruje nabídka především historických, kulturních, architektonických, církevních, technických památek a atraktivit, společenských a sportovně – rekreačních objektů. Jedná se o populačně největší města – Trutnov, Vrchlabí, Hostinné a Žacléř. Vzhledem k velmi

¹⁷ Důvodem tohoto stavu není špatná spolupráce aktérů, spíše se jedná o nedostatek finančních prostředků na národní propagaci ČR v zahraničí

příznivým přírodním předpokladům území oblasti pro horskou turistiku, ať již letní, ale zejména zimní, byla dále zvolena krkonošská horská či podhorská střediska Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Janské Lázně, Svoboda nad Úpou, Malá Úpa, Horní Maršov, Lánov, Černý Důl a Dolní Dvůr. Hodnocení jejich internetových (webových) stránek přináší následující text.

Trutnov

Informační portál města www.trutnov.cz je členěn do šesti základních sekcí („O našem městě“, „Městský úřad“, „Telefonní seznam“, „Zprávy webmastera“, „Zajímavé odkazy“ a „Radniční listy“. Potenciální návštěvníci města naleznou potřebné informace především v sekcích „O našem městě“, kde se dozví o historii a současnosti města, kulturní nabídce a akcích, sportovních akcích, cenících a tarifech služeb. V části turistické informace (momentálně nefunkční) by se turisté měli přehlednou formou získat informace o možnostech ubytování a stravování, tipy na trávení volného času (kultura, nákupy, zábava, pamětihodnosti a zajímavosti ve městě). Součástí sekce je rovněž podrobná mapa města. Po kliknutí na odkaz Trutnov a okolí se návštěvníkům otevře stránka věnovaná Krkonoším, kde naleznou informace o historii Krkonoš, krkonošských stezkách (informace o možnostech výletů z jednotlivých krkonošských středisek), základní informace o krkonošských městech a vybraných obcích, přírodních krásách a rovněž provozní dobu a odkazy na krkonošská informační střediska, galerie a muzea, odkazy na Správu KRNAP, ceny lanovek a vleků v Peci pod Sněžkou a Špindlerově Mlýně, a řadu užitečných odkazů, např. na informační weby o Krkonoších a sněhovém zpravodajství, ubytovací a sportovní zařízení apod..

Vrchlabí

Zajímavě graficky řešené, nicméně obsahově poněkud chudé oficiální stránky města se nachází na URL adrese www.perpetum.cz/muvrchlabi. Stránky poskytují informace v češtině, angličtině a němčině a jsou podle okruhů návštěvníků logicky členěny do tří základních sekcí – „Turista“, „Kultura, sport, události“ a „Občan“. V sekci Turista lze nalézt orientační mapku s příjezdovými cestami do města, odkaz na vyhledání spojení do města v jízdních řádech, kontakty na informační střediska ve městě, podrobný plán města, seznam pamětihodností a vyznačení jejich polohy v mapě a stručné informace o historii města. V sekci Kultura, sport, události je uveden odkaz na kalendář kulturních a sportovních akcí. V sekci občan lze nalézt informace z městského úřadu (struktura a adresář úřadu, vývěska úřadu, plán města). Na stránkách chybí odkazy na možnosti turistického vyžití v okolí města, na okolní města, služby pro turisty ve městě apod. Chybějící informace a odkazy lze částečně získat t na stránkách Internetového informačního centra Vrchlabí www.vrchlabi.cz, spravovaného společností SRV Vrchlabí s.r.o.. Na stránkách lze vedle informací o historii, současnosti a telefonního seznamu města nalézt odkazy a informace o kulturních a sportovních zařízeních ve městě a odkazy na různé komerční i nekomerční stránky. Kromě toho jsou ve všech kategoriích odkazů zobrazeny informace i z internetových informačních center ve Hostinném a Jilemnici, které mají stejného správce.

Hostinné

Na oficiálních stránkách města www.muhostinne.cz jsou prezentovány především informace o městském úřadu (struktura, orgány, vyhlášky, úřední deska, důležitá telefonní čísla). Potenciální návštěvníci zde mohou získat pouze informace o historii a pamětihodnostech města. O něco více informací mohou návštěvníci získat na stránkách Internetového informačního centra Hostinné www.hostinne.cz, spravované společností SRV Vrchlabí s.r.o..

Na stránkách lze vedle informací o historii, současnosti a telefonního seznamu města nalézt odkazy a informace o kulturních a sportovních zařízeních ve městě a odkazy na různé komerční i nekomerční stránky. Kromě toho jsou ve všech kategoriích odkazů zobrazeny informace i z internetových informačních center ve Vrchlabí a Jilemnici, které mají stejného správce.

Žaclěř

Oficiální stránky města Žaclěř www.zacler.cz jsou rozčleněny do šesti základních sekcí a informace zde lze nalézt ve dvou jazycích – češtině a němčině. Turisté a návštěvníci města mohou nalézt potřebné informace a odkazy o městě zejména v sekcích o městě a jeho historii, „O městu Žaclěř“ (dozví se zde např. základní statistické údaje o městě v sekcích „O městě“ (např. základní statistické informace, současnost města, fotogalerie města, kontakty na městské muzeum a informační středisko) a „Historie“ (informace o historii a významných památkách města, odkaz na městské muzeum a historické fotografie města). Turistickým návštěvníkům města jsou určeny sekce „Turistika v okolí“ a „Lyžování v Žaclěři“. V prvně jmenované naleznou tipy na výlet, informace o turistických stezkách a odkazy na jednotlivé poskytovatele ubytování ve městě. V sekci Lyžování v Žaclěři jsou uvedeny tipy na běžkařské výlety, informace a odkazy na lyžařské areály (stránky provozovatele Ski - areálu Prkenný důl) a opět odkazy na možnosti ubytování. V sekci „Kontakty a telefony“ se nachází kontakty na městský úřad, kontakty na ubytovací zařízení a důležitá telefonní čísla ve městě.

Špindlerův Mlýn

Velice podrobné informace o nejvýznamnějším horském středisku Krkonoš lze nalézt na adresách www.mestospindleruvmlyn.cz (momentálně v rekonstrukci), www.spindleruvmlyn.cz a www.spindleruvmlyninfo.cz. Oba funkční informační servery poskytují velice kvalitní a podrobné informace v češtině, angličtině a němčině o sportovně rekreačních možnostech a ubytování ve městě. Na stránkách www.spindleruvmlyn.cz lze pohodlně nalézt prakticky veškeré informace o turistické nabídce města. Proto dále jen stručně uvádíme, že se jedná jednak o základní informace o městě a Krkonoších (mj. kontakty a odkazy na informační centra ve městě a informace o poskytovaných službách, informace o ubytování, včetně odkazů na jednotlivá zařízení, detailní interaktivní mapa města, aktuální informace o počasí a stavu sněhu, jízdní řády autobusů ve městě, informace o provozní době a cenách parkovišť, důležitá telefonní čísla), jednak podrobné informace a odkazy na sportovně rekreační možnosti (informace a odkaz na Skiareál – mapa areálů, běžeckých tratí a tras, ceny jízdného vleků a lanovek, parametry vleků a sjezdových tratí, aktuální panoramatické kamery, upravované běžecké tratě, kalendář závodů a akcí v areálu, informace o tom, jak se dostat do města – autem, autobusem, vazba na železnici, letiště, sáňkařská dráha – provoz, ceník, bobová dráha – provoz, ceník (včetně odkazu), půjčovna horských kol, půjčovny lyžařského vybavení (včetně odkazů), lyžařská škola (včetně odkazu), snowtubing, paragliding, golf (odkazy na hřiště v okolí), nabídka letních i zimních sportovních programů (odkazy na organizátory), tipy na výlety atd. V rámci kulturních možností je uveden program kina. Obdobný rozsah mají rovněž stránky www.infospindleruvmlyn.cz, které rovněž umožňují rezervaci ubytování u prezentovaných ubytovacích zařízení.

Pec pod Sněžkou

Oficiální stránky města Pec pod Sněžkou lze nalézt na adrese www.mestopec.cz. Na úvodní stránce se návštěvníci dozví, že stránky jsou v prozatímním provozu a budou průběžně aktualizovány a doplňovány. Z tohoto důvodu patrně funguje pouze verze stránek v češtině, v budoucnu by měla fungovat rovněž německá a anglická jazyková mutace. Stránky jsou

členěny na informace z městského úřadu, informace o městě a informace pro turisty. Plně funkční je prozatím pouze sekce Informace z městského úřadu, která je určena především místním obyvatelům a podnikatelům. V sekci Informace o městě lze prozatím najít pouze stručné informace o historii a památkách města, telefonní seznam vybraných poskytovatelů služeb (bez přímých odkazů). V části Informace pro turisty lze nalézt základní informace o stravovacích zařízeních (bez odkazů) a dále přímé odkazy na stránky lanové dráhy na Sněžku (ceník, jízdní řád, apod.), lyžařského areálu SKI Pec (zimní a letní mapa areálu a okolí, běžeckých tratí a tras, ceny jízdného vleků, parametry vleků a sjezdových tratí, večerní lyžování, aktuální panoramatické kamery, upravované běžecké tratě, kalendář závodů a akcí v areálu, informace o jízdách skibusu, lyžařské školy, informace o tom, jak se dostat do města – autem, autobusem, vazba na železnici), aktuální informace z web kamery a cestovní agenturu Turista (možnosti ubytování, služby ve městě apod.). Úlohu serveru s podrobnými informacemi o městě a okolí dosud plnily stránky www.pecpodsnezkou.cz. Návštěvníci zde naleznou řadu podrobných informací a odkazů o historii a současnosti města, nabídek ubytování a služeb, podrobnou mapu města, informací pro lyžaře, fotogalerie města a okolí apod.

Janské Lázně

Informace ve třech jazycích (čeština, angličtina a němčina) nabízí oficiální stránky města www.janske-lazne.cz. Na stránkách je návštěvníkům jednoduchou a přehlednou formou prezentována celá řada užitečných informací. V sekci Městský úřad naleznou například základní statistické údaje o obci, kontakty na městský úřad, školská a zdravotnická zařízení, informace z radnice. V části ubytování se nachází rozsáhlý přehled poskytovatelů ubytování s uvedením kontaktů a odkazů. V sekci Mapa – kde je kdo jsou přehledně zobrazeny a popsány veškeré objekty a zařízení ve městě. Sekce Kudy k nám nabízí nejvhodnější spojení pro cesty autem z Prahy, Brna a Ostravy, včetně odkazu na podrobnou mapu, dále popis možností příjezdu vlakem a autobusem, včetně odkazu na jízdní řády. Samostatné sekce jsou věnovány historii města a lázním (základní info a odkaz na stránky lázní www.janskelazne.com). Další sekce stránek jsou věnované turistickým a rekreačním možnostem v zimě a v létě. Sekce výlety a kultura nabízí tipy na pěší a cykloturistické výlety, program kina a další možnosti kulturního vyžití ve městě. Součástí stránek je odkaz na online web kameru ve skiareálu a odkaz na lanovou dráhu na Černou horu, přes který se dostaneme na stránky Informačního centra a cestovní agentury Janské Lázně www.cerna-hora.cz, resp. www.infocentrum.cerna-hora.cz, obě ve třech jazykových verzích (čeština, angličtina a němčina). Prvně jmenované stránky mají dvě mutace – zimní a letní, které jsou navzájem provázány. V zimní nabídce jsou odkazy na ceny jízdného, parametry a historii lanové dráhy na Černou horu, odkaz na lyžařský areál (mapa areálu, ceny jízdného, parametry sjezdových a běžeckých tratí), popis vybraných běžeckých tras, informace o skibusu, sánkařské cestě a lyžařské škole a také odkazy na stránky infocentra, lázní a města. V letní nabídce se kromě informací o lanové dráze jedná o informace o cykloturistické naučné stezce, tipy pro pěší turisty a tipy pro cyklisty, informace o turistických zajímavostech v okolí. Součástí letní nabídky jsou rovněž fotogalerie a odkazy na lyžařský areál, infocentrum, lázně a město. Na stránkách www.infocentrum.cerna-hora.cz, se nachází informace o ubytovacích možnostech ve městě a okolí, tipy na pěší a cykloturistické výlety, informace o sportovní a kulturní nabídce ve městě a blízkém okolí, mapy s polohou města, možnosti spojení do města (auto, vlak, autobus), kontakty na horskou službu a formulář na rezervaci ubytování. Součástí stránek je rovněž kniha přání a stížností.

Svoboda nad Úpou

Oficiální odkaz na město lze nalézt na adrese www.musvoboda.cz. Stránky podávají informace celkem v sedmi sekcích, informace pro návštěvníky města se nachází zejména v sekcích „Služby“ (informace o skibusu, podrobná mapa města) a „Volný čas“ (informace lyžařského oddílu, ceny vleků), „Historie“ (historie města, železnice, informace o památkách apod.). Návštěvníci stránek ocení sekci „Odkazy“, kde jsou přehlednou formou podány stručné informace a odkazy na turistické cíle v blízkém i širším okolí (odkazy na další krkonošská města, tipy na výlet, odkaz na server www.ceskehory.cz, Správu KRNP, infocentrum Černá hora, jízdní řády a mapy).

Malá Úpa

Graficky i obsahově velmi zdařilé oficiální stránky obce lze nalézt na adrese www.malaupa.cz. Informace jsou zde k dispozici v češtině, angličtině a němčině. Přehledné hlavní menu je členěné do dvanácti sekcí. V nabídce „Aktuality“ jsou aktuální informace z obecního úřadu, upozornění na připravované sportovní a jiné akce apod. Místní obyvatelům a podnikatelům je určena sekce obecní úřad. Většina ostatních sekcí webu obce slouží především k informování turistů a návštěvníků. V sekci „Základní informace“ lze nalézt informace a odkazy na jízdní řád skibusu, informace o autobusovém spojení obce s Pecí pod Sněžkou, Trutnovem a Prahou, o provozu a cenách parkovišť, lékařské službě, policii, celním přechodu Pomezní boudy a horské službě. Stránky dále přináší rozsáhlý přehled ubytovacích možností včetně zobrazení jednotlivých zařízení v podrobné interaktivní mapě obce. V části „Jak se k nám dostanete“ je zobrazena orientační mapka se zakreslením polohy obce v rámci České republiky. V dalších sekcích se lze dozvědět o vybraných událostech v historii obce. Užitečné informace návštěvníci naleznou v sekci „Zajímavé odkazy“. Nachází se zde např. odkazy na jízdní řády. Svě náměty a připomínky mohou návštěvníci uplatnit v sekci „Kniha přání a stížností“.

Horní Maršov

Oficiální stránky obce www.hornimarsov.cz nabízí na své úvodní graficky zdařilé stránce informace ve třech jazykových mutacích (čeština, němčina a angličtina), nicméně aktuálně funkční je pouze česká verze. Přehledně členěná hlavní stránka je rozdělena do sekcí „Obec“, „Obecní úřad“ a „Pro občany“. Pro turisty a návštěvníky obce je určena zejména sekce Obec, kde naleznou stručné informace o historii a současnosti obce, základní informace o obci a její vybavenosti, o rekreačních možnostech v obci a okolí, mohou si prohlédnout letecké fotografie obce a okolí – chybí však mapa obce. Užitečný je odkaz na jízdní řády regionálního autobusového dopravce a odkaz na možnost vyhledání spojení veřejnou dopravou. Milovníci zimních sportů zde rovněž naleznou odkazy na lyžařské areály v nejbližším okolí (Pec pod Sněžkou, Malá Úpa a Mladé Buky). V sekci Pro občany se nachází vedle řady odkazů na centrální instituce státní správy odkazy na Správu KRNP a město Trutnov.

Lánov

Stránky obce Lánov www.lanov.cz jsou rozděleny na celkem osm základních částí. Jsou zde zobrazeny informace o historii a současnosti obce s odkazy v textu na vybrané ubytovací zařízení, informace obecního úřadu, další část stránek tvoří i-zpravodaj obce s informacemi především pro místní obyvatele. Do samostatné sekce jsou vyčleněny informace z oblasti kultury, které jsou rozděleny na části kultura v obci a kultura v okolí, dále se zde nachází množství interaktivních odkazů na kulturní zařízení, divadla, muzea atd. i ve vzdálenějším okolí. V sekci Turistický ruch jsou nabízeny informace a odkazy na ubytovací a stravovací

zařízeních v obci a rovněž odkazy na tipy na výlet a trávení volného času v blízkém i vzdálenějším okolí.

Černý Důl

Oficiální stránky obce Černý Důl www.cernydul.cz nabízejí vedle základních informací o obci (informace o obecním úřadu a orgánech obce, telefonních číslech na důležité instituce a služby v obci, historii obce, výsledcích voleb v roce 2002), určených především pro místní obyvatele a podnikatele, rovněž užitečné informace pro návštěvníky obce. Jedná se o přehled ubytovacích a stravovacích kapacit s popisy, fotkami i cenami, event. odkazy na jednotlivá zařízení. V sekci sport lze nalézt informace o cenách a provozní době lyžařských vleků, včetně odkazu na stránky provozovatele zdejšího skiparku s podrobnými informacemi a mapou lyžařského areálu a rovněž informace o provozu a cenách v místní tělocvičně. Na stránce až na dvě výjimky (online web kamera a stránka provozovatele skiparku) chybí odkazy na turistickou nabídku v okolních krkonošských střediscích, rovněž zde chybí podrobná mapa obce (je pouze částečně nahrazena interaktivním leteckým snímkem).

Dolní Dvůr

Úvodní stránka webové prezentace obce Dolní Dvůr www.dolnidvur.cz zobrazuje několik současných a dobových fotografií a pohlednic obce a nabízí vedle informací z obecního úřadu, informací o historii a současnosti obce, oslavách výročí vzniku obce a spolku přátel obce rovněž řadu informací určených pro turisty a návštěvníky obce. Jedná se o příjezdovou mapu, turistickou a panoramatickou mapu obce, informace s odkazy o možnostech ubytování, nabídku služeb (informace o jednotlivých vlecích, cenách vleků a jízdním řádu skibusu, odkaz na provozovatele skiparku, informace o půjčovně lyží a lyžařské škole, provozní době pošty a obchodu) a fotogalerie se záběry obce a okolní přírody.

Souhrnné hodnocení

Popisy “Minimálního okruhu poskytovaných informací“ na webových stránkách měst a obcí, podobně jako “Funkce stránek a způsob implementace“ jsou uvedeny na konci kapitoly.

Minimální standard pro obsah a funkci turistických WWW stránek měst a obcí

Všechny sledované stránky mají zřetelně uvedený název města či obce, znak města či obce však překvapivě chybí u Žacléře, Horního Maršova a Lánova. Lokalizace města (obce) na mapě České republiky nebo regionu, která by měla být základem orientace návštěvníka stránky v daném území, není zdaleka pravidlem. S tím souvisí i nedostatečná lokalizace sídla podle významných geografických orientačních bodů, administrativního členění či příslušnosti k turistickému marketingovému regionu. Také orientace ve městě (obci) na přiložené podrobnější mapce je možná v pouze u Trutnova, Vrchlabí, Špindlerova Mlýna, Pece pod Sněžkou, Janských Lázní, Svobody nad Úpou, Hostinného (odkaz na mapu) a Malé Úpy. Na druhé straně všechny města a obce mají poměrně kvalitně popsánu historii a nabízí základní údaje o obci.

Turistické atraktivity jsou téměř odpovídajícím způsobem prezentovány na stránkách Špindlerova Mlýna, Trutnova, Pece pod Sněžkou (nikoli ovšem na oficiálních stránkách města), Janských Lázní, Žacléře, Svobody nad Úpou. Naopak tyto informace zcela chybí na stránkách města Vrchlabí.

Značně rozdílnou úroveň mají odkazy na kulturní a sportovní kalendář akcí. Podrobně, přehledně a aktuálně je zpracován v Trutnově, Vrchlabí, Špindlerově Mlýně, Peci pod Sněžkou, Lánově a Malé Úpě, naopak zcela chybí u Hostinného, Žacléře, Černého Dolu.

Totéž základní hodnocení jako v případě “kalendáře akcí“ je možno uvést také při pohledu na stránky nabízející ubytování a služby pro turisty. Širokou škálu nabídky nalezneme na stránkách Špindlerova Mlýna, Pece pod Sněžkou, Janských Lázní, Malé Úpy, Černého Dolu, Dolního Dvoru, Žacléře, informace o možnostech ubytování dále v Lánově. Naopak překvapivě zcela chybí na oficiálních stránkách města Vrchlabí.

Orientační mapy dopravních tras, sloužící ke zjištění dopravní dostupnosti sídla, jsou na dobré úrovni u Janských Lázní, Dolního Dvoru, Malé Úpy, Svobody nad Úpou a Vrchlabí, u ostatních zcela chybí. Propojení na informační systémy s vyhledáváním dopravního spojení nalezneme v případě Vrchlabí, Svobody nad Úpou, Janských Lázní, Horního Maršova, Špindlerova Mlýna, Trutnova. Odkazy na externí URL adresy regionálních či celostátních informačních serverů, okolních měst a obcí a atraktivit se vyskytují na stránkách Trutnova, Horního Maršova, Špindlerova Mlýna, Svobody nad Úpou.

Funkce stránek a způsob implementace

Komplexní turistický produkt není na žádné ze sledovaných stránek definován, není tedy možná ani jeho prezentace. Nejblíže ke komplexnosti nabídky turistického produktu mají stránky města Špindlerův Mlýn. Velice dobrou kvalitu mají stránky Trutnova, Malé Úpy, Janských Lázní. Obecně velmi dobře je zpracovaná a obsahově naplněná sekce ubytování, v žádném z lyžařských středisek nechybí odkazy na místní či okolní skiareály. Propojení na www stránky atraktivit v okolních střediscích je lepší než propojení na jiný region (výjimku tvoří odkazy na ZOO ve Dvoře Králové nad Labem, návaznost na stránky domovského informačního střediska (IS) či okolních IS není častá (velice pozitivní výjimku v tomto směru tvoří Špindlerův Mlýn a částečně i Trutnov a Janské Lázně.

Jazykové mutace většinou splňují požadavek na angličtinu a němčinu, nevyskytují se však na všech stránkách, někde jsou pouze při odkazech na informační střediska, a to často ve zkrácené verzi. Systém pro vyhledávání v rámci stránek je spíše výjimkou, propojení na externí www stránky je odvislé od každé jednotlivé adresy.

Reklamy nejsou na „městských a obecních stránkách“ žádným problémem, naopak se zde téměř nevyskytují, reklamní bannery se objevují na přidružených stránkách soukromého informačního střediska. Jednotný design usnadňující přehled stránek vůbec neexistuje, každá má svoji specifickou strukturu. Využívání kontrastu pozadí a textu je na kvalitativně lepší úrovni než maximální využití plochy pro užitečnou informaci, ale opět je odvislé stránka od stránky. Navigační prvky jsou postižitelné zejména u stránek měst a větších turistických středisek, externí www stránky se zpravidla otevírají v novém okně.

E-mailová adresa na webmastera je téměř vždy k dispozici, naopak uvedení data poslední aktualizace údajů je problémem většiny sledovaných stránek.

Minimální doporučený standard pro obsah a funkci turistických www stránek měst a obcí

Obsah stránek - stránky poskytují minimálně následující okruhy informací

Název	přesný název města/ obce, znak města/ obce (pokud existuje)
Lokalizace města/ obce	orientační mapka České republiky a regionu s umístěním města/ obce, lokalizace města/ obce podle geografických orientačních bodů a význačných sídelních útvarů - poloh města/ obce vzhledem k významným pohořím, nížinám, vodním tokům a plochám, velkým městům, resp. turisticky významným cílům, lokalizace podle administrativního členění (okresy, VUC), příslušnost města/ obce k turistickému marketingového regionu
Základní historicko - společenské vymezení sídelního útvaru	historie města/ obce (včetně dobových ilustrací), rozloha a počet obyvatel, nadmořská výška
Orientace ve městě/ obci	plán města/ obce s vyznačením TIC, atraktivit, autobusových a vlakových nádraží, záchytných parkovišť, kontakt na TIC ve městě/ obci a v regionu - adresa (ulice, obec, PSČ), telefon; fax, E-mail, URL
Turistické atraktivity města/ obce	památky, muzea a galerie, kulturní zařízení - základní charakteristika včetně jejich fotografií, kontakt na atraktivitu (adresa - ulice, obec, PSČ; telefon, fax, E-mail, URL)
Kalendář akcí	název akce, místo a čas konání akce, kontakt na pořadatele (telefon, fax, E-mail), popis akce, cena, datum poslední aktualizace údajů
Služby pro turisty	nabídka ubytování ve městě (u objektů počty, cena, struktura lůžkové kapacity a poskytované služby), stravovací služby, finanční služby (kontakty na banky a jejich otevírací doba, umístění bankomatů a druhy akceptovaných karet), pošty, rekreační zařízení, sportoviště, další významné instituce (policie, celnice, městská policie, obecní úřady s uvedením otevírací doby, zdravotní zařízení)
Dopravní dostupnost různými dopravními prostředky	orientační mapa dopravních tras (silniční komunikace - číselné značení a směr od významného sídla nebo propojující významná sídla; číslo železniční trati spojující významná sídla), výstupní a nástupní stanice a jejich dostupnost z centra města; autobusové, železniční a letecké spoje z významných sídel; propojení na informační systémy s vyhledáváním dopravního spojení
Další zdroje informací	URL adresy regionálních informačních serverů, okolních měst a obcí, atraktivit, významných celostátních informačních serverů

Funkce stránek a způsob implementace

Vymezení cílů	komplexní prezentace turistického produktu města/obce, atraktivit a akcí města/obce, využívající propojení na WWW stránky TIC a atraktivit v regionu/ mikroregionu
Vybrané funkce	prezentace obdobného rozsahu je zpracována v několika jazykových mutacích - minimálně čeština, angličtina, němčina, je implementován systém pro vyhledávání informací na WWW stránkách města/obce, vedle propojení na externí WWW stránky pomocí textu a objektů na WWW stránkách je uveden seznam URL adres
Design	na úvodní stránce se reklamy mohou vyskytovat pouze v zápatí stránky a nesmí být výrazným prvkem; na dalších stránkách se reklamy nesmí stát dominantním prvkem, resp. prvkem, který snižuje přehlednost informací na stránce; jednotný design usnadňující orientaci na stránkách; vhodný kontrast mezi pozadím a textem, grafickými prvky; maximální plocha pro užitečnou informaci; navigační prvky umožňující přehledný pohyb v rámci stránek; externí WWW stránky se otevírají v novém okně; optimalizace rychlosti načítání
Propojení v rámci turistického informačního systému	část s turistickými informacemi je vystavena jako samostatná část WWW stránek s vlastní URL adresou pro každou jazykovou mutaci (možnost přesného odkazu z externích WWW stránek), tato adresa by neměla být měněna; pro významné části WWW stránek (města, hrady a zámky aj.) zavést vhodné WWW adresy, tyto adresy by neměly být měněny
Udržování aktuálnosti a správnosti údajů	E-mail na toho, kdo garantuje obsahovou správnost, resp. správce (webmastera), datum poslední aktualizace údajů na každé stránce

10. ANALÝZA HLAVNÍ KONKURENCE

Pro strategie a koncepce rozvoje turistických destinací a regionů je důležité znát (resp. určit) konkurenční prostředí a své konkurenty. Nezbytné je zejména definovat a znát jejich silné a slabé stránky, resp. opatření a aktivity, které činí pro svůj rozvoj. Je přitom důležité znát nejen vnější konkurenci (mimo zkoumaný region), ale i konkurenci vnitřní.

Hodnocení vnější konkurence

Vnější konkurenci turistického regionu Krkonoše můžeme hodnotit z několika **hledisek**, a to:

- z hlediska geografické polohy,
- z hlediska sezónnosti,
- z hlediska turistické atraktivity,
- z hlediska vybavenosti turistickou infrastrukturou,
- z hlediska marketingu turistické nabídky (informace, reklama, propagace, prodej).

V **zimní sezóně** jsou vzhledem k charakteru přírodních a kulturně-historických podmínek a vzhledem k převládajícímu využití Krkonoš (lyžování a ostatní sportovní aktivity) hlavními vnějšími konkurenty zejména následující regiony:

- naše horské oblasti - Jizerské hory,
 - Šumava,
 - Krušné hory,
 - Orlické hory,
 - Jeseníky,
 - Beskydy,
- oblast polských Krkonoš,
- slovenské horské oblasti (především Tatry),
- německé horské oblasti (bavorské Alpy),
- rakouské horské oblasti (Alpy),
- méně již další horské oblasti v ostatních evropských státech (Francie, Itálie, Švýcarsko apod.).

V **letním období** lze na základě obdobných předpokladů (charakter přírodních a kulturně-historických podmínek, převládající aktivity – turistika, cykloturistika, sportovní dovolená) za hlavní konkurenční turistické oblasti označit:

- naše horské a podhorské oblasti:
 - Jizerské hory,
 - Lužické hory,
 - Šumava,
 - Krušné hory,
 - Orlické hory,
 - Jeseníky,
 - Beskydy,
 - Českomoravská vrchovina,
- specificky přírodně atraktivní oblasti jako je např. Český ráj, Českosaské Švýcarsko, Teplicko-adršpašské skály, Broumovské stěny, Moravský kras, Český kras apod.,
- území Saska (zejména Saské Švýcarsko),
- území Dolnoslezského vojvodství (polská část Krkonoš a Jizerských hor),
- ostatní horské oblasti v Evropě (Slovensko, Alpy),

- všeobecně významná konkurence – Praha
 - evropské mořské destinace (jen pro srovnání – počet přenocování domácích návštěvníků v ČR se pohybuje kolem 30 milionů, počet přenocování našich turistů v přímořských destinacích lze odhadovat na cca 18-20 milionů)

Tab. 71: Hlavní vnější konkurence - letní návštěvnost 1999 (duben-září) v okresech ČR (podle pořadí významu – počet přenocování)

Pořadí	Okres	Počet hostů v tis.			Počet přenocování v tis.		
		celkem	domáci	cizinci	celkem	domáci	cizinci
1	Praha	1 663	357	1 306	5 092	1 359	3 733
2	Trutnov *)	345	192	153	1 474	991	483
3	Cheb	196	98	98	1 174	693	481
4	Karlovy Vary	218	101	117	1 106	568	538
5	Semily	190	100	90	706	435	271
6	Jablonec n.N.	151	87	64	640	457	183
7	Český Krumlov	200	126	74	626	436	190
8	Zlín	111	72	39	601	471	130
9	Jindřichův Hradec	144	98	46	580	455	125
10	Prachatice	146	98	48	528	399	129
11	Brno	204	92	112	516	275	241
12	Česká Lípa	125	82	43	498	375	123
13	Frýdek-Místek	135	90	45	495	368	127
14	Žďár nad Sázavou	113	80	33	466	350	106
15	Klatovy	127	72	45	464	337	127

*) návštěvnost Krkonoš (jejich řešené části v Královéhradeckém kraji) můžeme do značné míry ztotožnit s návštěvností okresu Trutnov (Krkonoše zahrnují převažující část území okresu a představují jeho hlavní turistický cíl)

Pramen: Návštěvnost ubytovacích zařízení cestovního ruchu v letní sezóně 1999. ČSÚ Praha
Návštěvnost v ubytovacích zařízeních cestovního ruchu v roce 2000. ČSÚ Praha, 2001

Z hlediska velikosti domácího turistického trhu patří Krkonoše mezi nejvýznamnější oblasti (pro potřeby této analýzy byly Krkonoše z důvodu dostupnosti statistických dat ztotožněny s okresem Trutnov, Krkonoše představují hlavní turistickou destinaci okresu). **V rámci letní (rok 1999) i zimní návštěvnosti (sezóna 1998/99) obsadil okres Trutnov druhé místo bezprostředně za Prahou**, a to jak v počtu hostů (domácích i cizinců), tak i v počtu přenocování. Stejného výsledku bylo dosaženo i v celkové návštěvnosti v roce 2000, pouze v počtu přenocování cizinců byl Trutnov předstížen okresem Karlovy Vary. **Na celkové návštěvnosti ČR (měřené počtem hostů) se okres Trutnov v roce 2000 podílel 5,6%** (pro srovnání první Praha 22,9% a třetí Karlovy Vary 3,2%).

Tab. 72: Hlavní vnější konkurence - zimní návštěvnost 1998/99 (říjen - březen) v okresech ČR (podle pořadí významu – počet přenocování)

Pořadí	Okres	Počet hostů v tis.			Počet přenocování v tis.		
		celkem	domácí	cizinci	celkem	domácí	cizinci
1	Praha	1 050	291	759	3 052	837	2 215
2	Trutnov *)	314	106	118	1398	968	430
3	Karlovy Vary	139	83	56	699	338	361
4	Cheb	98	46	52	644	337	307
5	Semily	158	91	67	631	396	235
6	Jablonec n.N.	128	79	49	517	370	147
7	Zlín	80	57	23	393	289	104
8	Frýdek-Místek	99	68	31	341	241	100
9	Brno	150	85	65	339	193	146
10	Jeseník	58	41	17	321	262	59
11	Klatovy	79	52	27	297	210	87
12	Šumperk	71	52	19	292	223	69
13	Prachatice	71	50	21	285	216	69
14	Žďár nad Sázavou	73	52	21	263	197	66
15	Vsetín	70	48	22	258	184	74

*) návštěvnost Krkonoš (jejich řešené části v Královéhradeckém kraji) můžeme do značné míry ztotožnit s návštěvností okresu Trutnov (Krkonoše zahrnují převažující část území okresu a představují jeho hlavní turistický cíl)

Pramen: Návštěvnost ubytovacích zařízení cestovního ruchu v zimní sezóně 1998/99. ČSÚ Praha
Návštěvnost v ubytovacích zařízeních cestovního ruchu v roce 2000. ČSÚ Praha, 2001

Tab. 73: Hlavní vnější konkurence – návštěvnost v ubytovacích zařízeních v roce 2000 v okresech ČR (podle pořadí významu – počet přenocování)

Pořadí	Okres	Počet hostů (v tis.)		Počet přenocování (v tis.)		% podíl z úhrnu ČR na	
		celkem	v tom cizinci	celkem	v tom cizinci	počtu hostů celkem	počtu přenocování celkem
1	Praha	2 484	1 839	9 240	5 595	22,9	.
2	Trutnov *)	607	202	3 003	826	5,6	.
3	Karlovy Vary	342	185	1 991	1 090	3,2	.
4	Cheb	231	126	1 480	755	2,1	.
5	Brno-město	368	185	1 396	515	3,4	.
6	Semily	332	108	1 317	418	3,1	.
7	Jablonec nad N.	253	66	1 115	245	2,3	.
8	Zlín	188	68	1 015	287	1,7	.
9	Frýdek-Místek	227	70	924	247	2,1	.
10	Český Krumlov	235	82	877	273	2,2	.
11	Klatovy	186	62	801	236	1,7	.
12	Prachatice	188	54	777	190	1,7	.
13	Vsetín	177	46	755	177	1,6	.
14	Jindř. Hradec	170	49	754	176	1,6	.
15	Žďár nad Sázavou	158	33	722	133	1,5	.
16	České Budějovice	167	72	704	234	1,5	.
17	Česká Lípa	165	47	649	149	1,5	.
18	Bruntál	128	37	648	133	1,2	.
19	Šumperk	126	36	635	135	1,2	.
20	Liberec	127	48	611	183	1,2	.
Vybrané okresy celkem		6 859	3 415	29 414	.	63,2	62,5
ČR celkem		10 849	4 666	47 069	16 471	.	.

*) návštěvnost Krkonoš (jejich řešené části v Královéhradeckém kraji) můžeme do značné míry ztotožnit s návštěvností okresu Trutnov (Krkonoše zahrnují převažující část území okresu a představují jeho hlavní turistický cíl)

Pramen: Kapacita ubytovacích zařízení cestovního ruchu (k 31.7.2000). ČSÚ Praha, 2001

V rámci analýzy a hodnocení vnější konkurenční nabídky byl dalším logickým krokem **pohled do sousedních regionů SRN a Polska**, a to především do spolkové země Sasko a vojvodství Dolnoslezského. Z důvodu velikosti srovnávaných územních jednotek (spolková země, vojvodství) a dostupnosti statistických dat byly Krkonoše zastoupeny souhrnnými údaji za Královéhradecký kraj.

Tab. 74: Srovnání základních ukazatelů cestovního ruchu Královéhradeckého kraje, země Sasko a Dolnoslezského vojvodství

Srovnávací kritéria	Královéhradecký kraj (2000)	Spolková země Sasko (1999) *)	Vojvodství Dolnoslezské (2000)
počet hromadných ubytovacích zařízení	973	2 056	883
počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních	48 539	111 231	55 500
počet hostů (v tis.)	977	4 734	1 515
počet přenocování hostů (v tis.)	4 691	13 474	5 480
využití lůžkových kapacit (v %)	32,4	cca 43	cca 47

*) uvedena jsou všechna ubytovací zařízení s 9 a více lůžky

Pramen: www.sachsen.de, ČSÚ Praha, 2001, GUS Polski 2001

K hlavním **konkurenčním výhodám** Krkonoš v průběhu celých 90. let patří atraktivní krajinná a přírodní nabídka v letní i zimní sezóně a ve srovnání s evropskými horskými oblastmi také nižší cenová úroveň. Do budoucna však bude potřeba vybudovat kvalitnější organizační zázemí turistické nabídky (turistické organizační struktury, turistický informační a rezervační systém, turistické programy a jejich prodej).

Hodnocení vnitřní konkurence

Vnitřní konkurenci v současnosti v Krkonoších představují **jednotlivá turistická centra sobě navzájem** (Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Vrchlabí, Janské Lázně aj.), **podobně i jednotlivé objekty a aktivity podnikatelské sféry**. Obavy z konkurence však vyplývají především z roztržitosti turistické nabídky, z přetrvávající neexistence lokálních turistických organizací (zajišťujících zejména pomoc při získávání hostů) a především z neexistence specializovaných turistických programů. Jejich přípravou a realizací by se umožnila specializace jednotlivých turistických center a oblastí, i podniků s možností efektivní spolupráce. Problémem je také neexistence moderních marketingových forem prodeje turistické nabídky a neexistence jednotného turistického informačního a rezervačního systému.

Pojmenované slabé stránky by měla pomoci řešit návrhová část tohoto dokumentu.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Přehled turistických značených cest v Krkonoších

Číslo	Vodící barva	Trasa	Délka (v km)
0401	červená	Cesta česko-polského přátelství: Česká budka, rozc. - Sněžné jámy, rozc. - Špindlerova bouda - Sedlo nad Obřím dolem - Sněžka - Jelenka - Pomezní boudy, BUS	24,5
0402	červená	Pramen Labe - Labská bouda - Krkonoš, Vrbatova bouda - Horní Mísečky - Špindlerův Mlýn, nám. - Kozí hřbety, odb. k vyhlídce - Luční bouda	19,0
0403	červená	Cesta bratří Čapků: Pomezní boudy, BUS - Dolní Malá Úpa, kostel - Horní Albeřice - Rýchory, Kutná, rozc. - Stachelberg, dělostřelecká tvrz - Trutnov, nádr. BUS - Lhota, záp. okraj, MHD	34,0
0406	červená	Vrchlabí, ŽST, nádr. BUS - Strážné, BUS - Hřiběcí bouda - Chalupa Na Rozcestí - Výrovka, bouda KČT - Luční bouda	18,0
0407	červená	Svoboda n.Úp., ŽST, BUS - Janské Lázně, nám., BUS - Černá hora, Sokolská bouda - Lučiny, Pražská bouda - Chalupa Na Rozcestí	18,5
0408	červená	Pec p.Sn., nám. - Richterovy boudy - Modrý důl, rozc. - Pec p.Sn., nám.	8,5
0409	červená	Zadní Mostek - Dolní Olešnice, BUS - Hostinné, BUS	5,5
0431	červená	Bucharova cesta: Přední Žalý, odb. - Rovinka, rozc. - Horní Mísečky	11,5
1801	modrá	U čtyř pánů, Pančavská louka, rozc. - Labská bouda - Pod Dívčí strání, rozc. - Bouda u Bílého Labe - Luční bouda - Sedlo nad Obřím dolem	20,5
1802	modrá	Sedlo nad Martinovou boudou - Martinova bouda - U Petrovy boudy, rozc.	4,7
1804	modrá	Hořejší Vrchlabí, BUS - Herlíkovice, kostel - Přední Labská - Špindlerův Mlýn, nám. - Pod Dívčí strání, rozc.	15,0
1805	modrá	Pod Černou skálou, rozc. - Labská přehrada	2,0
1806	modrá	Labská, BUS - Horní Mísečky, rozc.	2,5
1807	modrá	Špindlerův Mlýn, nám. - Klínové boudy, rozc. - Výrovka, bouda KČT	9,0
1808	modrá	Klínové boudy, rozc. - Friesovy boudy - Hřiběcí bouda	5,5
1809	modrá	Nad Krásnou plání, rozc. - Bouda na Pláni - Pláň, rozc.	3,0
1810	modrá	Vrchlabí, kostel - Horní Lánov - Rejdiště, rozc. - Pod boudou Mír, rozc.	11,5
1812	modrá	Černý Důl, nám. - Bouda Mír - Pec p.Sn., nám. - Pec p.Sn., odb. k dol.st. lanovky na Sněžku, rozc. - Obří důl, rozc. - Sedlo nad Obřím dolem	16,5
1813	modrá	Pec p.Sn., nám. - Velká Úpa, BUS - Janovy boudy, rozc. - Dolní Malá Úpa, kostel	9,0
1814	modrá	Černokostecká bouda - Pod Kolínskou boudou, rozc. - U Zrcadlových bud, rozc.	7,5
1815	modrá	Černá bouda - Nad Pardubickými boudami, rozc.	0,5
1816	modrá	Janské Lázně, nám., BUS - U Zrcadlových bud, rozc.	5,0
1817	modrá	Janské Lázně, nám., BUS - Modrokamenná bouda - Temný Důl, BUS - Pod Starou horou, rozc.	8,0
1818	modrá	Nad Vlašskými boudami, rozc. - Bouda Myslivna, BUS - Cestník	8,5
1819	modrá	Horní Maršov, BUS - Dolní Lysečiny, rozc. - Lysečinská bouda	7,0
1820	modrá	Dubový Dvůr, u lesa - Staré Buky - Dolce, koup. - Trutnov, nádr. BUS - Bystřice - Pašovka, lovcí bouda - Rýchory, Kutná, rozc.	25,5
1822	modrá	Trutnov, nádr. BUS - Peklo, kemp - Břecštejn, zř., rozc. - Pod Liškou, rozc. - Hostinné, nádr. BUS	21,5
1824	modrá	Roh hranic, rozc. - Pod Rýchorským křížem, rozc. - Žacléř, nám. - Černá Voda, odb. - Královec, odb. k ŽST - Vraní hory - Bernartice, BUS - Prkenný Důl, rozc.	28,0
1826	modrá	Starý Rokytník - Bohuslavice n.Úp., BUS	3,0
1869	modrá	Zadní Ždírnice	3,0
1882	modrá	Medvědí bouda - Davidovy boudy - Špindlerova bouda	5,0

Číslo	Vodící barva	Trasa	Délka (v km)
4201	zelená	Rovinka, rozc. - Labská, jižní rozc. - Špindlerův Mlýn, nám. - U Dívčí lávky, BUS - Medvědí bouda - Martinova bouda - Labská bouda - pramen Labe - Labská louka, rozc.	18,5
4202	zelená	Špindlerova bouda - Jelení boudy - U Dívčí lávky, BUS	3,0
4203	zelená	Špindlerův Mlýn, nám. - Výrovka, bouda KČT - Richterovy boudy - Pec p.Sn., nám.	11,5
4204	zelená	Moravská bouda - Pod Petrovou boudou, rozc.	1,0
4205	zelená	Pod Jelenkou, rozc. - Malá Úpa, Smrčí, BUS	1,5
4206	zelená	Špindlerův Mlýn, nám. - Pláň, rozc. - Bouda na Pláni - Klínové boudy, rozc. - Chalupa na rozcestí - Severka - Pec p.Sn., nám. - Růžohorky - Pod Portášovými boudami, rozc. - Dolní Malá Úpa, Spálený mlýn, Krakonošovo údolí, BUS - Horní Maršov, BUS	30,0
4207	zelená	Špindlerův Mlýn, nám. - Labská přehrada - Nad Krásnou plání, rozc. - Hříběcí bouda - Rudolfův - Tetřeví boudy, severní rozc. - Nad boudou Mír, rozc.	18,7
4208	zelená	Velká Úpa, BUS - Javorka, rozc. - Lučiny, Pražská bouda - Pod Lesní boudou, rozc. - U Dvorské boudy, rozc.	10,5
4209	zelená	U Thámových bud, rozc. - Pod Vlašskými boudami, rozc. - Nad Pražačkou, rozc.	5,5
4210	zelená	Svoboda n.Úp., ŽST, BUS - Modrokamenná bouda - Nad Pardubickými boudami, rozc. - Javoří důl, vodojem	9,5
4211	zelená	Valteřice - Vrchlábí, kostel	2,0
4212	zelená	Svoboda n.Úp., ŽST, BUS - Rýchorská bouda - Rýchory, Kutná, rozc. - Rýchorský kříž - Žacléř, střed, rozc. - Bernartice, BUS	17,5
4213	zelená	Trutnov, nádr. BUS - Starý Rokytník, kostel - Suchovršice, most	9,0
4214	zelená	Mladé Buky, ŽST - Bystřice	2,5
4215	zelená	Bohuslavice n.Úp., BUS - Lhota u Trutnova	5,0
4216	zelená	Janské Lázně, nám., BUS - Janská hora - Nad Mladými Buky, rozc. - Horní Staré Město, most - Stachelberg, dělostřelecká tvrz - Prkenný Důl, rozc. - Žacléř, nám.	24,0
4228	zelená	Hoffmannova bouda - Janské Lázně, nám., BUS - Svoboda n.Úp., nám.	5,0
4246	zelená	Nad Růžohorským sedlem, rozc. - Jelenka	4,0
4248	zelená	Hostinné, BUS - Nad Dolní Olešnicí - Bradlo	5,5
4256	zelená	Dolní Kalná	2,0
4313	zelená	Pod Liškou, rozc. - Javorník, BUS - Hladíkova Výšina, rozc.	5,5
7201	žlutá	Vrchlábí, kostel - Strážné, BUS - Nad Krásnou plání, rozc. - Špindlerův Mlýn, nám. - U Dívčí lávky, BUS - Davidovy boudy - Nad Petrovou boudou, rozc.	22,7
7203	žlutá	Medvědí bouda - Bradlerovy boudy	1,0
7204	žlutá	Špindlerův Mlýn, nádr. BUS - Bouda u Bílého Labe - Špindlerova bouda	9,0
7205	žlutá	Špindlerův Mlýn, vodojem - Judeichova cesta - úbočí Kozích hřbetů, rozc.	3,0
7206	žlutá	Pod Medvědínem, rozc. - Medvědín, horní st.lanovky - Pod Šmídovou vyhlídkou, rozc.	1,5
7207	žlutá	Vrchlábí, kostel - Křížovky, rozc.	3,5
7208	žlutá	Nad Dolním Dvorem, rozc. - Dolní Dvůr, kostel - Hanapetrova Paseka, horní rozc. - Zadní Rennerovky, horní rozc. - Klínové boudy, rozc.	8,5
7210	žlutá	Černý Důl, nám. - Tetřeví boudy, severní rozc. - Liščí louka, rozc.	7,5
7211	žlutá	Černý Důl, nám. - U Zrcadlových bud, rozc. - Černá hora, Sokolská bouda	4,5
7212	žlutá	Obří důl, rozc. - Modrý důl, rozc.	1,5
7213	žlutá	Pec p.Sn., nám. - U Lesní boudy, rozc.	4,5
7215	žlutá	Pec p.Sn., nám. - Javorka, rozc. - Kolínská bouda - Husova bouda	5,0
7216	žlutá	Pod Kolínskou boudou, rozc. - údolí potoka Čistá, rozc.	2,0

Číslo	Vodící barva	Trasa	Délka (v km)
7217	žlutá	Hostinec Na křižovatce, BUS - Janovy boudy, rozc. - Pod Portášovými boudami, rozc. - Růžohorky - Sněžka	10,5
7218	žlutá	U Malých Pardubických bud, rozc. - Černá bouda - Nad Vlašskými boudami, rozc. - Velká Úpa, BUS - Nad Portášovými boudami, rozc.	13,5
7220	žlutá	Jelenka - Pomezní Boudy, BUS - Dolní Malá Úpa, kostel - Dolní Malá Úpa, Spálený mlýn, Krakonošovo údolí, BUS - Jelení potok, pod Koulemi - Horní Malá Úpa, Smrčí, BUS	22,0
7222	žlutá	Horní Lysečiny, rozc. - Cestník	1,5
7223	žlutá	Horní Maršov, BUS - Rýchorská bouda - Rýchory, Kutná, rozc.	4,0
7224	žlutá	Horní Maršov, BUS - Nad Pražačkou, rozc. - Modrokamenná bouda	6,0
7226	žlutá	Svoboda n.Úp., ŽST, BUS - Pašovka, lovecká bouda	4,5
7227	žlutá	Svoboda n.Úp., ŽST, BUS - Janská hora - Nad Hoffmannovou boudou, rozc.	7,5
7229	žlutá	Břecštejn, zř., rozc. - Nad Mladými Buky, rozc.	2,0
7230	žlutá	Hostinné, nám. - Hostinné, BUS - Hostinné, ŽST	1,0
7231	žlutá	Horní Staré Město, internát - Nad Babím, rozc.	3,5
7233	žlutá	Trutnov, ŽST - Trutnov, nám. - dále okružní: Za Janským vrchem - Trutnov, nám.	5,0
7234	žlutá	Křenov, ŽST - Žaclěř, nám. - Bílý kříž	7,0
7235	žlutá	Severní Čížkovy kameny, jesk. – Sedmidomí	3,0
7236	žlutá	Pec p.Sn., odb.k dol.stan.lanovky na Sněžku, rozc. - Pod Větrníkem, rozc.	0,5
7237	žlutá	Labská bouda - Sněžné jámy, rozc.	2,0
7238	žlutá	Pod Dvorským lesem, rozc. - Rýchorský kříž	1,5
7262	žlutá	Herlíkovice, kostel - údolí Labe, BUS - Pod Zadním Žalým, rozc.	5,0
7307	žlutá	Rovinka, rozc. - Přední Labská, rozc.	2,5
7310	žlutá	Nad Kotelní jámou, rozc. - Labská louka, rozc. - Pramen Labe - Česká budka, rozc.	3,7
7361	žlutá	Bernartice, BUS - Janský vrch	5,0
7378	žlutá	Luční bouda - hraniční přechod - Równia p.Sn., odb. k Luční boudě	0,8
7381	žlutá	Žaclěř, u ŽST - Bobr - hraniční přechod	2,5

Pramen: Krkonoše, turistická mapa 1:50 000, přílohový sešit, textová část, Klub českých turistů, 2002
 Podkrkonoší, turistická mapa 1:50 000, textová část, Klub českých turistů, 1998

Příloha 2: Dotazník pro TIC

1.1 Identifikační údaje	
◆ Název	
◆ Adresa (vč. PSČ)	
◆ Telefon	
◆ Fax	
◆ Email	
◆ WWW adresa	
◆ Majitel (provozovatel)	
1.2 Otevírací doba, umístění	
◆ Otevírací doba	
◆ Celoroční / sezónní provoz	
◆ Přístup z ulice, pro osoby tělesně postižené	
◆ Výloha / vitrína	
◆ Směrovky k TIC	
◆ Logo (bílé i na zeleném pozadí)	
◆ Informace mimo otvírací dobu:	
• Otevírací doba vlastního TIC	
• Nejbližší jiné TIC – adresa, telefon, otevírací doba	
• Tísňová tel. čísla (policie, hasiči, první pomoc) s překladem do AJ, NJ	
• Mapa okolí – včetně turistických stezek, atraktivit (s popisem)	
• Mapa pro jednodenní poznávací výlety	
• Záznamník: odezva s informacemi o otevírací době v AJ, NJ	
• Nabídka ubytování (různých kategorií a tříd)	
1.3 Návštěvnost	
◆ Počet zákazníků (zimní a letní sezóna)	
• Průměr za den (ve všední den a o víkendu)	
• Průměr za měsíc	
◆ Služby pro domácí klientelu – v %	
◆ Ze kterých zemí jsou zahraniční klienti (nejčastěji)?	
◆ Jak byste popsal nejčastější typy zákazníků (věk, příjmová skupina, co je předmětem jejich zájmu, země původu...)?	
1.4 Poskytované turistické informace	
◆ Jazyková vybavenost: AJ, NJ, další jazyky	
• Personál	
• Tištěné materiály	
◆ Různá forma poskytovaných informací: verbálně, tištěné	
◆ Informační letáky, propagační a informační materiály – bezplatně poskytované	
◆ Okruhy poskytovaných informací:	
• Informace o ubytování	
• Provádění rezervací ubytování (na základě verbálního dotazu, telefonátu, faxu, emailu)	
• Společenské a geografické informace	
• Důležité kontaktní informace	
• Informace o atraktivitách regionu (včetně provozní doby a vstupného)	
• Informace o službách cestovního ruchu (zejména CK, směnárny, TIC)	
• Informace o dopravě (dostupnost různými prostředky)	
• Stravovací možnosti	
• Akce: kulturní, společenské, sportovní, další	
• Obchod a služby	
◆ Rozsah poskytovaných informací (turistický marketingový	

region, celostátní v přiměřeném rozsahu, celá ČR i pro výjezdy do zahraničí)	
♦ Možnost vyhledání informací zákazníkem	
♦ Časově nezávislá dostupnost informací (infobox, informace mimo otevírací dobu viz výše)	
1.5 Propagace, reklama	
♦ Propagační materiály jsou ve formě tištěné, elektronické, jiná média	
♦ (Informační letáky, propagační a informační materiály – bezplatně poskytované)	
♦ (Prezentace atraktivit regionu)	
♦ Informace o ubytování, reklamní nabídka jiných služeb – jakých?	
♦ Kdo vydává a financuje propagační materiály?	
♦ Účastníte se veletrhů cestovního ruchu? Jakých? Které znáte v ČR a v zahraničí?	
♦ Využíváte placenou reklamu? (přes CK, inzeráty, jiné formy)	
♦ Kolik ročně investujete do reklamy?	
1.6 Turistické produkty, jejich prodej	
♦ Nabízíte nějaké turistické produkty?	
♦ Co můžete turistům doporučit?	
• Programy na 1 či více dní	
• Zvláštní programy pro různé požadavky (cykloturistika, venkovská turistika...)	
♦ Vybavení a výzdoba:	
• PC, stolek a 3 židle pro klienty, prodejní pult, prodejní regály	
• Dostatečně velká mapa města či okolí (letecká fotografie)	
♦ Prodej: mapy místa, mapy regionu, autoatlas ČR, turističtí průvodci, upomínkové předměty, videokazety, informační CD ROM	
♦ Další služby: průvodcovská činnost, směnárenské služby, jiné	
1.7 Spolupráce s podnikatelskou sférou a veřejnou správou	
♦ Spolupracujete s podnikatelskou sférou? Z iniciativy jejich, vaší?	
♦ Spolupracujete s ostatními TIC v regionu? Jestliže ano, s kterými?	
♦ Jste členem nějakého profesního sdružení cestovního ruchu?	
• Znáte nějaké (jaké)?	
• Co byste od takového sdružení očekával?	
♦ Jste ochoten se zapojit do systému certifikace kvality?	
♦ Pomáhá vám v podnikání obec? Jak?	

Příloha 3: Minimální standard pro obsah a funkci WWW stránek turistického informačního centra

Obsah stránek - stránky poskytují minimálně následující okruhy informací:

<i>Název</i>	<i>přesný název turistického informačního centra, logo a kategorie TIC</i>
<i>Lokalizace turistického informačního centra</i>	<i>orientační mapka regionu s umístěním turistického informačního centra, lokalizace turistického informačního centra ve městech/obcích, resp. atraktivitách a vymezení polohy těchto měst (obcí, atraktivit), plán města s umístěním turistického informačního centra</i>
<i>Základní údaje o turistickém informačním centru</i>	<i>charakteristika poskytovaných služeb včetně jazyků, ve kterých jsou realizovány informační služby, fotografie exteriéru, otvírací doba, kontakt na TIC (adresa - ulice, obec, PSČ; telefon s uvedením čísel pro různé jazykové mutace; fax, E-mail)</i>
<i>Dopravní dostupnost různými dopravními prostředky</i>	<i>orientační mapa dopravních tras (silniční komunikace - číselné značení a směr od významného sídla nebo propojující významná sídla; číslo železniční trati spojující významná sídla), výstupní a nástupní stanice a pěší dostupnost k turistickému informačnímu centru; autobusové, železniční a letecké spoje z významných sídel, propojení na informační systémy s vyhledáváním dopravního spojení</i>
<i>Další TIC v regionu</i>	<i>orientační mapka regionu s umístěním dalších TIC, základními údaji o poskytovaných službách, kontakty na TIC (adresa - ulice, obec, PSČ; telefon s uvedením čísel pro různé jazykové mutace; fax, E-mail, URL)</i>
<i>Další zdroje informací</i>	<i>(uvedené podle jazykových mutací, u německé jazykové mutace lze výjimečně použít propojení na stránky v angličtině) - významná část stránek, URL adresy turistických marketingových regionů a mikroregionů, měst/obcí regionu, atraktivit regionu, informačních systémů o ubytování, dopravním spojení, podle jazykových mutací vedený kalendář regionálních a celostátních kulturních, sportovních a dalších akcí</i>

Funkce stránek a způsob implementace

<i>Vymezení cílů</i>	<i>prezentace TIC s důrazem na popis poskytovaných služeb, propojení informací důležitých pro turisty na dalších WWW stránkách</i>
<i>Vybrané funkce</i>	<i>stránky obdobného rozsahu jsou zpracovány v několika jazykových mutacích - minimálně čeština, angličtina, němčina</i>
<i>Design</i>	<i>reklamy se nesmí na stránkách vyskytovat; jednotný design stránek usnadňující orientaci na stránkách; vhodný kontrast mezi pozadím a textem, grafickými prvky; maximální plocha pro užitečnou informaci; navigační prvky umožňující přehledný pohyb v rámci stránek; externí WWW stránky se otevírají v novém okně; optimalizace rychlosti načítání</i>
<i>Propojení v rámci turistického informačního systému</i>	<i>vlastní URL adresa pro každou jazykovou mutaci (možnost přesného odkazu z externích WWW stránek), tato adresa by neměla být měněna</i>
<i>Udržování aktuálnosti a správnosti údajů</i>	<i>E-mail na toho, kdo garantuje obsahovou správnost, resp. správce (webmastera), datum poslední aktualizace údajů na každé stránce</i>

Příloha 4: Přehled ubytovacích zařízení v obcích turistické oblasti Krkonoše v zimní sezóně 2002/2003

Kód obce	Název obce	Název zařízení	Druh	Počet lůžek	Adresa	PSČ	Kontakt	e-mail	webová adresa
579115	Černý Důl	HOTEL - PENSION SVATÝ MICHAL	H	42	Černý Důl 49	543 44	499 435 222, 499 405 481		www.amart.cz/chaty/svaty_michal.html
579116	Černý Důl	HOTEL AURUM-MUS. a.s.	H	106	Černý Důl 83	543 44	499 435 169, 499 435 243, 499 435 050-2	recepcie@aurum.mus.cz	www.hotel.aurum.mus.cz
579117	Černý Důl	HOTEL UNION	H	20	Černý Důl 52	543 44	499 492 222-3		
579118	Černý Důl	HOTEL POŠTA	H		Černý Důl 77	543 44	499 435 158		
579152	Černý Důl	HOTEL PRVOSENKA	H		Černý Důl 188	543 44	499 896 180, 499 736 288		www.volny.cz/prvosenska/czech.htm
579123	Dolní Branná	HOTEL EUROCAMPING LIŠČÍ FARMA	H	91	Dolní Branná 350	543 62	499 421 473, 499 421 656	hotelcamp@liscifarma.cz	www.liscifarma.cz
579149	Dolní Dvůr	HOTEL MORAVA	H	65	Dolní Dvůr 16	543 42	499 522 368, 499 432 457, 603 194 856		www.hotelmorava.cz
579161	Dolní Dvůr	HOTEL U ZVONU	H	90	Dolní Dvůr 8	543 42	499 522 019, 604 270 431		
579295	Horní Maršov	HOTEL SLOVAN	H	50	Horní Maršov 66	542 26	499 874 130		
579296	Horní Maršov	HOTEL VÁPENKA	H	82	Horní Albeřice 13	542 26	499 895 170, 603 861 404	vapenka.cz@worldonline.cz	krkonose.nasehory.cz/vapenka
579352	Janské Lázně	HOTEL ASTORIA	H	60	Lázeňská 52	542 25	499 875 317, 499 875 290		
579353	Janské Lázně	HOTEL ČERNÁ BOUDA	H	124	Černá hora 171	542 25	499 875 360, 499 875 193		
579354	Janské Lázně	HOTEL LESNÍ DŮM - Veselý Petr	H	60	Krkonošská 208	542 25	499 875 167, 499 875 385, 499 329 477-8	hotel@lesnidum.cz	www.lesnidum.cz
579355	Janské Lázně	HOTEL LUČNÍ DŮM	H		Janské Lázně	542 25	499 875 283		
579356	Janské Lázně	HORSKÝ HOTEL NA ČERNÉ HOŘE	H	150	Černá hora 145	542 25	499 875 171, 499 875 251	horske.hotely@quick.cz	
579357	Janské Lázně	HOTEL SIRÉNA	H	150	Modrokamenná 155	542 25	499 875 215, 499 875 352, 499 875 131	jaroslav.havlina@worldonline.cz	
579358	Janské Lázně	HOTEL VYHLÍDKA	H	42	Černohorská 151	542 25	499 875 182, 499 875 166		
579359	Janské Lázně	HOTEL ZÁTIŠÍ	H	36	Krkonošská 180	542 25	499 875 409, 499 875 123	zatisi@volny.cz	www.zatisi.mraveniste.cz
579375	Janské Lázně	SOKOLSKÁ BOUDA	H	150	Černá Hora 172	542 25	499 875 050	horske.hotely@quick.cz	
579392	Janské Lázně	HORSKÝ HOTEL VENDLOVKA - ZRCADLOVKA	H	60	Janské Lázně 171	542 25	499 875 345, 606 951 425	mybistro@bene.cz	www.vendlovka-zrcadlovka.cz/index1.htm
579393	Janské Lázně	HOTEL KULMA	H		Janské Lázně 94	542 25	499 875 220		
579396	Janské Lázně	HOTEL TERRA	H		Černohorská 62	542 25	499 875 184		
579435	Lánov	HOTEL HARMONIE	H	72	Lánov u Vrchlabí 81	543 41	499 432 244-5, 499 432 260, 777 871 180		krkonose.nasehory.cz/hotelharmonie
579442	Lánov	HOTEL LÁNOVSKÝ DVŮR	H	116	Lánov 97	543 41	499 432 186-7, 499 432 364-5		
579515	Malá Úpa	HORSKÝ HOTEL POMEZNÍ BOUDA	H	50	Horní Malá Úpa 40	542 27	499 891 234, 604 268 327	info@pomezni-bouda.cz	www.pomezni-bouda.cz
579517	Malá Úpa	HOTEL JAVOR	H	93	Dolní Malá Úpa 128	542 27	499 891 206	hotelJAVOR@seznam.cz	
579526	Malá Úpa	HOTEL GARNI	H		Spálený Mlýn	542 27	499 891 213, 499 891 192		
579550	Mladé Buky	SPORT HOTEL VELLA	H	28	Hertlikovice 106	542 23	499 873 220		
579583	Pec pod Sněžkou	KOLÍNSKÁ BOUDA	H	90	Pec pod Sněžkou 139	542 21	499 736 201, 499 736 209	kolinska.bouda@seznam.cz	krkonose.nasehory.cz/hotelkolinskabouda
579595	Pec pod Sněžkou	HOTEL EMERICH	H	72	Velká paseka 292	542 21	499 896 234, 607 561 294	hotel.emerich@cbox.cz	www.hotel-emerich.cz/
579597	Pec pod Sněžkou	HOTEL BOUDA JANA	H	33	Velká Úpa 31	542 21	499 891 119		
579598	Pec pod Sněžkou	HOTEL DĚVÍN	H	42	Pec pod Sněžkou 190	542 21	499 896 352, 608 959 570	hotel-devin@volny.cz	www.volny.cz/hotel-devin
579599	Pec pod Sněžkou	HOTEL HORIZONT	H	255	Malá pláň 141	542 21	499 861 222	hotel@hotelhorizont.cz	www.hotelhorizont.cz
579607	Pec pod Sněžkou	HOTEL HVĚZDA	H	36	Pec pod Sněžkou 193	542 21	499 896 242	baer@mbox.vol.cz	krkonose.nasehory.cz/hotelhvězda

579608	Pec pod Sněžkou	HOTEL HOŘEC	H	18	Pec pod Sněžkou 195	542 21	499 736 149	astral.horec@volny.cz	www.snowell.com/hotelhorec.pecpodsneskou
579647	Pec pod Sněžkou	HOTEL CORSO	H		Pec pod Sněžkou 214	542 21	499 896 294		
579648	Pec pod Sněžkou	HOTEL HELA	H	44	Velká Úpa	542 21	499 736 221		
579649	Pec pod Sněžkou	HOTEL MÁJ	H	53	Pec pod Sněžkou 140	542 21	499 896 237		hradec.jali.cz
579650	Pec pod Sněžkou	HOTEL HNĚDÝ VRCH	H	84	Pec pod Sněžkou 52	542 21	499 896 152, 499 736 396, 499 329 471-2		
579651	Pec pod Sněžkou	HOTEL HUSOVA BOUDA	H		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 316	konkolsky@volny.cz	www.bnet.cz/husova/
579652	Pec pod Sněžkou	HOTEL NAD ČERNÝM DOLEM	H	86	Pec pod Sněžkou	542 21			www.ceskehory.cz/nadcernymdolem
579653	Pec pod Sněžkou	HOTEL JANEČEK	H		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 240		
579654	Pec pod Sněžkou	HOTEL KROKUS	H	35	Pec pod Sněžkou 189	542 21	499 896 961-4	hotel.krokus@iol.cz	
579655	Pec pod Sněžkou	HOTEL NEBOŽÍZEK	H		Malá pláň 164	542 21	499 736 154		
579656	Pec pod Sněžkou	HOTEL NIKOLA	H		Pec pod Sněžkou 170	542 21	499 736 251, 499 692 278-9		
579657	Pec pod Sněžkou	HOTEL RADIUM	H		Velká Úpa	542 21	499 736 263		
579658	Pec pod Sněžkou	HOTEL SNOWY OWL	H		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 174		
579659	Pec pod Sněžkou	HOTEL TETRÍVEK	H	25	Velká Úpa 159	542 21	499 736 242		
579660	Pec pod Sněžkou	HORSKÝ HOTEL ŽIŽKOVA BOUDA	H	127	Pec pod Sněžkou 22	542 21	499 896 333		www.volny.cz/zizkovabouda
579661	Pec pod Sněžkou	HOTEL ENERGETIK	H	150	Pec pod Sněžkou 56	542 21	499 329 411, 499 329 415	energetik@mbox.vol.cz	
579662	Pec pod Sněžkou	HOTEL ÚPA	H		Velká Úpa 143	542 21	499 736 220, 499 736 173		
579761	Pec pod Sněžkou	HORSKÝ HOTEL PRVOSENKA	H	53		542 21	499 736 288		
579646	Rudník	HOTEL ZOJA	H	53	Javorník 152	543 72	499 895 178, 499 895 109, 602 403 243	amart@amart.cz	krkonose.nasehory.cz/zoja
579647	Rudník	HOTEL ARNIKA	H	60	Javorník 134	543 72	499 440 321	arnika.rudnik@volny.cz	www.arnikarudnik.cz
579698	Strážné	HOTEL FRIISOVY BOUDY	H	84	Strážné 95	543 52			
579707	Strážné	HOTEL - HORSKÝ DOMOV ČCE	H		Strážné 157	543 52	499 434 300, 499 434 012-3		
579709	Strážné	HOTEL VLTAVA	H		Strážné 132	543 52	499 434 011		
579735	Svoboda n. Úp.	HOTEL PROM	H	110	Černohorská 27	542 24	499 942 020, 499 942 751-2	prom@tu.bon.cz	www.krkonose-net.cz/prom
579745	Špindlerův Mlýn	HOTEL STYL	H	62	Labská 83	543 51			
579748	Špindlerův Mlýn	HOTEL SAVOY	H	110	Harrachova 23	543 51	499 433 221-2, 606 626 541	hotel@savoy.cz	www.savoy.cz
579749	Špindlerův Mlýn	HOTEL HORAL	H	322	Svatopetrská 280	543 51	499 433 351	hotel.horal@orea.cz	
579750	Špindlerův Mlýn	HOTEL CENTRAL	H	176	Špindlerovské náměstí 10	543 51	499 433 321	hotel.central@orea.cz	www.orea.cz/central
579751	Špindlerův Mlýn	ST. PETR HOTEL	H	160	Svatý Petr 76-78	543 51	499 493 468, 603 809 503	st.petrhotel@quick.cz	www.stpetrhotel.cz
579752	Špindlerův Mlýn	INTERHOTEL MONTANA	H		Bedřichov 70	543 51	499 433 215	hotel.montana@worldonline.cz	
579753	Špindlerův Mlýn	HARMONY CLUB HOTEL	H	213	Bedřichov 106	543 51	499 969 111	Harmonysm@harmonyclub.cz	www.harmonyclub.cz
579754	Špindlerův Mlýn	HOTEL VENUŠE	H		Špindlerův Mlýn 23	543 51	499 493 981, 499 493 982	hotel.venuse@iol.cz	
579755	Špindlerův Mlýn	ALPSKÝ HOTEL	H	58	Zelená 13	543 51			
579758	Špindlerův Mlýn	HOTEL NA VÝSLUNÍ	H	48	Svatopetrská 49	543 51	499 433 731		
579761	Špindlerův Mlýn	HOTEL ADĚLKA	H	60	Údolní 79	543 51			
579762	Špindlerův Mlýn	HOTEL ZATIŠÍ	H	82	Luční 46	543 51	499 433 368, 499 433 126		
579766	Špindlerův Mlýn	HOTEL WINDSOR	H	53	Okružní 13	543 51	499 433 203, 499 429 696-8		
579769	Špindlerův Mlýn	HOTEL SVATÝ HUBERT	H	60	Okružní 133	543 51	499 523 276		krkonose.nasehory.cz/hotelsvatyhubert
579770	Špindlerův Mlýn	HOTEL A RESTAURACE U TŘÍ RŮŽÍ	H	55	Bedřichov 18	543 51	499 433 188, 603 294 909	tri.ruze@volny.cz	krkonose.nasehory.cz/u3ruzi
579771	Špindlerův Mlýn	ESPLANADE APARTMANS	H	54	Svatý Petr 44	543 51	499 405 211	ampartmas@esplanade.cz	www.esplanade.cz

579772	Špindlerův Mlýn	HORSKÝ HOTEL HROMOVKA	H	80	Špindlerův Mlýn 8	543 51	499 421 701, 499 424 255, 603 204 408	hromovka@vr.bon.cz	www.hromovka.cz
579773	Špindlerův Mlýn	HOTEL ARNIKA	H	506	Labská 111	543 51	499 433 171-2, 499 433 117, 724 245 592	rezervace@oreahotels.cz	www.orea.cz/arnika
579790	Špindlerův Mlýn	ALPSKÝ HOTEL	H		Špindlerův Mlýn 45	543 51	499 433 242		
579791	Špindlerův Mlýn	HOTEL ADÉLKA	H		Údolní 79	543 51	499 433 130, 499 433 215		
579792	Špindlerův Mlýn	HOTEL ASTRA	H		Bedřichov 10	543 51	499 433 214, 499 433 287		
579793	Špindlerův Mlýn	HOTEL BARBORA	H		Špindlerův Mlýn 37	543 51	499 523 415, 499 523 749		
579794	Špindlerův Mlýn	HOTEL BEDŘICHOV	H		Bedřichov 62	543 51	499 433 371, 499 433 159		
579795	Špindlerův Mlýn	HOTEL BEDŘIŠKA	H		Špindlerův Mlýn	543 51	499 433 108, 499 433 103		
579796	Špindlerův Mlýn	HOTEL BOBŘÍK	H		Bedřichov 9	543 51	499 523 691		
579797	Špindlerův Mlýn	HOTEL EDEN	H		Špindlerův Mlýn 121	543 51	499 523 448		
579798	Špindlerův Mlýn	HOTEL GROUP	H		Bedřichov 19	543 51	499 433 310, 499 433 300		
579799	Špindlerův Mlýn	HOTEL HANIČKA	H		Špindlerův Mlýn 30	543 51	499 523 678, 499 523 699		
579800	Špindlerův Mlýn	HOTEL HORNÍ PRAMEN	H		Špindlerův Mlýn 25	543 51	499 433 139, 499 433 340		
579801	Špindlerův Mlýn	HOTEL HRADEC	H		Bedřichov 41	543 51	499 433 256, 499 433 323		
579802	Špindlerův Mlýn	HOTEL HUBERTUS	H		Bedřichov 20	543 51	499 433 339, 499 433 115	spindlhbertus@volny.cz	
579803	Špindlerův Mlýn	HOTEL JÁNOŠÍK	H		Bedřichov 4	543 51	499 433 224, 499 433 262		
579804	Špindlerův Mlýn	HOTEL LOMNICE	H		Špindlerův Mlýn	543 51	499 433 363		
579805	Špindlerův Mlýn	HOTEL MARTIN	H		Svatý Petr 267	543 51	499 523 150		
579806	Špindlerův Mlýn	HOTEL NECHANICKÝ	H	46	Špindlerův Mlýn 43B	543 51	499 433 163, 499 433 090-2		
579807	Špindlerův Mlýn	HOTEL NICO	H	45	Labská 87	543 51	499 433 296, 499 433 308		www.hotelnico.cz
579808	Špindlerův Mlýn	HOTEL OLYMPIE	H		Svatý Petr 56	543 51	499 523 387		
579809	Špindlerův Mlýn	HOTEL PALACE CLUB	H		Okružní 16	543 51	499 433 304, 499 433 403		
579810	Špindlerův Mlýn	HOTEL PRAHA	H		Okružní 118	543 51	499 433 740-3, 499 523 516		
579811	Špindlerův Mlýn	HORSTAV HOTEL	H		Okružní 295	543 51	499 433 254		
579812	Špindlerův Mlýn	HORIZONT HOTEL	H		Sv. Petr 78	543 51	499 433 468, 499 433 487-9		
579813	Špindlerův Mlýn	HOTEL SNĚŽKA	H	80	Okružní 155	543 51	499 433 306, 499 433 360		www.hotelsnezka.cz
579814	Špindlerův Mlýn	HOTEL START	H	76	Bedřichov 17	543 51	499 433 305, 499 433 534-6		www.hotelstart.cz
579815	Špindlerův Mlýn	HOTEL-PENZION VELVETA	H	120	Labská 110	543 51	499 523 483		www.sweb.cz/velveta
579904	Špindlerův Mlýn	HOTEL LENKA SKI AREAL	H	66		543 51	499 467 111		
579028	Trutnov	HOTEL PATRIA	H	220	Náchodská 358	541 01	499 811 241		
579029	Trutnov	GRAND HOTEL	H	61	Krkonošovo nám. 120	541 01	499 819 144, 607 909 762	grandhotel@iol.cz	krkonose.nasehory.cz/grandhotel
579031	Trutnov	HOTEL ADAM	H	59	Havličkova 11/10	541 01	499 811 955, 499 811 957		
579032	Trutnov	HOTEL BOHEMIA	H	25	Palackého 81	541 01	499 811 951-2		
579037	Trutnov	HOTEL HORAL	H		Krkonošská 770	541 01	499 811 066		
579862	Vrchlabí	HOTEL LABUŤ	H	60	Krkonošská 188	543 01	499 421 964	hotellabut@krkonose.cz	
579863	Vrchlabí	HOTEL A PENSION ALBIS	H	90	Horská 121	543 01	499 421 110	info@hotelalbis.cz	www.hotelalbis.cz
579867	Vrchlabí	HOTEL GENDORF	H	74	Krkonošská 153	543 01	499 429 630-6		
579870	Vrchlabí	HOTEL SPORTCLUB	H	50	Tyršova 783	543 01	499 429 493-5, 605 518 190		krkonose.nasehory.cz/hotelsportclub
579876	Vrchlabí	HOTEL AMB	H		Valteřická 1428	543 01	499 422 076		
579877	Vrchlabí	HOTEL LESNÍ ZÁTIŠÍ	H		Dolní Dvůr 20	543 01	499 522 487		
579878	Vrchlabí	HOTEL PIVOVARSKÁ BAŠTA	H	30	Horská 198	543 01	499 421 359, 499 421 272		
579879	Vrchlabí	HOTEL RENT	H		Krkonošská 10	543 01	499 424 076		
579875	Žacléf	HOTEL ALFA	H		Komenského 250	542 01	499 776 200		
579876	Žacléf	HOTEL ŽACLÉŘ	H		Rýchorské nám. 160	542 01	499 776 004		

579050	Bernartice	REKREAČNÍ CHATA BEČKOV	CH	40	Bečkov	542 04	602 149 225		
579050	Bernartice	CHALUPA POD LÍPOU	CH	16	Bernartice	542 04	499 879 152	dusanekm@post.cz	www.ceskehory.cz/podlipou
579122	Černý Důl	LESNÍ BOUDA	CH		Černý Důl 187	543 44	499 896 343, 602 148 099	lesni.bouda@iol.cz	www.lesnibouda.cz
579126	Černý Důl	CHATA VÁPENKA	CH	40	Černý Důl 68/1	543 44	499 435 196, 737 801 156	vapenka@cbox.cz	krkonose.nashory.cz/vapenka
579127	Černý Důl	CHATA HELENA	CH	45	Černý Důl 183	543 44	499 896 324	qsport@mbox.vol.cz	www.q-sport.cz
579128	Černý Důl	HORSKÁ CHATA KRAKONŮŠ	CH		Černý Důl 186	543 44	499 896 349		
579129	Černý Důl	BOUDA SLOVANKA	CH	60	Na Lučinách 182	543 44	499 896 332, 607 688 820	boudaslovanka@tiscali.cz	www.boudaslovanka.cz
579130	Černý Důl	CIHLÁŘSKÁ BOUDA	CH	112	Černý Důl 200	543 44	499 896 340	recepce@cihlarka.cz	www.cihlarka.cz
579131	Černý Důl	LYŽAŘSKÁ BOUDA	CH	71	Liščí hora 189	543 44	499 736 407, 607 568 841	lyzarska@lyzarska.cz	www.lyzarska.cz
579145	Černý Důl	CHALUPA U MULLERŮ	CH	10	Černý Důl 5	543 44	607 514 212		krkonose.nashory.cz/chalupaumulleru
579146	Černý Důl	CHALUPA JANYP	CH	12	Černý Důl 175	543 44	499 435 253, 737 856 320	pension.doro@centrum.cz	www.pensiondoro.wz.cz
579147	Černý Důl	CHALUPA HAJAKA	CH	8	Černý Důl 140	543 44	499 435 253, 737 856 320	pension.doro@centrum.cz	www.pensiondoro.wz.cz
579148	Černý Důl	CHALUPA MORAVA	CH	10	Černý Důl	543 44		jirina.pilarova@quick.cz	www.volny.cz/chalupamorava/
579149	Černý Důl	UBYTOVÁNÍ GERLE	CH	11	Náměstí 74	543 44	602 225 644	info@concom.cz	krkonose.nashory.cz/ugerlu
579151	Černý Důl	TETŘEVÍ BOUDY	CH	150	Tetřeví boudy 380	543 44	499 896 312, 499 896 315, 601 245 480	mair@pvtnet.cz	www.mujweb.cz/www/tetrevi_boudy
579122	Dolní Branná	CHATA POD HÁJKEM	CH	16	Horní Branná	543 62	605 168 608		
579157	Dolní Dvůr	CHATA BARONKA	CH	45	Dolní Dvůr 156	543 42	499 522 364		
579158	Dolní Dvůr	JANOVA BOUDA	CH	23	Dolní Dvůr 5	543 42	499 432 433		
579159	Dolní Dvůr	CHALUPA LIBERECKÁ BOUDA	CH	27	Dolní Dvůr 123	543 42	603 153 840	libereckabouda@volny.cz	www.volny.cz/libereckabouda
579160	Dolní Dvůr	PENSION RŮŽENKA	CH	21	Dolní Dvůr 164	543 42	499 522 375, 499 432 359		krkonose.nashory.cz/pensionruzenka
579269	Horní Maršov	REKREAČNÍ CHATA POUTNÍK	CH	42	Horní Lysečiny 39	542 26	499 895 149	ddm@pel.cz	www.ddm.pel.cz
579270	Horní Maršov	CHATA HONZÍK	CH		Horní Maršov 62	542 26	499 874 153		
579271	Horní Maršov	KARLOVA CHATA	CH		Dolní Lysečiny 37	542 26	499 874 167		
579272	Horní Maršov	CHATA LIBERTA	CH		Dolní Albořice 9	542 26	499 874 122		
579273	Horní Maršov	CHATA SPARTAKU PEČKY	CH		Horní Lysečiny 50	542 26	499 895 144		
579362	Janské Lázně	CHATA GRÁCIE	CH		Janské Lázně 139	542 25	499 875 462		
579363	Janské Lázně	CHATA JESTŘÁB	CH		Janské Lázně 118	542 25	499 875 343		
579364	Janské Lázně	CHATA U KOHOUTA JANSKÉ LÁZNĚ	CH		Janské Lázně 218	542 25	499 875 241		
579365	Janské Lázně	CHATA IDYLA	CH	50	Janské Lázně 112	542 25	603 256 616	tresnovka@volny.cz	www.volny.cz/tresnovka
579374	Janské Lázně	CHATA SPORT	CH	35	Černá Hora 192	542 25	499 875 171	recepce@horskhoteley.cz	
579381	Janské Lázně	HOFFMANNOVA BOUDA	CH	35	Janské Lázně 125	542 25	499 875 213	hofmannka@volny.cz	www.volny.cz/helcawie
579387	Janské Lázně	CHATA STAVODĚL	CH			542 25	499 875 278		
579394	Janské Lázně	CHALUPY U SRNČINY	CH	15	Janské Lázně 294	542 25	449 775 107, 605 136 976		www.volny.cz/chalupy/
579512	Malá Úpa	CHATA MORAVANKA	CH	30	Malá Úpa 79	542 27	499 891 294	lexa.m@iol.cz	www.moravanka.cz/chata
579513	Malá Úpa	TURISTICKÁ CHATA FTVS UK	CH	26	Horní Malá Úpa 79	542 27	220 170 250-2, 220 561 616	mc@ftvs.cuni.cz	www.ftvs.cuni.cz
579516	Malá Úpa	CHATA SNĚŽENKA	CH	14	Dolní Malá Úpa 82	542 27	499 891 289, 604 471 575, 777 571 575	tapka@volny.cz	krkonose.nashory.cz/chatasnezenka
579537	Malá Úpa	CHATA ATAS	CH		Dolní 60	542 27	499 891 106		
579538	Malá Úpa	HORSKÁ BOUDA RENEROVKA	CH	26	Malá Úpa	542 27	499 891 200	oliva@pvtnet.cz	www.renerovka.cz/
579539	Malá Úpa	CHATA JELENKA	CH	20	Horní Malá Úpa 122	542 27	499 895 105		

579540	Malá Úpa	RZ TSS CHATA ČESKÉ DRÁHY	CH		Horní Malá Úpa	542 27	499 891 159		
579541	Malá Úpa	CHATA KATEŘINA	CH		Horní Malá Úpa 29	542 27	499 891 285		
579543	Malá Úpa	RZ CHATA SKP PARDUBICE POLICIE ČR	CH		Malá Úpa 103	542 27	499 891 131		
579544	Malá Úpa	CHALUPA U STUDÁNKY	CH	20	Malá Úpa 23	542 27	499 891 180, 603 826 572		www.skolous.cz/Ubyt/vc/U_ Studanky.htm
579545	Malá Úpa	CHATA ŤAPKA	CH	30	Dolní Malá Úpa 85	542 27	499 891 289	tapka@volny.cz	www.volny.cz/tapka/
579582	Pec pod Sněžkou	CHATA KOH-I-NOOR	CH	50	Zahrádky	542 21	499 896 326, 499 896 307-9		
579584	Pec pod Sněžkou	CHATA PLAMÍNEK	CH	31	Karlov 174	542 21	499 895 104, 723 951 035	pplaminek@volny.cz	krkonose.nasehory.cz/chatplaminek
579588	Pec pod Sněžkou	CHATA SMETÁNKA	CH	65		542 21	602 646 380, 491 433 160	libra-tex@libra-tex.cz	
579589	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHATA SVĚTÝLKO	CH	16	Severka 73	542 21	499 736 406, 603 309 302	info@svetylko.cz	www.svetylko.cz
579591	Pec pod Sněžkou	CHATA SEVERKA	CH		Pec pod Sněžkou 69	542 21	603 309 302, 499 896 293		
579594	Pec pod Sněžkou	CHATA OBZOR	CH	52	Hnědý vrch	542 21	603 173 522	chata.obzor@seznam.cz	sroty.cz/obzor/
579601	Pec pod Sněžkou	CHATA MILÍŘE	CH		Pec pod Sněžkou 105	542 21	499 895 120	milire@volny.cz	
579602	Pec pod Sněžkou	CHATA SLUNEČNÁ	CH	32	Pec pod Sněžkou 132	542 21	499 796 191, 603 346 725	slunecna@volny.cz	slunecna.hyperlink.cz
579609	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHATA Č.149	CH	12	Pec pod Sněžkou 149	542 21	499 736 376, 606 386 670		krkonose.nasehory.cz/chata149
579610	Pec pod Sněžkou	BOUDA SVORNOST	CH	45	Na zahrádkách 35	542 21	499 896 317, 603 496 122		sweb.cz/boudasvornost
579611	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHATA AMOR	CH	35	Pec pod Sněžkou 163	542 21	499 736 421, 777 313 513		ubytovani.mraveniste.cz/amor
579612	Pec pod Sněžkou	CHATA LESOVNA	CH	26	Pec pod Sněžkou 131	542 21	499 736 148, 603 215 144	mil.jiri@volny.cz	krkonose.nasehory.cz/lesovna
579613	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHALUPA POD LANOVKOU	CH	11	Pec pod Sněžkou	542 21			www.volny.cz/pension.protez/index.html
579614	Pec pod Sněžkou	BOUDA V OBŘÍM DOLE	CH	31	Pec pod Sněžkou 116	542 21	499 896 270, 603 810 217	obridul@volny.cz	www.volny.cz/obridul
579615	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHATA FTVS UK NA MULDĚ	CH	45	Pec pod Sněžkou	542 21	220 172 250-2, 220 561 616	vlckova@ftvs.cuni.cz	www.ftvs.cuni.cz
579616	Pec pod Sněžkou	KLADENSKÁ BOUDA	CH	58	Pec pod Sněžkou 313	542 21	499 736 120, 604 536 963	kladenskabouda@tiscali.cz	krkonose.nasehory.cz/kladenskabouda
579629	Pec pod Sněžkou	BOUDA NA CESTĚ	CH	18	Velká Úpa 80	542 21	499 896 110, 605 266 233		krkonose.nasehory.cz/naceste
579630	Pec pod Sněžkou	CHATA BOUBELKA	CH	23	Vavřincův důl 263	542 21	602 648 656, 604 795 101	ales.svoboda2@volny.cz	krkonose.nasehory.cz/chataboubelka
579631	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHALUPA U KULÍŠKŮ	CH	13	Velká Úpa 66	542 21	499 891 275, 737 834 301		krkonose.nasehory.cz/ukulisku
579632	Pec pod Sněžkou	BOUDA ARTUR	CH	44	Vavřincův důl 266	542 21	499 891 272	arturpec@volny.cz	webs.bbdogroup.cz/artur
579633	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ BOUDA DANIELKA	CH	28	Velká Úpa 109	542 21	499 736 427, 605 817 079	mlejnkovala.r@centrum.cz	krkonose.nasehory.cz/danielka
579644	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ BOUDA MÍLA	CH	32	Velká Úpa 47	542 21	499 891 190, 495 266 025, 777 335 500	martin.fabi@quick.cz	www.wowa.cz/mila
579693	Pec pod Sněžkou	CHATA ANIČKA	CH	28	Velká Úpa 270	542 21	499 891 142, 604 857 173	janasedlackova@c-mail.cz	
579694	Pec pod Sněžkou	CHATA AURORA	CH	22	Velká Úpa 163	542 21	499 736 338		
579695	Pec pod Sněžkou	CHATA BARBORKA	CH		Pec pod Sněžkou 21	542 21	499 896 344		
579696	Pec pod Sněžkou	CHATA BETYNA	CH	47	Pec pod Sněžkou 198	542 21	499 896 296	chata@betyna.cz	www.betyna.cz/
579697	Pec pod Sněžkou	CHATA BILÁ LABUŤ	CH		Pec pod Sněžkou 15	542 21	499 896 296		
579698	Pec pod Sněžkou	CHATA BORŮVKA	CH	30	Velká Úpa 16	542 21	499 736 157		ubytovani.mraveniste.cz/chatboruvka
579699	Pec pod Sněžkou	CHATA BOŽENKA	CH		Pec pod Sněžkou 160	542 21	499 732 044		
579700	Pec pod Sněžkou	CHATA BRAUN	CH		Velká Úpa 38	542 21	499 891 126		
579701	Pec pod Sněžkou	ČAPKOVA CHATA	CH		Pec pod Sněžkou 42	542 21	499 896 218		
579702	Pec pod Sněžkou	REKREAČNÍ CHATA ČD	CH		Vavřincův důl 265	542 21	499 891 149		
579703	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHATA DIANA	CH		Velká Úpa 157	542 21	499 736 318		
579704	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHATA U PEKAŘŮ	CH	37	Velká Úpa	542 21	603 823 793	halouzka@tisnet.cz	www.tisnet.cz/halouzka/

579705	Pec pod Sněžkou	CHATA EIDK	CH		Velká Úpa 56	542 21	499 891 278		
579706	Pec pod Sněžkou	CHATA JANČÍKÁRNA	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 182		
579707	Pec pod Sněžkou	CHATA JELENÍ LOUKY	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 212		
579708	Pec pod Sněžkou	CHATA JINDŘICHŮV DŮM	CH		Pec pod Sněžkou 24	542 21	499 896 320		
579709	Pec pod Sněžkou	CHATA JITŘENKA	CH	45	Pec pod Sněžkou 57	542 21	499 736 267	jitrenkachh@volny.cz	itrenka.hyperlink.cz/
579710	Pec pod Sněžkou	CHATA KVĚTA	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 246		
579711	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHATA LESOVNA	CH		Pec pod Sněžkou 131	542 21	499 736 148		
579712	Pec pod Sněžkou	CHATA LUCKÝ	CH	62	Pec pod Sněžkou 54	542 21	499 896 286		mujweb.cz/www/lucky-rozkos/
579713	Pec pod Sněžkou	CHATA MĚCHURKA	CH		Velká Úpa 136	542 21	499 736 335		
579714	Pec pod Sněžkou	CHATA NA SJEZDOVCE	CH	21	Velká Úpa 137	542 21	499 736 295	jirka.saki@worldonline.cz	mujweb.cz/Cestovani/velkaupa/
579715	Pec pod Sněžkou	REKREAČNÍ CHATA NV 3 VFN	CH		Velká Úpa 45	542 21	499 891 198		
579716	Pec pod Sněžkou	CHATA ORLÍK	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 280		
579717	Pec pod Sněžkou	CHATA POD STUDNIČNOU	CH	36	Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 267		
579718	Pec pod Sněžkou	CHATA PORTÁŠKY	CH	70	Velká Úpa 110	542 21	499 736 147		
579719	Pec pod Sněžkou	CHATA PURKYNĚ	CH	33	Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 287	purkyne.chata@centrum.cz	purkyne.web2001.cz/
579720	Pec pod Sněžkou	CHATA RÁDIOVKA	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 891 152		
579721	Pec pod Sněžkou	KLADENSKÁ CHATA	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 736 271		
579722	Pec pod Sněžkou	CHATA ROZKOŠ	CH	40	Hnědý vrch	542 21	499 736 284		mujweb.cz/www/lucky-rozkos/
579723	Pec pod Sněžkou	CHATA RUSTONKA	CH		Velká Úpa 127	542 21	499 736 383		
579724	Pec pod Sněžkou	CHATA SEIBERT	CH		Pec pod Sněžkou 39	542 21	499 896 277		
579725	Pec pod Sněžkou	CHATA SKI KLUB PARDUBICE	CH		Javoří Důl 316	542 21	499 736 310		
579726	Pec pod Sněžkou	CHATA SLUNEČNICE	CH		Hnědý vrch 53	542 21	499 736 405		
579727	Pec pod Sněžkou	CHATA SMETÁNKA	CH		Pec pod Sněžkou 45	542 21	499 736 202		
579728	Pec pod Sněžkou	CHATA ŠOHAJKA	CH	32	Pec pod Sněžkou 3	542 21	499 896 209		
579729	Pec pod Sněžkou	CHATA TAMA	CH	40	Velká Úpa 102	542 21	603 809 972		www.chata-tama.cz/
579730	Pec pod Sněžkou	TURISTICKÁ CHATA BRANÍK	CH		Velká Úpa 296	542 21	499 736 469		
579731	Pec pod Sněžkou	CHATA TOSCA	CH		Velká Úpa	542 21	499 896 319		
579732	Pec pod Sněžkou	CHATA VELKÁ ÚPA	CH		Velká Úpa 95	542 21	499 736 101		
579733	Pec pod Sněžkou	CHATA VIKTORKA	CH		Pec pod Sněžkou 40	542 21	499 896 334		
579734	Pec pod Sněžkou	TURISTICKÁ CHATA VÝROVKA	CH	35	Pec pod Sněžkou 204	542 21	499 736 282		
579735	Pec pod Sněžkou	CHATA ZÁKOUTÍ	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 736 215		
579736	Pec pod Sněžkou	CHATA ZLATÁ HVĚZDA	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 736 342		
579737	Pec pod Sněžkou	CHATA ZVONIČKA	CH		Zahrádky 32	542 21	499 896 190		
579738	Pec pod Sněžkou	CHALUPA KOVÁRNA	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 223		
579739	Pec pod Sněžkou	CHALUPA NA ROZCESTÍ	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 295		
579740	Pec pod Sněžkou	ČERVENOKOSTELECKÁ BOUDA	CH		Velká Úpa 307	542 21	499 736 281		
579741	Pec pod Sněžkou	LUČNÍ BOUDA	CH	250	Pec pod Sněžkou 203	542 21	499 736 144, 499 896 356		
579742	Pec pod Sněžkou	MĚLNICKÁ BOUDA	CH		Pec pod Sněžkou 245	542 21	499 896 346-7		
579743	Pec pod Sněžkou	BOUDA NA LUČINÁCH	CH		Pec pod Sněžkou 27	542 21	499 896 337		
579744	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ BOUDA NA VÝSLUNÍ	CH		Modrý Důl 102	542 21	499 895 122		navysluni.hyperlink.cz/
579745	Pec pod Sněžkou	LIDICKÁ BOUDA	CH	35	Pec pod Sněžkou 217	542 21	499 732 026, 499 732 028-9		

579746	Pec pod Sněžkou	BOUDA POD SNĚŽKOU	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 895 100		
579747	Pec pod Sněžkou	BOUDA RACEK	CH		Pec pod Sněžkou 235	542 21	499 896 272		
579748	Pec pod Sněžkou	PRAŽSKÁ BOUDA	CH	75	Bobí louka	542 21	499 896 325	WIEN@volny.cz	www.mujweb.cz/www/prazskabouda/
579749	Pec pod Sněžkou	BOUDA RŮŽOHORKY	CH		Pec pod Sněžkou 182	542 21	499 895 112		
579750	Pec pod Sněžkou	SMÍCHOVSKÁ BOUDA	CH	45	Pec pod Sněžkou 29	542 21	499 896 284		
579751	Pec pod Sněžkou	LETENSKÁ BOUDA	CH		Velká Úpa 52	542 21	499 736 217		
579752	Pec pod Sněžkou	BOUDA U LIŠKY	CH		Velká Úpa 58	542 21	499 891 277		
579753	Pec pod Sněžkou	PORTÁŠOVY BOUDY	CH		Pec pod Sněžkou	542 21	499 736 287		
579754	Pec pod Sněžkou	SAGASSEROVY BOUDY	CH		Velká Úpa	542 21	499 891 302		
579755	Pec pod Sněžkou	SAGASSEROVY BOUDY U BOHOUŠE	CH		Velká Úpa 114	542 21	499 891 300		
579760	Pec pod Sněžkou	BOUDA NA STRÁNI	CH	22	Pec pod Sněžkou 31	542 21	499 896 318		
579762	Pec pod Sněžkou	VEBROVY BOUDY	CH		Pec pod Sněžkou 318	542 21	499 736 272		
579652	Rudník	UBYTOVÁNÍ	CH	6	Janovice 504	543 72	499 400 253		mujweb.cz/cestovani/jvesely/krkonose.htm
579696	Strážné	CHATA ZVONARKA	CH	52	Strážné 32	543 52	499 434 164		
579704	Strážné	CHATA BERNARDÝN	CH	18	Strážné	543 52	499 434 236, 607 977 460	bernardyn@mujmej1.cz	www.bernardyn.cz
579705	Strážné	CHATA STYL	CH	22	Strážné 144	543 52	499 434 172, 724 284 525	styl@mybox.cz	www.mybox.cz/styl
579715	Strážné	REKREAČNÍ CHATA FERRA	CH		Strážné 160	543 52	499 434 162		
579716	Strážné	CHATA HERLÍKOVKA	CH		Strážné 183	543 52	499 434 123		www.mujweb.cz/www/herlikovka/
579717	Strážné	CHATA JAWA	CH		Strážné 180	543 52	499 434 010		
579718	Strážné	CHATA POPELKA	CH		Strážné 148	543 52	499 434 195		
579719	Strážné	REKREAČNÍ CHATA	CH		Strážné 23	543 52	499 434 227		
579720	Strážné	CHATA ROZHLED	CH		Strážné 100	543 52	499 434 176		
579721	Strážné	CHATA U WENDLERŮ	CH		Strážné 35	543 52	499 434 156		
579722	Strážné	CHATA ZO OSK CIEB-KAHOVEC s.r.o.	CH		Strážné 162	543 52	499 434 173		
579723	Strážné	CHATA STRÁŽNÁ HŮRA	CH	6	Strážné	543 52	777 571 017, 606 536 205	chata.strazne@volny.cz	www.volny.cz/rodsvoboda/index.html
579724	Strážné	CHATA SPOJE	CH	33	Strážné	543 52	499 434 003, 603 506 188		www.ceskehory.cz/spoje
579725	Strážné	CHATA MOTEX	CH		Strážné	543 52	499 434 152, 272 702 437		
579726	Strážné	HORSKÁ CHATA KUPROVKA	CH	40	Strážné 109	543 52	777 011 262		www.kuprovka.wz.cz/hlavnimenu.htm
579727	Strážné	HUCULSKÁ BOUDA	CH		Lahrový boudy 82	543 52	499 434 137		
579728	Strážné	JIČÍNSKÁ BOUDA	CH		Strážné 81	543 52	499 434 127		
579729	Strážné	GROHMANOVA BOUDA	CH		Zadní Rennerovky 106	543 52	499 434 130, 499 434 249		
579730	Strážné	DVORSKÁ BOUDA	CH		Strážné 111	543 52	499 896 247, 499 896 357	moudry@vmoudry.cz	www.vmoudry.cz/
579731	Strážné	FRANTOVA BOUDA	CH		Strážné 66	543 52	499 434 235		
579732	Strážné	HŘÍBECÍ BOUDA	CH	70	Strážné 63	543 52	499 434 187		www.volny.cz/hribeci/
579733	Strážné	BOUDA U LESA	CH		Strážné 45	543 52	499 692 468		
579734	Strážné	HORSKÁ BOUDA ANDULA	CH	84	Strážné 94	543 52	499 434 234, 601 282 589		www.vrchlabi.cz/friesovky
579735	Strážné	FRIESOVY BOUDY	CH	80	Strážné 94	543 52	499 434 243, 499 434 159		www.friesovyboudy.cz
579736	Strážné	HORSKÁ CHATA PENCOVKA	CH	42	Lahrový boudy	543 52	603 726 137		www.volny.cz/pencovka
579737	Strážné	LAHROVY BOUDY	CH		Strážné 85	543 52	499 434 167		
579742	Špindlerův Mlýn	MEDVĚDÍ BOUDY	CH	110	Špindlerův Mlýn 84	543 51	499 421 751	garpo@medvedibouda.cz	www.medvedibouda.cz/
579744	Špindlerův Mlýn	CHATA VATRA	CH	26	Špindlerův Mlýn 91	543 51	499 523 636		www.chatavatra.cz/
579763	Špindlerův Mlýn	MILUŠKA	CH	23		543 51			

579767	Špindlerův Mlýn	ERLEBACHOVA BOUDA	CH	160	Špindlerův Mlýn 109	543 51	499 523 329	betlem@spmlyn.cz	www.erlebachovabouda.cz
579768	Špindlerův Mlýn	JOSEFOVA BOUDA	CH	45	Špindlerovská 194	543 51	499 523 422	info@josefovabouda.cz	www.josefovabouda.cz
579789	Špindlerův Mlýn	CHATA ZDEŇKA	CH	11	Svatý Petr 61	543 51	499 523 413, 606 446 307		krkonose.nasehory.cz/zdenka
579816	Špindlerův Mlýn	HORSKÁ CHATA LABSKÁ 66	CH	25	Labská 66	543 51	602 747 086	pavel.zatloukal@email.cz	www.mujweb.cz/cestovani/xzatloul/ubyt.htm
579868	Špindlerův Mlýn	CHATA BESEDA	CH		Sedmidolí 94	543 51	499 523 590		
579869	Špindlerův Mlýn	CHATA BUMBÁLKA	CH		Labská 50	543 51	499 523 539		
579870	Špindlerův Mlýn	REKREAČNÍ CHATA FIŠEROVÁ IRENA	CH		Labská 14	543 51	499 523 104		
579871	Špindlerův Mlýn	CHATA JASANKA	CH		Labská 5	543 51	499 523 324		
579872	Špindlerův Mlýn	CHATA JELENKY	CH		Špindlerův Mlýn 141	543 51	499 523 757		
579873	Špindlerův Mlýn	CHATA KOVOŠROT	CH		Labská 55	543 51	499 523 108		
579874	Špindlerův Mlýn	CHATA LOVĚNA	CH		Špindlerův Mlýn 26	543 51	499 523 265	lovena@matrix.cz	www.matrix.cz/lovena/
579875	Špindlerův Mlýn	CHATA LUCERNA	CH		Okružní 29	543 51	499 433 075		
579876	Špindlerův Mlýn	HORSKÁ CHATA PANORAMA	CH		Svatý Petr 136	543 51	499 523 352		
579877	Špindlerův Mlýn	CHATA PETRKLÍČ	CH		údolí sv.Petra 68	543 51	499 523 831		
579878	Špindlerův Mlýn	CHATA ŘÍČANKA	CH		Labská 2 L	543 51	499 523 646, 323 603 385		
579879	Špindlerův Mlýn	CHATA ŠKOLIČKA	CH		Sedmidolí 114	543 51	499 433 370		
579880	Špindlerův Mlýn	CHATA SOLUNKA	CH		Špindlerův Mlýn	543 51	499 523 393		
579881	Špindlerův Mlýn	CHATA ŠPINDLER	CH	15	Sedmidolí 172	543 51	499 523 241		
579882	Špindlerův Mlýn	CHATA TESLA	CH		Špindlerův Mlýn 150	543 51	499 523 231, 499 433 218		
579883	Špindlerův Mlýn	CHATA TEXTIL	CH		Labská 9	543 51	499 523 449, 499 523 535		
579884	Špindlerův Mlýn	CHATA TIBY	CH		Labská 23	543 51	499 523 621		
579885	Špindlerův Mlýn	CHATA TOČNÍK	CH		Špindlerův Mlýn 91	543 51	499 523 199		
579886	Špindlerův Mlýn	CHATA TOS	CH		Labská 7	543 51	499 523 236		
579887	Špindlerův Mlýn	PATEJDLOVA CHATA	CH		Špindlerův Mlýn	543 51	499 421 752		
579888	Špindlerův Mlýn	CHATA ÚSVIT	CH		Špindlerův Mlýn	543 51	499 523 451		
579889	Špindlerův Mlýn	HORSKÁ CHATA BÍLÉ LABE	CH		Špindlerův Mlýn 176	543 51	499 422 121		
579890	Špindlerův Mlýn	KRKONOŠSKÁ CHALUPA	CH		Bedřichov 70	543 51	499 523 561		
579891	Špindlerův Mlýn	LABSKÁ REKREAČNÍ CHALUPA	CH		Labská 48	543 51	499 329 341-4		
579892	Špindlerův Mlýn	MARTINOVA BOUDA	CH	49	Špindlerův Mlýn 29	543 51	499 422 235		
579893	Špindlerův Mlýn	LABSKÁ BOUDA	CH		Bedřichov 31	543 51	499 421 755		
579894	Špindlerův Mlýn	ŠPINDLEROVA BOUDA	CH	200	Špindlerův Mlýn 108	543 51	499 433 342		www.spmlyn.cz
579895	Špindlerův Mlýn	BOUDA HÁJENKA NA PLÁNI	CH		Přední Labská 74	543 51	499 523 398		
579896	Špindlerův Mlýn	JÍLEMNICKÁ BOUDA	CH		Špindlerův Mlýn	543 51	499 433 402		
579897	Špindlerův Mlýn	MORAVSKÁ BOUDA	CH		Špindlerův Mlýn 90	543 51	499 523 755, 499 522 050-2		
579898	Špindlerův Mlýn	BOUDA NA PLÁNI	CH		Špindlerův Mlýn	543 51	499 523 384	latinova@profi-net.cz	www.fw.cz/bouda_na_plani/index1.htm/
579899	Špindlerův Mlýn	NOVOPACKÁ BOUDA	CH		Špindlerův Mlýn 222	543 51	499 523 408		
579900	Špindlerův Mlýn	STAROMÍSEČNÁ BOUDA	CH		Špindlerův Mlýn	543 51	499 523 639		
579901	Špindlerův Mlýn	PETROVA BOUDA	CH		Špindlerův Mlýn 89	543 51	499 523 331, 499 523 266		
579902	Špindlerův Mlýn	PATEJDLOVA BOUDA	CH		Špindlerův Mlýn 83	543 51	499 421 831		
579903	Špindlerův Mlýn	FUČIKOVY - BRÁDLEROVY BOUDY	CH		Špindlerův Mlýn	543 51	499 422 056		
579035	Trutnov	CHATA U MAMINKY	CH		Babí	541 01	499 733 248		

579824	Vlčice	CHATA POHODA	CH	8	Vlčice 103	542 41	603 726 337, 604 867 354	antosp1.epo@mail.cez.cz	
579825	Vlčice	CHALUPA - RVES	CH		Vlčice	542 41	499 899 119		
579858	Vrchlabí	CHALUPA VRCHLABÍ	CH	11		543 01	499 426 388, 737 748 133		
579875	Vrchlabí	CHATA PEKLO 296	CH	20	V Pekle 296	543 01	416 535 229, 602 369 888	pavel.tschakert@michelin.cz	krkonose.nasehory.cz/chatapeklo
579889	Vrchlabí	CHATA MORAVĚNKA	CH		Svatý Petr 60	543 01	499 523 278, 499 522 007-9		
579890	Vrchlabí	CHATA MALINA	CH		Herlíkovice	543 01	481 582 467, 602 258 203	informace@chatamalina.cz	www.chatamalina.cz/winter.asp
579891	Vrchlabí	CHALUPA ZDENĚK	CH		Krkonošská 182	543 01	499 429 657		
579892	Vrchlabí	CHALUPA RVES	CH		kpt. Jaroše 496	543 01	499 405 511, 499 422 218		
579893	Vrchlabí	BOUDA ŠESTIDOMÍ	CH		Labská 298	543 01	499 425 783-6		
579894	Vrchlabí	SMEJKALOVA BOUDA	CH		Kněžice 1	543 01	499 421 237, 605 800 908	smejkalovabouda@mybox.cz	smejkalovabouda.wz.cz/
579882	Žacléf	CHATA OZON	CH		Rýchory 21	542 01	499 776 701-2		
579159	Dolní Kalná	AUTOCAMPING DOLNÍ KALNÁ	K		Dolní Kalná	543 74	499 448 137		
579124	Dolní Branná	MOTOREST NA KOVÁRNĚ	M	36	Dolní Branná 182	543 62	499 423 293, 499 422 042		
579158	Dolní Kalná	MOTOREST SELSKÁ CHALUPA	M		Dolní Kalná	543 74	499 488 183		
579600	Pilníkov	MOTEL PILNÍKOV B&B	M		Pilníkov 103	542 42	499 898 166, 499 898 034-6		
579030	Trutnov	MOTEL HORAL	M	98	Krkonošská 770	541 01	499 853 113, 603 897 502		krkonose.nasehory.cz/horal
579895	Vrchlabí	MOTOREST	M		Horská 451	543 01	499 422 585		
579050	Bernartice	PENSION MARIE	P		Bečkov 70	542 04	499 876 446		
579050	Bernartice	PENSION POD VRANÍMI HORAMI	P	34	Bernartice	542 04	499 879 173, 499 879 053-5		www.skolous.cz/Ubyt/vc/Pod_Vranimi_horami.htm
579050	Bernartice	PENZION POD LIŠČÍMI KAMENY	P		Křenov 5	542 04	499 776 246, 499 692 470-2		
579050	Bernartice	PENZION RAMON	P	55	Bernartice 125	542 04	499 879 149, 449 879 035-7		
579050	Bernartice	PENZION VILA	P	22	Bernartice 11	542 04	499 876 033		
579050	Bernartice	PENZION ZÁTIŠÍ BEČKOV	P	65	Bečkov 270	542 04	499 879 138		
579050	Bernartice	PENZION ŽLUTÝ DŮM	P	22	Bernartice 46	542 04	499 879 397, 608 240 103	petr david@volny.cz	www.volny.cz/r.i.c/
579050	Bernartice 50	PENZION TU	P	22	Bernartice	542 04			www.ceskehory.cz/pensionbernartice
579106	Černá	PENZION A POHOSTINSTVÍ	P	20	Černá 39	543 77	499 441 162		
579119	Černý Důl	PENSION GENDORF	P	40	Čistá v Krkonoších 15	543 44	499 435 273, 607 590 761	pension@partyservis98.cz	www.partyservis98.cz
579120	Černý Důl	PENSION ODDECH	P	45	Černý Důl 213	543 44	499 896 355		
579121	Černý Důl	PENSION A&B	P	16	Čistá v Krkonoších	543 44	499 435 166	pension_a-b@iol.cz	
579123	Černý Důl	PENZION BOHEMIA	P		Černý Důl 86	543 44	499 435 170		
579124	Černý Důl	PENZION DORO	P	16	Černý Důl 22	543 44	499 435 235, 499 435 034-6	Vlastimil.Baroch@seznam.cz	www.volny.cz/pension_doro/
579125	Černý Důl	HORSKÝ PENZION - NÁCHODSKÁ BOUDA	P	60	Černý Důl 206	543 44	499 896 341	nachodskabouda@post.cz	
579132	Černý Důl	PENZION ELDOSTAV	P	33	Černý Důl 107	543 44	499 435 231, 603 537 226		www.sweb.cz/penzion_u_moniky
579150	Černý Důl	PENZION NATTY	P	17	Černý Důl 71	543 44	606 453 721, 606 448 265	natty@atlas.cz	www.penzion-natty.cz
579150	Dolní Dvůr	PENSION LUISA	P		Dolní Dvůr 143	543 42	499 522 378		
579151	Dolní Dvůr	PENZION ČESKÁ CHALUPA	P	23	Dolní Dvůr 169	543 42	499 432 359, 732 813 263	pajerovi@tiscali.cz	
579152	Dolní Dvůr	PENZION DUHA	P	90	Dolní Dvůr 56	543 42	499 522 397, 499 432 313		
579153	Dolní Dvůr	PENZION FKC	P	51	Dolní Dvůr 22	543 42	499 522 388, 499 432 301	fkc.vic@quick.cz	krkonose.nasehory.cz/penzionfkc
579154	Dolní Dvůr	PENZION HOFMANN	P	60	Dolní Dvůr 3	543 42	499 432 162, 499 432 158		krkonose.nasehory.cz/hofmann
579155	Dolní Dvůr	PENZION JITKA	P		Dolní Dvůr 53	543 42	499 522 495		
579156	Dolní Dvůr	PENZION MATY	P	28	Dolní Dvůr 64	543 42	499 432 308, 601 247 875		

579162	Dolní Dvůr	PENZION BARONOVA BOUDA	P	17	Dolní Dvůr 117	543 42	499 522 380, 604 239 328		
579157	Dolní Kalná	RESTAURACE A PENZION POD FAROU	P		Dolní Kalná 11	543 74	499 488 168		
579160	Dolní Kalná	RODINNÝ PENZION V RAJI	P	18	Dolní Kalná 169	543 74	499 448 117		krkonose.nasehory.cz/vraji
579165	Dolní Lánov	PENZION BERTÍK	P	14	Dolní Lánov	543 41			
579262	Horní Maršov	PENZION SVATÝ HUBERT	P	65	Dolní Lysečiny 42	542 26	499 874 151, 603 723 119	svaty.hubert@email.cz	krkonose.nasehory.cz/pensionsvatyhubert
579263	Horní Maršov	PENSION ADAM	P	30	Horní Maršov 31	542 26	499 874 190, 499 874 200, 605 937 379		krkonose.nasehory.cz/adam
579264	Horní Maršov	PENSION HABR	P	27	Horní Maršov 54	542 26	499 874 340, 603 227 745	habr.cz@volny.cz	www.volny.cz/habr.cz
579274	Horní Maršov	PENZION STARÁ CELNICE	P	30	Horní Albeřice 48	542 26	499 895 156, 605 853 054		www.sweb.cz/st.celnice
579275	Horní Maršov	PENZION ARNICA	P		Horní Albeřice 35	542 26	499 895 159		
579276	Horní Maršov	PENZION COUNTRY HILL	P		Horní Albeřice 27	542 26	499 895 116, 499 895 208-10		
579277	Horní Maršov	PENZION HAVRANKA	P		Horní Maršov	542 26	499 874 190		
579278	Horní Maršov	PENZION HERTA	P	41	Dolní Lysečiny 13	542 26	499 874 253, 499 874 439, 603 494 292	pensionherta@atlas.cz	www.pensionherta.cz
579279	Horní Maršov	PENSION HONZÍK	P	36	Horní Maršov 216	542 26	499 874 437-8		www.pensionhonzik.cz
579280	Horní Maršov	PENZION IRIS-SORE	P		Dolní Lysečiny 14	542 26	499 874 163		
579281	Horní Maršov	PENZION MYSLIVNA	P		Temný Důl 73	542 26	499 874 452, 499 874 456, 828 198-9		
579282	Horní Maršov	PENZION SEMIKRÁSKA	P		Dolní Lysečiny 20	542 26	499 874 176		
579283	Horní Maršov	PENZION TEMNÝ DŮL	P		Temný Důl 63	542 26	499 874 108		
579284	Horní Maršov	PENZION U HLAVÁČŮ	P		Horní Maršov 68	542 26	499 874 112		
579285	Horní Maršov	PENZION VESELÝ VÝLET	P	12	Temný Důl 46	542 26	499 874 398		
579286	Horní Maršov	PENZION U ZÁMKU	P		Horní Maršov 84	542 26	499 874 294, 281 914 524		
579287	Horní Maršov	PENZION VARTA	P		Horní Maršov 180	542 26	499 874 193		
579288	Horní Maršov	PENZION ZVONIČKA	P		Dolní Lysečiny 23	542 26	499 874 261		
579289	Horní Maršov	PENSION ČERT	P	29	Horní Albeřice 58	542 26	499 874 005, 737 868 985		krkonose.nasehory.cz/pensioncert
579290	Horní Maršov	PENSION KRAKONOŠ	P	37	Dolní Albeřice 28	542 26	499 874 517		
579291	Horní Maršov	PENZION ASIA	P	11	Horní Maršov 38	542 26	499 874 179		
579292	Horní Maršov	PENSION KNEIFEL	P	17	Horní Maršov 61	542 26	499 874 123		
579293	Horní Maršov	PENSION LÍPA	P	28	Horní Maršov 133	542 26	499 874 211		pension.lipa.web.wo.cz
579294	Horní Maršov	LYSEČINSKÁ BOUDA	P		Horní Lysečiny 51	542 26	499 895 114		
579351	Janské Lázně	PENSION VLADIMIR	P	25	Černohorská 156	542 25	499 875 109	protez.jl@volny.cz	www.pensionvladimir.cz/
579360	Janské Lázně	PENSION BRIGÁDA	P	109	Černohorská 57	542 25	499 875 293	brigada@iol.cz	
579361	Janské Lázně	PENSION MARIÁNSKÁ VÝŠINA	P	36	Janské Lázně 64	542 25	499 875 252	marianska.vysina@seznam.cz	
579367	Janské Lázně	PENZION U STARÉ LANOVKY	P	16	Černá Hora	542 25	499 875 342		
579368	Janské Lázně	PENSION SOLA FIDE	P	60	Obchodní 14	542 25	499 875 425		
579371	Janské Lázně	PENSION KOTVA	P	40	Lázeňská 40	542 25	499 875 248, 605 128 027	penzion.kotva@worldonline.cz	penzion-kotva.unas.cz/
579372	Janské Lázně	PENZION U HRADECKÝCH	P			542 25	499 875 178	hradeckyj@volny.cz	
579376	Janské Lázně	PENZION U SILNICE	P	16	Krkonošská 239	542 25	499 875 106	svatyjakub@volny.cz	
579377	Janské Lázně	PENSION HORSKÝ DVŮR	P			542 25	499 875 301	svatyjakub@volny.cz	svatyjakub@volny.cz
579378	Janské Lázně	PENSION SVATÝ JAKUB	P			542 25	499 875 301	svatyjakub@volny.cz	
579379	Janské Lázně	PENSION MARIANUM	P	35	Janské Lázně 89	542 25	499 875 117	marianum@email.cz	www.volny.cz/marianum/index.htm
579380	Janské Lázně	PENSION SMRČINA	P	70	Janské Lázně 141	542 25	499 875 324	smrcina@volny.cz	www.pavoucek.cz/~zabrodsky/smrcina
579382	Janské Lázně	MODROKAMENNÁ BOUDA	P	40	Janské Lázně 206	542 25	499 875 355, 777 075 355		modrokamennabouda.wz.cz

579383	Janské Lázně	PENSION ASTRID	P	20	Lesní 50	542 25	499 320 633, 603 220 264		www.smsplus.cz/astrid/index.htm
579384	Janské Lázně	PENSION KAMÍNEK	P	21	Jánské Lázně	542 25	499 875 041		www.sweb.cz/acceuro/ucr/jla03/jla03.htm
579385	Janské Lázně	PENSION BELVEDER	P			542 25		jarda.suk@worldonline.cz	
579386	Janské Lázně	PENSION VILLA LUDMILA	P	15	Janské Lázně 86	542 25	499 875 260	info@villa-ludmila.cz	www.villa-ludmila.cz
579388	Janské Lázně	PENSION VILLA	P			542 25	499 875 470, 499 875 218	penzion.villa@email.cz	
579390	Janské Lázně	PENSION PROTĚŽ	P	120	Janské Lázně 20	542 25	499 875 334	protez.jl@volny.cz	
579395	Janské Lázně	PENZION JANKA	P		Lázeňská 59	542 25	499 875 243		
579432	Lánov	PENZION LÁNOV	P	90		543 41			
579434	Lánov	PENSION BARON	P	36	Horní Lánov 1	543 41	499 522 302, 605 213 307	pensionbaron@centrum.cz	www.pensionbaron.cz
579436	Lánov	PENSION CHALUPA	P	20	Horní Lánov 292	543 41	604 924 604		krkonose.nasehory.cz/pensionchalupa
579443	Lánov	PENSION BILÝ HOŘEC	P		Horní Lánov 47	543 41	499 432 343-4		
579444	Lánov	PENZION BARON	P		Lánov 127	543 41	499 522 302		
579445	Lánov	PENZION SLUNKO	P		Lánov 86	543 41	499 432 329		
579505	Malá Úpa	CHATA MICHAELA	P	46	Horní Malá Úpa 118	542 27	603 847 776	schimmer@mbox.vol.cz	www.michaela.cz/
579506	Malá Úpa	PENSION JUNG	P	20	Dolní Malá Úpa 122	542 27			
579507	Malá Úpa	PENSION U KOSTELA	P	50	Horní Malá Úpa 113	542 27	602 147 694	patzelt@pvtnet.cz	www.cernavoda.cz/
579508	Malá Úpa	PENSION U KOSTELA	P	40	Horní Malá Úpa 72	542 27	602 147 694	patzelt@pvtnet.cz	www.cernavoda.cz/
579509	Malá Úpa	PENSION VĚRA	P	22	Malá Úpa 104	542 27			
579510	Malá Úpa	PENZION U MALÉ ÚPY	P	27	Dolní Malá Úpa 26	542 27			
579511	Malá Úpa	PENZION SASANKA	P	30	Dolní Malá Úpa	542 27	499 891 193	penzion.sasanka@seznam.cz	
579514	Malá Úpa	PENZION PERMONÍK	P	40	Dolní Malá Úpa 115	542 27	603 264 422, 603 425 442	semeradovi@quick.cz	mujweb.cz/cestovani/permonik
579518	Malá Úpa	PENZION POD KOSTELEM	P		Malá Úpa 63	542 27	499 891 125, 499 891 901	info@podkostelem.cz	www.podkostelem.cz
579519	Malá Úpa	PENSION DRUŽBA	P	90	Malá Úpa	542 27	499 891 210	jenek@volny.cz	www.druzba.cz
579520	Malá Úpa	PENSION HOŘEC	P	46	Malá Úpa	542 27	499 891 210	jenek@volny.cz	www.druzba.cz
579521	Malá Úpa	PENSION ZÁMEČEK	P	24	Malá Úpa	542 27	499 891 210	jenek@volny.cz	www.druzba.cz
579522	Malá Úpa	PENZION ČERNÁ VODA	P	70	Horní Malá Úpa 22	542 27	499 891 118		
579523	Malá Úpa	PENSION HRADEČANKA	P	34	Malá Úpa	542 27	499 891 210	jenek@volny.cz	www.druzba.cz
579525	Malá Úpa	PENZION JONÁŠ	P	18	Spálený Mlýn 46	542 27	499 891 279, 603 874 735	alzbeta.vrublova@email.cz	krkonose.nasehory.cz/pensionjonas
579527	Malá Úpa	PENSION ANEŽKA	P		Horní Malá Úpa 14	542 27	499 891 194		
579528	Malá Úpa	PENSION PANORAMA	P	19	Horní Malá Úpa 37	542 27	499 891 288	p.panorama@volny.cz	www.volny.cz/p.panorama
579529	Malá Úpa	PENSION U MLÝNA	P		Malá Úpa 24	542 27	499 891 102		
579530	Malá Úpa	PENSION U WONDRAČKŮ	P		Dolní Malá Úpa 107	542 27	499 891 122, 499 891 253, 499 891 932		
579531	Malá Úpa	PENZION HONZÍČEK	P	47	Dolní Malá Úpa	542 27	499 891 236		
579532	Malá Úpa	PENZION BUKOVKA	P		Dolní Malá Úpa 102	542 27	499 891 139		
579533	Malá Úpa	PENZION JEŘABINKA	P	30	Malá Úpa 124	542 27	499 891 297	pension@jerabinka.cz	www.jerabinka.cz/uvod.htm
579534	Malá Úpa	PENZION POPELKA	P	24	Horní Malá Úpa 114	542 27	499 891 245		www.geocities.com/Nashville/Rodeo/6301
579535	Malá Úpa	PENZION LESNÍ ZÁTIŠÍ	P		Malá Úpa 110	542 27	499 891 246		
579536	Malá Úpa	PENZION U DOLU	P		Malá Úpa 78	542 27	499 891 283		
579548	Mladé Buky	RODINNÝ PENSION	P	10	Mladé Buky 60	542 23	499 873 174, 603 416 716		krkonose.nasehory.cz/hubnerova
579551	Mladé Buky	PENZION MILADA	P	20	Mladé Buky 205	542 23	499 942 168		
579581	Pec pod Sněžkou	PENZION BIVOJ	P	34	Pec pod Sněžkou 133	542 21	499 736 122	bivoj@email.cz	www.cmail.cz/bivoj/
579586	Pec pod Sněžkou	PENSION HRADEC	P	153	Pec pod Sněžkou 137	542 21	499 896 237, 602 119 909		
579587	Pec pod Sněžkou	PENSION ZVONIČKA	P	33	Lučiny 327	542 21	777 254 542, 723 154 542	zvonicka@zvonicka.cz	www.zvonicka.cz
579590	Pec pod Sněžkou	PENSION SVOBODA	P	22	Pec pod Sněžkou 218	542 21	603 107 263, 499 896 207	oddech.chata@worldonline.cz	www.krkonose-pec.cz
579592	Pec pod Sněžkou	PENZION ALENA	P	14	Pec pod Sněžkou 193	542 21	499 896 291, 776 323 365	brat@pod.snezkou.cz	pod.snezkou.cz/alena/index.html

579593	Pec pod Sněžkou	PENZION NIKOLA	P	35	Pec pod Sněžkou	542 21	499 796 151	nikola-pec@volny.cz	
579596	Pec pod Sněžkou	HORSKÁ CHATA SLUNCE	P	37	Velká Úpa 96	542 21	315 686 744, 602 218 092	chata.slunce@seznam.cz	sweb.cz/chata.slunce/SLUNCE.htm
579600	Pec pod Sněžkou	PEZINON U MIČÁNKŮ	P	24	Velká Úpa 130	542 21	602 413 161, 607 513 393		krkonose.nasehory.cz/umicanku
579604	Pec pod Sněžkou	PENSION U POTOKA	P			542 21	499 796 161		
579605	Pec pod Sněžkou	PENSION BOUDA MÁMA	P	34	Pec pod Sněžkou 124	542 21	499 896 273	pension@boudamama.cz	www.boudamama.cz
579606	Pec pod Sněžkou	PENZION U VLEKU JAVOR	P	50	Zelený potok 246	542 21	499 896 227, 607 288 828	penzion.javor@mybox.cz	krkonose.nasehory.cz/uvlekujavor
579617	Pec pod Sněžkou	PENSION AEROLINIE	P	44	Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 228, 602 481 920		www.csa.wz.cz
579618	Pec pod Sněžkou	PENSION KUHN	P	13	Pec pod Sněžkou 280	542 21	499 896 147, 607 589 087		krkonose.nasehory.cz/kuhn
579619	Pec pod Sněžkou	PENSION NA SALAŠI	P	33	Pec pod Sněžkou 157	542 21	499 736 258		krkonose.nasehory.cz/nasalasi
579620	Pec pod Sněžkou	PENSION AVIA	P	50	Pec pod Sněžkou 155	542 21	499 896 253, 777 070 958	avia@iol.cz	www.web.telecom.cz/krkonose/avia
579621	Pec pod Sněžkou	PENSION MÍŠA	P	26	Velká Úpa 203	542 21	499 736 237	pension.misa@worldonline.cz	krkonose.nasehory.cz/misa
579622	Pec pod Sněžkou	PENSION RESTAURANT ORT	P	6	Pec pod Sněžkou 288	542 21			krkonose.nasehory.cz/ort
579623	Pec pod Sněžkou	PENSION U PAŠÁKA	P	41	Pec pod Sněžkou 196	542 21	499 736 275, 604 921 345	PenzionPasak@quick.cz	krkonose.nasehory.cz/upasaka
579624	Pec pod Sněžkou	PENSION OBZOR	P	54	Hnědý vrch 221	542 21	499 896 224	chata.obzor@seznam.cz	www.volny.cz/chata.obzor
579625	Pec pod Sněžkou	PENSION DOULÍK	P	30	Pec pod Sněžkou 174	542 21	499 736 265, 603 473 260		krkonose.nasehory.cz/doulik
579626	Pec pod Sněžkou	PENSION LEVEL	P	20	Malá Pláň 265	542 21	499 736 301, 602 830 667		krkonose.nasehory.cz/level
579627	Pec pod Sněžkou	PENSION U ČEPELKŮ	P	10	Pec pod Sněžkou 317	542 21	499 736 181, 606 613 870		krkonose.nasehory.cz/ucepelku
579634	Pec pod Sněžkou	PENSION KOBR	P	25	Velká Úpa 87	542 21	499 891 168, 603 475 107	pkobr@volny.cz	krkonose.nasehory.cz/kobr
579635	Pec pod Sněžkou	PENSION SLOVANKA	P	34	Velká Úpa 223	542 21	499 736 247, 724 130 090	penzion.slovanka@email.cz	krkonose.nasehory.cz/slovanka
579636	Pec pod Sněžkou	PENSION V ÚDOLÍ	P	21	Velká Úpa 144	542 21	499 736 412, 602 134 810	penzion.vudoli@worldonline.cz	krkonose.nasehory.cz/vudoli
579637	Pec pod Sněžkou	PENSION ŘÍP	P	31	Velká Úpa 237	542 21	499 736 322, 606 600 100	pension_rip@volny.cz	www.volny.cz/pension_rip
579638	Pec pod Sněžkou	PENSION LUCIE	P	33	Velká Úpa 6	542 21	499 736 204, 604 558 013	Pension-Lucie@seznam.cz	krkonose.nasehory.cz/lucie
579639	Pec pod Sněžkou	PENSION U LANOVKY	P	35	Velká Úpa 126	542 21	499 736 444, 603 216 765	kvarda@volny.cz	www.penzionulanovky.cz
579640	Pec pod Sněžkou	PENSION PIANA	P	38	Vavřincův Důl 11	542 21	499 896 101, 603 835 815	pension.piana@email.cz	www.pension-piana.cz
579641	Pec pod Sněžkou	PENSION STARÝ MLÝN	P	30	Velká Úpa 240	542 21	499 736 205, 603 875 432	tomled@volny.cz	krkonose.nasehory.cz/starymlyn
579642	Pec pod Sněžkou	PENSION HORSKÝ RANČ	P	20	Velká Úpa 97	542 21	499 896 186, 732 732 630		krkonose.nasehory.cz/horskranc
579643	Pec pod Sněžkou	PENSION HORALKA	P	38	Velká Úpa 165	542 21	603 549 469, 605 809 924		krkonose.nasehory.cz/horalka
579645	Pec pod Sněžkou	PENSION U PECE	P	19	Velká Úpa 131	542 21	499 329 453, 603 774 022		krkonose.nasehory.cz/pensionupece
579646	Pec pod Sněžkou	PENZION LOVECKÁ CHATA	P	20	Velká Úpa 204	542 21	499 736 349, 387 965 098	info@h-r.cz	www.h-r.cz
579663	Pec pod Sněžkou	PENSION ČERTICE	P		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 269		
579664	Pec pod Sněžkou	PENSION LION	P		Velká Úpa 121	542 21	499 896 256		
579665	Pec pod Sněžkou	PENSION POUSTEVNÍK	P		Pec pod Sněžkou 16	542 21	499 896 241, 499 736 369		
579666	Pec pod Sněžkou	PENSION SNĚŽKA	P		Pec pod Sněžkou 192	542 21	499 736 429		
579667	Pec pod Sněžkou	PENSION MODŘANKA	P	48	Pec pod Sněžkou 214	542 21	777 960 520		
579668	Pec pod Sněžkou	PENSION U ZEMANA	P		Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 232		
579669	Pec pod Sněžkou	PENSION VEPO	P		Malá pláň 294	542 21	499 896 297		
579670	Pec pod Sněžkou	PENSION BOLD	P		Velká Úpa 238	542 21	499 329 534		
579671	Pec pod Sněžkou	PENZION BARBORKA NA PLÁNI	P		Pec pod Sněžkou 148	542 21	499 736 293		
579672	Pec pod Sněžkou	PENZION FOMĚNKA	P	23	Velká Úpa 116	542 21	499 896 164, 732 747 387	odbory@foma.cz	
579673	Pec pod Sněžkou	PENZION JOHN	P		Malá pláň 289	542 21	499 736 196		
579674	Pec pod Sněžkou	PENZION LESNÍ PRAMEN	P		Pec pod Sněžkou 156	542 21	499 736 248, 499 736 355-6		
579675	Pec pod Sněžkou	PENZION LOVECKÁ CHATA	P		Pec pod Sněžkou 204	542 21	499 736 349		

579676	Pec pod Sněžkou	PENZION MILETA	P		Velká Úpa 152	542 21	499 736 381, 499 896 810		
579677	Pec pod Sněžkou	PENZION PAULŮ	P		Velká Úpa 79	542 21	499 736 226		
579678	Pec pod Sněžkou	PENZION PAVLOVKA	P		Velká Úpa 242	542 21	499 891 243, 499 891 018-9		
579679	Pec pod Sněžkou	PENZION POD LESEM	P		Pec pod Sněžkou 150	542 21	499 896 090		
579680	Pec pod Sněžkou	PENZION POMNĚNKA	P	36	Velká Úpa 86	542 21	499 736 354	jaroslav.karlik@seznam.cz	www.muweb.cz/www/pensionpomnenka/
579681	Pec pod Sněžkou	PENZION ŠIMRAL	P	22	Velká Úpa 122	542 21	499 736 389		
579682	Pec pod Sněžkou	PENZION TESLA - NA VĚTRNÍKU	P		Pec pod Sněžkou 177	542 21	499 895 102		
579683	Pec pod Sněžkou	PENZION TOPAS	P	27	Velká Úpa 119	542 21	499 736 456, 499 692 354-6		www.penzion-topas.cz/
579684	Pec pod Sněžkou	PENZION TOSCA	P		Velká Úpa 202	542 21	499 736 339		
579685	Pec pod Sněžkou	PENZION U KARLA	P		Velká Úpa 271	542 21	499 896 105		
579686	Pec pod Sněžkou	PENZION U MODŘÍNU	P	52	Velká Úpa 124	542 21	499 896 971-2		
579687	Pec pod Sněžkou	PENZION U POTOKA	P		Pec pod Sněžkou 229	542 21	499 736 161		
579688	Pec pod Sněžkou	PENZION U ROZVODNY	P		Velká Úpa 321	542 21	499 736 195		
579689	Pec pod Sněžkou	PENZION U VESELÝCH	P		Pec pod Sněžkou	542 21	499 736 235		
579690	Pec pod Sněžkou	PENZION VYSOKÁ STRÁŽ	P	32	Vysoká Stráž 216	542 21	499 896 229, 499 896 188		web.telecom.cz/krkonose/vysoka_straz/vs_ok.htm
579691	Pec pod Sněžkou	PENZION ZVONIČKA	P		Velká Úpa 269	542 21	499 891 276		
579692	Pec pod Sněžkou	PENZION SILNIČKA	P		Velká Úpa 115	542 21	499 736 218		
579756	Pec pod Sněžkou	PENZION URAN	P	150	Velká Úpa 132	542 21	499 736 374		
579757	Pec pod Sněžkou	PENZION SASANKA	P	36	Pec pod Sněžkou 44	542 21	499 736 305		
579758	Pec pod Sněžkou	PENZION PROTĚŽ	P	45	Zahrádky 30	542 21	499 736 273		sweb.cz/chudek.v/
579759	Pec pod Sněžkou	PENZION DIMITROVKA	P	40	Zahrádky 28	542 21	499 736 180		
579599	Pilníkov	PENZION OÁZA	P	18	Pilníkov 103	542 42	499 898 166		
579648	Rudník	PENZION RESTAURANT HEŘMAN	P	35	Rudník 129	543 72	499 440 219	herman@profi-net.cz	krkonose.nashory.cz/herman
579649	Rudník	PENSION STARÁ FARMA	P	30	Javorník 37	543 72	499 440 252, 606 885 061	stara.farma@worldonline.cz	krkonose.nashory.cz/starafarma
579651	Rudník	PENZION BÍLÝ DVŮR	P	12	Roudník 21	543 72	499 440 425		
579697	Strážné	PENSION KAMENNÝ MLÝN	P	29	Strážné 12	543 52	499 522 424		
579699	Strážné	PENSION NA VYHLÍDCE	P	36	Strážné 195	543 52	499 434 118		navyhlidec.3web.cz
579701	Strážné	PENSION BARABA	P	60	Strážné 147	543 52	499 434 184		
579702	Strážné	PENSION ČERNÝ PETR	P	32	Strážné 208	543 52			
579703	Strážné	PENSION ALPSKÝ DĀM	P	25	Strážné 205	543 52	499 434 209-10, 499 434 253, 604 114 866	aplskydum@seznam.cz	krkonose.nashory.cz/aplskydum
579706	Strážné	PENSION PE&PE	P	12	Strážné 201	543 52	499 434 157, 605 458 771		krkonose.nashory.cz/pepe
579708	Strážné	PENSION STARÁ ŠKOLA	P		Strážné 28	543 52	499 434 169		
579710	Strážné	PENZION BOUDA ŠESTIDOMÍ	P	36	Strážné 41	543 52	499 434 150		
579711	Strážné	PENZION JANA	P		Strážné	543 52	499 434 224, 499 434 025-7		
579712	Strážné	PENZION KLECANDA	P		Strážné 67	543 52	499 434 193		
579713	Strážné	PENZION PÁNEK	P		Strážné 188	543 52	499 434 206, 499 434 146, 499 434 008-9		
579714	Strážné	PENZION U FILIPŮ	P		Strážné 144	543 52	499 434 151		
579734	Svoboda n. Úp.	PENZION U TOMA	P	24	Svoboda n. Úp.	542 24	499 871 360	utoma@seznam.cz	
579736	Svoboda n. Úp.	ŘODINNÝ PENZION U HALLERŮ	P	8	Úpská 415	542 24	499 771 117, 603 727 599		krkonose.nashory.cz/uchalleru
579737	Svoboda n. Úp.	PENSION JANA A PETR ČERMÁKOVI	P	8	Horská 464	542 24	499 871 444	p.cermak@volny.cz	krkonose.nashory.cz/cermakovi
579738	Svoboda n. Úp.	APARTMÁNY REVIS	P	40	Lázeňská 316	542 24	499 871 345	revis@atlas.cz	www.muweb.cz/www/revis

579739	Svoboda n. Úp.	PENSION DAGMAR	P	10	Lázeňská 298	542 24	499 871 298, 723 416 298, 776 616 298		www.volny.cz/pension-dagmar
579740	Svoboda n. Úp.	SUNNY HILL PENSION & BAR	P	18	Sluneční stráž 306	542 24	499 871 080, 732 864 240	info@sunnyhill.cz	www.sunnyhill.cz
579749	Svoboda n. Úp.	PENSION FAMILY HAVEL	P		Nový Svět 91	542 24	499 771 456, 499 771 002-3		
579750	Svoboda n. Úp.	PENZION MĚŠTANSKÝ DŮM	P	30	nám. Svornosti 97	542 24	499 871 319, 499 871 321		md.euweb.cz
579751	Svoboda n. Úp.	PENZION DVOŘÁČEK	P	14	Sluneční stráž 307	542 24	499 771 473		
579752	Svoboda n. Úp.	PENZION LUCINKA	P	12	Luční 188	542 24	603 961 278, 604 968 612		web.quick.cz/Petr.Kodet
579753	Svoboda n. Úp.	PENZION CALIMERO	P		5.května 38	542 24	499 871 249		
579754	Svoboda n. Úp.	PENZION SATELIT BAR	P		5.května 28	542 24	499 871 307		
579743	Špindlerův Mlýn	PENZION TOMAN	P	70	Labská 31	543 51	499 523 412		krkonose.nasehory.cz/toman
579746	Špindlerův Mlýn	PENSION FUKA	P	20	Okružní 290	543 51	499 433 440	fukapension@volny.cz	www.volny.cz/fukapension.
579747	Špindlerův Mlýn	PENZION U ŠRENKŮ	P	25	Svatý Petr 62	543 51	499 433 266	usrenku@centrum.cz	
579757	Špindlerův Mlýn	PENSION BARYTKA	P	20	Svatopetrská 54	543 51			
579759	Špindlerův Mlýn	PENSION LUCERNA	P	35	Stříbrná 29	543 51			
579760	Špindlerův Mlýn	PENSION SEIDL	P	28	Okružní 192	543 51	499 523 467		
579764	Špindlerův Mlýn	PENSION ANNA	P	18	Špindlerův Mlýn 171	543 51			
579765	Špindlerův Mlýn	PENSION KUBŮ	P	14	Horní 24	543 51			
579774	Špindlerův Mlýn	PENSION KRAKONOŠ	P	46	Labská 26	543 51	499 433 109, 499 433 110	krausovy.boudy@worldonline.cz	www.profi-net.cz/krausovyboudy
579775	Špindlerův Mlýn	PENSION KRAUSOVY BOUDY	P	35	Labská 13	543 51	499 433 110	krausovy.boudy@worldonline.cz	www.profi-net.cz/krausovyboudy
579776	Špindlerův Mlýn	PENSION SNĚŽENKA	P	30	Sv.Petr 70	543 51	499 523 214, 604 652 984		krkonose.nasehory.cz/snezkenka
579777	Špindlerův Mlýn	PENSION 48	P	18	Svatý Petr 48	543 51	499 523 318		krkonose.nasehory.cz/pension48
579778	Špindlerův Mlýn	PENSION JARUŠKA	P	12	Okružní 166	543 51	499 523 310, 499 523 373, 603 318 914		krkonose.nasehory.cz/jaruska
579779	Špindlerův Mlýn	PENSION FONTÁNA	P	23	Špindlerův Mlýn 4	543 51	499 523 293, 602 517 955		krkonose.nasehory.cz/fontana
579780	Špindlerův Mlýn	PENSION SLAVIE	P	45	Špindlerův Mlýn 136	543 51	499 523 306, 777 215 977	kazil.tomas@worldonline.cz	www.pensionslavie.cz
579781	Špindlerův Mlýn	PENSION ENZIÁN	P	30	Svatý Petr 51	543 51	499 523 193, 603 846 369	enzian@seznam.cz	krkonose.nasehory.cz/enzian
579782	Špindlerův Mlýn	PENSION ZDAŘ BŮH	P	55	Svatý Petr 174	543 51	499 523 287, 603 203 287	langmajer.j@seznam.cz	krkonose.nasehory.cz/zdarbuh
579783	Špindlerův Mlýn	PENZION LOVOCHEMIE	P	55	Labská 20	543 51	499 433 128, 603 813 950	jaroslav.zbejval@mybox.cz	penzionlovochemie.webpark.cz
579784	Špindlerův Mlýn	HORSKÁ CHATA - PENSION INKA	P	26	Svatý Petr 71	543 51	499 523 228, 777 626 251	inkapension@seznam.cz	krkonose.nasehory.cz/inka
579785	Špindlerův Mlýn	PENSION BRNĚNKA	P	27	Okružní 18	543 51	499 433 530, 724 255 939	rezervace@brnenkapension.cz	www.brnenkapension.cz
579786	Špindlerův Mlýn	PENSION MICHLÁK	P	42	Špindlerův Mlýn	543 51		michlak@accommodationinczech.com	www.accommodationinczech.com
579817	Špindlerův Mlýn	PENSION ADAMEC	P	12	Svatý Petr 55	543 51	499 953 568		www.volny.cz/pension-adamec
579818	Špindlerův Mlýn	PENSION BUFFALO	P		Labská 28	543 51	499 523 162		
579819	Špindlerův Mlýn	PENSION CENTRUM	P		Špindlerův Mlýn 169	543 51	499 523 739		
579820	Špindlerův Mlýn	PENSION HAPPY	P		Bedřichov 113	543 51	499 433 198, 499 433 812		
579821	Špindlerův Mlýn	PENSION HOŘEC	P		Okružní 132	543 51	499 433 412		
579822	Špindlerův Mlýn	PENSION HÜBNER	P		Bedřichov 38	543 51	499 523 259		
579823	Špindlerův Mlýn	PENSION JARO	P		Špindlerův Mlýn 185	543 51	499 523 433		
579824	Špindlerův Mlýn	PENSION KRAUS	P		Špindlerův Mlýn 108	543 51	499 523 263, 499 523 768, 602 406 071		
579825	Špindlerův Mlýn	PENSION LUKY	P		Krátká 131	543 51	499 433 280, 499 433 341		
579826	Špindlerův Mlýn	PENSION RÁJ	P	33	Okružní 201	543 51	499 523 664, 499 433 378		
579827	Špindlerův Mlýn	PENSION SILVA	P		Špindlerův Mlýn 242	543 51	499 433 135		
579828	Špindlerův Mlýn	PENSION U CISAŘŮ	P		Bedřichov 128	543 51	499 433 422		

579829	Špindlerův Mlýn	PENSION U PETRA	P		Špindlerův Mlýn 200	543 51	499 523 303, 499 523 867-9	
579830	Špindlerův Mlýn	PENSION VĚRA	P		Bedřichov 61	543 51	499 523 157	
579831	Špindlerův Mlýn	PENZION ELLA	P	60	Jelení boudy 105	543 51	499 421 736, 603 827 306	www.ceskehory.cz/ella
579832	Špindlerův Mlýn	PENZION ABM	P	19	Špindlerův Mlýn 224	543 51	499 433 255, 499 433 332	
579833	Špindlerův Mlýn	PENZION ADOLF	P		Jelení boudy 100	543 51	499 433 413	
579834	Špindlerův Mlýn	PENZION AERO	P	63	Okružní 119	543 51	499 523 336	
579835	Špindlerův Mlýn	PENZION ALBA	P		Krátká 126	543 51	449 433 181, 499 433 119, 499 433 497-9	
579836	Špindlerův Mlýn	PENZION ASTORIA	P	38	Okružní 218	543 51	499 523 147, 499 523 027-9	www.volny.cz/pensionastoria
579837	Špindlerův Mlýn	PENZION BELLEVUE	P		Okružní 193	543 51	499 523 201	
579838	Špindlerův Mlýn	PENZION BRUK	P	24	Špindlerův Mlýn 104	543 51	499 433 240	
579839	Špindlerův Mlýn	PENZION BYSTRĚNKA	P	35	Svatopetrská 209	543 51	499 523 143	www.aa.cz/bystrenka/
579840	Špindlerův Mlýn	PENZION DOMOVINA A BELLEVUE	P		Okružní 186	543 51	499 523 850	
579841	Špindlerův Mlýn	PENZION ELISABETH	P	38	Špindlerův Mlýn 38	543 51	499 523 688, 499 523 420	
579842	Špindlerův Mlýn	PENZION FIŠERKA	P		Labská 92	543 51	499 523 268	
579843	Špindlerův Mlýn	PENZION FONTÁNA	P		Bedřichov 145	543 51	499 523 795, 499 433 102	
579844	Špindlerův Mlýn	PENZION FORTUNA	P	43	Svatopeterská 160	543 51	499 433 559, 499 433 418	
579845	Špindlerův Mlýn	PENZION HORSKÉ ZÁTIŠÍ	P		Špindlerův Mlýn 139	543 51	499 523 627	
579846	Špindlerův Mlýn	PENZION HRADEČANKA	P		Bedřichov 15	543 51	499 523 616	
579847	Špindlerův Mlýn	PENZION INTERPROJEKT	P		Špindlerův Mlýn 205	543 51	499 523 353	
579848	Špindlerův Mlýn	PENZION KATEŘINA	P		Špindlerův Mlýn 18	543 51	499 523 485	
579849	Špindlerův Mlýn	PENZION KRISTÝNA	P		Špindlerův Mlýn 59	543 51	499 523 538	
579850	Špindlerův Mlýn	PENZION KŘIVÁNEK	P		Horská 143	543 51	499 523 289	
579851	Špindlerův Mlýn	PENZION KUBŮ	P		Horní 24	543 51	499 433 112	
579852	Špindlerův Mlýn	PENZION LESANA	P	76	Bedřichov B/93	543 51	499 523 698, 499 523 854-6	
579853	Špindlerův Mlýn	PENZION LUCERNA	P		Stříbrná 29	543 51	499 433 180	
579854	Špindlerův Mlýn	PENZION POD JASANY	P		Špindlerův Mlýn 213	543 51	499 433 520-7	
579855	Špindlerův Mlýn	PENZION POPELKA	P		Přední Labská 96	543 51	499 523 528	
579856	Špindlerův Mlýn	PENZION PROTĚŽ	P		Labská 10	543 51	499 523 100	
579857	Špindlerův Mlýn	PENZION ROSA	P		Bedřichov 112	543 51	499 523 754	
579858	Špindlerův Mlýn	PENZION RUSALKA	P		Bedřichov 16	543 51	499 523 797	
579859	Špindlerův Mlýn	PENZION SLUNEČNICE	P		Svatý Petr 67	543 51	499 433 329, 499 433 715	
579860	Špindlerův Mlýn	PENZION SVATÝ HUBERT	P		Špindlerův Mlýn 310	543 51	499 523 154	
579861	Špindlerův Mlýn	RESTAURANT A PENZION U ČENKŮ	P		Okružní 12	543 51	499 523 700	
579862	Špindlerův Mlýn	PENZION U KOTLE	P	20	Horní Mísečky 137	543 51	499 523 220, 604 352 457	ukotle@centrum.cz www.ukotle.cz/
579863	Špindlerův Mlýn	PENZION U LEHÁRA	P		Špindlerův Mlýn	543 51	499 523 197	
579864	Špindlerův Mlýn	PENZION VILLA KLÁRA	P	34	Krátká 125	543 51	499 523 111, 499 523 800	www.ceskehory.cz/villaklara
579865	Špindlerův Mlýn	PENZION VILLA ZDEŇKA	P	23	Krátká 132	543 51	499 523 832	www.ceskehory.cz/villazdenka
579866	Špindlerův Mlýn	PENZION ZVON	P		Špindlerův Mlýn	543 51	499 523 254	
579867	Špindlerův Mlýn	HORSKÉ PENZIONY POD ŠIŠÁKEM	P	70	Špindlerův Mlýn 190	543 51	499 523 217	
579025	Trutnov	PENZION WEBROVKA	P	70	Voletiny 130	541 01	499 817 904	
579026	Trutnov	PENZION ÚSVIT	P	150	M.Gorkého 421	541 01	499 811 405	usvit@zpa.cz
579033	Trutnov	PENZION - HOSPODA U TOMANŮ	P		Rýchorská 563	541 01	499 732 909	

579034	Trutnov	PENZION VERONIKA	P		Rýchorská 96	541 01	499 732 694		
579823	Vlčice	PENZION U ZÁMKU	P		Vlčice 30	542 41	499 899 124		
579859	Vrchlabí	PENISON KNĚŽICKÁ CHALUPA	P	19	Kněžice 5	543 01	499 429 181	knezickachalupa@iol.cz	www.knezice.cz
579861	Vrchlabí	PENZION KOBR	P	16	Svatopluka Čecha 175	543 01	604 239 407		www.perpetum.cz/pension
579864	Vrchlabí	PENSION OPOČENSKÝ	P	10	Herlíkovice	543 01			
579868	Vrchlabí	PENZION MAŠKOVI	P	16	U Kaménky 500	543 01	499 426 344	mmasek@cbox.cz	www.vrchlabi.cz/maskovi/
579869	Vrchlabí	PENZION ANNA	P	23	Hořejší Vrchlabí 284	543 01	499 422 308, 603 145 621	penzion-anna@volny.cz	penzion-anna.webpark.cz
579871	Vrchlabí	PENSION VLOČKA	P	28	Horská 420	543 01	499 434 111, 737 964 140		krkonose.nasehory.cz/vlocka
579874	Vrchlabí	FAMILY PENSION "480"	P	9	Lánovská 480	543 01	499 423 221, 604 138 934	n.kovalakova@worldonline.cz	krkonose.nasehory.cz/familypension
579880	Vrchlabí	PENSION 444	P		Za Řekou 444	543 01	499 425 844		
579881	Vrchlabí	PENSION SPORT	P		Horská 192	543 01	499 421 974		
579882	Vrchlabí	PENZION SABI	P		Krkonošská 255	543 01	499 423 477		
579883	Vrchlabí	PENZION SASANKA	P		Herlíkovice	543 01	499 422 551		
579884	Vrchlabí	PENZION ČERI	P	18	Lánovská 1424	543 01	499 422 753		www.mujweb.cz/www/pension-ceri
579885	Vrchlabí	PENZION IMLAUF	P	45	Vrchlabí 498	543 01	499 422 123		
579886	Vrchlabí	PENZION KOZEL	P		Kamenná cesta 129	543 01	499 424 632		
579887	Vrchlabí	PENZION MLÝN	P		Herlíkovice 381	543 01	499 425 155		
579888	Vrchlabí	PENZION U JÍLKŮ	P		Pod strání 480	543 01	499 426 257		
579874	Žacléf	ZELENÝ MLÝN	P	46	Prkenný Důl 1	542 01	499 776 146		www.zacler.cz/arrakis
579877	Žacléf	PENSION ČERNÁ VODA	P	10	Černá Voda 196	542 01	499 876 652, 499 876 045-6		
579878	Žacléf	PENZION V PRKENNÉM DOLE	P	28	Prkenný Důl	542 01			www.ceskehory.cz/pensionprkennydul
579879	Žacléf	PENZION V PRKENNÉM DOLE	P	20	Prkenný Důl	542 01			www.ceskehory.cz/pensionprkennydul2
579880	Žacléf	PENZION NA NÁMĚSTÍ	P	15	Rýchorské nám. 84	542 01	499 776 367		
579881	Žacléf	PENSION IVETA	P	14	Komenského 19	542 01	499 876 439, 499 813 536		mujweb.cz/www/drive
579050	Bernartice	APARTMÁN ASTRA	Pr	8	Bernartice	542 04	499 816 378, 776 640 212		
579133	Černý Důl	Borská Jana	Pr	10	Černý Důl 241	543 44	499 435 184		krkonose.nasehory.cz/janaborska
579134	Černý Důl	Rodina Pavlíkova	Pr	14	Černý Důl 128	543 44	499 435 289, 607 584 657	m.pavlikova@worldonline.cz	www.sweb.cz/cerny-dul
579135	Černý Důl	Flašínová Marta	Pr	10	Černý Důl 212	543 44	499 435 146		krkonose.nasehory.cz/flasinova
579136	Černý Důl	Hrubá Blanka	Pr	12	Černý Důl 124	543 44	606 554 454		krkonose.nasehory.cz/hruba
579137	Černý Důl	UBYTOVÁNÍ JAROSLAVA	Pr	20	Černý Důl 252	543 44	499 435 245	cmates@atlas.cz	krkonose.nasehory.cz/jaroslava
579138	Černý Důl	PRIVÁT PATRIA	Pr	15	Černý Důl 253	543 44	499 435 287		krkonose.nasehory.cz/korta
579139	Černý Důl	Augustýn Nejezchleba	Pr	8	Černý Důl 107	543 44	449 435 135, 776 228 323		krkonose.nasehory.cz/nejezchleba
579140	Černý Důl	SKI CENTRUM	Pr	12	Černý Důl 105	543 44	499 435 109	ski-smejdir@worldonline.cz	www.ski-smejdir.cz
579141	Černý Důl	Ladislav Truchlý	Pr	8	Černý Důl 250	543 44	499 435 185, 737 429 543	truchly@mybox.cz	www.mybox.cz/truchly
579142	Černý Důl	PRIVAT JITKA	Pr	7	Černý Důl 251	543 44	499 435 233, 603 333 780	penzionjitkanadul@centrum.cz	krkonose.nasehory.cz/jitka
579143	Černý Důl	PRIVAT ANNA	Pr	8	Černý Důl 249	543 44	499 435 226	jana.kirchnerova@seznam.cz	krkonose.nasehory.cz/anna
579144	Černý Důl	PRIVAT CITA	Pr	9	Černý Důl 239	543 44	499 435 114, 737 866 709		
579161	Dolní Kalná	CHATA MARTIN	Pr	6	Dolní Kalná 167	543 74	605 784 234	dolni.kalna@centrum.cz	krkonose.nasehory.cz/chatamartin
579265	Horní Maršov	KOŘÍNKOVI	Pr	9	Slovany 123	542 26	499 874 237, 499 874 293, 605 452 871	korinkovi@seznam.cz	krkonose.nasehory.cz/korinkovi
579266	Horní Maršov	HEŘMANOVI	Pr	8	Horní Maršov 194	542 26	499 874 212, 603 906 895	anarkie@volny.cz	www.volny.cz/anarkie
579267	Horní Maršov	PRIVÁT VANĚK	Pr	6	Horní Lysečiny 2	542 26	499 874 247	privatvanek@centrum.cz	krkonose.nasehory.cz/vanek
579268	Horní Maršov	STARÁ SKLÁŘSKÁ	Pr	14	Temný Důl 26	542 26	499 874 149, 737 663 204		krkonose.nasehory.cz/starasklarska
579297	Horní Maršov	CHALUPA KLOZ	Pr	8	Horní Maršov 18	542 26	605 920 343	klozovi@email.cz	marsov18.webz.cz/spodek2.htm

579298	Horní Maršov	APARTMÁN U MARKŮ	Pr	6	Horní Albeřice 46	542 26	604 216 654, 732 104 753	vino-marek@seznam.cz	krkonose.nashory.cz/umarku
579366	Janské Lázně	APARTMÁN 267 - Ivan Helzinger	Pr	13	Krkonošská 267	542 25	499 775 007, 603 871 701	richterx@volny.cz	krkonose.nashory.cz/henzinger
579369	Janské Lázně	UBYTOVÁNÍ U VORLŮ	Pr			542 25	499 875 107		
579370	Janské Lázně	UBYTOVÁNÍ U LEIBNERŮ	Pr			542 25	499 875 254		
579433	Lánov	APARTMÁN KERL	Pr	9	Lánov	543 41	499 522 361	vlastimil.kerl@email.cz	
579437	Lánov	JINDRA A JIŘÍ ŠIMONOVÍ	Pr	9	Lánov 127	543 41	499 522 545		krkonose.nashory.cz/simonovi
579438	Lánov	HAVLÍČKOVI	Pr	8	Lánov 292	543 41	499 432 380, 499 432 220, 605 268 244	havlice.ivo@seznam.cz	mujweb.cz/www/havlicek.lanov
579439	Lánov	SELSKÝ DŮM	Pr	10	Horní Lánov 90	543 41	499 522 490		krkonose.nashory.cz/selskydum
579440	Lánov	JAN VANÍČEK	Pr	7	Horní Lánov 151	543 41	499 522 351, 728 210 934		krkonose.nashory.cz/vanicek
579441	Lánov	UBYTOVÁNÍ U STRÁNSKÝCH	Pr	9	Horní Lánov 137	543 41	499 522 535, 604 794 600		
579542	Malá Úpa	UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ	Pr	13	Horní Malá Úpa 30	542 27	499 826 596, 604 844 054		mujweb.cz/www/jarlinha/
579549	Mladé Buky	JAROSLAVA HAVLÍČKOVÁ	Pr	9	Mladé Buky 226	542 23	499 773 280		krkonose.nashory.cz/havlickova
579552	Mladé Buky	UBYTOVÁNÍ DRÁBEK	Pr	8	Na Vyhlídce 385	542 23	499 773 190	drabek@slunicko.cz	drabek.slunicko.net/index.htm
579553	Mladé Buky	UBYTOVÁNÍ	Pr		Mladé Buky 117	542 23	499 773 287, 499 773 026		
579628	Pec pod Sněžkou	HORSKÝ DŮM	Pr	20	Pec pod Sněžkou	542 21	499 896 145, 499 736 280	horskydum@pecsneska.cz	www.pecsneska.cz
579645	Rudník	APARTMÁN KAZIHNITKA	Pr	14	Javorník 21	543 72			
579741	Svoboda n. Úp.	VĚRA KUNŠTÁROVÁ	Pr	8	Lázeňská 214	542 24	499 771 257	kunstarovi@mybox.cz	www.sweb.cz/kunstarova.v
579742	Svoboda n. Úp.	MILOSLAVA POPELKOVÁ	Pr	13	Úpská 154	542 24	499 771 455, 605 571 540		krkonose.nashory.cz/popelkova
579743	Svoboda n. Úp.	JAROSLAV KNĚZ	Pr	9	Tyršova 549	542 24	499 771 475, 603 181 754	jaroslavknez@seznam.cz	krkonose.nashory.cz/knez
579744	Svoboda n. Úp.	JIŘÍ CHMELÍK	Pr	14	Pod Rýchorami 147	542 24	499 771 550	jiri-chmelik@seznam.cz	krkonose.nashory.cz/chmelik
579745	Svoboda n. Úp.	MILAN ZELINSKÝ	Pr	5	Pod Rýchorami 193	542 24	499 771 428, 607 182 933	zelinskym@tiscali.cz	krkonose.nashory.cz/zelsinsky
579746	Svoboda n. Úp.	DAGMAR BERROVÁ	Pr	10	Sluneční stráž 311	542 24	499 771 632, 608 203 948		krkonose.nashory.cz/berrova
579747	Svoboda n. Úp.	UBYTOVÁNÍ U POZDĚNŮ	Pr	10	Tyršova 478	542 24	499 871 398, 606 505 780		
579748	Svoboda n. Úp.	PRUSKOVI	Pr	8	Por Rýchorami 161	542 24	603 715 910		krkonose.nashory.cz/pruskovi
579756	Špindlerův Mlýn	APARTMÁNOVÝ DŮM PRIMÁTOR	Pr	22	Okružní 295	543 51			www.ceskehory.cz/primator
579787	Špindlerův Mlýn	PRIVÁT 41	Pr	3	Špindlerův Mlýn 41	543 51	499 523 325, 603 996 173, 737 349 056		krkonose.nashory.cz/privat41
579788	Špindlerův Mlýn	UBYTOVÁNÍ U KLEPŠŮ	Pr	8	Špindlerův Mlýn 154	543 51	499 523 146, 724 253 903		krkonose.nashory.cz/uklepsu
579860	Vrchlabí	CHALUPA RODINY KNOTKOVÝCH	Pr	13	Na stráni 101	543 01	776 159 923	f.knotek@worldonline.cz	hutte.webpark.cz/
579865	Vrchlabí	UBYTOVÁNÍ V PEKLE	Pr	7	Peklo 254	543 01			
579866	Vrchlabí	APARTMÁN VRCHLABÍ	Pr	6	Horská 121	543 01			
579873	Vrchlabí	MELÁNIE NOVOTNÁ	Pr	10	Bělopotocká 1290	543 01	499 423 829		krkonose.nashory.cz/novotna
579896	Vrchlabí	UBYTOVÁNÍ KLÍMA	Pr	11	Hořejší Vrchlabí 113	543 01	499 426 388, 737 748 133	ivan.klima@worldonline.cz	
579897	Vrchlabí	UBYTOVÁNÍ TRČKA	Pr	22	Opletalova 159	543 01	499 422 174	milan.trcka@worldonline.cz	home-1.worldonline.cz/~cz264929/
579900	Vrchlabí	APARTMAN BELLA VISTA	Pr	6	Pod Strání 474	543 01	499 423 071, 602 248 866	kletivk@havex.cz	martins.cz/bellavista/cz/default.htm
579883	Žacléř	UBYTOVÁNÍ PRKAS	Pr	11	Prkenný Důl 12	542 01	499 776 147	prkas@volny.cz	www.volny.cz/prkas/
579114	Černý Důl	REKREAČNÍ STŘEDISKO - ZOTAVOVNA CHATA MÍR	RS		Černý Důl 180	543 44	499 896 342		
579373	Janské Lázně	ŠKOLA V PŘÍRODĚ DUNCAN	RZ			542 25	499 875 295	svp-duncan@volny.cz	
579585	Pec pod Sněžkou	VĚBROVY BOUDY	RZ	70		542 21			
579700	Strážné	REKREAČNÍ STŘEDISKO HORSKÝ DOMOV	RZ		Strážné	543 52	499 434 300	horsky.domov@atlas.cz	

579905	Špindlerův Mlýn	REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ LETKA	RZ		Okružní 145	543 51	499 523 509		
579389	Janské Lázně	TURISTICKÁ UBYTOVNA JITŘENKA	U	45		542 25	499 875 277	jitrenka.jl@email.cz	
579391	Janské Lázně	APARTMÁNY REVIS	U	40	Janské Lázně	542 25	499 942 400, 499 942 651		
579424	Kunčice nad Labem	PENZION SAVOJ	U	30	Kunčice nad Labem	543 61	499 431 102		
579446	Lánov	BED&BREAKFAST MAJA	U		Lánov 260	543 41	499 432 317	info@maja-bb.net	www.maja-bb.net/aboutc.html
579524	Malá Úpa	UBYTOVNA ŠÁTEČEK	U		Malá Úpa	542 27	499 891 210	jenek@volny.cz	www.druzba.cz
579603	Pec pod Sněžkou	UBYTOVÁNÍ U SOCHORŮ	U			542 21	499 896 144	transski@volny.cz	
579602	Prosečné	SELSKÝ DVŮR	U		Prosečné 54	543 73	499 524 178		
579650	Rudník	TURISTICKÁ UBYTOVNA U BEDŘICHA	U	80	Rudník v Krkonoších 72	543 72	602 846 300		krkonose.nasehory.cz/ubedricha
579906	Špindlerův Mlýn	UBYTOVNA BEDŘICHOV	U		Bedřichov	543 51	499 523 327, 499 523 718		
579027	Trutnov	ATC DOLCA VILA	U			541 01			
579036	Trutnov	ALPINA - UBYTOVÁNÍ	U		Rýchorská 428	541 01	499 732 916		
579038	Trutnov	HOSTINEC U KOPECKÝCH	U	19	Polská 182	541 01	499 815 906, 499 816 057		
579039	Trutnov	UBYTOVNA - TECHINGSTAV	U		Žilná	541 01	499 841 786		
579826	Vlčice	UBYTOVNA	U		Vlčice	542 41	499 899 189		
579872	Vrchlabí	TURISTICKÁ UBYTOVNA SPARTAK	U	100	Herlíkovice 372	543 01	499 425 541, 605 518 190		krkonose.nasehory.cz/spartak
579898	Vrchlabí	UBYTOVNA BÍLÁ VLOČKA	U		Krkonošská 272	543 01	499 423 209		
579899	Vrchlabí	APARTMÁNY MARTINA	U	20	Vančurova 373	543 01	499 421 333, 777 028 090		www.ceskehory.cz/martina
579901	Vrchlabí	TURISTICKÁ UBYTOVNA	U		Herlíkovice	543 01	499 425 541, 499 425 826-8		

Pramen: www stránky

Příloha 5: Přehled autobusových linek v Krkonoších v rámci jízdního řádu 2002/2003

Číslo a název linky	Dopravce	Zastávky (obce) v Krkonoších	
MEZINÁRODNÍ LINKY			
000 140	Trutnov-Hr.Králové-Pardubice-Svitavy-Brno-Hodonín-Nitra-Žiar n.Hronom	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka; SAD Zvolen, š.p.	Trutnov
000 163	Šp.Mlýn-Hr.Králové-Litomyšl-Prostějov-Kroměříž-Zlín-Strání-Mor.Lieskové-Piešťany	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí; SAD Tmava, š.p.	Šp.Mlýn, Vrchlabí, Trutnov
000 218	Šp.Mlýn-Liberec-Hřensko-Dresden-Berlin	ČSAD Semily, a.s.; FÜRST REISEN Berlin	Šp.Mlýn, Vrchlabí
000 502	Vrchlabí-Neugersdorf-Bautzen	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí; Regionalbus Bautzen, Bautzen	Vrchlabí
DÁLKOVÉ LINKY			
167 105	Praha-Jičín-Dolní Dvůr-Benecko	ČSAD Střední Čechy, spol. s r.o., Brandýs n.L.-St.Boleslav	Dol.Kalná, Chotěvice, Hostinné, Vrchlabí, Lánov, Dol.Dvůr
169 101	Praha-Ml.Boleslav-Turnov-Semily-Jilemnice-Vrchlabí-Šp.Mlýn	ČSAD Ústí n.Orl., a.s., Ústí n. Orl.	Vrchlabí, Šp.Mlýn
169 105	Praha-Hořice-Trutnov-Pec p.Sn.-Horní Malá Úpa, Pomezní Boudy	ČSAD Střední Čechy, spol. s r.o., Brandýs n.L.-St.Boleslav	Trutnov, Svoboda n.Úp., Hor.Maršov, Pec p.Sn., Malá Úpa
169 106	Praha-Jičín-Vrchlabí-Šp.Mlýn	ČSAD Střední Čechy, spol. s r.o., Brandýs n.L.-St.Boleslav	Dol.Branná, Vrchlabí, Šp.Mlýn
169 107	Praha-Jičín-Trutnov-Janské Lázně/Pec p.Sn.	ČSAD Střední Čechy, spol. s r.o., Brandýs n.L.-St.Boleslav	Trutnov, Svoboda n.Úp., Janské Lázně, Hor.Maršov, Pec p.Sn.
220 127	Kladno-Šp.Mlýn	ČSAD Slaný a.s., Slaný	Vrchlabí, Šp.Mlýn
540 701	Liberec-Jablonec n.N.-Tanvald-Vrchlabí-Trutnov-Náchod	ČSAD Jablonec nad Nisou a.s.	Vrchlabí, Černý Důl, Mladé Buky, Trutnov
590 032	Ústí n.L.-N.Bor-Liberec-Jablonec n.N.-Vrchlabí-Šp.Mlýn-Pec p.Sn.	ČSAD BUS Ústí nad Labem a.s.	Vrchlabí, Šp.Mlýn, Rudník, Mladé Buky, Svoboda n.Úp., Hor.Maršov, Pec p.Sn.
600 660	Ledeč n.Sáz.-Havl.Brod-Chotěboř-Chrudim-Pardubice-Hr.Králové-Trutnov-Janské Lázně	CONNEX Vých. Čechy a.s., Hr.Králové	Trutnov, Svoboda n.Úp., Janské Lázně
610 110	Hr.Králové-Hořice-Jaroměř-Vrchlabí-Šp.Mlýn	CONNEX Vých. Čechy a.s., Hr.Králové	Dol.Branná, Dol.Olešnice, Hostinné, Lánov, Vrchlabí, Šp.Mlýn
650 240	Pardubice-Hr.Králové-Trutnov-Pec p.Sn.	CONNEX Vých. Čechy a.s., Hr.Králové	Trutnov, Mladé Buky, Svoboda n.Úp., Hor.Maršov, Pec p.Sn.
670 036	Harrachov-Rokytnice n.Jiz.-Hr.Králové-Brno	ČSAD Semily, a.s.	Vrchlabí, Hostinné
690 210	Pec p.Sn.-Trutnov-Náchod-Šumperk-Olomouc-N.Jičín-Ostrava	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Trutnov
690 220	Pec p.Sn.-Trutnov-Vrchlabí-Semily-Želez.Brod-Jablonec n.N.-Liberec	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Trutnov, Pilníkov, Hostinné, Lánov, Vrchlabí
690 230	Pec p.Sn.-Trutnov-Dvůr Králové n.L.-Jaroměř-Hr.Králové	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Mladé Buky, Trutnov
690 240	Pec p.Sn.-Trutnov-Náchod-Rychnov n.Kn.-Svitavy-Brno	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Trutnov
690 250	Pec p.Sn.-Trutnov-Dvůr Králové n.L.-Hořice-Poděbrady-Praha	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Trutnov
690 252	Pomezní Boudy-Trutnov-Hostinné-N.Paka-Jičín-Ml. Boleslav / Poděbrady-Praha	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Malá Úpa, Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Trutnov, Pilníkov, Chotěvice, Ml.Buky, Rudník, Hostinné, Dol.Olešnice, Hor.Olešnice, Dol.Kalná
690 260	Pec p.Sn.-Trutnov-Dvůr Králové n.L.-Hr.Králové-Praha	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Trutnov
690 270	Pec p.Sn.-Janské Lázně-Trutnov-Jičín-Ml. Boleslav-Praha	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Janské Lázně, Svoboda n.Úp., Trutnov

Číslo a název linky		Dopravce	Zastávky (obce) v Krkonoších
DÁLKOVÉ LINKY (pokračování)			
690 280	Pec p.Sn.-Trutnov-Hr.Králové-Pardubice-Čáslav-Kutná Hora-Tábor-Č.Budějovice-Č.Krumlov	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka; ČSAD České Budějovice, a.s.	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Trutnov
690 290	Šp.Mlýn-Vrchlabí-N.Paka-Jičín-Poděbrady-Praha	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Šp.Mlýn, Vrchlabí, Dol.Branná
690 700	Šp.Mlýn-Vrchlabí-Jilemnice-Semily-Turnov-Ml.Boleslav-Praha	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Šp.Mlýn, Vrchlabí
690 701	Šp.Mlýn-Vrchlabí-Jičín-Ml.Boleslav-Poděbrady-Praha	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Šp.Mlýn, Vrchlabí, Dol.Branná
690 702	Vrchlabí-Hr.Králové-Olomouc-Ostrava	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Vrchlabí, Hostinné
690 790	Vrchlabí-Jaroměř / Hořice-Hr. Králové	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Vrchlabí, Lánov, Hostinné, Dol.Olešnice, Dol.Branná
690 830	Hostinné-Dvůr Králové n.L.-Jaroměř-Hr.Králové	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Hostinné, Chotěvice, Dol.Olešnice
690 850	Vrchlabí-Jilemnice-Jablonec n.N.-Liberec-N.Bor-Ústí n.L.	ČSAD Semily, a.s.	Vrchlabí
720 260	Brno-Svitavy-Hr.Králové-Vrchlabí-Šp.Mlýn	ČSAD Brno-město a.s., Brno	Hostinné, Vrchlabí, Šp.Mlýn
720 261	Brno-Svitavy-Náchod-Trutnov-Pec p.Sn.	ČSAD Brno-město a.s., Brno	Trutnov, Svoboda n.Úp., Hor.Maršov, Pec p.Sn., Malá Úpa
720 308	Brno-Žďár n.S.-Chrudim-Pardubice-Hr.Králové-Vrchlabí-Šp.Mlýn	ČSAD Ústí n.Orl., a.s., Ústí n. Orl.	Dol.Branná, Vrchlabí, Šp.Mlýn
REGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ LINKY			
630 089	Jičín-N.Paka-Horka u St.Paky-Hostinné-Trutnov	ČSAD Semily, a.s.	Dol.Kalná, Hor.Olešnice, Dol.Olešnice, Chotěvice, Hostinné, Pilníkov, Vlčice, Trutnov
640 376	Náchod-Červ.Kostelec-Rtyně v Podkr.-Úpice-Trutnov	ČSAD Ústí n.Orl., a.s., Ústí n. Orl.	Trutnov
670 063	Jilemnice-Benecko-Vrchlabí	ČSAD Semily, a.s.	Vrchlabí
670 072	Jilemnice-Vrchlabí	ČSAD Semily, a.s.	Vrchlabí
670 081	Rokytnice n.Jiz.-Jablonec n.Jiz.-Jilemnice-Vrchlabí	ČSAD Semily, a.s.	Vrchlabí
670 086	Harrachov-Jablonec n.Jiz.-Jilemnice-Vrchlabí	ČSAD Semily, a.s.	Vrchlabí
690 110	Trutnov-Vlčice-St.Buky-Hostinné	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov, Vlčice, Pilníkov, St.Buky, Chotěvice, Hostinné
690 120	Trutnov-Bernartice-Žaclěf	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov, Zl.Olešnice, Bernartice, Královec, Lampertice, Žaclěf
690 140	Trutnov-Radvanice-Adršpach	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov
690 150	Trutnov-Svoboda n.Úp.-Pec p.Sn.	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov, Mladé Buky, Svoboda n.Úp., Hor.Maršov, Pec p.Sn.
690 151	Pec p.Sn.-Svoboda n.Úp.-Janské Lázně	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Janské Lázně
690 152	Pec p.Sn.-Svoboda n.Úp.-Janské Lázně-Vrchlabí-Šp.Mlýn	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Janské Lázně, Černý Důl, Lánov, Vrchlabí, Šp.Mlýn
690 160	Trutnov-Malá Úpa, Pomezní Boudy	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov, Mladé Buky, Svoboda n.Úp., Hor.Maršov, Pec p.Sn., Malá Úpa
690 170	Trutnov-Janské Lázně	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov, Mladé Buky, Svoboda n.Úp., Janské Lázně
690 190	Trutnov-Žaclěf	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov, Žaclěf
690 200	Pec p.Sn.-Malá Úpa, Pomezní Boudy	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Malá Úpa
690 255	Pec p.Sn.-Svoboda n.Úp.-Trutnov-Dvůr Králové n.L.-Hořice	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Mladé Buky, Trutnov

Číslo a název linky		Dopravce	Zastávky (obce) v Krkonoších
REGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ LINKY (pokračování)			
690 275	Pec p.Sn.-Janské Lázně-Černý Důl-Hostinné-N.Paka-Jičín	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Pec p.Sn., Hor.Maršov, Svoboda n.Úp., Janské Lázně, Černý Důl, Rudník, Hostinné, Dol. Kalná
690 295	Šp.Mlýn-Vrchlabí-N.Paka-Jičín	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Šp.Mlýn, Vrchlabí, Dol.Branná
690 310	Trutnov-Úpice	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov
690 311	Trutnov, Bohuslavice-Velké Svatoňovice	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov
690 312	Trutnov-Úpice-Maršov u Úp.-Hořičky	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov
690 320	Trutnov-Úpice-Rtyně v Podkr.-Červ.Kostelec-Náchod	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov
690 321	Trutnov-Radeč-Úpice	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov
690 440	Dvůr Králové n.L.-Trutnov	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov
690 710	Vrchlabí-Jilemnice	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Vrchlabí
690 711	Vrchlabí-Hor.Branná, Valteřice-Vrchlabí	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Vrchlabí, Dol.Branná, Kunčice n.L.
690 720	Šp.Mlýn-Vrchlabí	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Šp.Mlýn, Vrchlabí
690 721	Šp.Mlýn-Vrchlabí-Janské Lázně-Svoboda n.Úp.-Pec p.Sn.	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Šp.Mlýn, Vrchlabí, Lánov, Černý Důl, Janské Lázně, Svoboda n.Úp., Hor.Maršov, Pec p.Sn.
690 740	Šp.Mlýn-Vrchlabí-Černý Důl-Janské Lázně-Trutnov	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Šp.Mlýn, Vrchlabí, Lánov, Černý Důl, Janské Lázně, Svoboda n.Úp., Mladé Buky, Trutnov
690 741	Trutnov-Rudník-Černý Důl, Čistá-Vrchlabí	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Trutnov, Mladé Buky, Rudník, Černý Důl, Lánov, Vrchlabí
690 750	Vrchlabí-Dolní Dvůr	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Vrchlabí, Lánov, Dolní Dvůr
690 760	Vrchlabí-Dol.Branná-Dol.Kalná	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Vrchlabí, Kunčice n.L., Dol.Branná, Hor. Kalná, Dol.Kalná
690 770	Kunčice-Vrchlabí-Strážné	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Kunčice n.L., Vrchlabí, Strážné
690 780	Vrchlabí-Benecko-Vrchlabí, automobilka	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Vrchlabí
690 800	Herlíkovice-Vrchlabí,aut.nádr.-Podhůří	KAD, spol. s r.o., Vrchlabí	Vrchlabí
690 810	Trutnov-Hostinné-Horka u St.Paky-N.Paka-Jičín	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Trutnov, Vlčice, Pilníkov, Chotěvice, Hostinné, Dol.Olešnice, Hor.Olešnice, Dol. Kalná
690 820	Hostinné-Černý Důl-Rudník	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Hostinné, Rudník, Černý Důl
690 840	Hostinné-Vrchlabí	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Hostinné, Prosečné, Dol.Lánov, Lánov, Rudník, Černý Důl, Vrchlabí
690 851	Vrchlabí-Dol.Branná-Dol.Kalná	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Vrchlabí, Kunčice n.L., Dol.Branná, Hor.Kalná, Dol.Kalná
690 855	Vrchlabí-Horka u St.Paky-N.Paka-Mostek-Dvůr Král.n.L.	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Vrchlabí, Kunčice n.L., Dol.Branná
690 860	Hostinné-Chotěvice-Čermná	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Hostinné, Čermná, Chotěvice
690 870	Hostinné-Svoboda n.Úp.	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Hostinné, Rudník, Mladé Buky, Svoboda n.Úp.
690 880	Vrchlabí-Černý Důl-Rudník-Trutnov	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Vrchlabí, Lánov, Černý Důl, Rudník, Mladé Buky, Svoboda n.Úp., Trutnov
690 890	Hostinné-Klásterská Lhota-Kunčice-Vrchlabí	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Hostinné, Prosečné, Klásterská Lhota, Kunčice n.L., Vrchlabí
690 900	Hostinné-Hor.Olešnice-Dol.Kalná-Vidochoh-N.Paka	OSNADO spol. s r.o., Stará Paka	Hostinné, Chotěvice, Dol.Olešnice, Hor. Olešnice, Dol.Kalná

Pramen: Jízdní řády autobusové dopravy platné v období 2002/2003, www.jizdnirady.cz